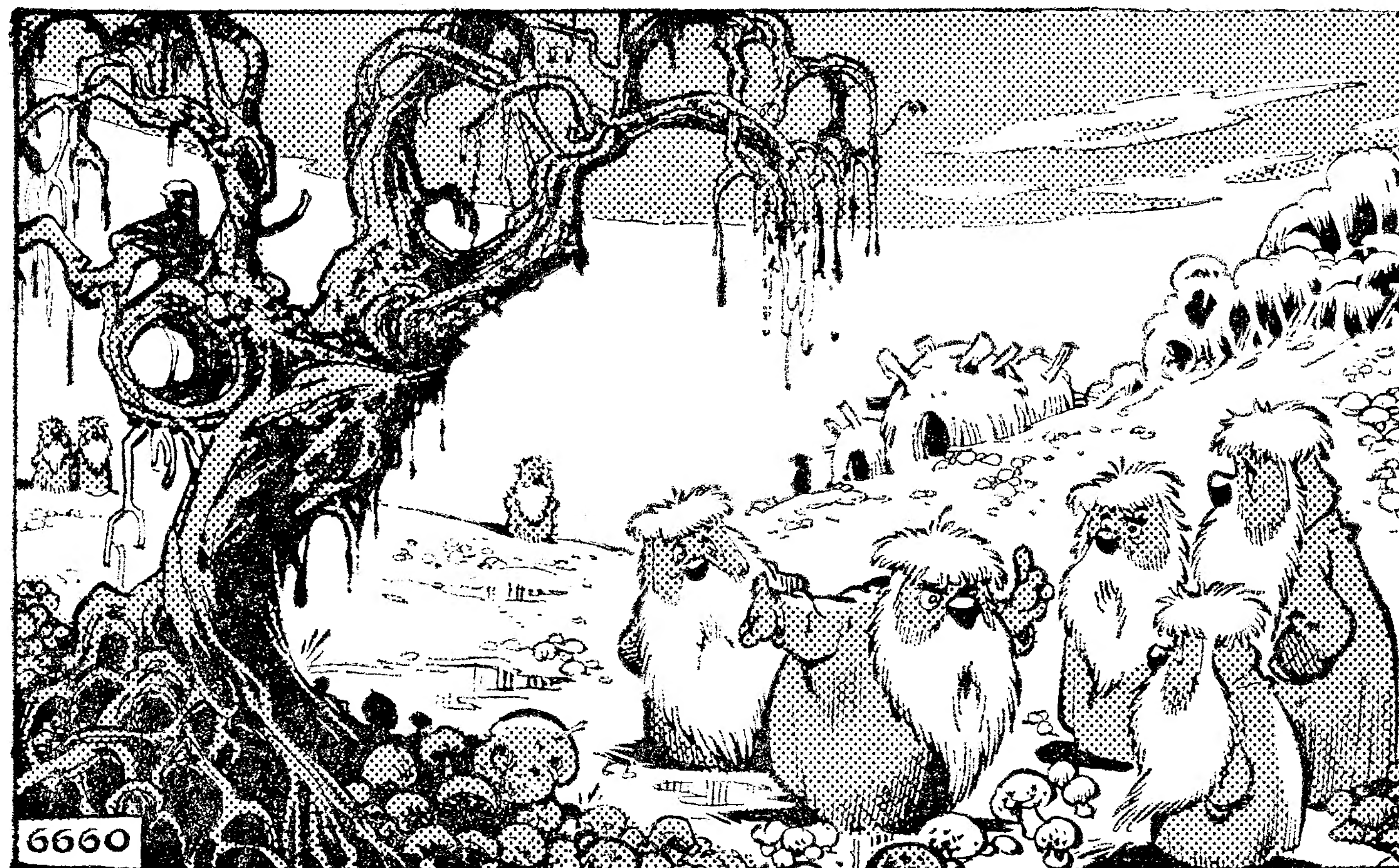

Hier ver vandaan ligt het schiereiland Prol, dat aan toeristen weinig te bieden heeft. Het landschap is eentonig en vreugdeloos, en het klimaat is er regenachtig, zodat de bewoners vette haren en lange regenjassen dragen om beschermd te zijn tegen het vocht. Een rijk land is het ook niet; de Prollen leven hoofdzakelijk van zwammen die zij rauw, uit het vuistje plegen te eten. Want het is een eenvoudig volkje, dat wars is van dikdoenerij of opgesmukte manieren.

„Doe maar gewoon", is hun motto; „dan doe je al gek genoeg."

Toch zou het onjuist zijn te menen dat ze dom zijn, of achtergebleven. Het tegendeel is waar; er schuilt menige scherpe kop onder.

„We moeten zaken gaan doen", sprak een zekere Olger Nasp, niet lang geleden bijvoorbeeld. „Dingen verkopen en geld verdienen, weet je wel? Ze moeten in het buitenland niet denken dat ze meer zijn dan wij. Laten ze maar niet te dik doen!"

„Maar wat moeten we dan verkopen?", vroeg een ander die Ibbele Zweder heette.

„Zwammen natuurlijk", riep Olger uit. „Prolzwammen. Eenvoudig eten maar voedzaam, jongen! En ze werken nog goed op de hersens ook, weet je wel? Je krijgt er gezonde gedachten van, zonder aanstellerij. Lekker gewoon!"

„We kunnen het buitenland er mee helpen", zei een derde, die eens een krant gelezen had. „Ze denken daar soms heel raar. We kunnen ze zwammen verkopen en ze zo het Prolse denken leren. Mooi werk, je weet wel!"

Met dat idee was iedereen het eens en zo trok Ibbele Zweder even later de grens over om met zijn zwammen en het Prolse denken de wereld te gaan verbeteren.

690705

Ibbele Zweder trok met zijn koffertje naar het westen en vestigde zich daar aan de rand van het Donkere Bomen Bos. Nadat hij zijn eenvoudige woning naar Prols model had opgezet stopte hij wat zwammen in de grond om zo gauw mogelijk een mooie oogst te krijgen en daarop bevestigde hij een bord voor zijn woning om bekend te maken dat hij hier een nering dreef.

Deze aanpak was simpel maar lang niet gek, want de eerste klant liet niet lang op zich wachten.

De Prol was nog bezig zijn gereedschappen in te pakken toen het geluid van naderende voetstappen reeds tot hem doordrong. Het was een tengere wandelaar, die met driftige pasjes voortstapte maar die verrast stil stond toen hij het bord gewaar werd.

„Wat staat daar?", vroeg hij. „Wat is dat voor onzin?"

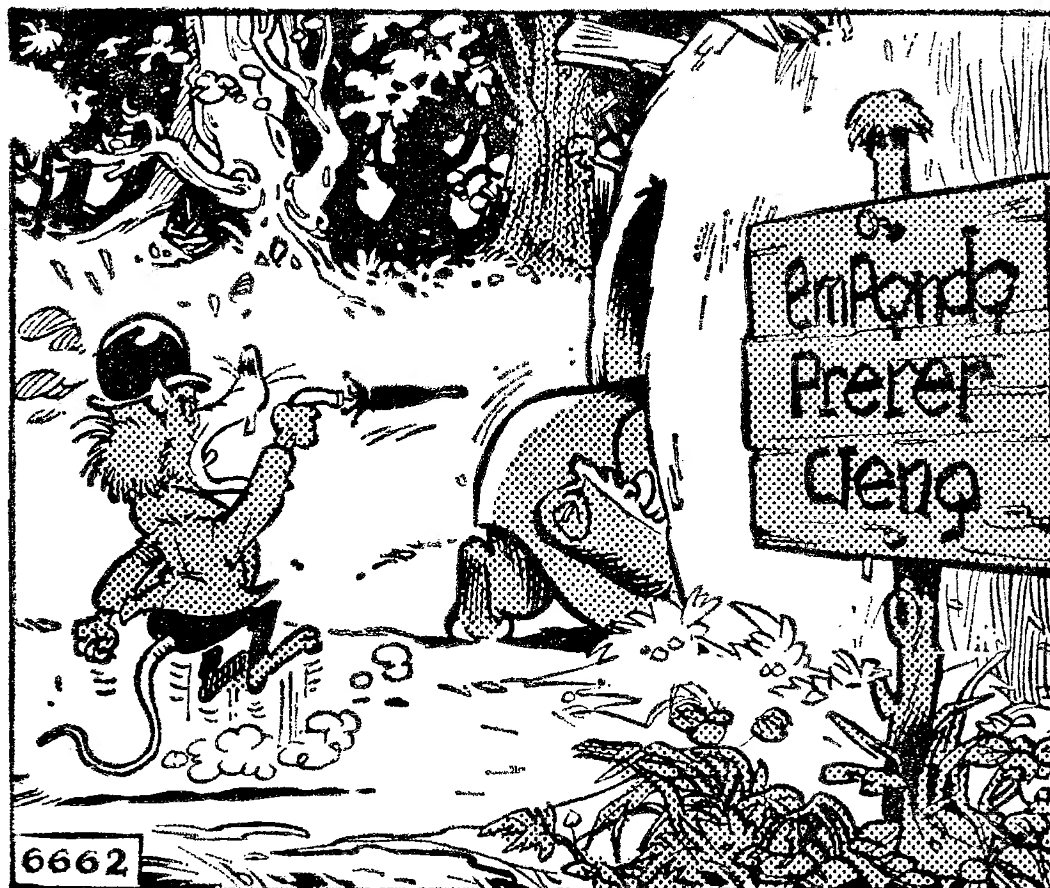
„Dat zijn letters", verklaarde Zweder zonder zich om te keren.

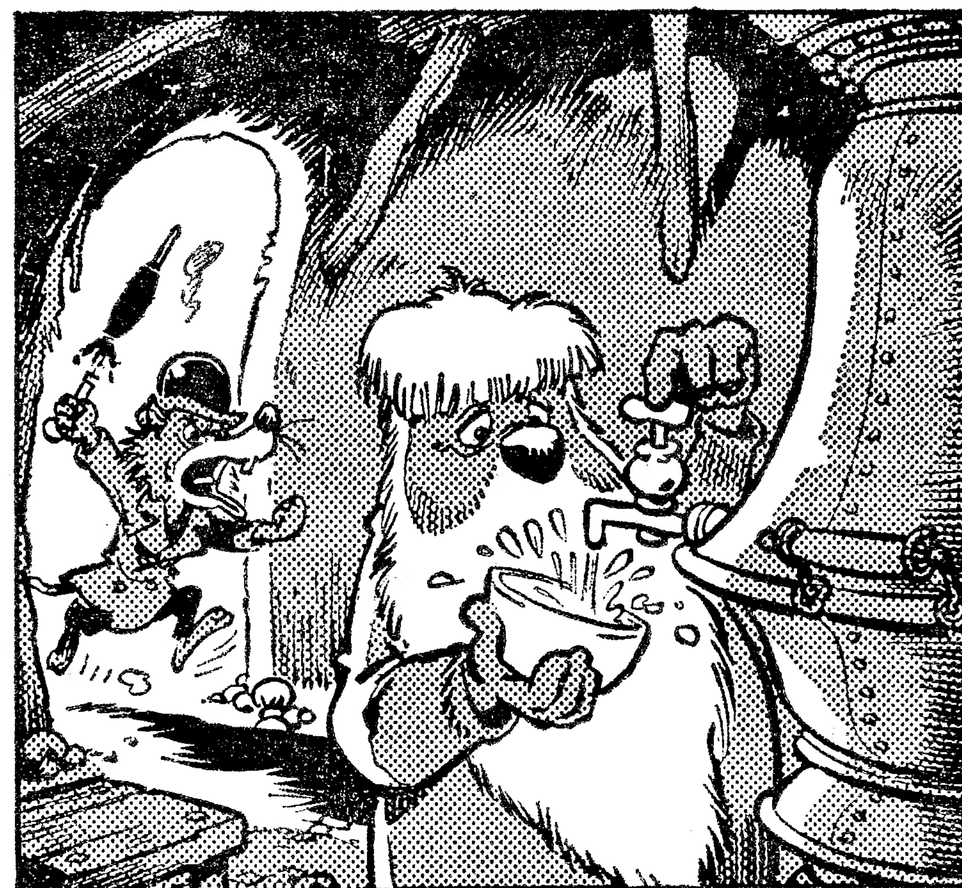
„Dat zie ik", riep de voorbijganger. „Ik kan wel lezen, al ben ik klein wat dacht je? Ik wil alleen maar weten wat die letters betekenen."

„Letters betekenen niks", legde de Prol uit. „Allemaal duurdoenerij. Doe maar gewoon, dan doe je al gek genoeg. Maar je kan bij mij lekkere zwammen kopen. En ik geef ook hulp aan onderontwikkelden, weet je wel?" De wandelaar wierp hem een wantrouwige blik toe, maar die trof geen doel omdat de ander met de rug naar hem toe stond.

„Hulp aan onderontwikkelden, hé?", herhaalde hij snauwerig.

„Zo! Ik heb er genoeg van om altijd uitgelachen te worden! Je durft omdat ik klein ben, hé? Maar je vergist je lelijk! Mijn naam is Pastuiven Verkwil en je zult nog van me horen!"

6662 De vreemdeling knipte zijn tasje dicht en verdween in zijn huis zonder naar het geroep van Pastuiven Verkwil te luisteren.

„Nog onbeleefd ook", schreeuwde deze, achter hem aan dravend. „Je durft omdat ik klein ben, hè? Kan je wel?"

„Ga toch zitten", zei zijn gastheer. „Maak je niet dik. Je bent bij mij aan het goede adres; ik kan je helpen, weet je wel?"

„Helpen?", herhaalde de bezoeker. „Kan jij er dan iets tegen doen dat ik klein ben? Kan jij zorgen, dat ik niet meer uitgelachen word?" De ander knikte. Hij had een mok volgeschonken met een blauwig vocht en dat reikte hij zijn gast toe.

„Zeker", zei hij. „Ik kom van het schiereiland Prol, en wij Prollen helpen graag lui die in de versukkeling zitten. Wij maken dikdoeners plat. Niemand is beter dan een ander, is 't niet zo? Hier, drink eens uit, dat is goed voor je."

„Dikdoeners plat maken!", prevelde Pastuiven Verkwil, terwijl hij met tegenzin een slok van het brouwsel nam. „Een goed idee! Hoe doe je dat?" Ibbele Zweder stak belerend de wijsvinger op.

„Kijk", sprak hij. „Wij van Prol zijn allemaal gelijk. Eenvoudig en bescheiden, weet je wel? Dat komt van de zwammen, die we eten. Mooi, eenvoudig voedsel, zonder aanstellerij. We blijven er netjes en gewoon van, en toch gezond. Maar het is lelijk spul voor iemand die denkt dat hij meer is dan een ander! Heel lelijk! Nou, op die manier blijven we allemaal gelijk, weet je wel? Jij zit daar nu zwammenthee te drinken, en is het versterkend of niet? Dat komt omdat jij eenvoudig bent. Het knapt je op en het geeft je goeie ideeën. Maar als je een dikdoener was..."

„Die zwammen wil ik hebben!", riep de gast begerig uit.

„Dat kan", zei Zweder. „Ik doe graag zaken en ik zal je een pondje verkopen om uit te zaaien. En ik geef je er gratis een gebruiksaanwijzing bij!"

6663 Op een morgen wandelden Heer Bommel en Tom Poes door de zomerse natuur. De bloemen geurden, de vogels zongen en een zacht windje veraangenaamde het gaan, zodat heer Ollie recht tevreden was.

„In deze buurt ben ik lang niet geweest", sprak hij. „Maar dat visplekje herinner ik mij nog levendig. Ik weet nog goed hoe fraai de treurwilg over de vijver boog terwijl de nachtegalen en de koekoeken zongen en de madeliefjes wuifden. Een uitgezochte plek om karpers te vangen in de volheid van de natuur. Je zult het zien, jonge vriend, we zijn er zo."

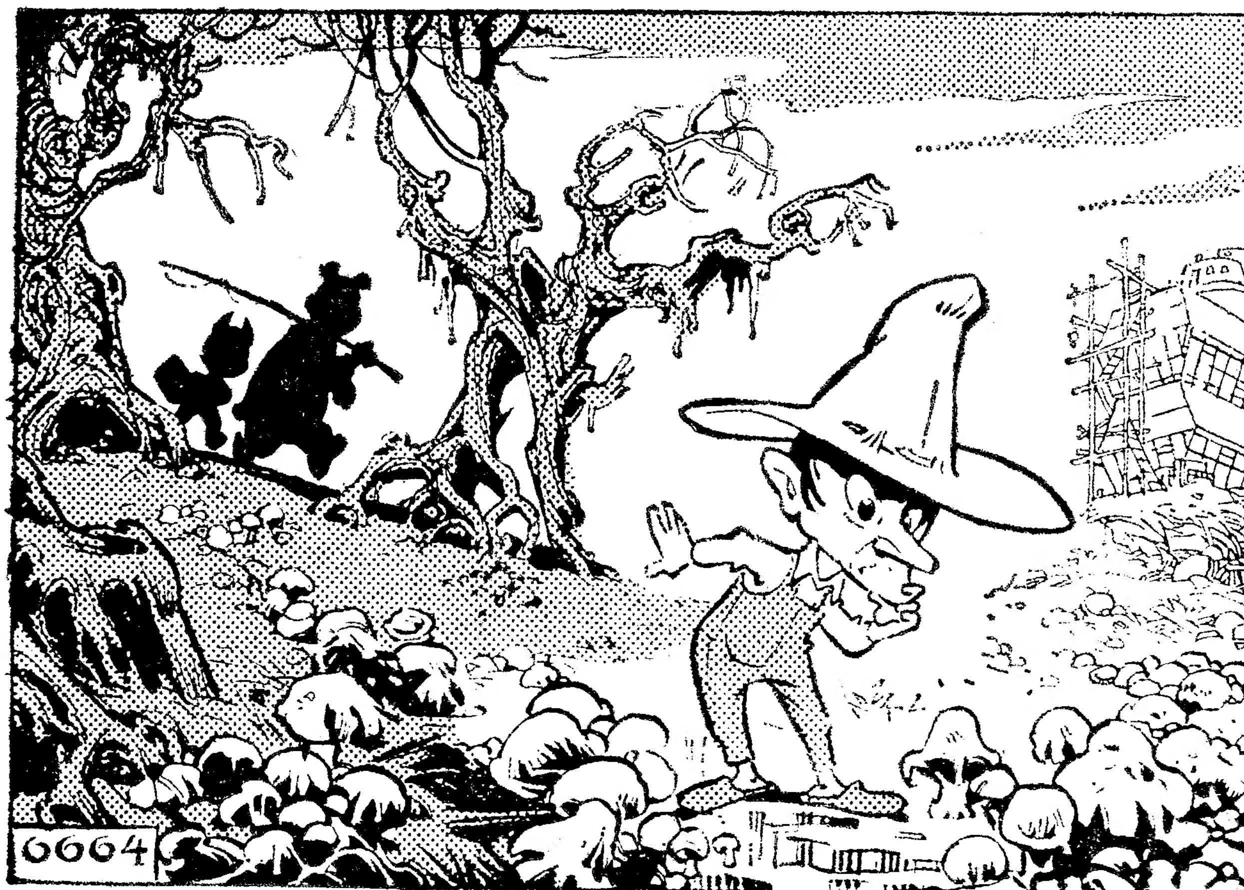
„Gelukkig", zei Tom Poes. „Dit is een zware mand."

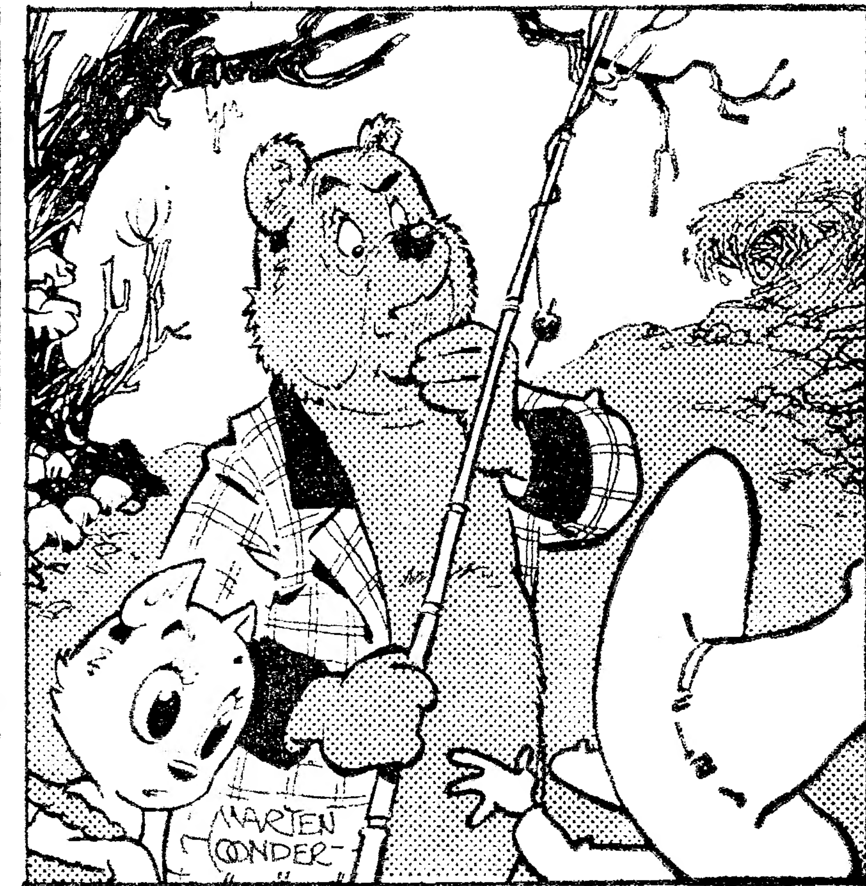
„Dat doet me genoegen", hernam heer Bommel. „Als Joost een picnic klaar maakt doet hij het goed. Maar dat plekje hè? Dat heeft mijn goede vader nog ontdekt en het is ongerept gebleven om inkeer te brengen in het hart van de verontreinigde stedeling. Let maar eens op." Zo sprekende was hij aan de voet van de heuvel gekomen en daar bleef hij verrast staan. Geen wonder.

Voor hem strekte zich een drabbige vlakte uit, die ontsierd werd door dode bomen en tierende paddestoelen. Wat verderop was alle plantengroei grondig verwijderd, om plaats te maken voor een huis in aanbouw. En waar eens de vijver was, bevond zich nu een stuk moeras met modderbellen.

Dat was een teleurstelling voor de hengelaar, en de tranen schoten hem in de ogen.

„Het is jammer", zei Tom Poes. „Maar u kunt de vooruitgang niet tegenhouden en het is in ieder geval prettig dat uw vader dit niet hoeft te zien."

Heer Bommel liet zijn blikken bedroefd over het verwoeste landschap dwalen en zodoende werd hij een klein ventje gewaar dat wat verderop naar de grond stond te kijken.

„Pee Pastinakel”, sprak hij. „Misschien weet die er meer van. Dit gaat tenslotte zomaar niet!”

Met deze woorden liep hij verder de heuvel af, en Tom Poes volgde hem zwijgend.

„Weet u misschien waar mijn vijver gebleven is?”, vroeg heer Ollie toen ze dichterbij waren gekomen. „U weet wel, dat prachtige stukje natuur waar mijn goede vader placht te vissen en waar de treurwilg over de karpers hing te wuiven.”

„Dat is weg, dat ziet u toch?”, zei het mannetje, zich oprichtend. „Ze hebben het water dichtgeplempt met ontploffingsmotoren. Om er een huis op te zetten van gietsteen. De grond is verzuurd door de gorgel en de bomen en planten zijn verwoest door de stuifzwam, die je hier ziet.”

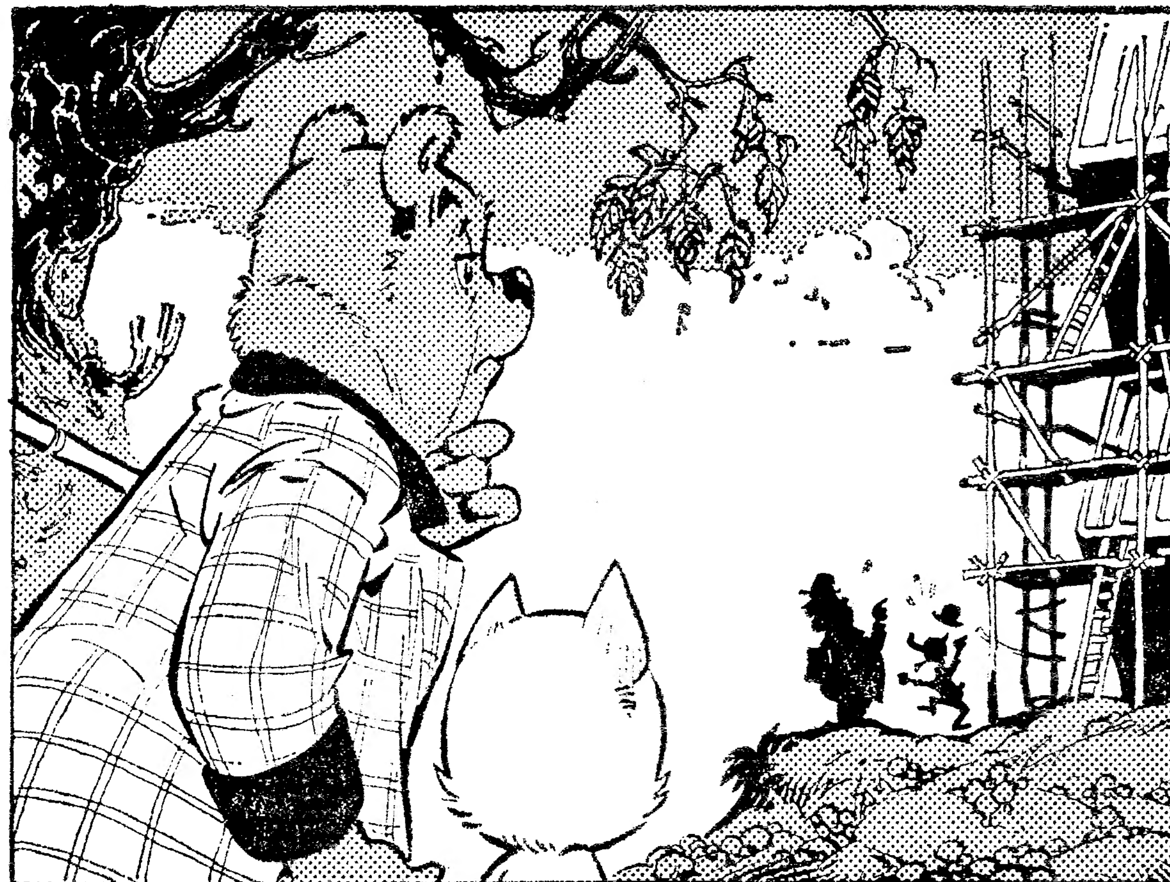
„Die paddestoelen?” vroeg heer Bommel mat. „Ja, daar was ik al bang voor. Het zijn er veel, hè?”

„Het zijn gifzwammen”, zei Pastinakel. „Zuiver vergif. Overgebracht uit het oosten, wed ik. En er is weinig tegen te doen wanneer de bol barst en de sporen vrij komen. U mag wel oppassen!”

„Oppassen? Hoezo?”, vroeg Tom Poes.

„Die sporen zijn ongezond”, verklaarde het ventje. „Ze slaan op de hersens en vooral op de kolnidra, zodat je er heel rare nevelingen van krijgt. Ik hoop, dat ik het spul nog in bedwang kan houden door ontzuring van de grond en door bespuiting met bree. Maar als ik jullie was, zou ik hier niet te lang blijven.”

Heer Bommel en Tom Poes liepen bedrukt verder.

„Dit is een bedorven dag", sprak de eerste. „Van vissen komt niets en de picknick is voor mij bedorven door de nevelingen en de bree, als je begrijpt wat ik bedoel. Het komt allemaal door de verontreiniging en door de zwammen. Waar moet het heen met de wereld?"

„Hm", zei Tom Toes. „Misschien komt het alleen maar van het huis dat ze daar aan het bouwen zijn. Misschien is de eigenaar een paddestoelenkweker."

„Dat zou kunnen", gaf heer Ollie toe. „Pee Pastinakel zei dat die zwammen hierheen waren gebracht uit het oosten.... Maar wacht eens, daar is ruzie, jonge vriend! Het schijnt, dat iemand moeilijkheden heeft met de heer Dorknoper!"

Nu, dat was zo. De ambtenaar eerste klas was, aangetrokken door de nieuwbouw, zich op de hoogte komen stellen van de stand van zaken.

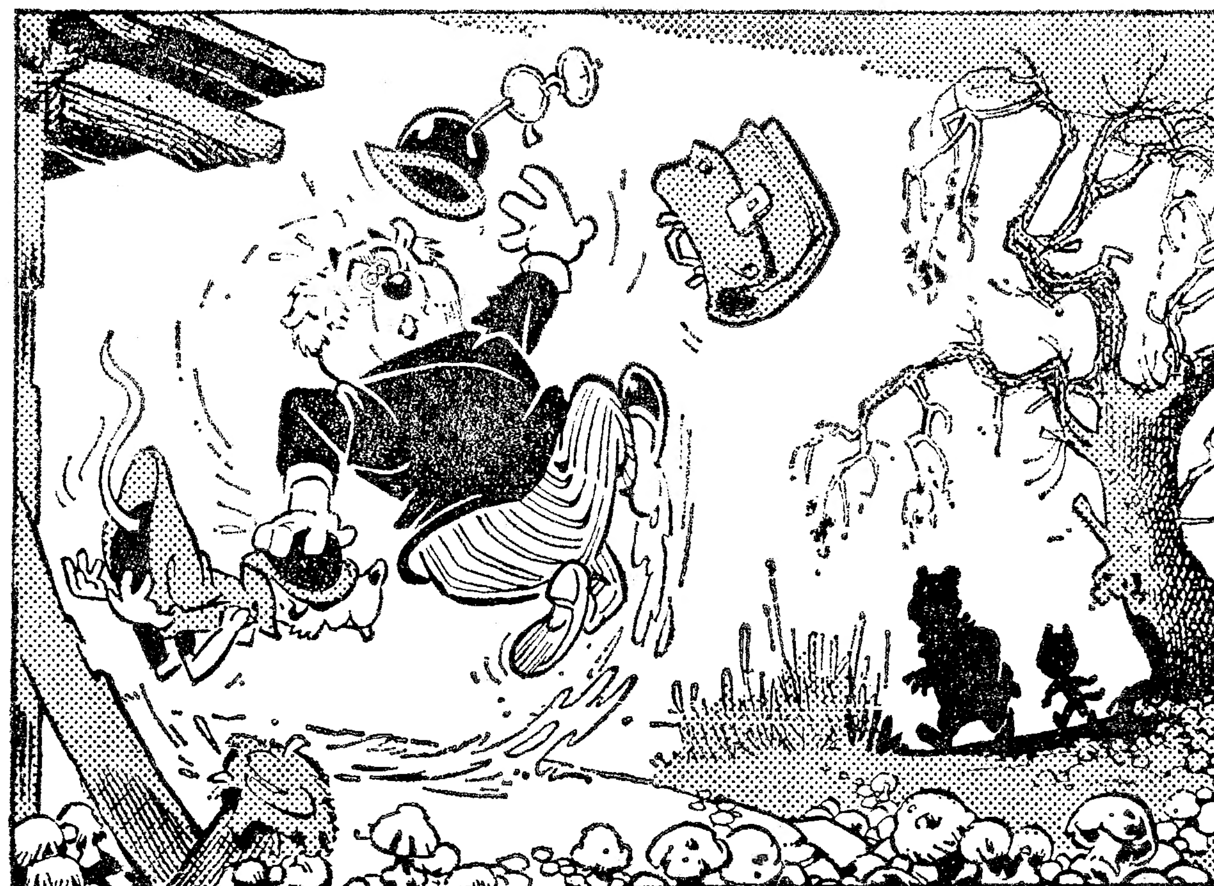
„Hebt u een vergunning?", vroeg hij beleefd.

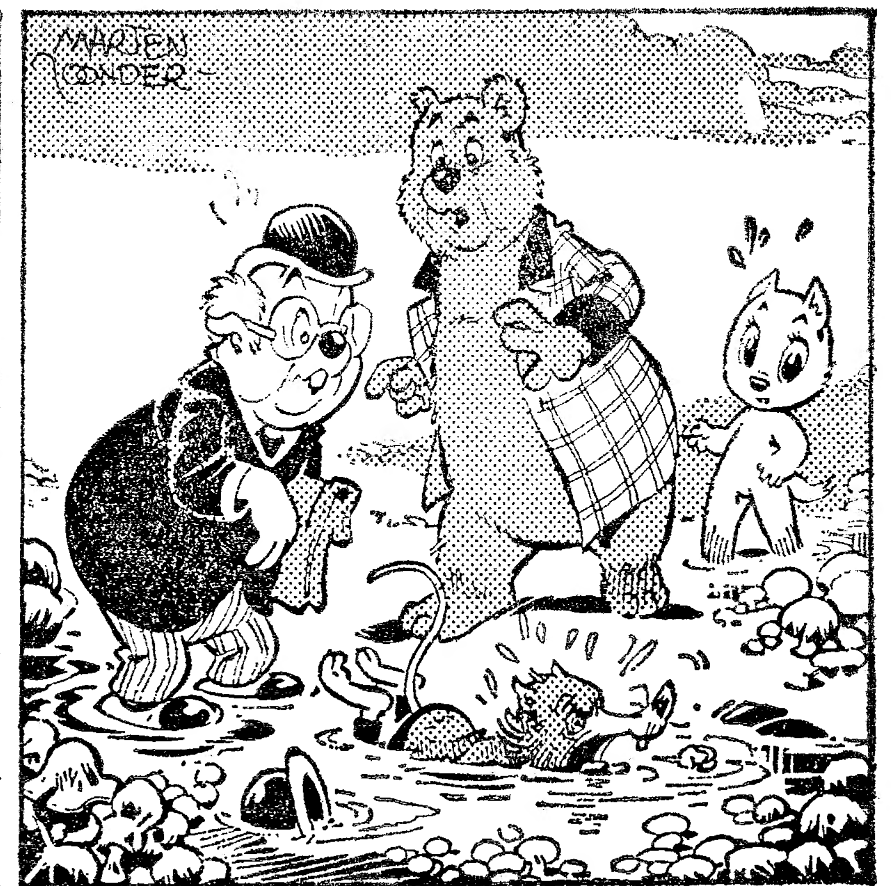
„Je durft, hé?", riep de eigenaar van het pand. „Me lastig vallen omdat ik klein ben, hé? Maar je vergist je! Je moet rekening met me houden!"

„Ik vraag alleen maar uw bouwvergunning", bracht de beambte in het midden. „Volgens de gegevens van het kadaster is uw naam Pastuiven Verkwil, knopenmaker van beroep. Van een aanvrage tot vergunning in drievoud is mij echter niets bekend."

„Natuurlijk niet!", zei de heer Verkwil die zich met grote moeite beheerste. „Dit is mijn land. Ik heb het zelf gekocht, want ik heb geld genoeg. Maar dat geloof jij niet, hé? Omdat ik klein ben hè? Jij denkt, dat je meer bent dan ik, hè? Maar je vergist je! Pas maar op, anders zal ik je lelijk je plaats wijzen!"

„Ik heb niks met jouw vergunningen te maken!", schreeuwde de heer Verkwil. „Dit is mijn land! Ik heb er eerlijk voor betaald en ik wil hier geen gespuis! Maak dat je weg komt; of ik zal je plat maken!"

„Foei, meneer!", zei de ambtenaar berispend. „Het is heel dom om bedreigingen uit te slaan! Er is veel, dat ik door de vingers kan zien, maar toch moet men het niet te bont maken, wanneer ik in functie verschijn..."

„Ruk uit!", tierde de knopenmaker uitzinnig. „Voordat ik mijn geduld verlies!!"

De hooggeplaatste beambte klemde zijn tasje onder de arm en stapte vlug maar waardig heen.

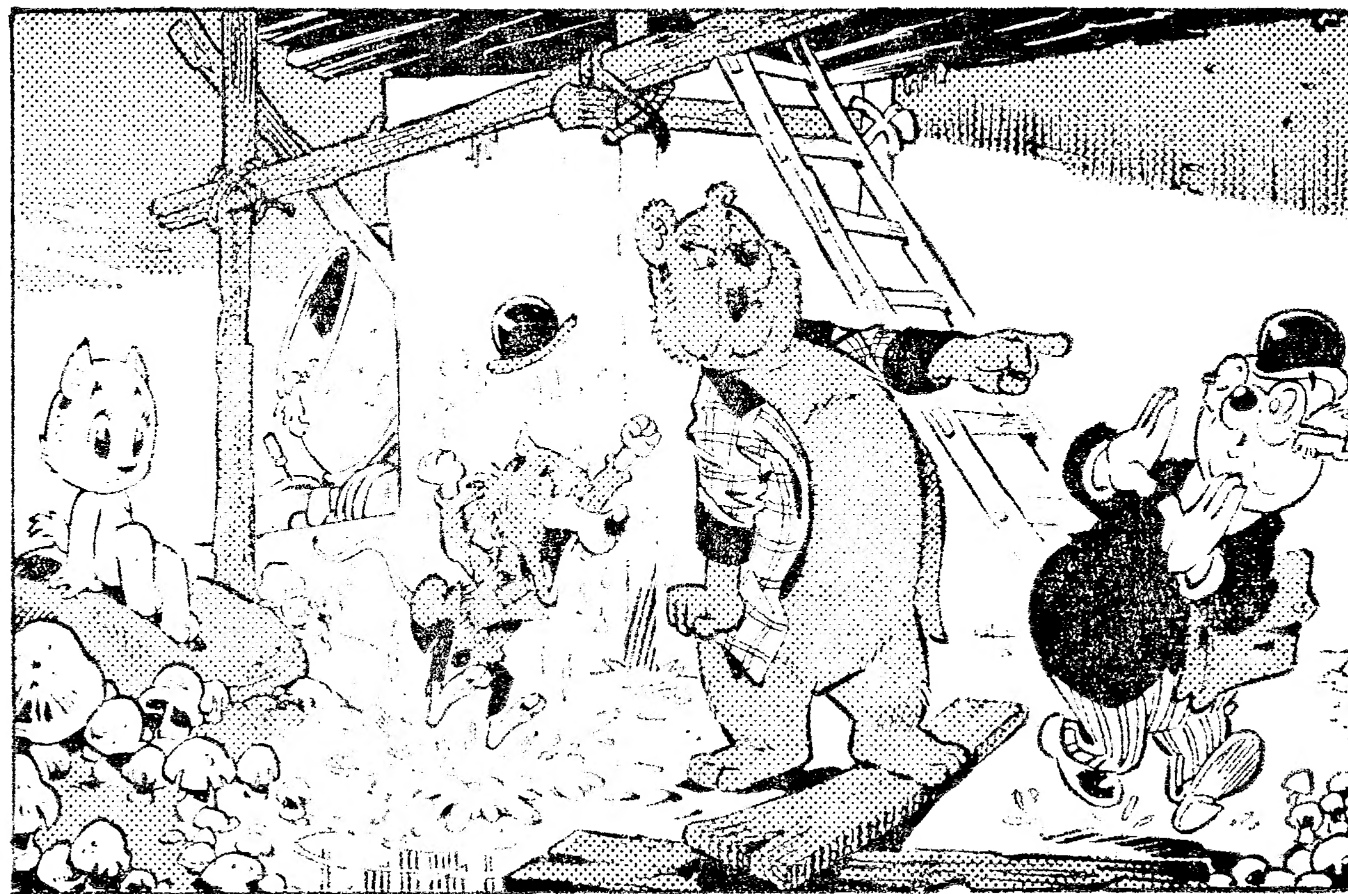
„U zult nog van mij horen", sprak hij, zich omwendend. Helaas, de bodem was modderig, zijn gummihakken waren wat gesleten en omdat hij niet keek waar hij liep schoot zijn voet onder hem uit. Hij zou dan ook een lelijke tuimeling gemaakt hebben wanneer zijn hand geen houvast op de schedel van Pastuiven Verkwil gevonden had. Er klonken enkele uitroepen die ijl over de vlakte verwoeien, en heer Bommel verhaastte zijn pas.

„Wat misselijk!", sprak hij. „Daar wordt iemand in de blubber gegooid, jonge vriend! Dat zie ik nu eens net! Volg me; hier dreigt een misstand."

„Het was een eh.. een ongelukje!", verklaarde de heer Dorknoper, rood aanlopend. „Ik eh.. ik struikelde even, en toen moet ik deze heer geraakt hebben. Hij is wat klein van stuk; daardoor viel hij. Zodoende."

„Welja, welja!", gilde de knopenfabrikant in de modderplas. „Nu hoor je het zelf! Hij durft omdat ik klein ben!"

Heer Ollie bukte zich en trok Pastuiven Verkwil vol deernis uit de modder.

„Het is een schande!", sprak hij. „Ik zag, dat deze heer door u in de plas geworpen werd. U durft, omdat u groter bent dan hij, hé? Maar toevallig was ik getuige, wat jij Tom Poes?" De ambtenaar eerste klasse verstrakte.

„Van opzet was geen sprake", zei hij koud. „Maar goed, wanneer u deze houding aanneemt. Toevallig heb ik hier een aanslag PVB bij mij, die door u nog niet voldaan is, meneer Bommel. En nu ik u hier toevallig tref..."

„Maak dat u weg komt!", riep heer Ollie, die nu ook zijn geduld verloor. „Is het niet genoeg, dat u deze heer mishandeld hebt? Moet u nu ook nog iemand van mijn stand neerdrukken waar hij bij staat?"

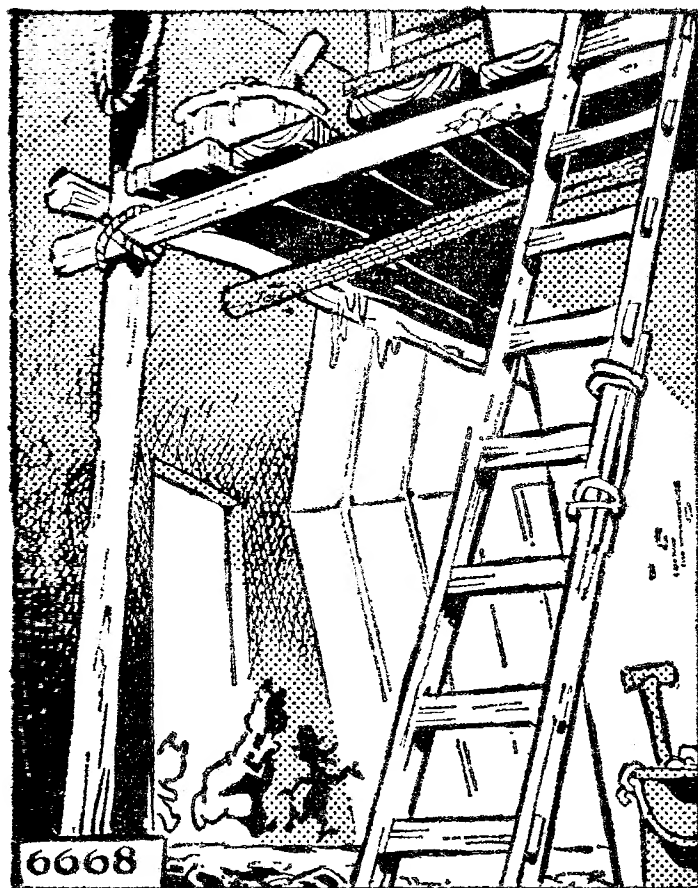
„Goed zo!", riep de knopenmaker, op en neer springend in de blubber van zijn nieuwbouw. „Doe hem wat! Tegen mij durft hij, omdat ik klein ben, maar nu zegt hij niks! Sla hem op zijn raap!"

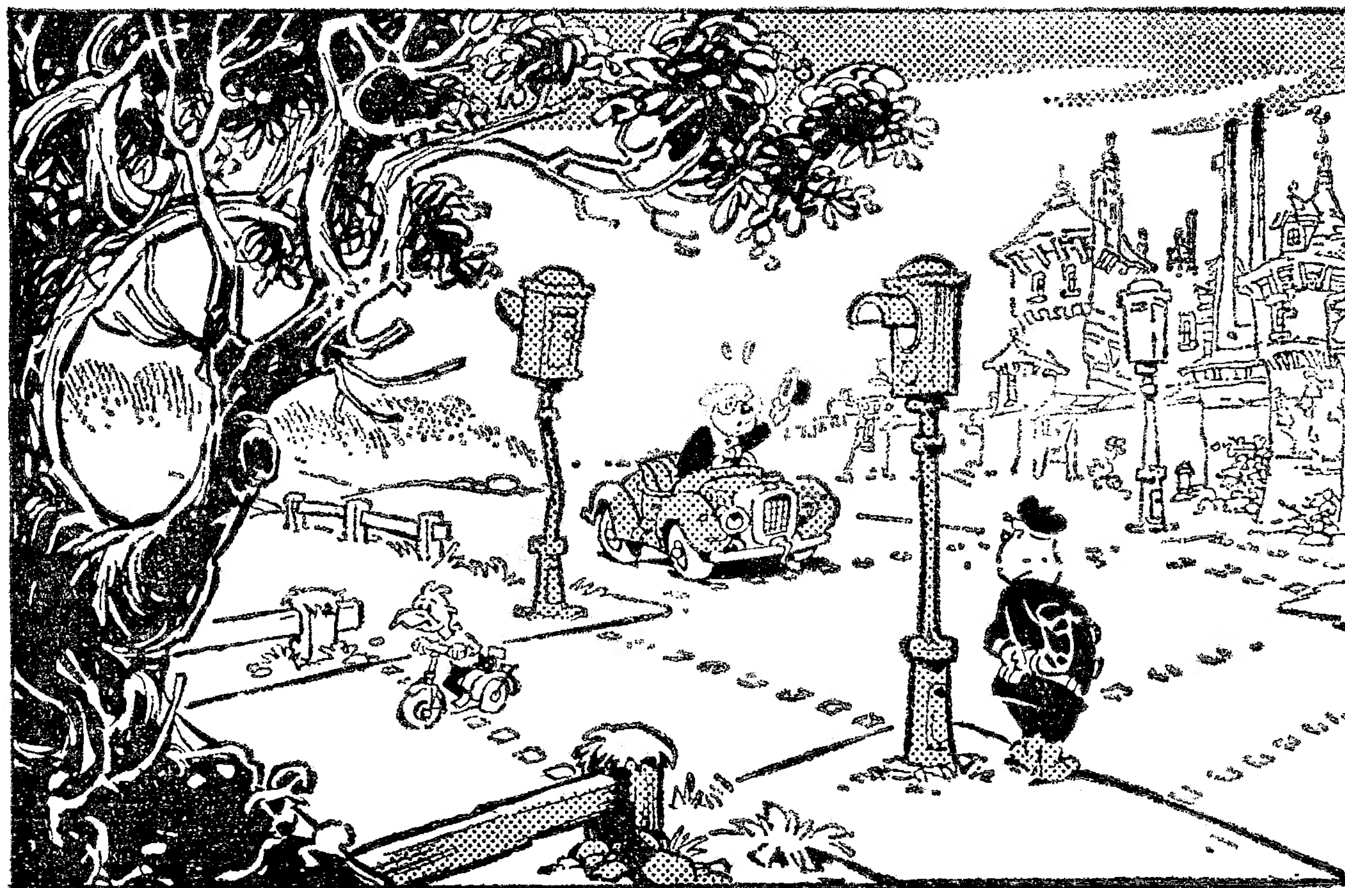
„Heren toch! Heren toch!", suste heer Dorknoper, terwijl hij een pasje achteruit deed. Hij ontmoette echter zoveel ontstemming op de gezichten tegenover hem, dat hij van verdere opmerkingen afzag en haastig het terrein verliet.

Tom Poes was berustend op een steen gaan zitten, maar toen nu de rust weerkeerde mengde hij zich in het gesprek.

„Zijn die paddestoelen van u?", vroeg hij, naar de zwammen wijzend. Verkwil draaide zich om alsof hij gestoken was en wierp hem een hatende blik toe.

„Ja!", snauwde hij. „En mag dat soms niet? Heb jij soms ook wat op ze tegen?"

Pastuiven Verkwil wierp Tom Poes een wantrouwende blik toe en wendde zich toen tot heer Bommel.

„Je hebt het die ambtenaar goed gezegd!” zei hij terwijl een brede glimlach zijn trekken verlevendigde. „Bah, ik zal ze tonen waartoe ik in staat ben! Kom binnen, dan zal ik je mijn huis eens laten zien. Mooi hé? Allemaal prima kwaliteit en helemaal nieuw. Geld genoeg! O ja, men kan het een heel eind brengen, ook al is men klein en als knopenmaker begonnen.”

De ambtenaar eerste klasse had zich intussen per automobile naar de stad gerept en daar trof hij commissaris Bulle Bas aan, die een nieuw kruispunt in het oog hield.

„Prettig, dat ik u hier tref”, sprak hij bij het rode stoplicht. „Ik heb uw hulp nodig inzake een geval van nieuwbouw zonder de daartoe strekkende vergunningen!”

„Dat is niet zo mooi” zei de politiechef nadertredend. „Maar zoiets kunt u toch wel alleen opknappen? Ik dacht, dat u daar niet tegenop zag.”

„Gewoonlijk niet”, gaf de heer Dorknoper toe. „Maar in dit geval is er ook sprake van bedreiging van een ambtenaar in functie, mitsgaders belediging.”

In korte trekken vertelde hij daarom wat er voorgevallen was bij Verkwil's nieuwbouw en nu aarzelde commissaris Bas niet langer. „Dat is te gek”, mompelde hij terwijl hij in het voertuigje stapte. „En natuurlijk is die Bommel er weer bij. Het is het beste om meteen even een verbaaltje te gaan maken, meneer Dorknoper”.

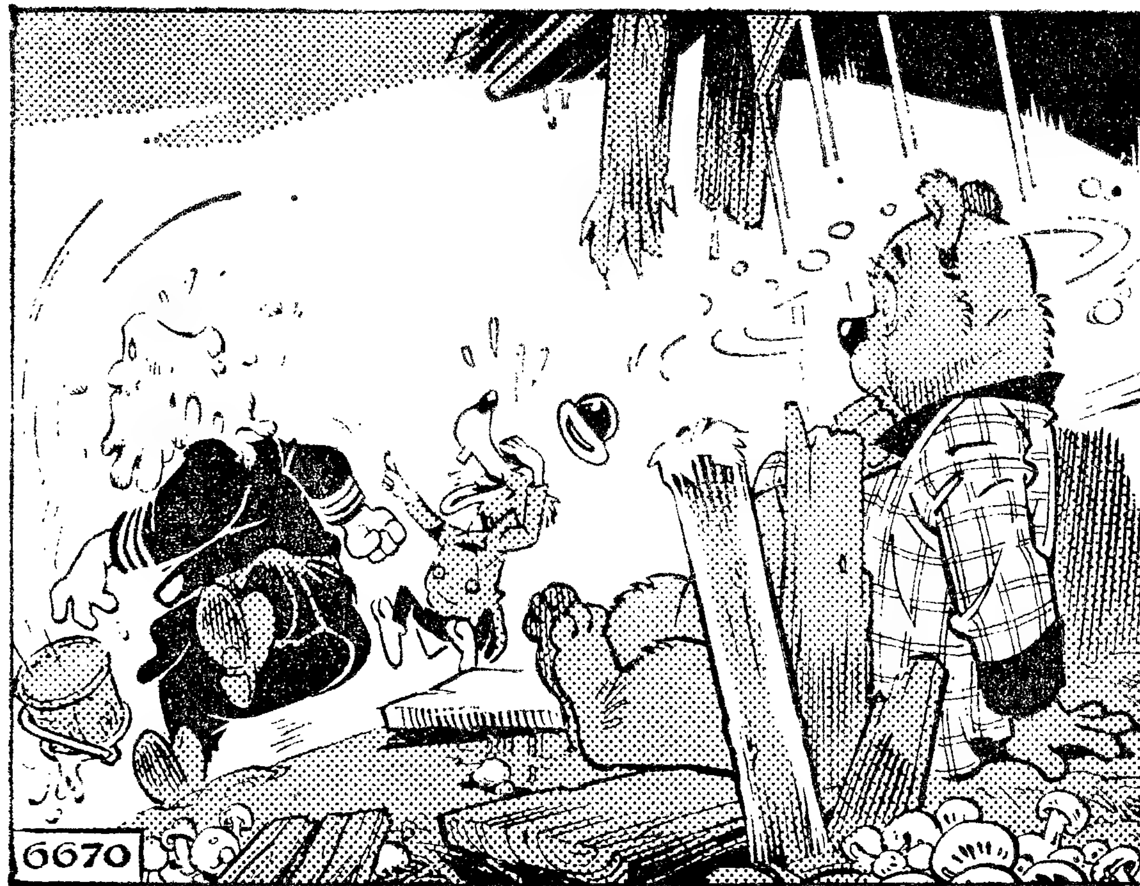
Pastuiven Verkwil had heer Ollie vol trots zijn nieuwbouw laten zien en nu was hij bezig om de plannen voor zijn tuin uit te stippelen. Daar werd hij echter in gestoord door commissaris Bas die met grote stappen naderkwam. „Een ogenblikje", sprak de politiechef. „Het ziet er niet zo mooi uit. Ik heb hier een aangifte van de ambtenaar eerste klasse Dorknoper. Beleding en bedreiging bij de uitoefening van zijn functie. Ja, ja! Ik moet u beiden opschrijven, vrees ik. Bommel maar eerst, en die kleine daarna."

„Kleine?", schreeuwde de knopenmaker, onaangenaam getroffen. „Zie je wel? Je durft hé? Altijd hetzelfde! Maar ik heb nu getuigen! Dat zal je duur te staan komen!"

Heer Bommel deinsde een weinig achteruit om niet door de zwaaiende vuistjes van het ventje getroffen te worden, en zodoende botste hij tegen een paal van de steiger aan. Jammer genoeg was die van binnen door vermolming aangetast, zodat hij krakend door midden brak.

„Wat is je naam, Bommel?" kon men de heer Bas boven het lawaai uit horen zeggen. Verder kwam hij echter niet, want op dat moment werd hij getroffen door de verfpot, die door de verzakking naar beneden stortte en hem het spreken bemoeilijkte.

„Goed zo!", riep de knopenmaker, uitzinnig van vreugde. „Goed zo! Dat komt er van!".

Heer Bommel was door neerstortend houtwerk getroffen, zodat hij even de draad kwijtraakte. Toen hij de versufte blik weer richten kon trof een onheilspellend toneeltje zijn oog.

Pastuiven Verkwil sprong schaterlachend op en neer voor de besmeurde gedaante van commissaris Bas, die zich juist ontdeed van een verfpot.

Het humeur van de hooggeplaatste politieambtenaar had ernstig geleden, dat was duidelijk te zien toen hij de kleurstof uit zijn ogen wiste. En heer Ollie had genoeg verstand van politiezaken om te weten, dat het laatste woord hier nog niet gesproken was.

„Niet lachen heer Verkwil!", maande hij geschrokken.

„Ljachen?!!", loeide de heer Bas met geverfde stem. „Djit wojdt de zwaajste djukkej die je oojt hept gehad, Bommej!! Je hoojt van mijj! En je kan betej je adfokaajt jaadplegen!"

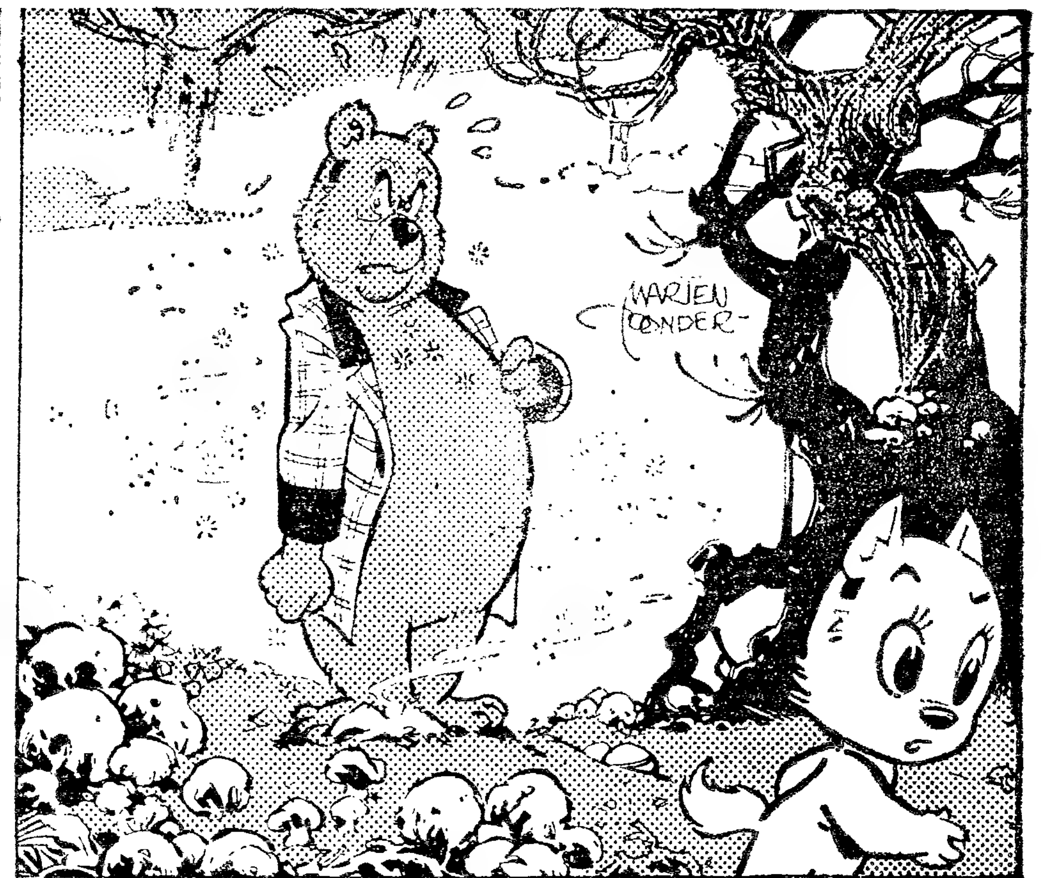
Na deze bedreiging, die niet naliet grote indruk op heer Ollie te maken, liep hij met grote passen naar het autootje waarin de heer Dorknoper hoofdschuddend zat te wachten.

„Die was goed, hè", riep de knopenmaker uit. „Mooi werk, hoor!" „Ik weet het niet," zei heer Bommel terwijl hij wat bedrukt overeind kwam. „Men kan niet ongestraft met de politie spotten, heer Verkwil! Ik zie dit niet zo mooi in!"

„Ach wat!", riep de ander. „Trek je toch niks van die opgeblazen diender aan! Nu zal je zien wat ik doen kan, al ben ik dan ook klein! We gaan hem plat maken, en dan kunnen we pas lachen! Laat dit nu maar eens aan mij over!"

„Ik ben bang, dat we lelijk in de moeilijkheden zitten", zei heer Bommel wat bedrukt. „Men kan niet ongestraft met de politie spotten, heer Verkwil!"

De aangesprokene stiet echter een schamper lachje uit.

„Poeh!", riep hij. „De politie! Die denkt zeker, dat ze alles maar doen kan. Omdat ik klein ben, hè? Maar we zullen ze laten zien wie hier de baas is!"

Hij haalde een papiertje uit zijn zak en stopte dat heer Ollie toe.

„Hier heb je een adres," fluisterde hij geheimzinnig. „Ga daar naar toe; het is beter dan de beste advocaat. Hij kan je helpen, en dan gaan we samen die dikdoeners plat maken. Kunnen we lachen!"

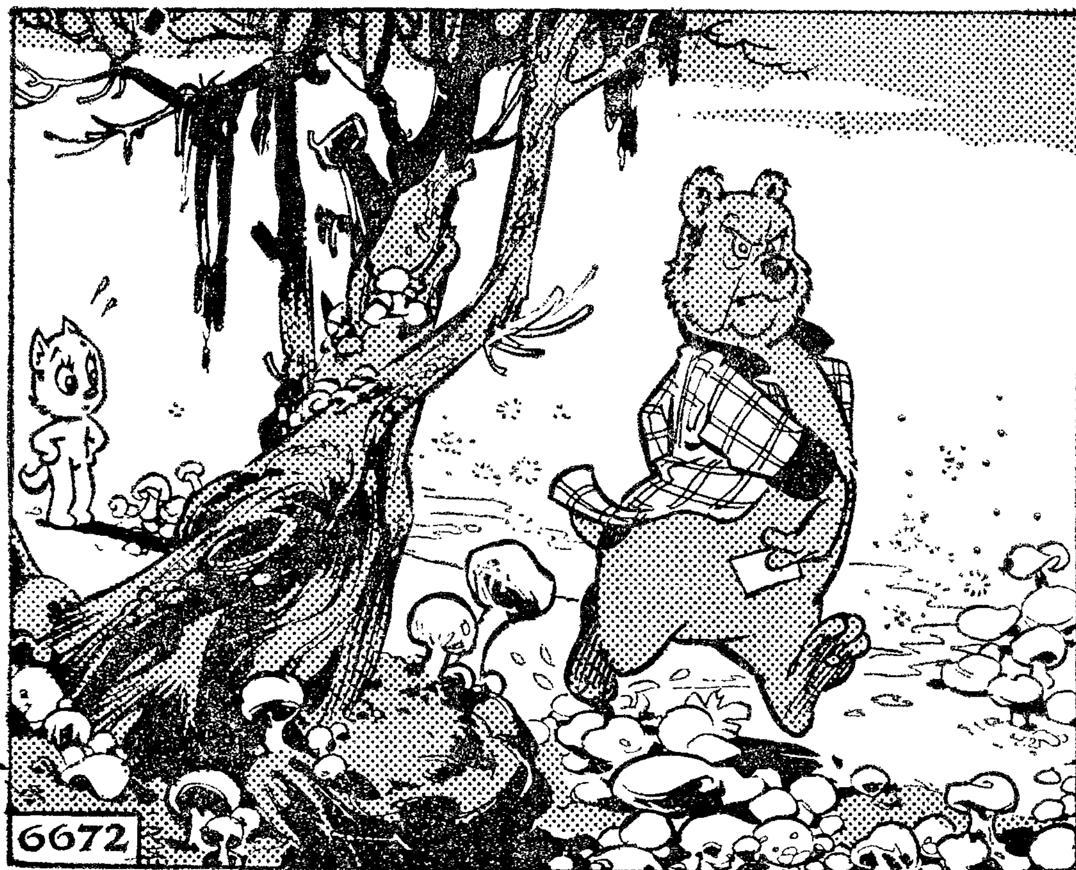
Heer Bommel mompelde een vage afscheidsgroet en liep weg, terwijl je wierp.

„Moeilijkheden", mompelde hij bitter. „Dat komt er van wanneer men een ander helpt. Maar wie helpt mij? Dat zou ik weleens willen weten! Die Verkwil heeft makkelijk praten hij een verstrooide blik op het kaartmet zijn plat maken! Wat is dit voor een adres?"

„U kunt beter met de commissaris gaan spreken", zei Tom Poes. „Als u hem alles uitlegt zal hij misschien niet meer zo boos zijn. Ten slotte is hij de kwaadste niet."

Er kwam echter geen antwoord op deze goede raad. Heer Bommel had al voortlopende op een van de stuifzwammen getrapt, en terwijl de sporen om hem heen wolkten, hield hij plotseling de pas in.

„Wacht eens", prevelde hij terwijl zijn gelaat een dreigende uitdrukking aannam. „Bas platmaken? Dat lijkt me eigenlijk een heel goed idee toe!"

„Waarom gaat u niet eens met de commissaris praten?", herhaalde Tom Poes. „Dan komt het best in orde, wil ik wedden."

Maar er kwam geen antwoord en toen hij opkeek zag hij dat heer Bommel een andere kant op liep, dwars door een veldje stuifzwammen. Hij stoorde zich niet aan de opwolkende sporen en er lag een vastberaden uitdrukking op zijn gelaat terwijl hij zo zijn eigen weg ging.

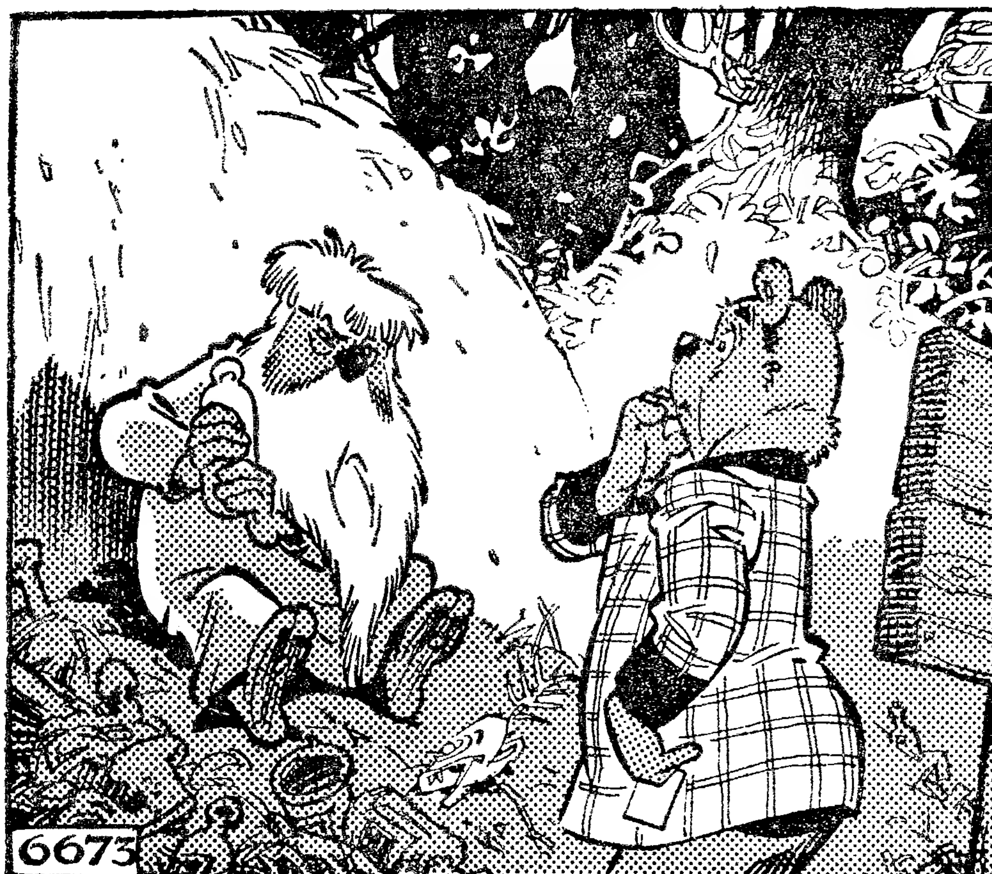
„Een eigenaardig iemand, die Pastuiven Verkwil", sprak hij tot zichzelf. „Een scherpe kop, lijkt me. Het is de moeite waard om eens naar het adres te gaan, dat hij me gegeven heeft. Ik wil wel eens weten hoe men Bulle Bas plat kan maken. Als lijder aan de moderne samenleving kan een gesprek met een geestelijk hoogstaand iemand me alleen maar goed doen."

Met deze gedachte begaf hij zich naar de rand van het bos, waar Ibbele Zweder zijn woning had gebouwd. Reeds van verre zag hij de baardige vreemdeling op de mesthoop zitten, die zich naast de deuropening had gevormd. Daar genoot hij van de zon en van de dronk die hij zo nu en dan tot zich nam.

Heer Ollie trad nader en bleef aarzelend staan. Hij had zich de geestelijke leider anders voorgesteld en bovendien stond de geur van diens zitplaats hem tegen.

„Wat sta je daar te loeren?", vroeg Zweder, terwijl hij zijn fles liet zakken. „Is het je hier te min? Denk je soms dat je er te goed voor bent? Dan ben je zeker vergeten wat je op de avond van 2 januari hebt uitgehaald, hè?"

Hij lachte gorgelend en nam aandachtig een diepe teug.

„Denk maar eens goed na", zei Zweder, terwijl hij heer Ollie een loerende blik toewierp. „Wat heb je op de avond van 2 januari uitgehaald?"

Heer Bommel zakte wat ineen en keek bedremmeld naar zijn gastheer terwijl hij te vergeefs trachtte zijn geheugen op te frissen.

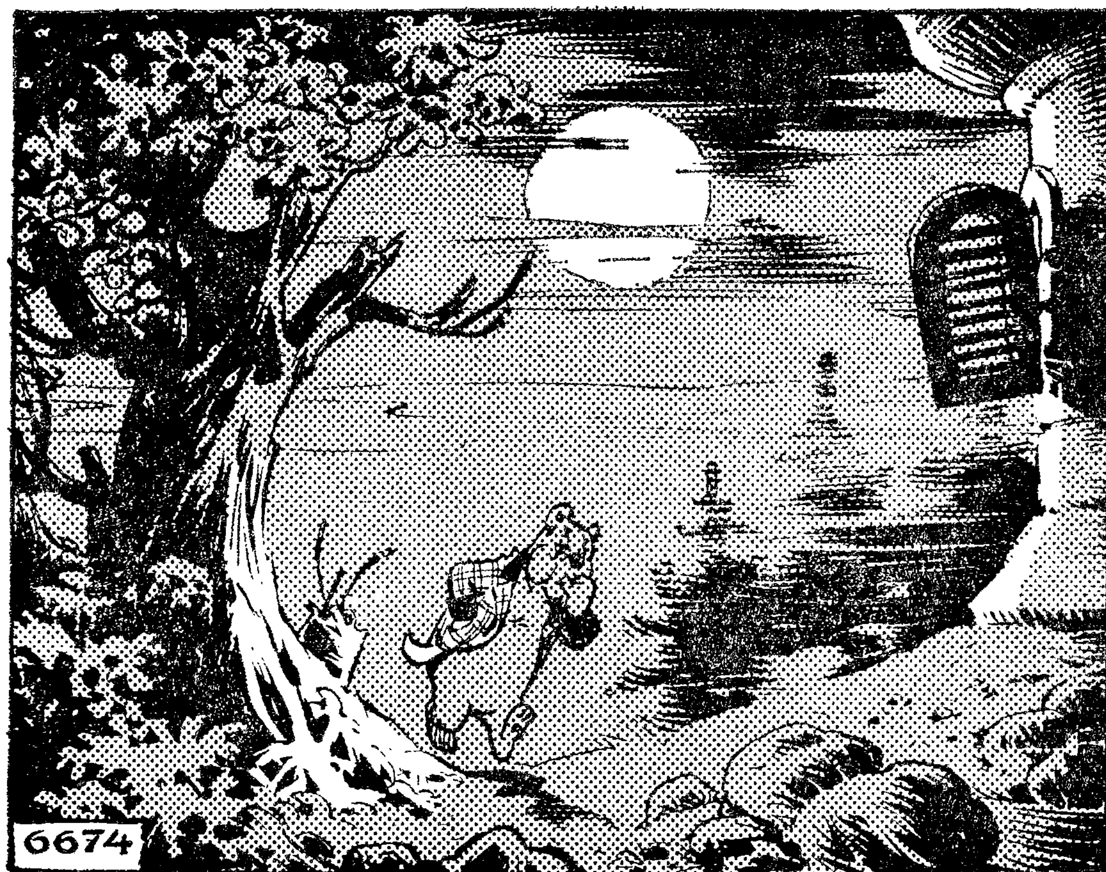
„T-wee j-januari?", stamelde hij. „Wat heb ik toen ... En, was dat soms ... Ik bedoel, hoezo? Wat bedoelt u? Ik heb een kaartje van heer Verkwil gekregen met uw adres voor geestelijke bijstand, als u begrijpt wat ik bedoel. Maar 2 januari? Ik weet echt niet meer ..."

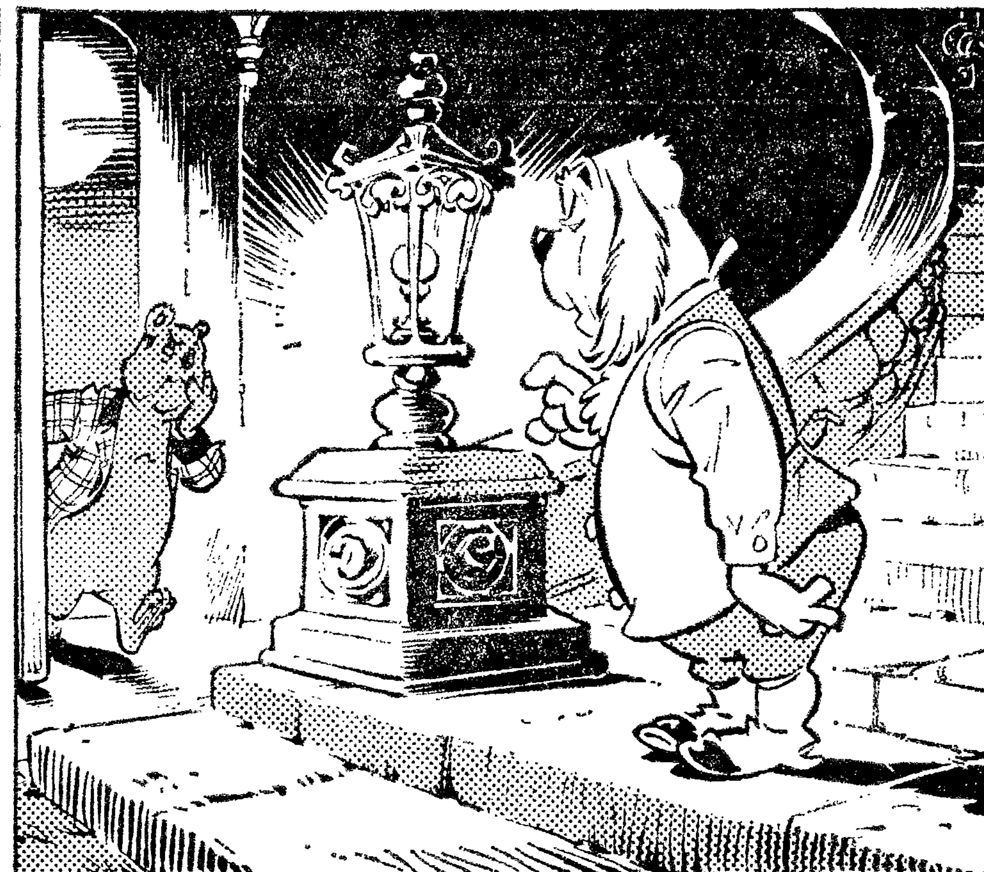
Nu barstte de ander in een smakelijk lachen uit.

„Je loopt er lekker in!", riep hij wijzend. „Het zou een koud kunstje wezen om jou plat te maken, weet je wel? Laat die twee januari maar zitten, jongen. Weet ik veel wat je toen gedaan hebt? Het zal wel niet veel moois geweest zijn. Hohohoho! Maar je komt zeker hulp zoeken om een ander te nemen, hè? Iemand die denkt dat hij meer is dan jij, is 't niet zo? Ga gezellig zitten en neem een slokje zwammenbrouw, dan zal ik je wat vertellen."

Heer Bommel nam verward op een boomstronk plaats en het gelaat van Ibbele Zweder nam een plechtige uitdrukking aan.

„Ik zal je uitleggen hoe wij, van het schiereiland Prol, denken", sprak hij. „Gewoon en gezond daar zal je wat aan hebben! Wij hebben de leer van de Grootste Gemene Deler en het Kleinste Gemene Veelvoud, weet je wel? Niemand is meer dan een ander en lui die niet eenvoudig zijn moeten worden teruggebracht door middel van plat maken. Ik zal je uitleggen hoe dat gaat en ik zal je wat zwammen verkopen om je op weg te helpen."

Het was reeds laat, toen heer Bommel van zijn bezoek aan Ibbele Zweder terugkeerde. In het licht van de maan stapte hij peinzend huiswaarts, want de genoten lessen gaven hem veel te denken. Hij werd echter gehinderd door de kwade geur die hem op de mesthoop in de jas was geslagen en ook overigens doorkruisten tegenstrijdige gevoelens zijn brein.

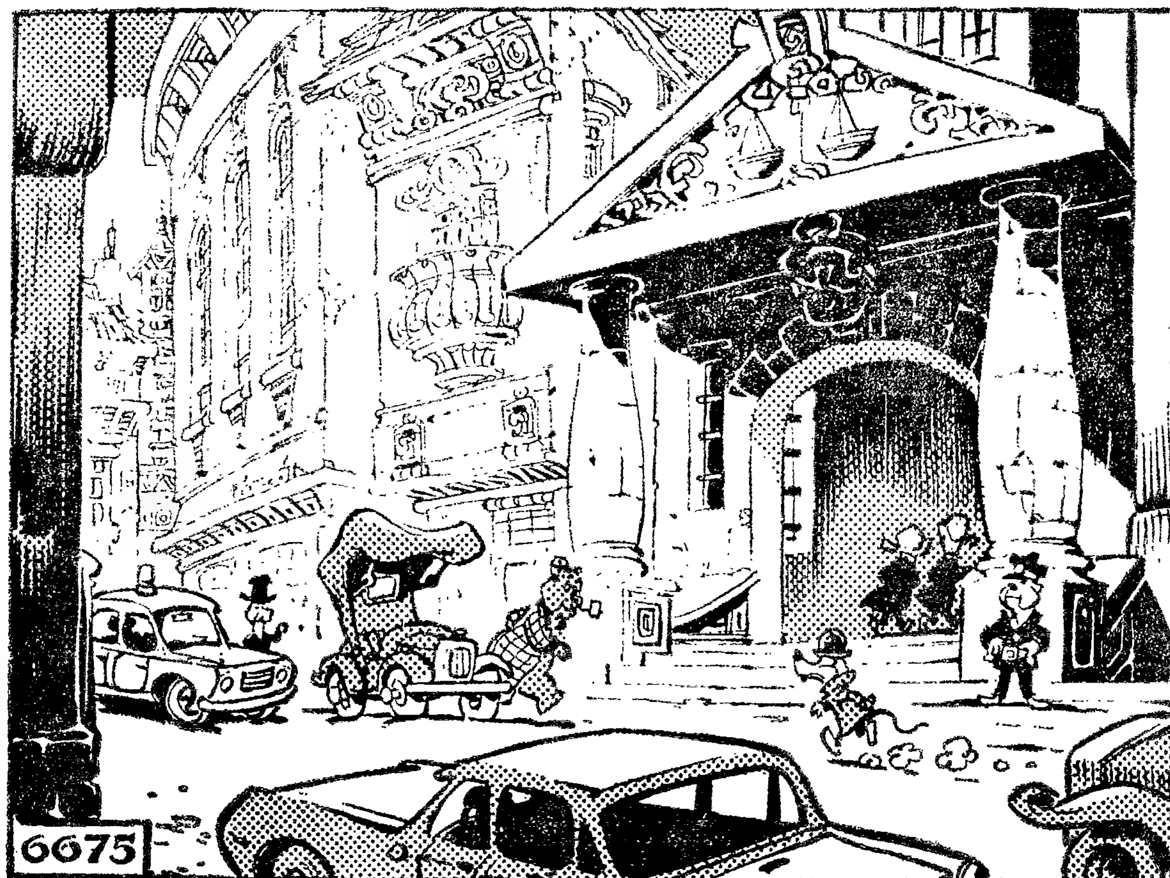
„Is dat nu wel allemaal waar?", zo vroeg hij zich af. „Is de een nu werkelijk niet beter dan de ander? Waar blijft een heer op die manier? Maar aan de andere kant zijn er te veel dikdoeners op de wereld, dat is zeker!

Zo'n politiecommissaris verbeeldt zich heel wat — en er zijn er meer, die eens een lesje zouden moeten hebben. Hm, misschien heeft Zweder gelijk, hij is ten slotte een geestelijk leider . . ." Hij besloot dat hij nog eens rustig over het gehoorde moest nadenken en met deze gedachte betrad hij slot Bommelstein. Maar daar maakte de bediende Joost een einde aan dat besluit. De trouwe knecht kwam snel de trap afdalen toen hij zijn meester hoorde en wenste hem wat bedrukt een goede avond.

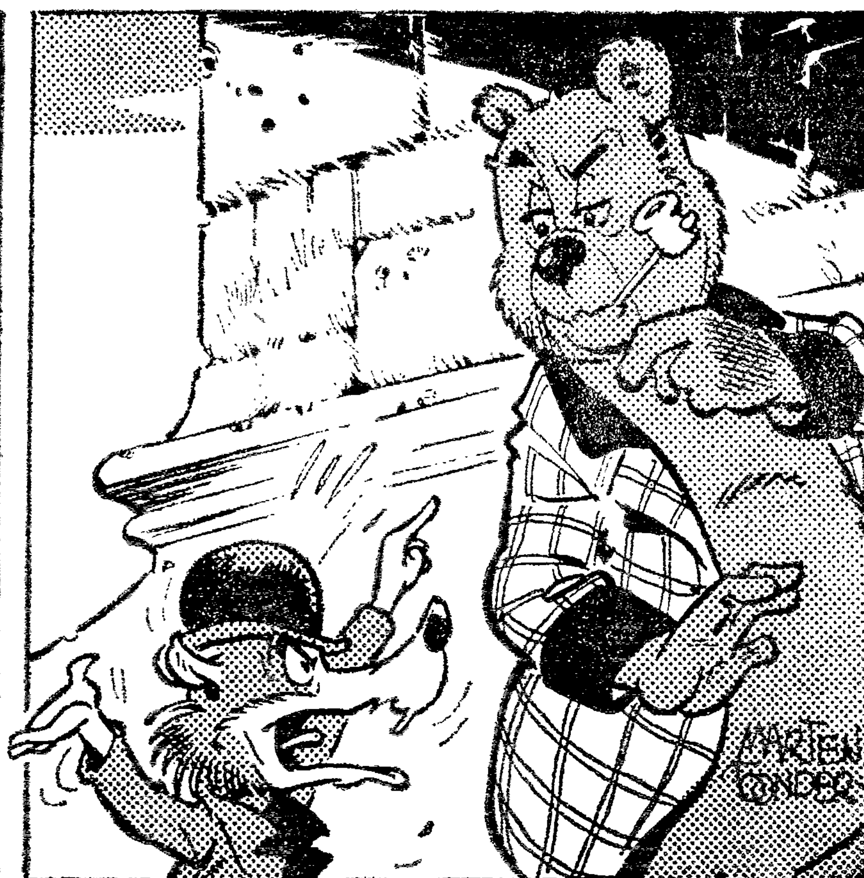
„De politie is aan de deur geweest met uw welnemen", sprak hij. „Ik ben opgebleven om u dat te kunnen mededelen."

„Wat?", vroeg heer Ollie opschrikkend. „De politie? Waarvoor?"

„Een oproep", legde Joost uit. „U moet morgen voor de rechter verschijnen, als ik zo vrij mag wezen. Wegens een aanklacht van commissaris Bas over bedreigingen en mishandelingen. Het is niet zo mooi, deelde hij mij mede. Een zware drukker."

Heer Bommel begaf zich de volgende morgen vol zorgen naar het gerechtsgebouw. Hij had slecht geslapen en tegenstrijdige gevoelens woelden door zijn brein toen hij uit de Oude Schicht stapte.

„Nu is de tijd gekomen om die Bas eens te laten voelen dat hij niet beter is dan ik", sprak hij tot zichzelf. „Nu kan ik eens proberen of Zweder gelijk had met zijn lessen. Maar ik weet niet of ik het wel doen kan. Mijn goede vader zei altijd: „Ollie, jongen, een heer moet altijd de waarheid spreken..."

Op dat moment werd hij Pastuiven Verkwil gewaar, die net als hij op dit uur bij de rechter ontboden was.

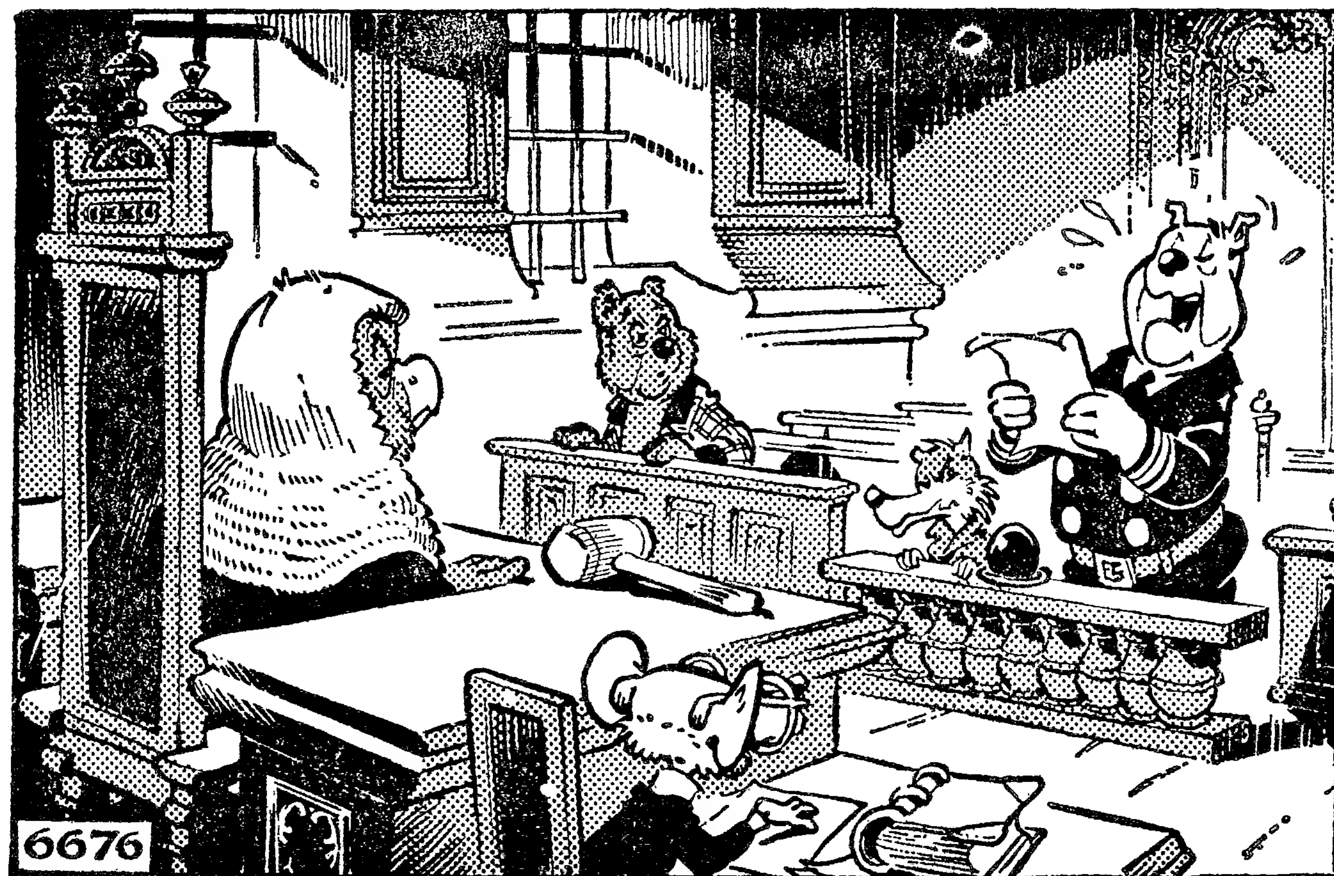
„Hallo!", riep het ventje, zich bij hem aansluitend. „Jij ook, hè? De lef om ons hier te laten komen! Die Commissaris denkt zeker dat hij meer is dan wij! Ben je nog bij Ibbele Zweder geweest? Hoe vond je hem? Een moordfiguur, wat? Daar heb je nog eens wat aan!"

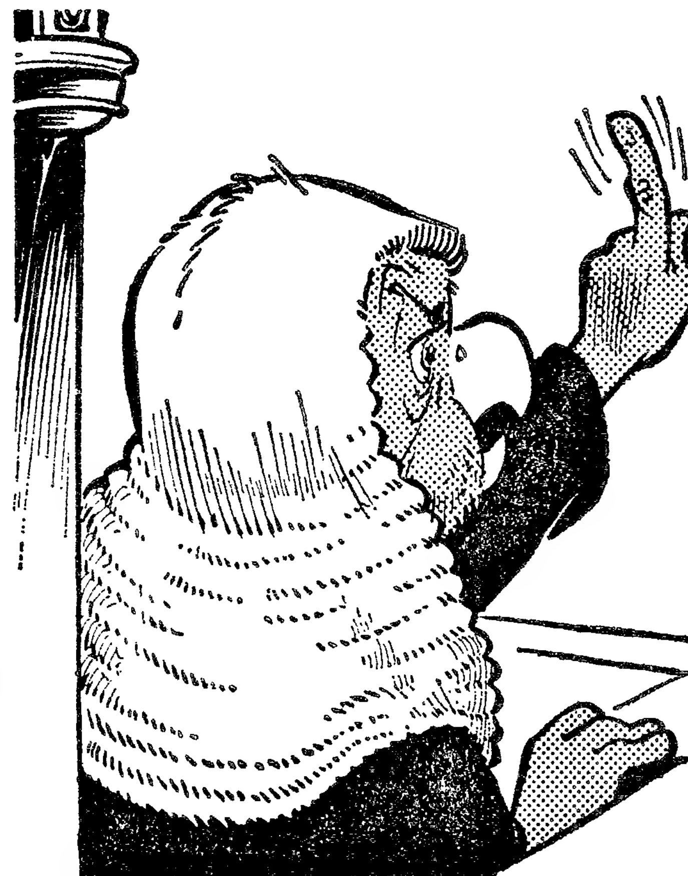
„J-ja", zei heer Ollie wat aarzelend. „Een heel buitengewoon iemand. Ik bedoel, ik weet eigenlijk niet of een heer van mijn stand..."

„Zo is het!", riep de ander. „Wat hij zegt geeft tenminste steun als je kleiner bent dan al die dikdoeners! Ik zal Bas wel eens krijgen!"

„Maar ik ben niet kleiner", begon heer Bommel. Doch de knopenmaker liet hem niet aan het woord komen.

„Zo'n politieagent heeft gewoon te veel macht!", riep hij met haat in de stem. „Het wordt tijd, dat hij een Klein Gemeen Veelvoud wordt, net als wij! We zullen hem met z'n tweetjes plat maken!"

„Een ernstige zaak", zei de rechter toen heer Bommel en Pastuiven Verkwil hadden plaats genomen. „De politie wordt tegenwoordig onder zware druk gezet en ik ben van plan om dit geval gepaste aandacht te geven. Het woord is aan de heer Bulle Bas, in zijn hoedanigheid van verbalisant."

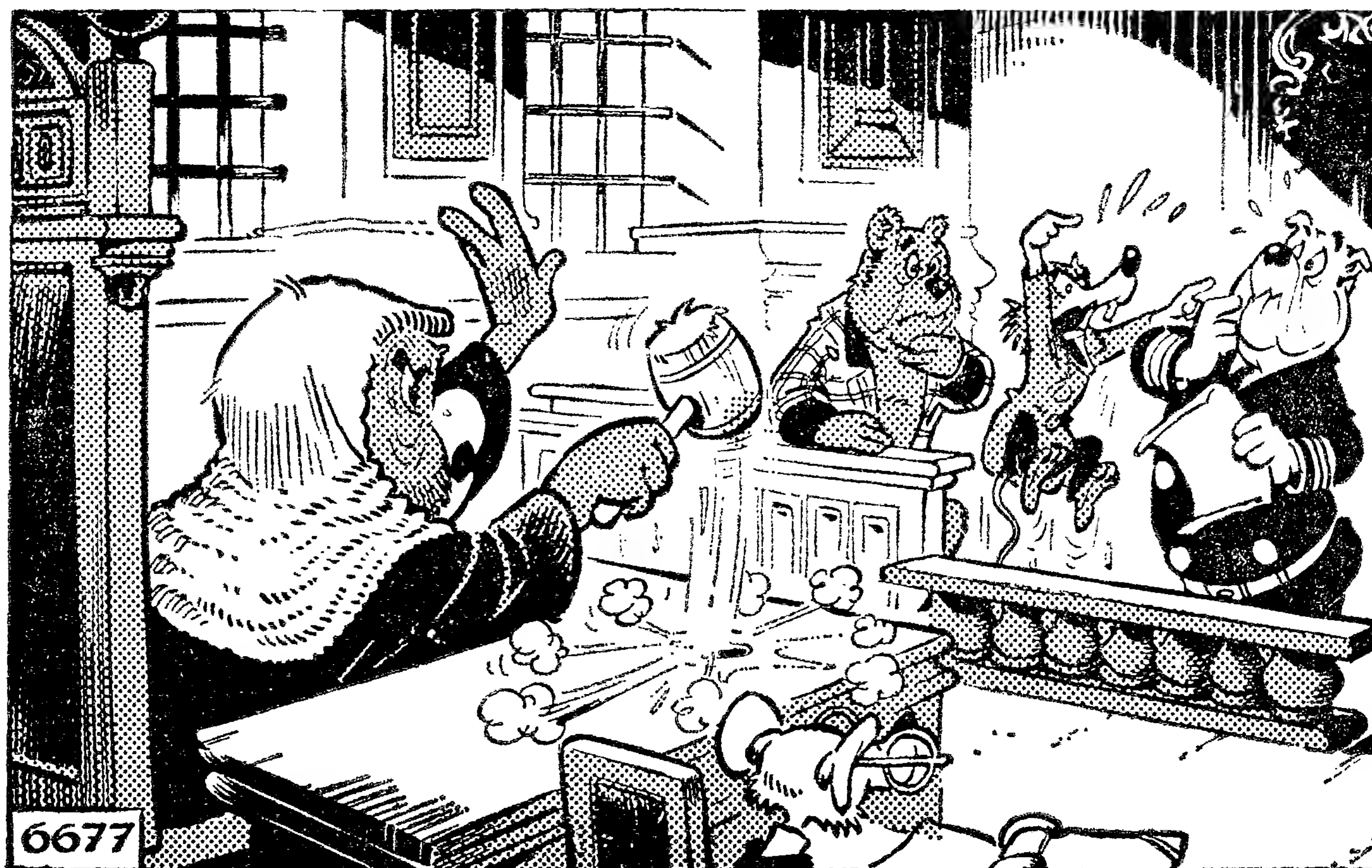
De commissaris stond op en haalde een papier te voorschijn.

„Deze zaak is aanhangig gemaakt door de heer Dorknoper", sprak hij. „Als ambtenaar eerste klasse is hij in functie beledigd door de verdachten Verkwil P. en Bommel O. B., mitsgaders bedreigd door de laatstgenoemde. Toen ik, verbalisant, ter plaatse kwam, maakten beiden zich schuldig aan ophitsing tegen het wettig gezag waarna er een aanslag op mij, verbalisant, gepleegd werd door middel van een pot witte verf, die mij in de ogen droop en mijn uniform onherstelbaar verontreinigde, hoewel mijn vrouw terpentijn en benzine heeft geprobeerd. Ook is er sprake van bouwen zonder daartoe strekkende vergunning door Verkwil P. reeds genoemd. Het proces-verbaal luidt..."

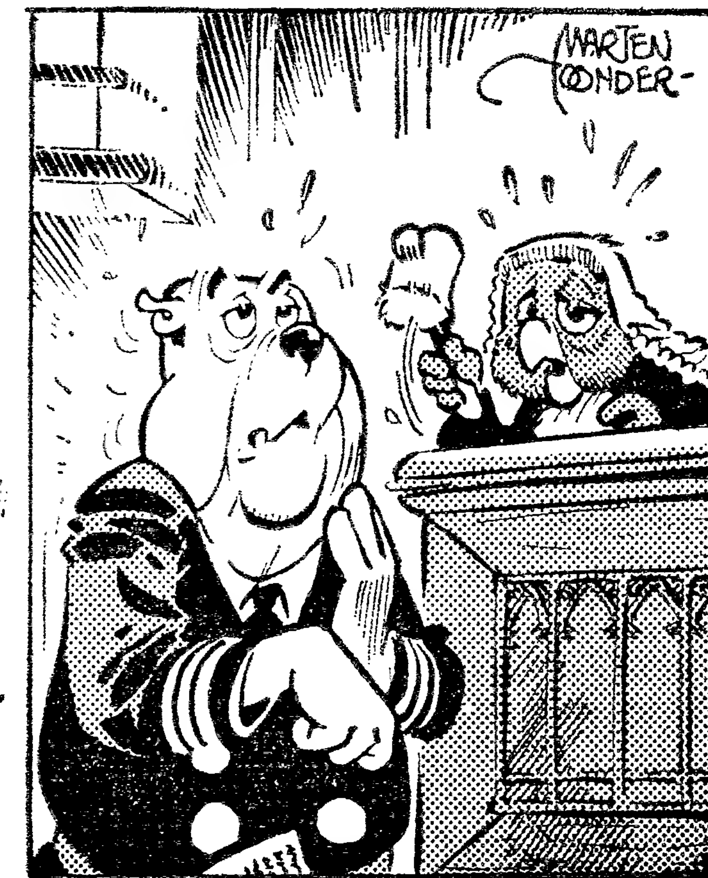
„Een ogenblikje", onderbrak de rechter. „Dit is niet zo mooi. Wat heeft de eerste verdachte, Verkwil P., hierop te zeggen?"

„Een hele massa!", riep de knopenmaker met schrille stem. Hij had zich reeds geruime tijd op staan winden en nu sprong hij uitzinnig van drift voor de onthutste commissaris op en neer.

„Je durft, hè?", schreeuwde hij. „Je wilt me dat allemaal in de schoenen schuiven omdat ik kleiner ben dan jij, is 't niet? Je vindt dat je beter bent dan anderen omdat je een uniform draagt, huh? Je hebt zeker vergeten, wat je zelf op 2 januari van het vorige jaar gedaan hebt! ! Nou, zeg eens op! Waar was je toen? Dat durf je niet, hè? Hihihi! Dat noemt zich een commissaris!"

„Zeg op!", schreeuwde Pastuiven Verkwil rood aangelopen. „Wat deed je op 2 januari van het vorige jaar? Waar was je toen? Dat durf je niet te vertellen, hè? Een mooie commissaris ben jij! Het wordt tijd dat de stad eens wordt schoongemaakt!"

De rechter had inmiddels zijn hamer gegrepen en timmerde daarmee op de tafel.

„Stilte in de rechtszaal!", riep hij. „Deze beschuldigingen zijn helemaal niet aan de orde! Het gaat hier om belediging en mishandeling van ambtenaren in functie en ik verzoek de verdachte Paskwil . . ."

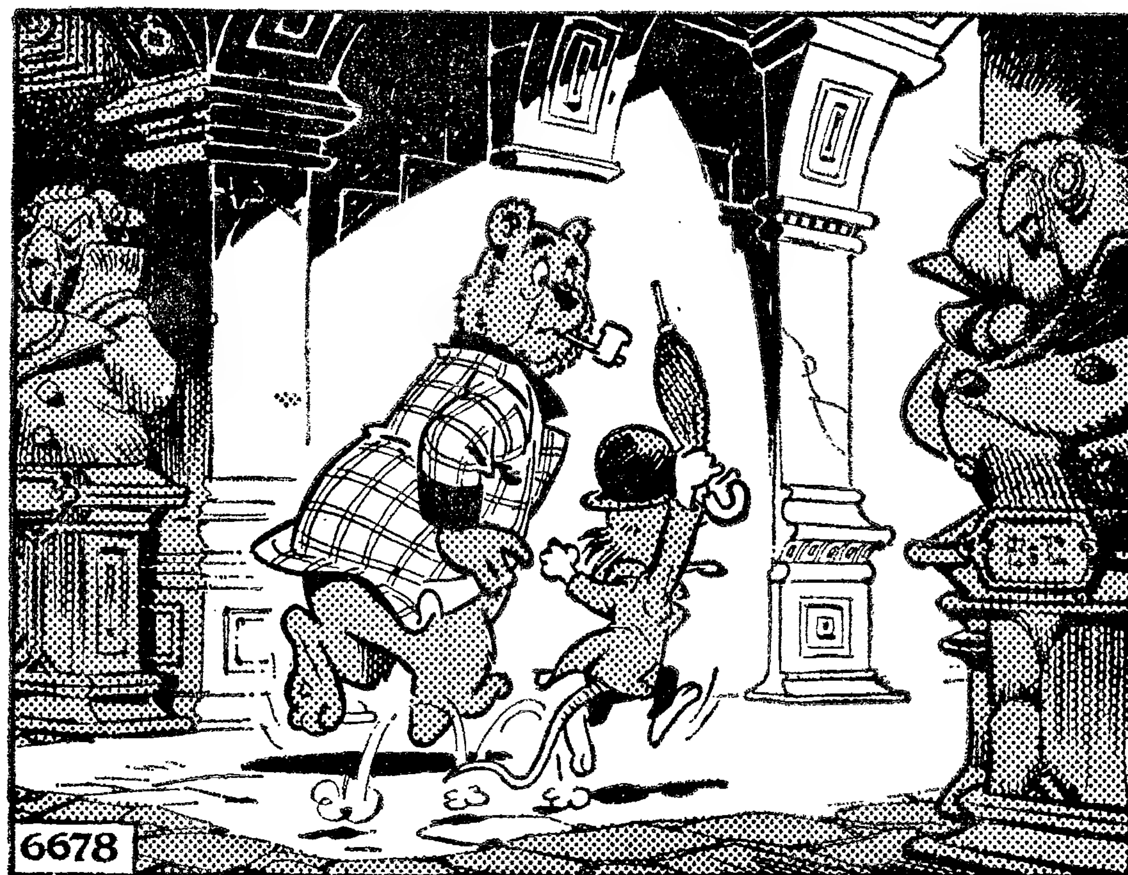
Verder kwam hij niet, want de knopenmaker sprong driftig over het hekje om zich tot de magistraat te wenden.

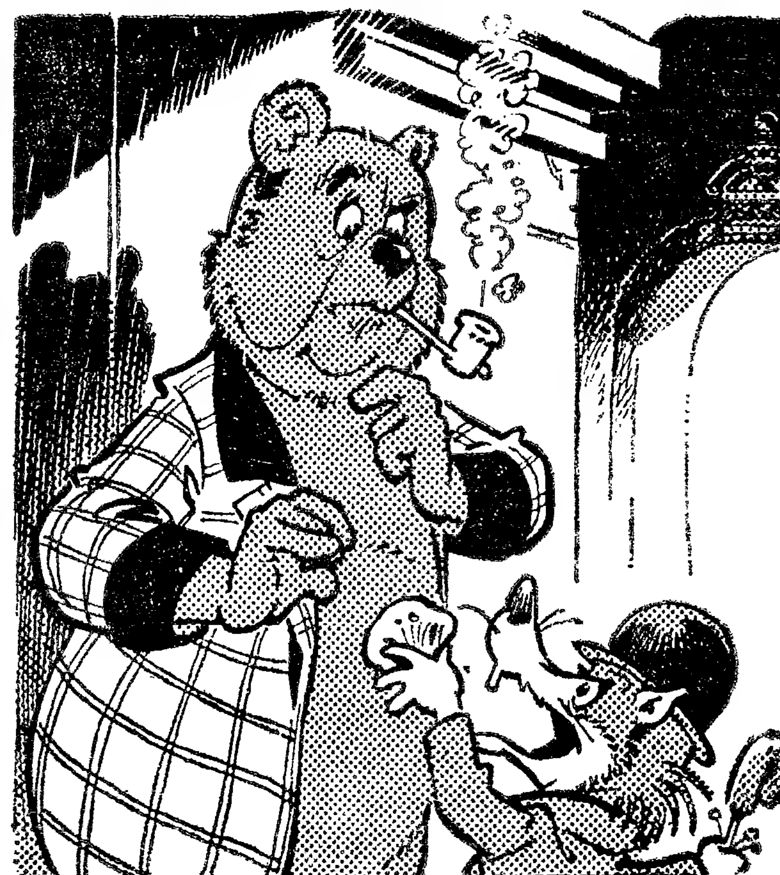
„Jij ook al!!?", kreet hij met overslaande stem. „Ook al praatjes? Jij durft daar in je mooie jasje achter die tafel te zitten en grapjes te verkopen, hè? Zeker omdat ik kleiner ben dan jij, is 't niet? Maar ik weet alles af van dat vuile zaakje, dat je drie jaren geleden hebt uitgehaald! Alles! En als je niet een toontje lager zingt zal ik zorgen dat morgen de pers het weet!"

Ademloos verdween de spreker achter de verhoging en nu daalde er een gedrukte stilte over de zaal die slechts verbroken werd door het gemompel van de commissaris.

„Twee januari", prevelde de hooggeplaatste politiebeambte bekommerd voor zich heen. „Waar was ik toen? Wat heb ik toen gedaan?"

„Orde!", kraste de rechter met toonloze stem. „De zitting wordt geschorst tot nader order."

De rechtszitting was dus geschorst en heer Bommel verliet met gemengde gevoelens de zaal.

„Wie had dat kunnen denken", sprak hij tot zichzelf. „Zo'n rechter toch! En zelfs Bas!"

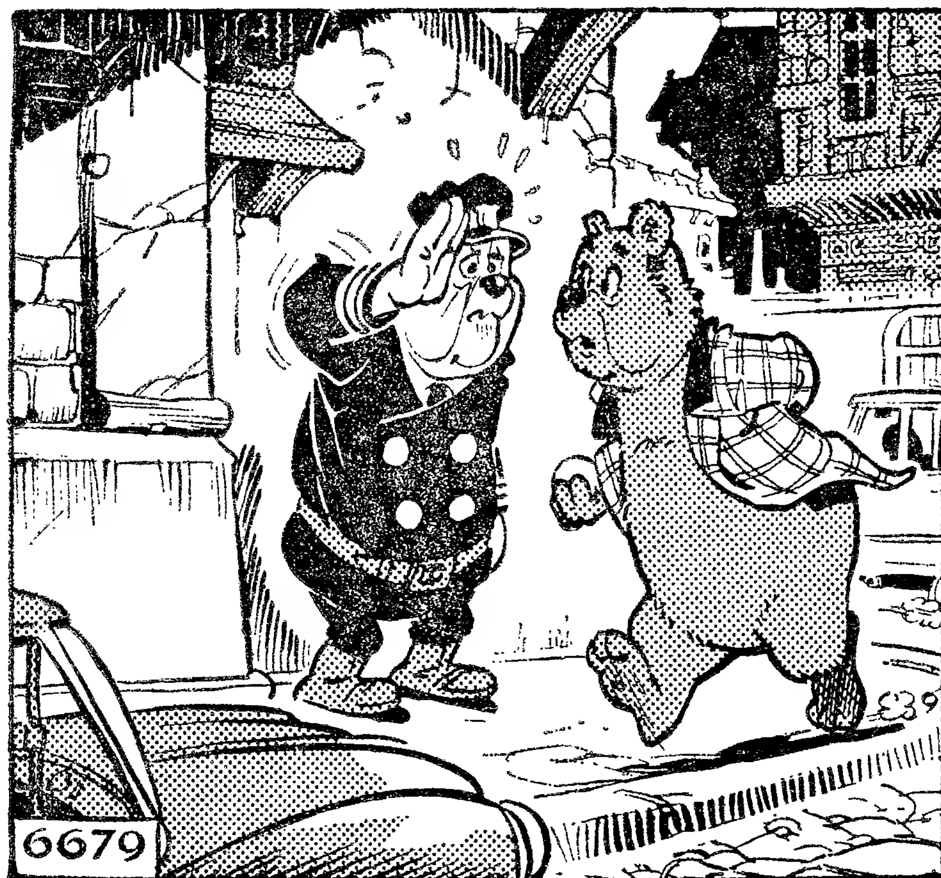
„Hoe vond je me?" vroeg Pastuiven Verkwil, die zich bij hem aansloot. „Was ik niet geweldig? Zag je die faksisten kijken? Maar ik ben nog niet klaar! Ik ga ze plat maken, weet je wel? Hoe vind je dat?"

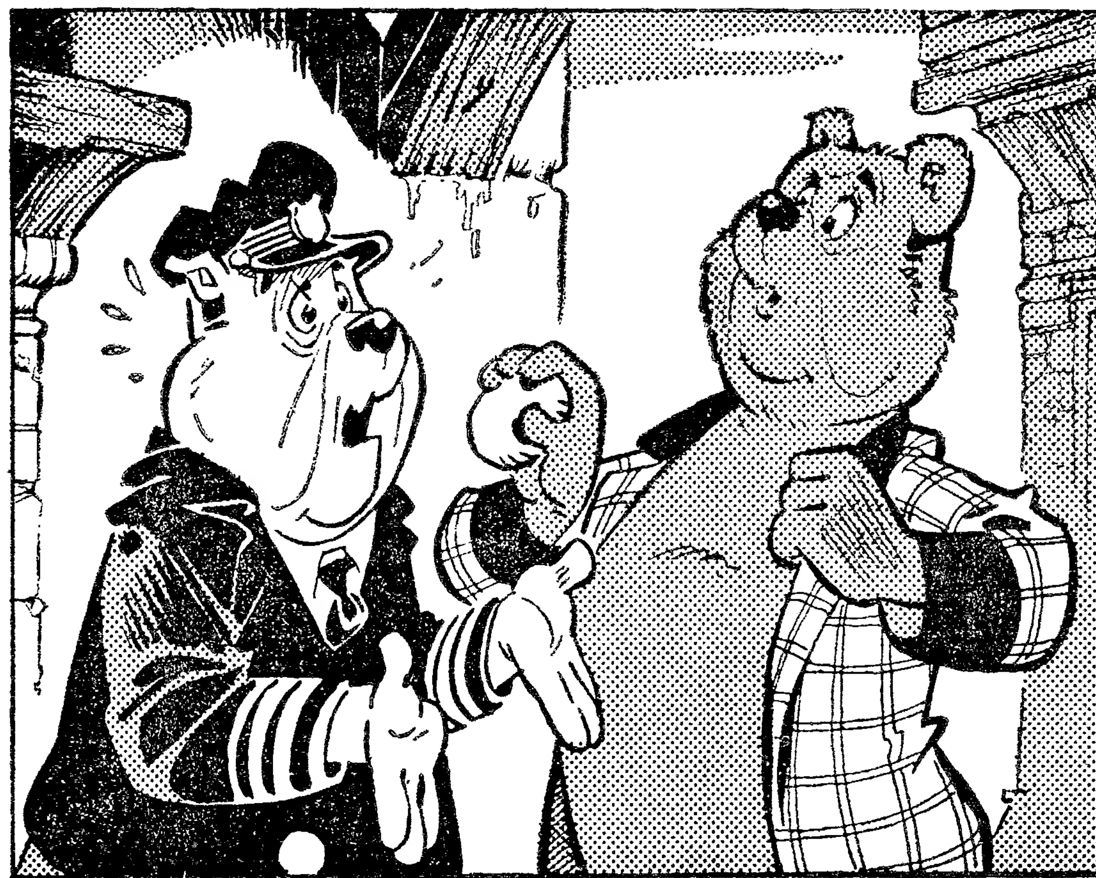
„Ik weet het niet . . .", zei heer Ollie twijfelend. „Het is allemaal moeilijk te verwerken voor iemand van mijn stand, die aan een edele inborst gelooft. De rechter is toch een hoogstaand iemand, dacht ik altijd. En de commissaris is wel lastig, maar toch onkreukbaar, als u begrijpt wat ik bedoel. Wat is er op 2 januari eigenlijk gebeurd, bedoel ik? En wat heeft de rechter gedaan?"

„Jij bent stom!" riep de heer Verkwil driftig. „Jij begrijpt er niks van! Als je zo suf bent word je nooit een goeie platmaker!"

Hij stond stil en trok met een driftig gebaar een stuifzwam uit zijn jas.

„Hier", hernam hij. „Knijp er in en snuif wat sporen op, daar zal je van opknappen. Ik ga intussen wel alleen verder. Ik laat me niet tegenhouden, al ben ik ook klein. Zonder jou speel ik het ook wel klaar."

Heer Bommel keek peinzend naar de zwam, die Pastuiven Verkwil hem in de hand had gedrukt en vervolgde zijn weg.

„Ik kan dat ventje niet volgen", sprak hij tot zichzelf. „Hij heeft een onaangename manier van optreden, en ik vraag me af of hij wel een heer is. Wat zou hij bedoeld hebben?"

Op dat moment passeerde hij commissaris Bas, die doelloos om het gerechtsgebouw dwaalde. Zijn ogen stonden hol, en hij salueerde schichtig, toen hij heer Bommel gewaar werd. Daar keek deze natuurlijk wel even van op.

„Het is duidelijk, dat Bas iets op zijn geweten heeft", dacht hij. „Misschien had Verkwil gelijk. Wat zou er op 2 januari gebeurd zijn?"

Zo denkend stond hij stil en wierp een doorborende blik op de politiechef.

„Wat is er gebeurd op twee januari?", vroeg hij streng.

„Ik probeer het met te herinneren, meneer Bommel", zei de commissaris bedrukt. „Maar ik weet het niet meer. Echt niet. Het is natuurlijk mogelijk dat ik toen... Maar nee! Misschien was dat de datum dat ik me... Of niet? In ieder geval dacht ik mijn plicht te doen. Eerlijk waar!"

„Ja, ja", hernam heer Ollie. „We hebben je in de gaten, Bas! Je had daar aan moeten denken voordat je een heer een bon gaf!"

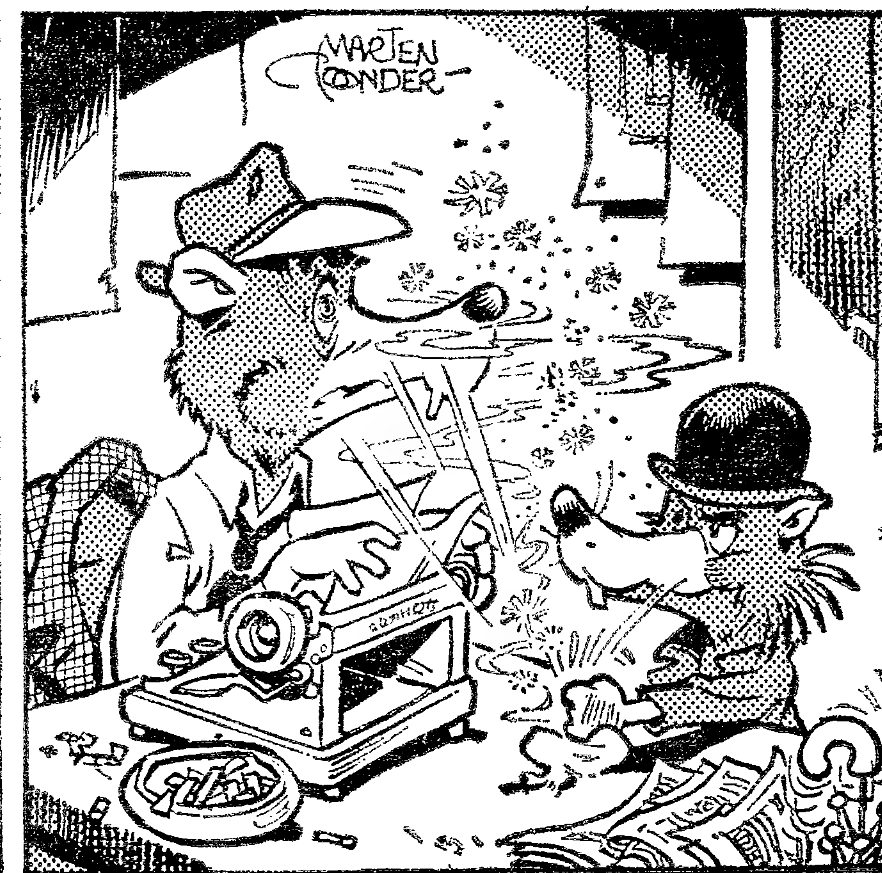
Hij zei dat omdat hij zich de lessen van Ibbele Zweder herinnerde, maar zijn hart was er niet bij en hij voelde medelijden in zich opkomen.

„Hier", zei hij terwijl hij hem Verkwils zwam overhandigde. „Knijp er in en snuif wat sporen op, daar zal je van opknappen."

De politiebeambte mompelde een dankwoord en verwijderde zich met schuifelende tred.

Intussen zat Pastuiven Verkwil niet stil. Hij begaf zich naar het kantoor van de Rommelbode en trad met driftige pas het bureau van de journalist Argus binnen.

Deze was juist doende met het schrijven van een artikeltje over onlustgevoelens onder bejaarde banklopers, en hij keek dan ook hoopvol op.

„Ik heb een mooi nieuwtje voor je!", riep de knopenmaker uit. „Weet je wel dat de rechter en de commissaris boter op hun hoofd hebben? En niet zo'n beetje!"

„Dat klinkt niet gek", zei Argus. „Kan je me daar wat meer over vertellen?"

„Ik kijk wel uit!", riep de bezoeker. Hij trok een paddestoel uit zijn zak en legde die met een vlug gebaar op de lessenaar.

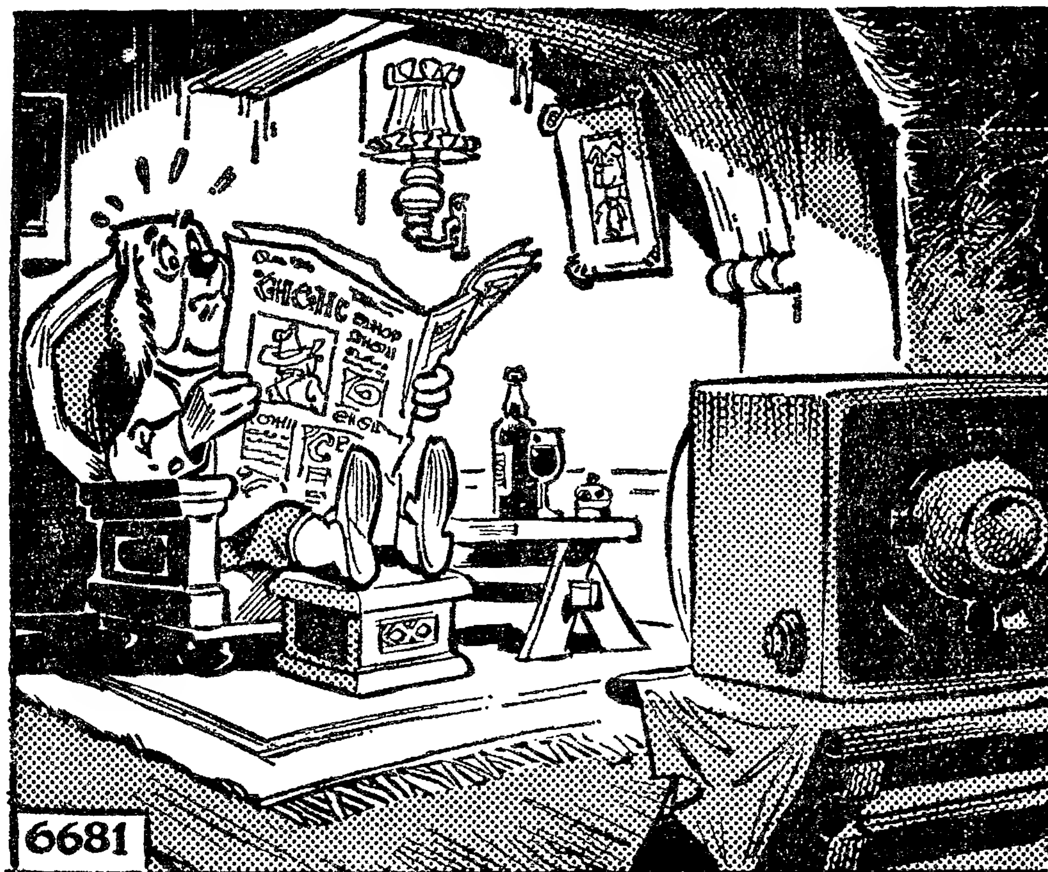
„Te veel zeggen is gevaarlijk!", hernam hij. „Voordat ik het weet heb ik een proces aan mijn broek! Tegen mij durven ze, omdat ik klein ben! Maar je moet eens vragen wat Bulle Bas gedaan heeft op 2 januari van het vorige jaar. En drie jaren geleden was de rechter in een lelijk zaakje gewikkeld. Daar bestaat een brief van! Zet dat maar in die krant van je!"

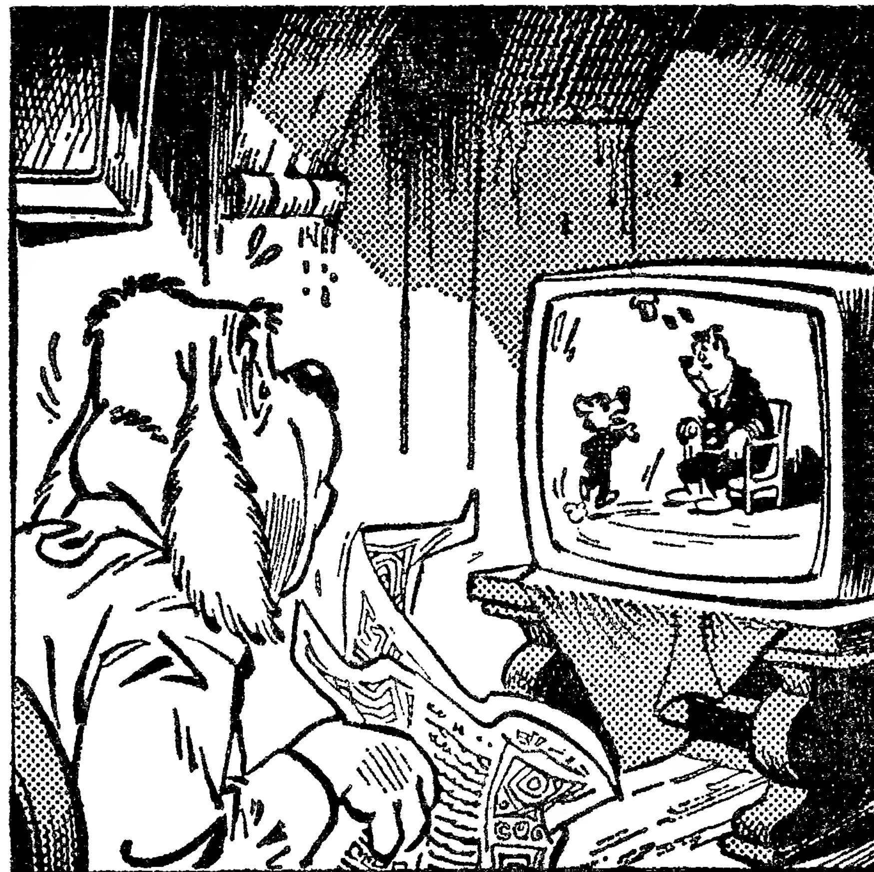
„Daar zou een goed stukje in kunnen zitten", mompelde de reporter. „Maar toch moet ik meer gegevens hebben, anders zeggen ze weer, dat de krant tegenwoordig alles maar drukt. Je weet hoe dat gaat."

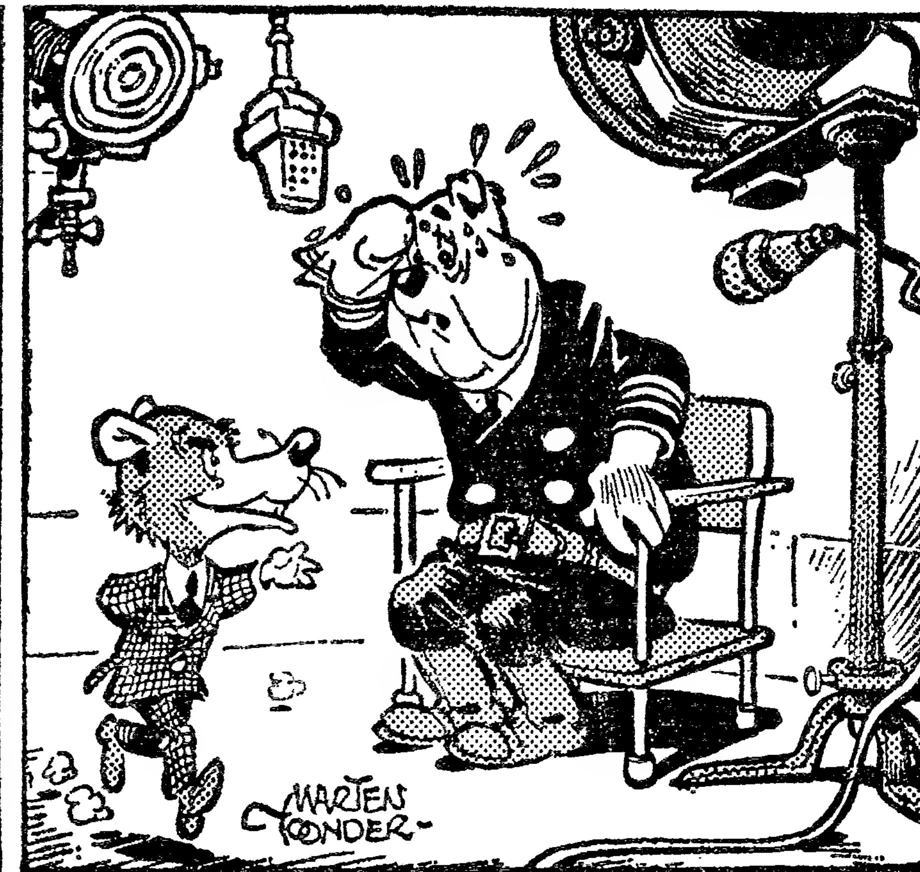
„Bah!" riep de heer Verkwil boos. „Jullie zijn allemaal hetzelfde! Bang om je vingers te branden. Op zo'n manier blijft onrecht op de wereld!"

Zo sprekende gaf hij een driftige klap op de stuifzwam, zodat het groeisel openbarstte en een wolk van sporen door het vertrekje joeg. Het gelaat van de journalist vertrok en er verscheen een glazige uitdrukking in zijn ogen.

„We zullen ze krijgen", prevelde hij terwijl hij een nieuw vel in zijn machine draaide. „Wat was de datum, zei je?"

Die avond zat de bediende Joost verrast de krant te lezen, terwijl zijn televisietoestel voor hem stond te flikkeren.

„Dat is sterk, als ik me zo mag uitdrukken", sprak hij tot zichzelf. „Hier staat, dat commissaris Bas boter op zijn hoofd heeft! Sinds 2 januari van het vorige jaar! Nu, als het in de krant staat zal er allicht iets van waar zijn!

En bovendien krijgt hij de gelegenheid tot een wederwoord voor de televisie. Dat is toch eerlijk, zou ik zeggen als men mij toestaat. Ik ben benieuwd wat hij te zeggen heeft."

Met deze gedachte draaide hij het beeld en het geluid van zijn toestel scherp en zette zich tot luisteren.

„Goed", sprak de heer Argus, die als interviewer op het scherm was verschenen. „Goed; we laten twee januari van het vorige jaar nu maar even in het midden omdat u daar het antwoord niet op schijnt te weten; haha. Maar wilt u soms ontkennen, dat u aan politiek doet? Verleden jaar was hier een buitenlandse commissaris op bezoek, weet u nog wel? Een zekere kolonel Hadipapalos. Hebt u die soms geen hand gegeven? En hebt u niet tegen hem gezegd dat u van orde hield?"

„Een ogenblikje", gromde de politiechef, zijn voorhoofd afvegend. „Dat was..."

„Juist", hernam de verslaggever. „Bewijst u nu eens dat u dat niet gezegd hebt! Daar zit u, hè? En naar welk land bent u in uw vakantie geweest, meneer Bas? Wees eens eerlijk! O zo!"

„Dat is sterk", mompelde Joost voor zijn beeldbuis. „Wie had dat kunnen denken van zo'n hooggeplaatst iemand? Ik niet, als ik zo vrij mag wezen."

Diezelfde avond wandelde heer Bommel een beetje door zijn tuin om zijn gedachten te ordenen.

„Ik weet niet wat ik moet denken”, sprak hij tot zichzelf. „Dat hele plat maken is toch niet zo aardig als ik gedacht had. Ik ben bij die Ibbele Zweder geweest en die wilde mij de Grootste Gemene Deler leren. Bah, ik ben blij, dat ik geen zwammen van hem gekocht heb. Maar dat heeft Verkwil wèl gedaan. Zijn tuin staat er vol mee; vol met gifzwammen als men begrijpt wat ik bedoel. En wat hij vanmorgen in de rechtszaal zei waren natuurlijk allemaal verzinsels die hij van Zweder geleerd had. Als heer voel ik dat heel fijn aan. Nu, wat hij er mee voor heeft weet ik niet, maar het stuit me tegen de borst!”

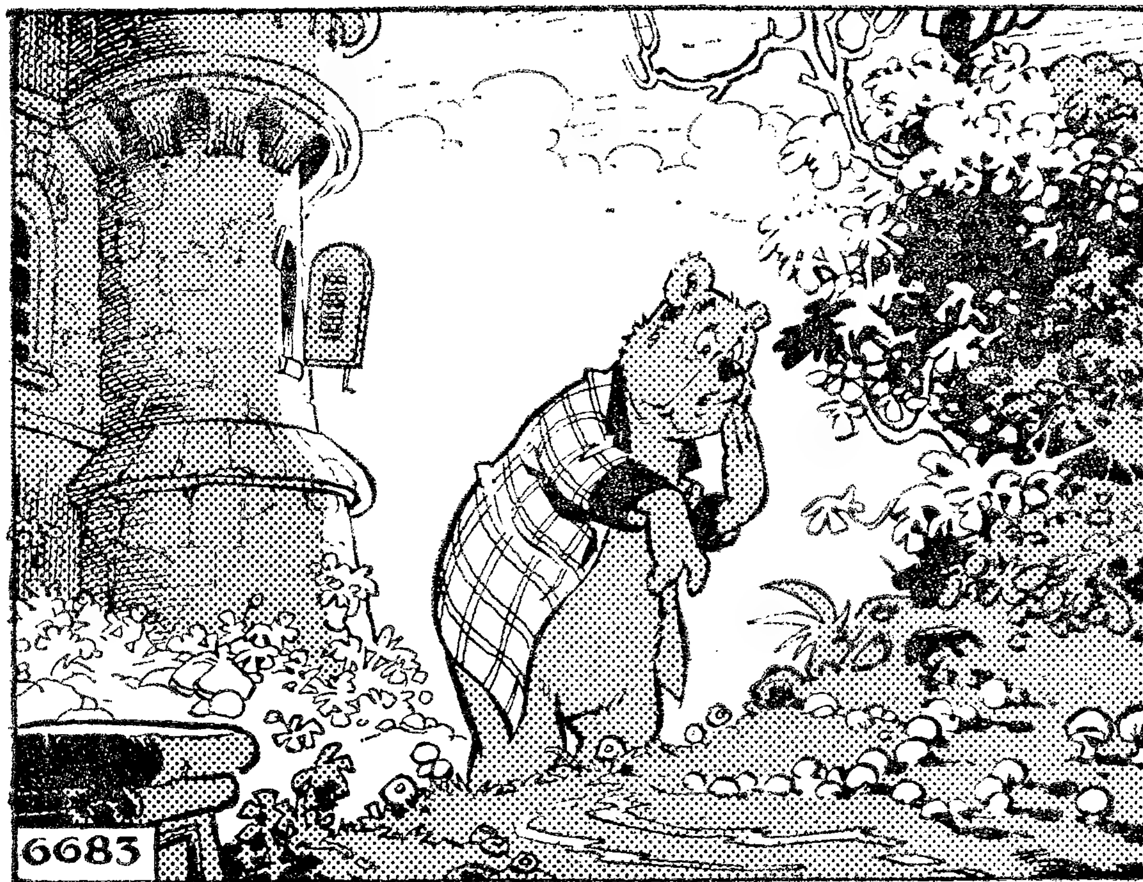
Op dat moment werd hij gestoord door de bediende Joost, die zijn hoofd uit het torenvenster stak.

„Excuseer, heer Olivier!”, riep de knecht. „Ik heb zojuist commissaris Bas voor de televisie zien afgaan, als u mij toestaat. U had het moeten horen, werkelijk! Het is haast niet te geloven van zo’n hooggeplaatst iemand! Ik sta er van te kijken, met uw welnemen!”

Heer Ollie wilde antwoorden, maar een geritsel achter hem stoorde dit voornemen. Hij draaide zich met een ruk om en toen zag hij in het maanlicht een donkere gedaante, die op een verdachte manier over de grond kroop.

Het was duidelijk dat deze figuur dingen deed die het daglicht niet konden verdragen. Heer Bommel drong dan ook onmiddellijk alle gedachten aan de beklagenswaardige commissaris opzij en stoof er op af om zijn bezit te verdedigen.

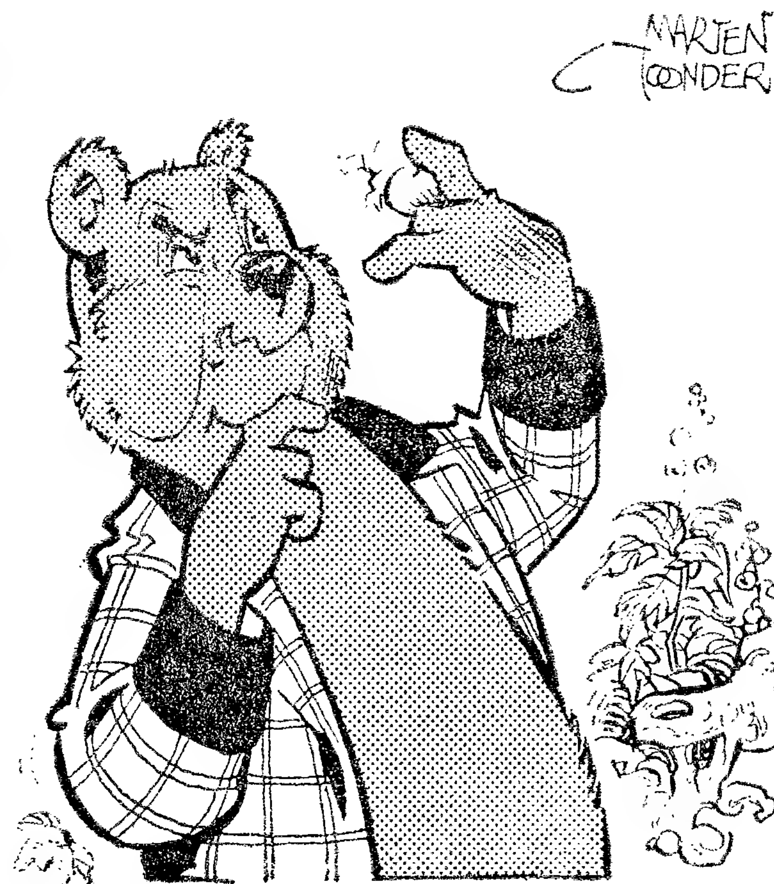
Dat was niet moeilijk. De indringer zette het op een lopen zodra hij merkte dat hij ontdekt was. Maar voordat hij in de duisternis verdween meende heer Ollie de omtrekken van Ibbele Zweder te herkennen.

De volgende morgen spoedde heer Ollie zich naar de plek waar hij de vorige avond een indringer had gezien. De grond van zijn keurige gazon zag er wat omgewoeld uit, en tot zijn misnoegen zag hij een aantal witte bolletjes boven de grasmat uitkijken.

Hij plukte er een en hield die omhoog tegen het licht van de prille zon.

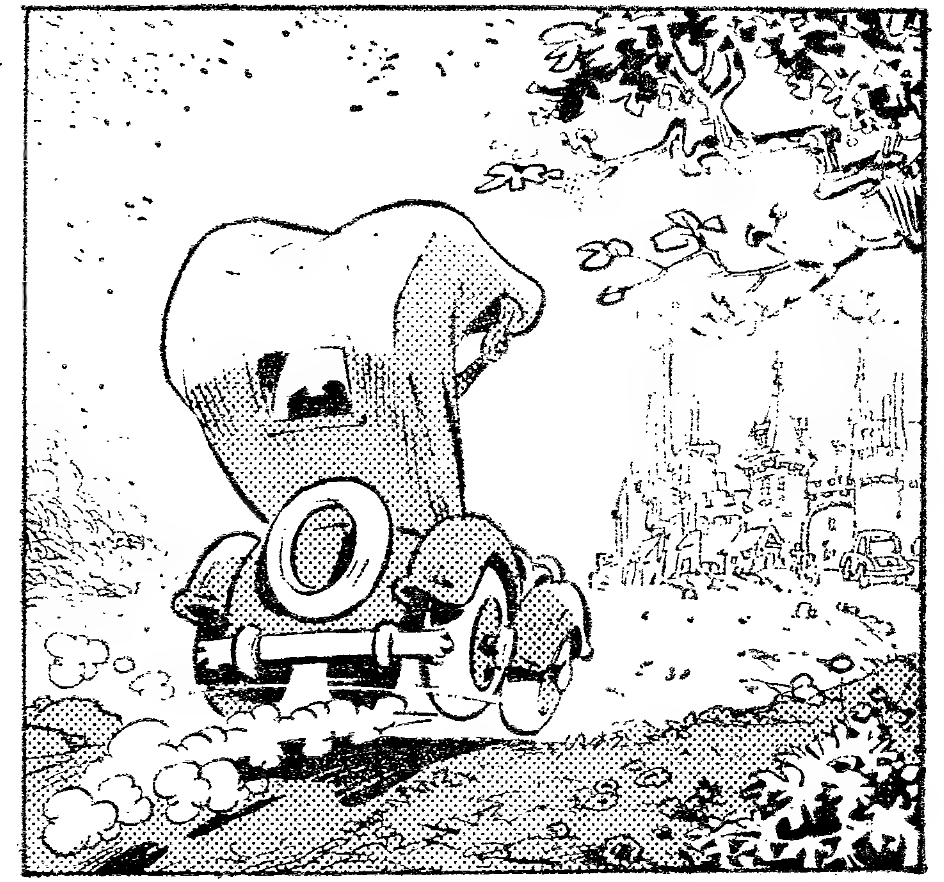
„Een jong zwammetje!", stelde hij vast. „Men heeft vannacht gifzwammen in mijn tuin geplant! En ik weet zeker, dat het Ibbele Zweder was!

Dat is het toppunt! Ik houd niet van gifzwammen, en eigenlijk houd ik ook niet van Zweder en van zijn Gemene Veelvouden en Gemene Delers en van de praatjes en van het platmaken van Bulle Bas als men begrijpt wat ik bedoel!"

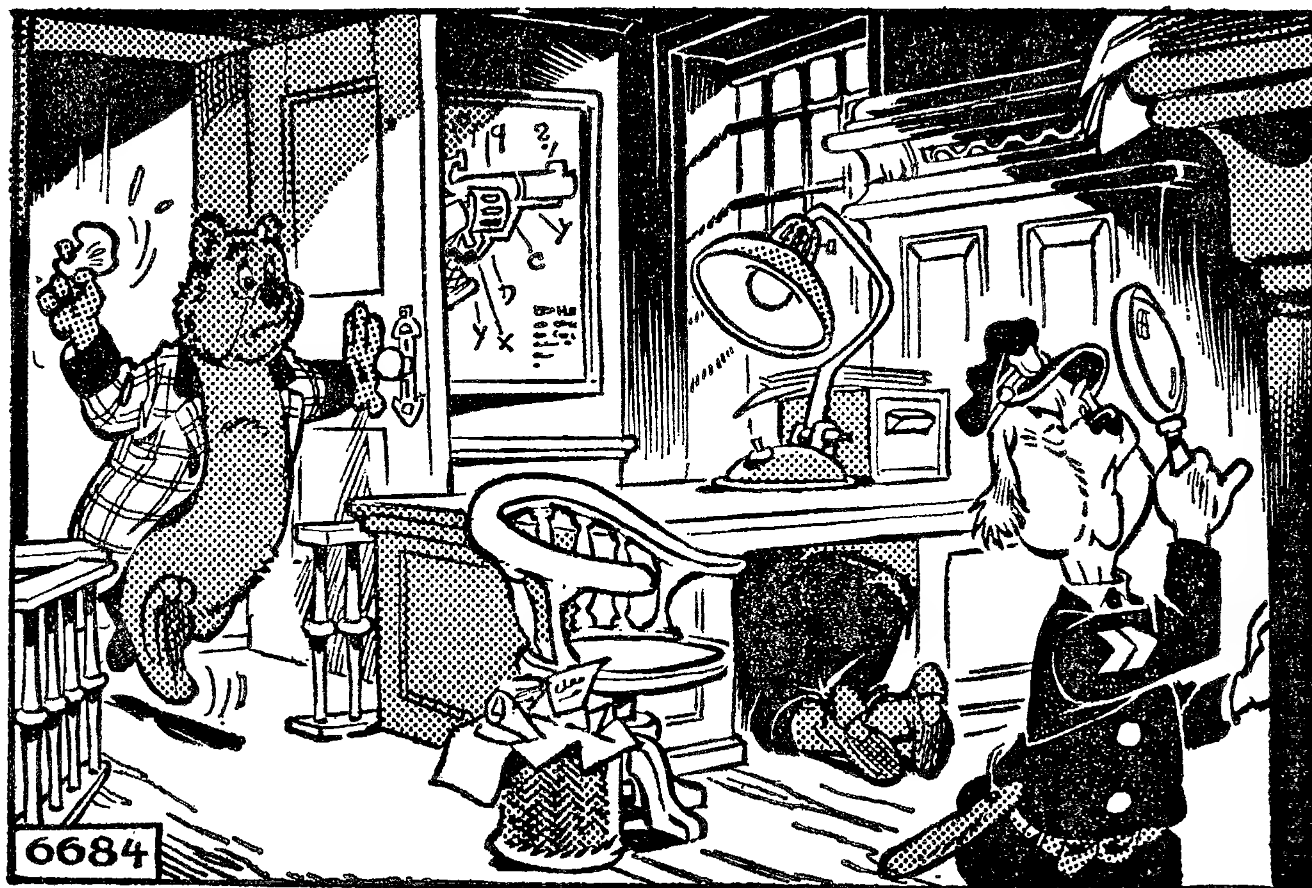
Hij liet zijn hand zakken en stak het jonge zwammetje peinzend in zijn zak.

„Waarom plant men deze dingen in mijn achtertuin?", vroeg hij zich af. „Hier deugt iets niet; dat voel ik

als genuanceerd heer héél fijn aan. Tom Poes heeft me aangeraden om eens met Bas te gaan praten en soms heeft de jonge vriend goede ideeën, dat moet men hem toegeven. Kom, ik ga een klacht indienen over het onbevoegd planten van paddestoelen en dan ga ik meteen eens over plat maken spreken.

Dit besluit luchtte hem op. Hij stapte voortvarend in de Oude Schicht en even later kon men hem stadwaarts zien rijden.

Heer Bommel begaf zich naar het hoofdbureau van politie en trad daar binnen met de aanstootgevende zwam.

„Ik wens commissaris Bas te spreken”, verklaarde hij. „Het gaat om het onbevoegd planten van onkruid in mijn tuin, en dan kan ik het meteen over het platmaken hebben...”

„Hij is er niet”, mompelde een agent die bezig was door een sterk vergrootglas een kast te onderzoeken.

„Vannacht was hij er nog”, sprak een ander, die zich op handen en voeten onder het bureau bewoog. „Hij zat te tobben, zogezegd; met de deur op slot. Maar nu is hij weg. Geen spoortje hier. Heb jij wat, Knoppers?”

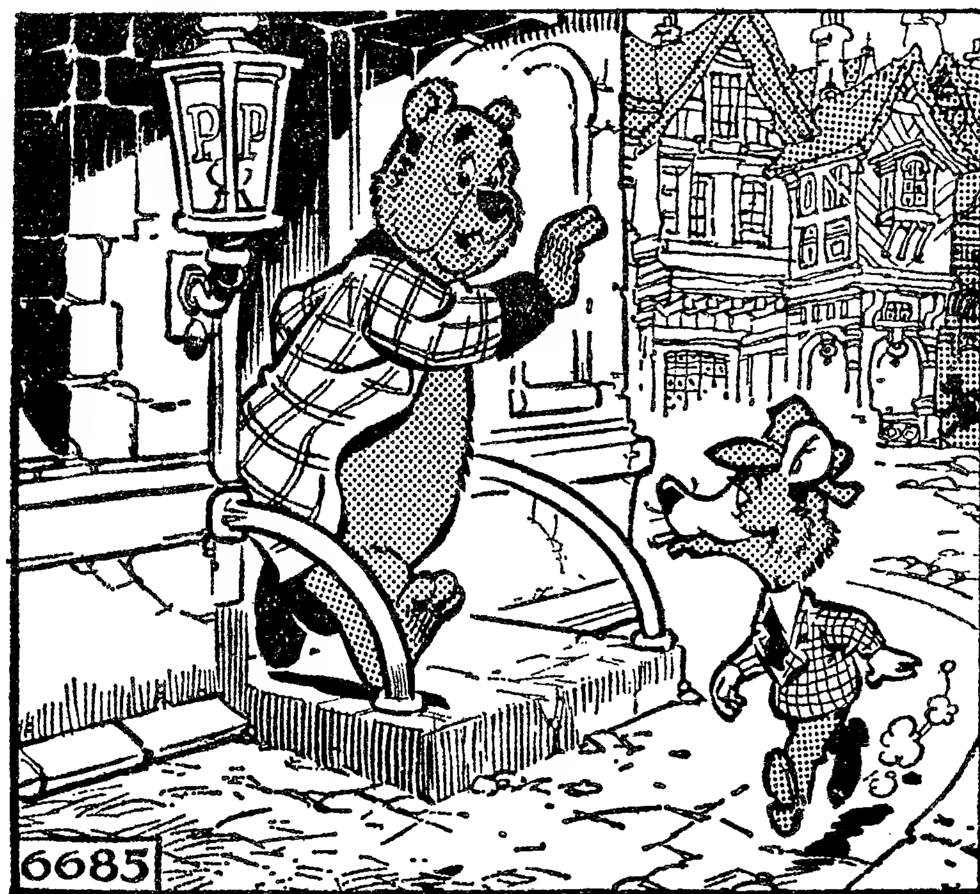
„Geen bewijsje”, zei de beambte, die met de loep doende was. „Hij is ook niet op de kast. Nee, de commissaris is spoorloos verdwenen. Een geheimzinnige zaak, meneer Bommel! Want vanmorgen was de deur nog op slot. We hebben ons met geweld toegang moeten verschaffen.”

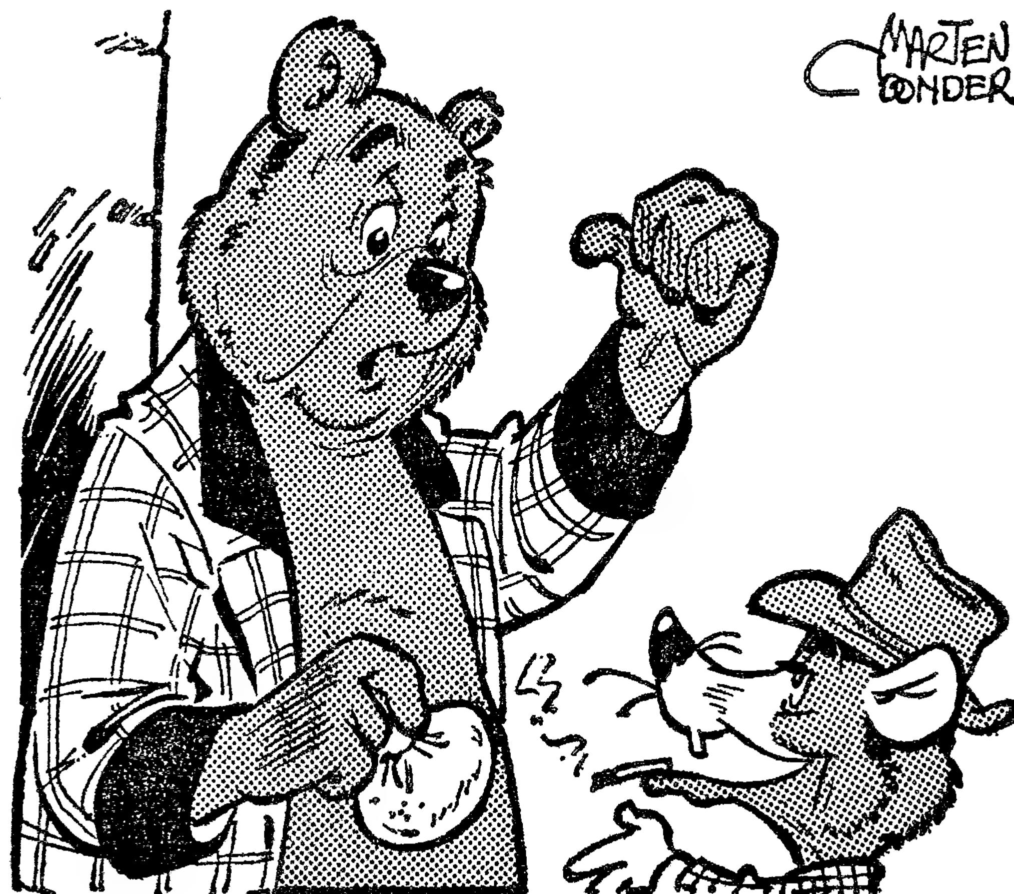
„Misschien is hij uit het raam geklommen”, bracht heer Ollie zwakjes in het midden. Deze mogelijkheid werd echter onmiddellijk weggewuifd.

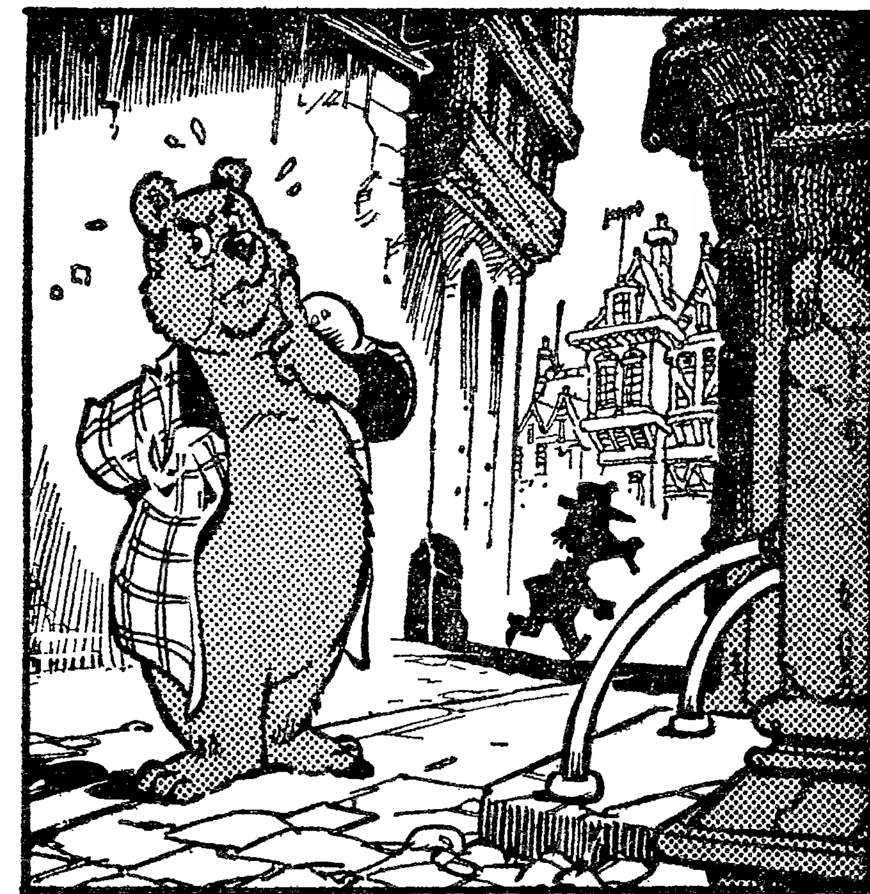
„Daar zitten tralies voor”, zei de agent Knoppers. En zijn collega, die nu van onder het bureau te voorschijn kwam, vulde aan: „Het is onmogelijk, dat hij de kamer verlaten heeft. En toch is hij er niet! Het is een raadsel. Hij kan toch niet als papier onder de deur door geschoven zijn?”

Heer Bommel wilde glimlachen om dat idee, maar halverwege verstrakten zijn gelaatstrekken en het koude zweet brak hem uit.

„Onder de deur door...”, prevelde hij. „Als papier...! Maar dan... maar dan zou hij plat geweest moeten zijn!! Wat een vreselijke gedachte!”

Heer Bommel liet de agenten met hun zorgen achter en verliet het politiebureau. Toevallig passeerde daar juist de journalist Argus, op weg naar een nieuwtje, en heer Ollie sprak hem aan.

„Commissaris Bas is verdwenen!", zei hij. „De deur en het raam waren dicht en toch is hij weg!"

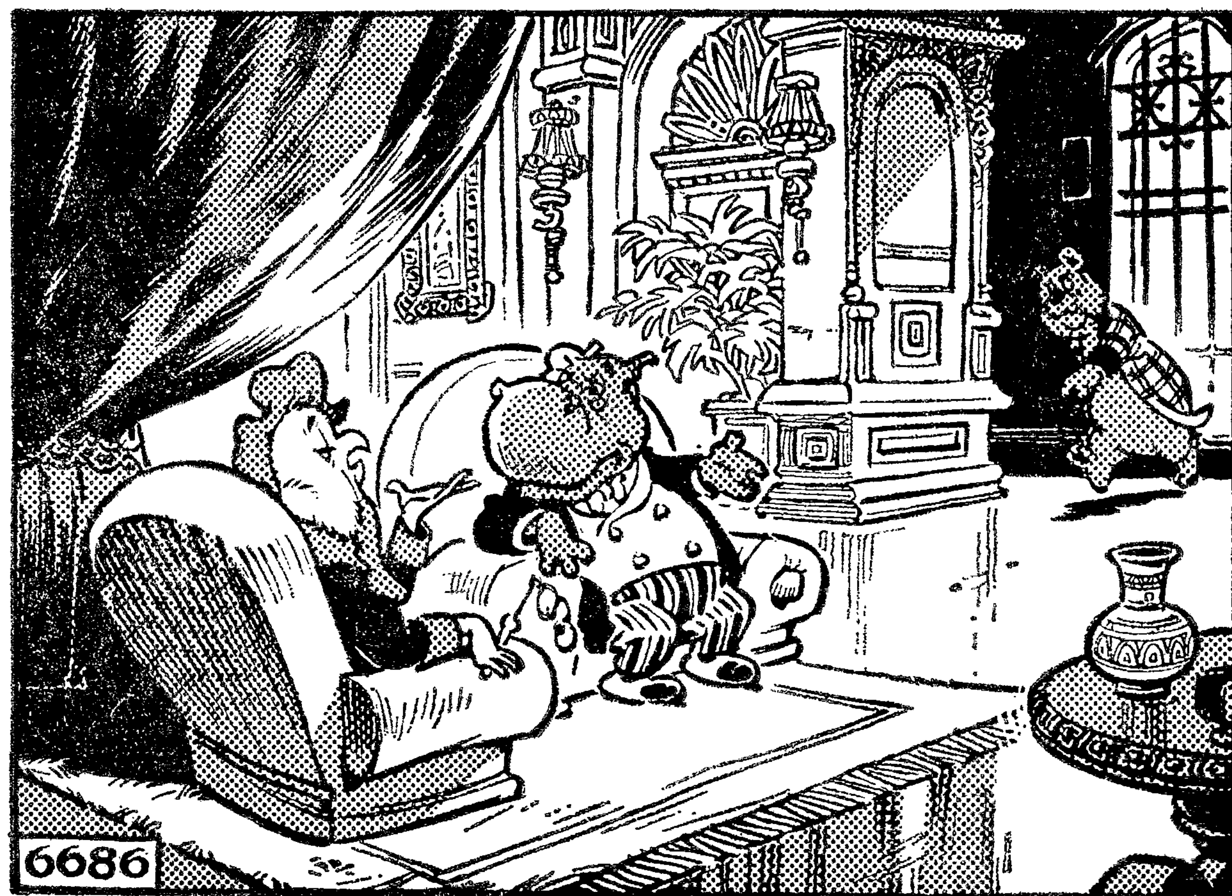
„O ja?", riep de verslaggever uit. „Dat is een leuk berichtje! Maar het verbaast me niets. De lezers zullen het ook wel verwacht hebben. Ik had hem vies door! Die Bas had wat op zijn kerfstok, dat was voor iedereen duidelijk. We zullen trouwens nog wel meer van dergelijke nieuwtjes krijgen. Op het ogenblik zit ik achter de rechter aan; in vertrouwen gezegd."

„Maar hoe is de heer Bas uit zijn kamer gekomen?", hernam heer Ollie. „Hij kan toch niet onder de deur door geschoven zijn, als u begrijpt wat ik bedoel?"

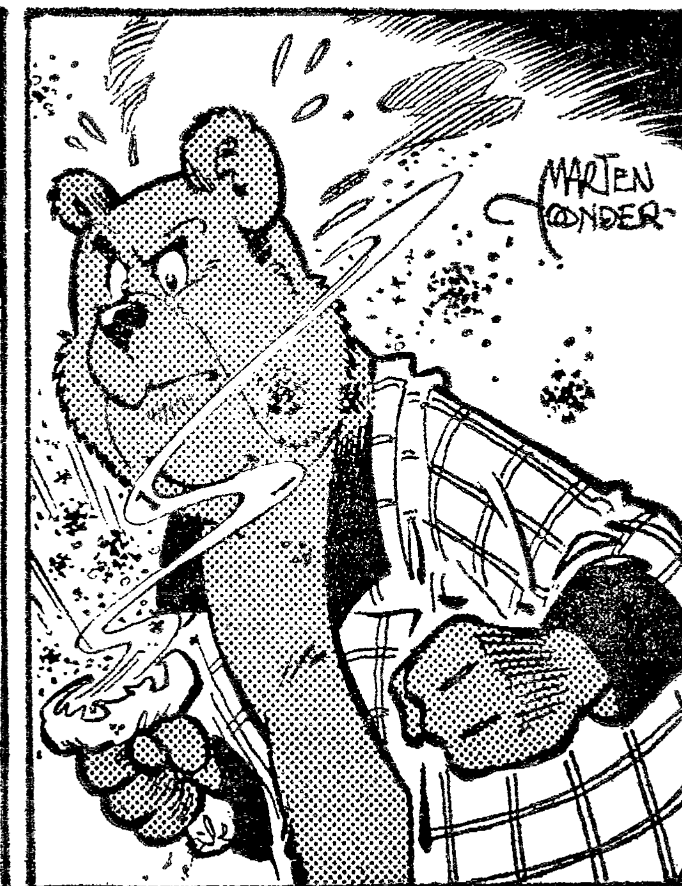
„Alles is mogelijk", zei Argus opgewekt. „Je moet lui die zoveel praatjes hebben in de gaten houden. Ze zijn niks méér dan een ander en vaak zelfs een stuk minder. Het wordt tijd dat ze platgemaakt worden. Een mooie taak voor de publiciteitsmedia, meneer Bommel!"

Hij tikte aan zijn hoed en vervolgde opgeruimd zijn weg, terwijl heer Ollie tobberig achterbleef. Hij keek met afschuw naar de zwam, die hij nog steeds in de hand hield en een rilling voer hem door de leden.

„Als het waar is wat ik vrees, is hier iets sinisters aan de gang", prevelde hij met bleke lippen. „Ik moet zien, dat ik de burgemeester te spreken krijg..."

De burgemeester was niet op het stadhuis en daarom richtte heer Ollie zijn schreden naar de Kleine Club.

Daar trof hij het beter, want de magistraat had in die rustige ruimte zijn toevlucht gezocht om over zijn zorgen te praten.

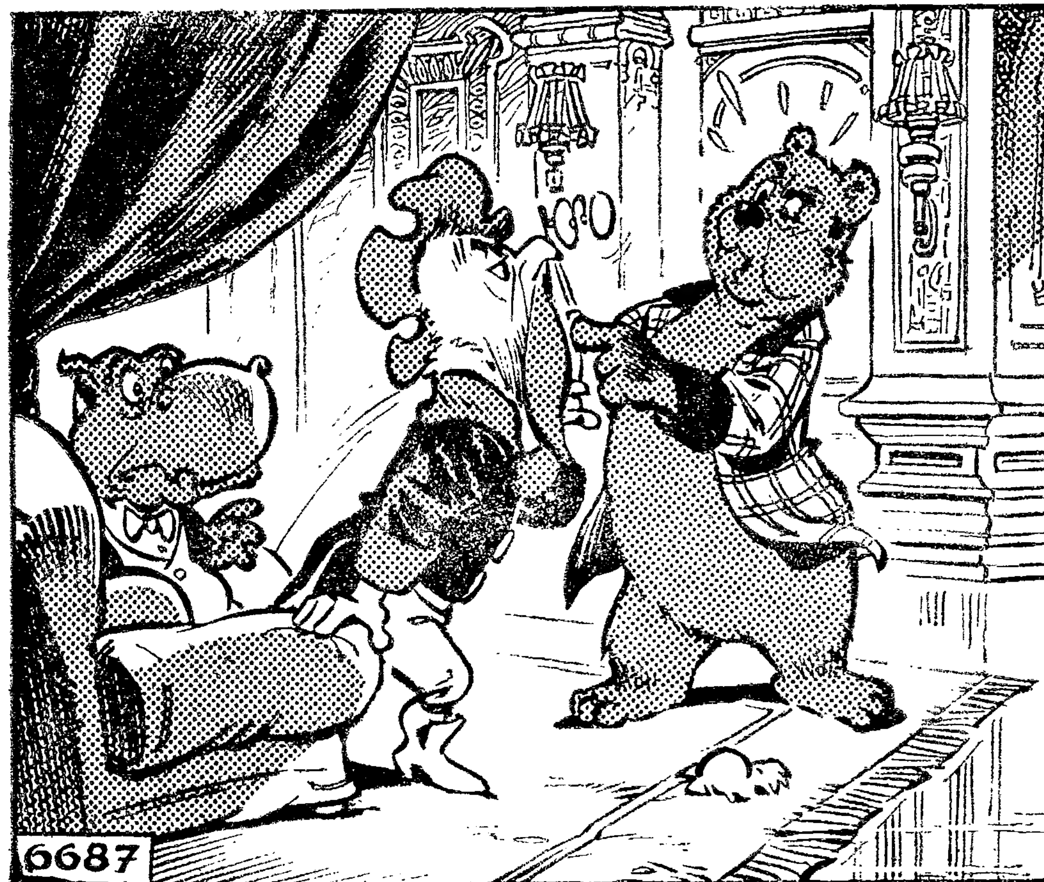
„Ik weet niet waar het heen moet met de wereld", sprak hij. „Er is geen eerbied meer voor hoger geplaatsten. Als overheidsfiguur kan men niet voorzichtig genoeg zijn, want iedereen durft maar van alles te zeggen. Het is zelfs zó, dat Bas zich niet langer tegen zijn taak voelt opgewassen!"

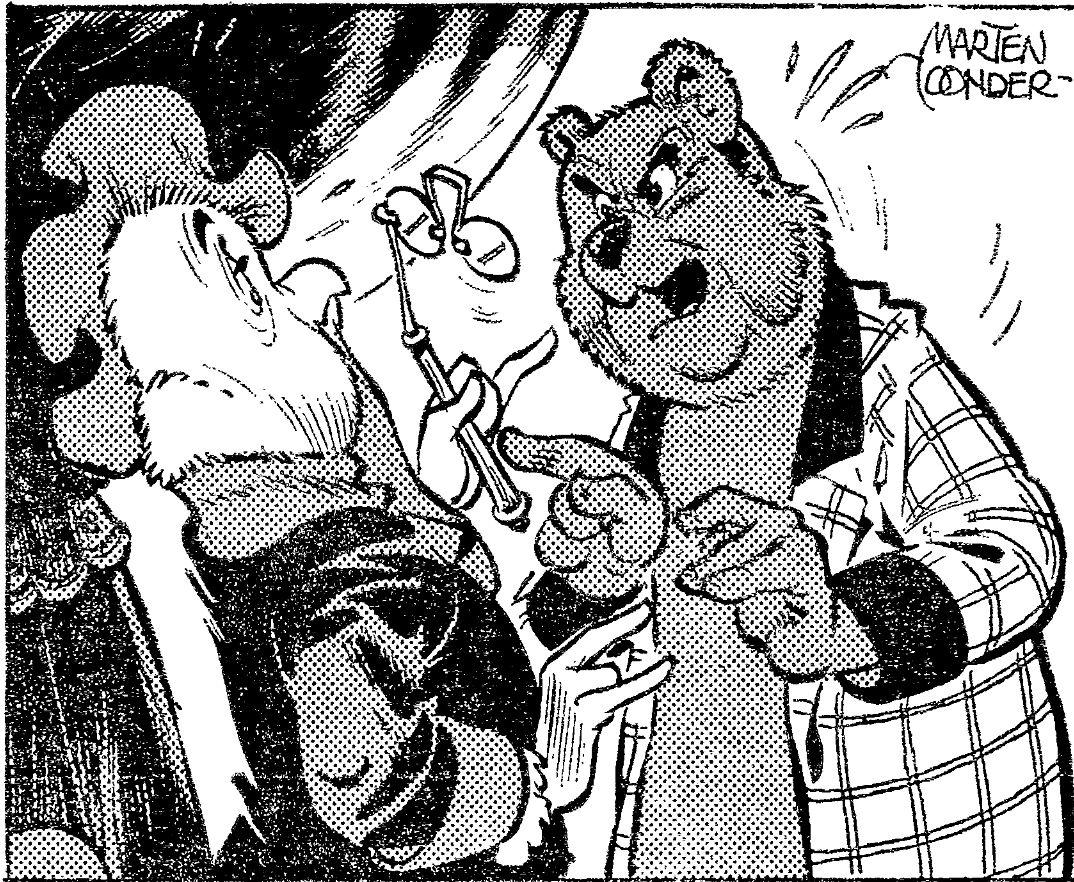
„Daar kom ik nu juist voor", zei heer Bommel nadertredend. „Wat er precies aan de hand is, weet ik niet. Maar het heeft te maken met deze gifzwammen, die zich overal verspreiden. Vreemde indringers hebben gisteravond zelfs paddestoelen in mijn tuin geplant, als u begrijpt wat ik bedoel."

De markies de Canteclaer wierp een koele blik op het bolletje, dat heer Ollie omhoog hief en stak afwerend een hand op.

„Houd uw onkruid thuis, amice", sprak hij. „Dickerdack heeft gelijk. De manieren van het volk worden steeds platter. Fi donc! Waar moet het heen wanneer de leden van deze club hun afval hier komen vertonen?"

Heer Bommel verbleekte. Enkele ogenblikken stond hij als door de donder getroffen, doch toen maakte een grote woede zich van hem meester. De juiste woorden wilden hem niet zo gauw te binnen schieten. Maar in zijn drift kneep hij de zwam kapot zodat een wolk van sporen zijn neusgaten vulde. En toen wist hij plotseling wat hij zeggen wilde.

„Ik kom hier geen afval vertonen!", riep heer Ollie terwijl hij de resten van de zwam in grote drift op het tapijt wierp. „Ik zoek mijn recht! En met dikdoeners als jij heb ik niets te maken! Je denkt zeker dat je meer bent dan een ander, hè?"

De markies rees uit zijn zetel en hij wierp een toornige blik door zijn lorgnon.

„Parbleu", mompelde hij. „Deze **club** is niet meer wat zij geweest is. Ook hier dringt het grauw met platte praat binnen. Waar is de bediende?"

„Heren toch! Heren toch!", riep de burgemeester uit zijn leunstoel.

Maar heer Bommel liet zich niet kalmeren.

„Platte praat?", riep hij uit. „Het wordt tijd, dat jij eens plat gemaakt wordt, platte markies! Waar was je op 2 januari van het vorige jaar? Wat deed je toen? Daar weet je geen antwoord op, hè? Dat zei Ibbele Zweder al; daar weten ze geen antwoord op, zei hij. En eh... wie was je overgrootvader van moeders kant? Wat heeft die uitgevoerd? Als ik jou was zou ik niet zo hoog van de toren blazen! Daar bestaan nog brieven van. En wat let me om die in de krant te zetten?"

De edelman deinsde terug. Er verscheen een onzekere blik in zijn ogen en zijn nobele trekken verzakten.

„Overgrootvader van moeders kant?", herhaalde hij prevelend. „De graaf de Basse-Cour? Wat heeft die... Tiens! Waar doelt ge op eh... Bommel?"

Heer Ollie gaf echter geen antwoord. Hij draaide zich om en verliet het vertrek met de neus in de wind.

Heer Bommel verliet de Kleine Club en begaf zich naar de Oude Schicht die niet ver vandaar geparkeerd stond. De frisse buitenlucht verdreef zijn boosheid zodat hij een beetje verbaasd was over de dingen die hij tegen de heer De Barneveld gezegd had. Maar een beetje voldaan was hij toch wel, toen hij Tom Poes tegen kwam.

„Ik heb die ophakker lelijk de waarheid verteld, jonge vriend!", riep hij uit. „Hij stond raar te kijken die markies!"

„O ja?", vroeg Tom Poes. „Welke waarheid?"

Heer Ollie zakte een beetje in.

„Gewoon, de waarheid als je begrijpt wat ik bedoel", verklaarde hij wat zwakjes. Maar toen keerde iets van de oude woede in hem terug. „Ach wat, waarheid!", riep hij. „Die Canteclaer hangt me de keel uit! Ik kom daar om mijn beklag te doen over paddestoelen die vannacht op mijn erf geplant zijn. En in plaats van meegevoel en steun ontmoet ik dikdoenerij en beledigingen! Dat is heel vreselijk voor iemand van mijn stand; zeg nu zelf!"

„Hm", zei Tom Poes.

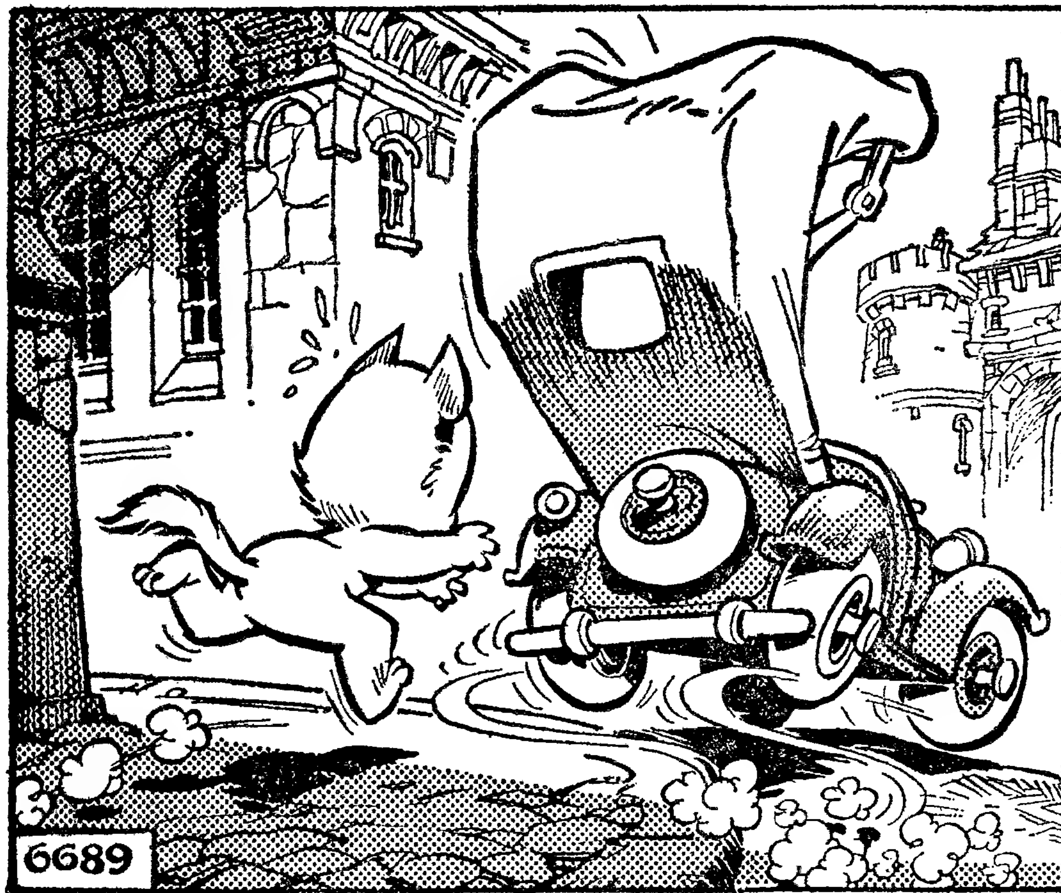
„Ik duld dat niet langer!", voer heer Bommel voort. „Hij is niets beter dan een ander en het wordt tijd, dat hij eens plat gemaakt wordt!"

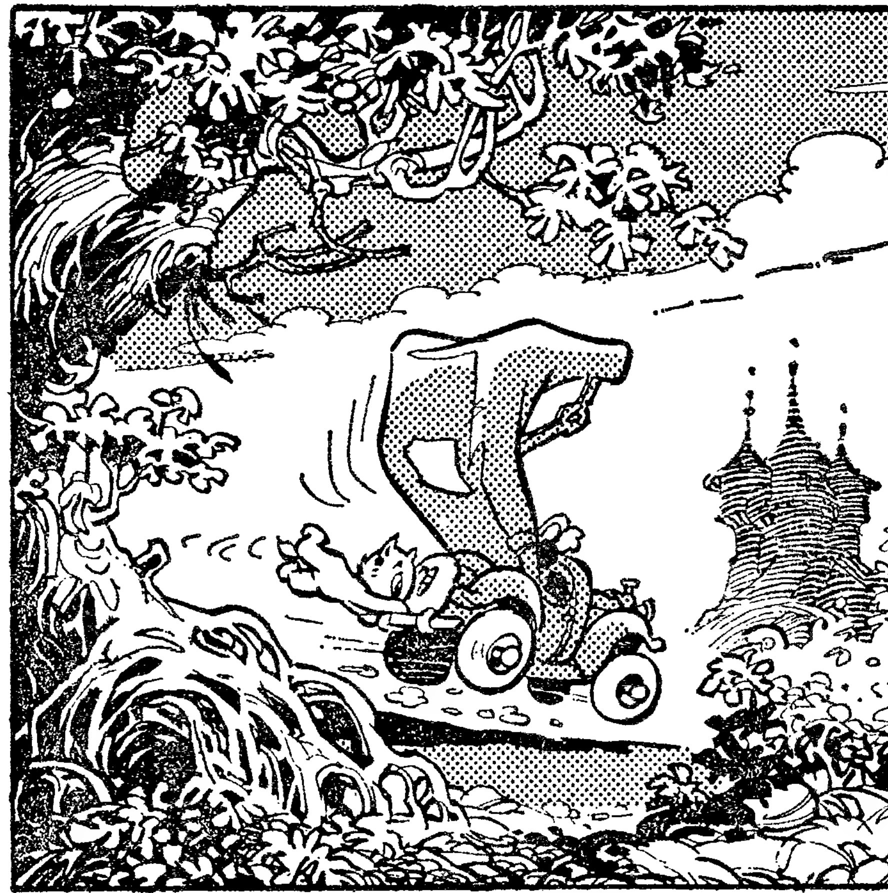
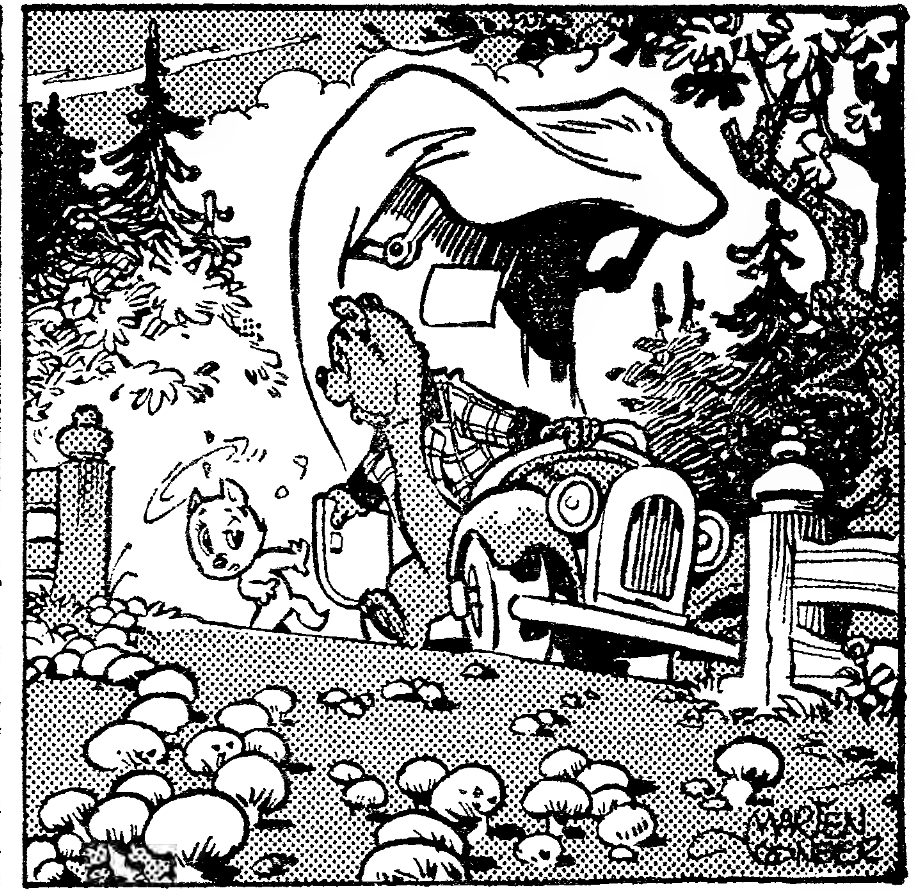
„Plat gemaakt wordt?", herhaalde Tom Poes. „Vreemd dat u dat zegt! Ik kwam daarnet langs het politiebureau, en daar zeggen ze dat commissaris Bas uit een gesloten kamer verdwenen is. Dat kan alleen maar, als hij plat onder de deur door geschoven is, zei agent Knoppers!"

„Zo, zei hij dat", bromde heer Ollie. „Zeker een grapje. Dag hoor. Ik heb nog meer te doen."

Hij liep naar zijn auto en Tom Poes bleef nadenkend achter.

„Het is allemaal begonnen met die knopenmaker Verkwil", sprak hij tot zichzelf. „Die had het al over klein krijgen en platmaken. Het zou me niks verbazen als hier iets vreemds aan de gang is...."

„Ik wil hier meer van weten", dacht Tom Poes. „Heer Bommel doet vreemd. Het is niets voor hem om over plat maken te praten; dat moet de invloed van Verkwil zijn. Of misschien nog wel van iets anders. Er is iets vreemds aan de gang."

Hij draaide zich om, om heer Ollie tegen te houden. Maar die was al in de Oude Schicht gestapt en gaf gas, zodat het trouwe voertuig ronkend wegtrok. Toen zat er niets anders op, dan de bumper te grijpen; en dat deed Tom Poes dan ook.

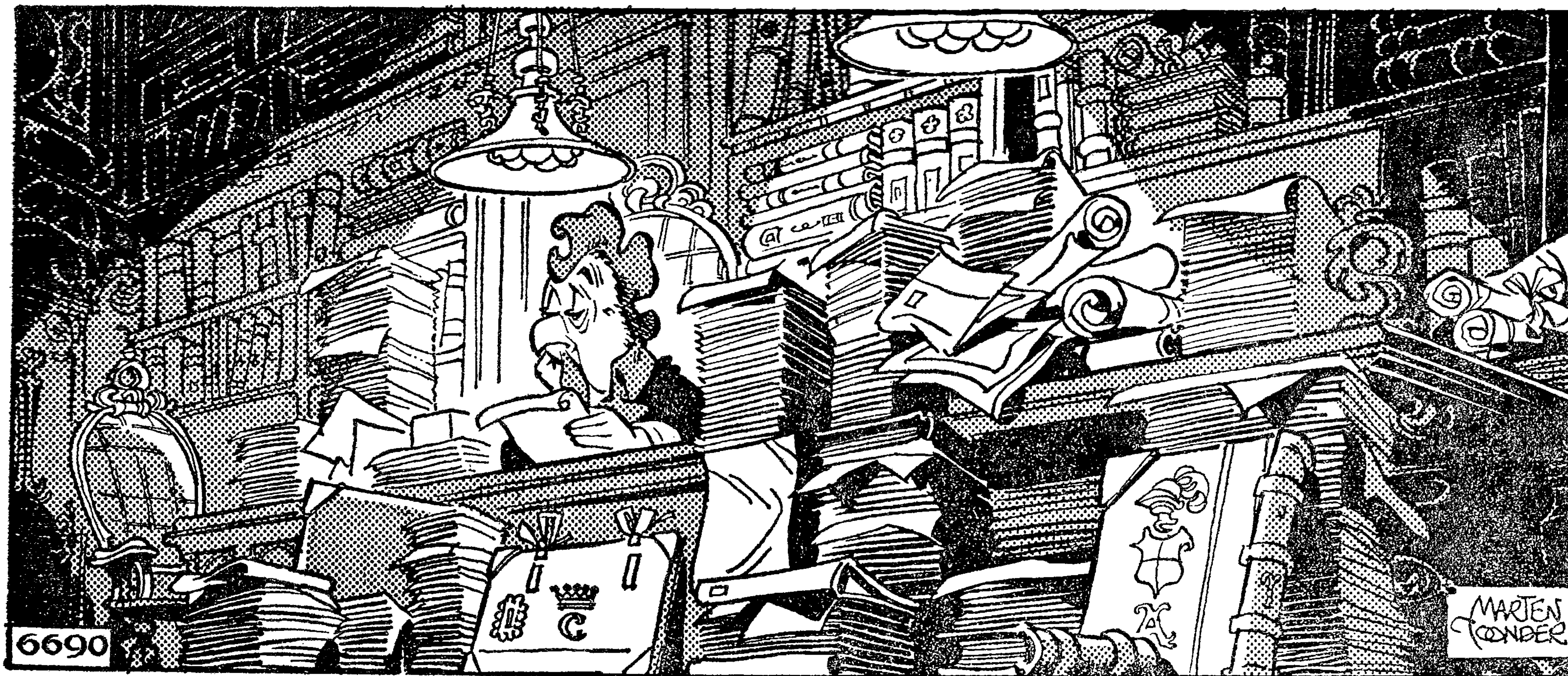
„Heer Ollie had het over paddestoelen die iemand in zijn tuin geplant had", dacht hij, terwijl hij op een ongemakkelijke manier achter het voertuig aandwarrelde. „En Verkwil had een hele aanplant van die dingen bij zijn nieuwbouw. Gifzwammen; zei Pee Pastinakel. Hm, ik ben bang, dat ik heer Bommel te lang alleen heb gelaten. Als ik hem zo nu en dan geen bezoek breng gebeurt er altijd iets naars."

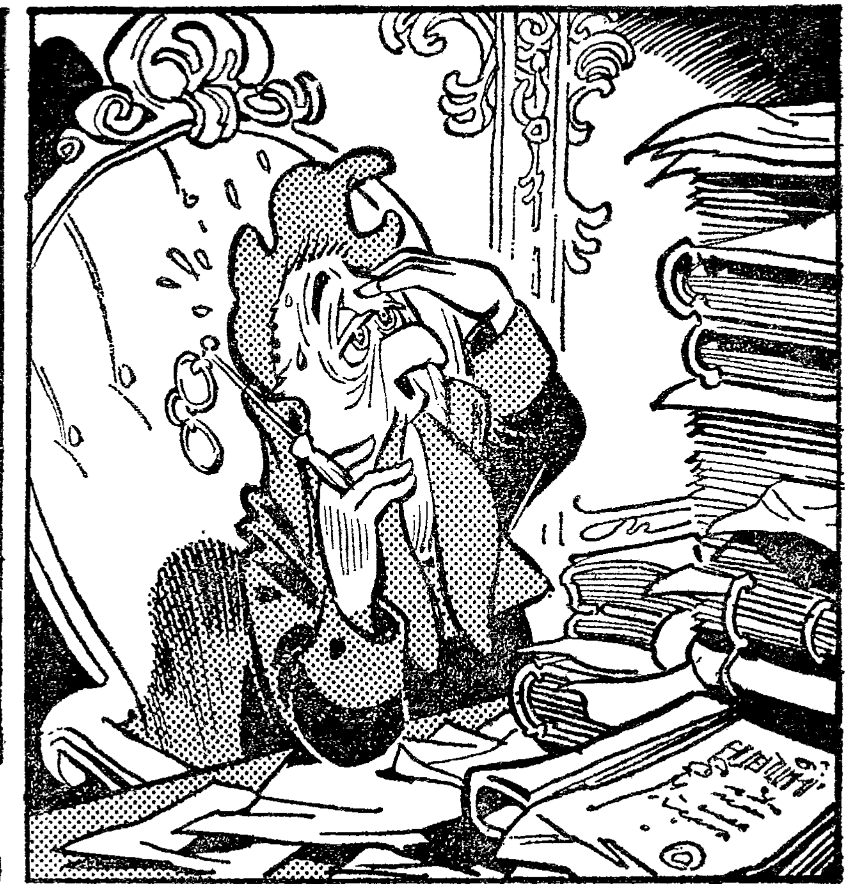
Deze en dergelijke gedachten hielpen hem de tijd te korten; maar toch was hij erg blij toen Bommelstein bereikt was.

„Wel, heb ik ooit!" riep heer Ollie uit, toen hij hem wankelend achter de auto vandaan zag komen. „Heb je achterop gezeten? Waarom zei je niet direct dat je mee wilde rijden? Dan had je toch binnen kunnen zitten?"

„Er schoot mij ineens iets te binnen", zei Tom Poes nahijgend. „Ik wilde die paddestoelen van u wel eens zien."

„Die staan hier in mijn achtertuin", zei heer Bommel terwijl hij op een groot aantal witte bolletjes wees. „Ze groeien als kool. Er zijn er nu al wel twee keer zo veel als vanmorgen."

Heer Bommel had toch meer van de les bij Ibbele Zweder geleerd dan men zou verwachten. Daardoor was hij er in geslaagd de markies de Canteclaer voor het eerst sinds jaren sprakeloos te maken en hem zelfs tot tobberig nadenken te brengen.

„Tiens", prevelde de edelman, terwijl hij zich met een opkomende hoofdpijn in zijn bibliotheek opsloot. „Welke misstap heeft mijn overgrootvader van moeders kant begaan? Hij was de dertiende graaf de Basse-Cour en hij stond hoog aangeschreven door zijn voorname opvattingen over het grauw, als ik het mij goed herinner. Wat kan deze eh... Bommel voor slechts over hem weten? Ik moet zekerheid hebben...."

Zo mompelende trok hij zijn familiepapieren te voorschijn, spreidde ze ordelijk op de tafel uit en verdiepte zich in de geschiedenis van zijn geslacht. Dat was geen eenvoudig werk; de dossiers stapelden zich op want van het een kwam het ander.

„Parbleu", sprak hij lang na middernacht neerslachtig tot zichzelf. „Wie bedoelde deze platte parvenu ook weer? Grootvader van grootmoeders kant of overgrootmoeder van overgrootmoeders kant? Eh bien, het geeft niet. Het is allebei déplorable..."

Hij schoof de paperassen terzijde en streek zich met een bevende hand over het kloppende voorhoofd.

„Er dreigt een vapeur of een migraine", mompelde hij. „Het ontbieden van een geneesheer heeft echter gevaren. Hoeveel weet zo'n arts? Wat is er onder het volk bekend van mijn edele afkomst? En wist de knecht die laatst zo vreemd lachte, soms van de collaboratie van mijn grootvaders neef?"

De morgen kriekte reeds toen de markies zijn bibliotheek verliet en zich geknakt naar buiten begaf om zijn zinnen te verzetten. Hij was nog niet ver gekomen toen hij een piepend geluid hoorde en een vroege koopman in zwammen zag naderen.

Het was Ibbele Zweder, die de verkoop van zijn produkt krachtiger wilde aanpakken en er daarom met een handwagen op uit was getrokken.

„Goeie!", riep de koopman, zijn voertuigje neerzettend. „Je ziet er slecht uit, heerschap. Slecht geslapen en geen ontbijt gehad, wed ik."

„Pardon?", prevelde de edelman opschrikkend. „Ik heb inderdaad... Ach, wat weet het gemeen van de zorgen die een Canteclaer kunnen kwellen? Of weet ge soms ook reeds, dat mijn grootvaders neef..."

„Het is allemaal niet zo mooi", zei Zweder. „Je kan beter gewoon doen, dan doe je al gek genoeg: weet je wel? Hier, probeer mijn Prolzwammen eens. Ze werken goed op de hersens; je krijgt er gezonde gedachten van, zonder aanstellerij. En als je in de put zit brengen ze je terug op je Kleinste Gemene Veelvoud, je weet wel!"

De markies trachtte deze woorden te verwerken, maar zijn gedachten waren versuft door de doorwaakte nacht en hij gaf het op.

„Misschien is dit eenvoudige voedsel goed tegen de migraine", sprak hij tot zichzelf, en hij kocht een rijpe zwam die hij met een bankbiljet betaalde.

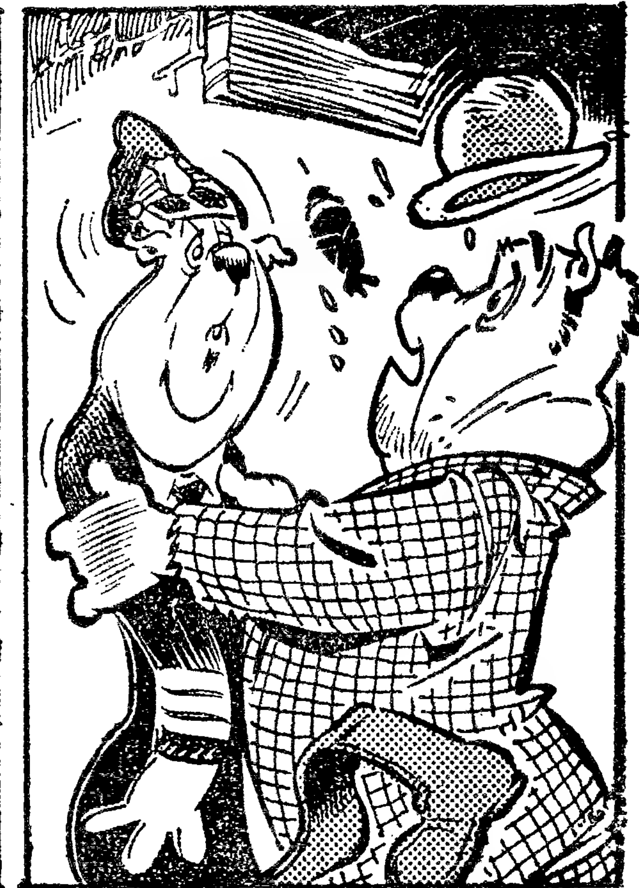
„Dat is mooi zaken doen op de vroege ochtend", zei de koopman tevreden.

De edelman wandelde echter reeds weer verder terwijl hij lusteloos een hap van de paddestoel nam.

„Stuitend van smaak", prevelde hij. „Maar men kan niet weten. Soms heeft het grauw voortreffelijke huismiddeltjes."

Die ochtend kon men aan de buitenkant van de oude stadsmuur twee behoeftige figuren aantreffen. Ze hadden daar onder een bouwvallig afdakje beschutting tegen de opgestoken wind gezocht en kookten uiensoep in een leeg spinazieblikje.

Het waren een paar zakenlieden, die door de welvaart aan lager wal geraakt waren en die zich nu voor de politie schuil hielden.

„Vroeger was alles anders", klaagde de kleinste, die Hiep Hyper genoemd werd. „Weet je nog, toen we in films deden, baas? En die tijd dat we in zakken lucht handelden? Dat waren tijden!"

„Zit niet te zeveren, jongen", bromde de ander, die Bul Super heette. „Goeie zaken kan je niet uit de grond stampen. Je moet wachten totdat je een goed ideetje komt aanwaaien."

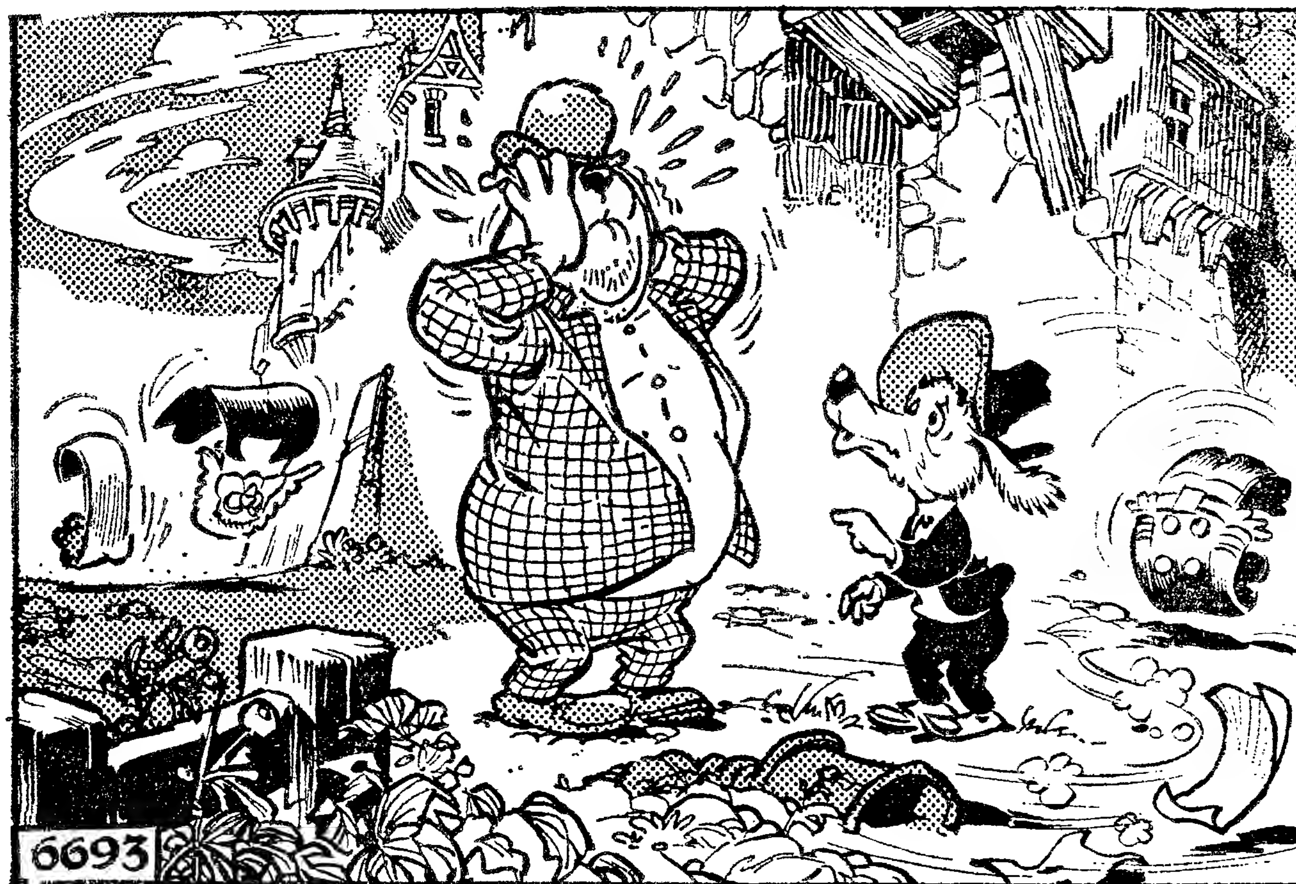
„Nou; waaien doet het genoeg", hernam Hyper. „We zitten hier net op een plek waar alle rommel naar toe geblazen wordt!"

Daar had hij gelijk in. De zuidwester blies stof en oude papieren om de hoek heen, zodat de rook van het armelijke vuurtje de ogen van de aanzittenden deed tranen.

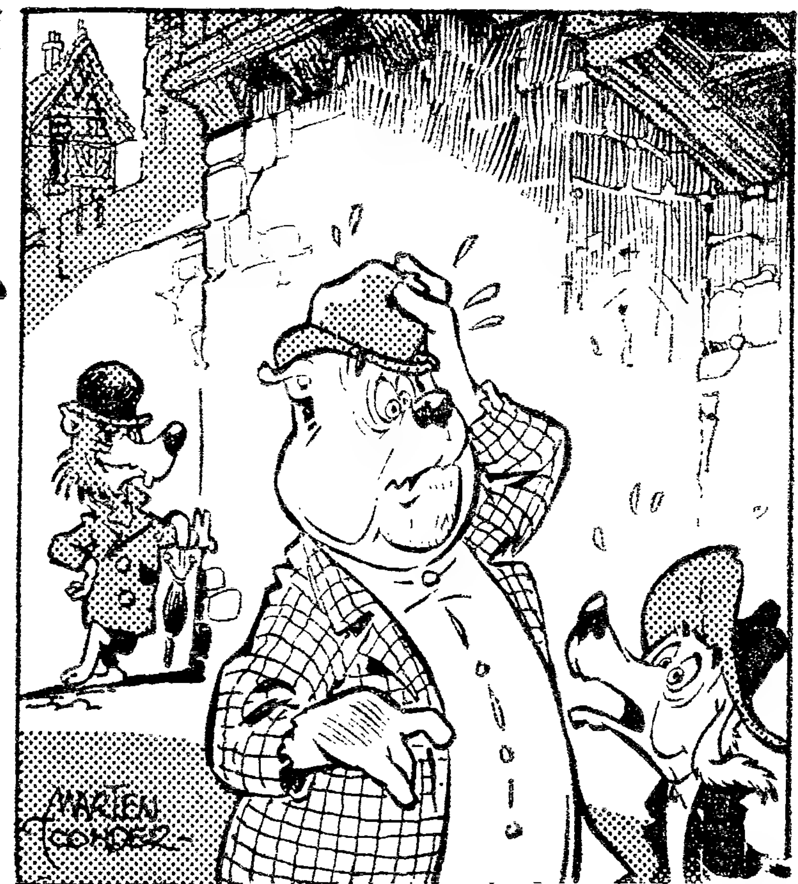
„We zitten hier veilig", zei Super. „Verder op, bij de poort, loopt te veel politie rond."

Op hetzelfde moment werd hij getroffen door een grote lap papier, die met een smak tegen hem aanwoei. Wrevelig wilde hij zich vrij maken, doch toen zijn oog erop viel sprong hij verblekend overeind. Geen wonder; in plaats van een bovenmaats stuk papier had hij commissaris Bas bij de schouders. De ongelukkige politiechef was zo dun als een speelkaart en fladderde bewogen op de sterke bries heen en weer.

„Het komt van de zwam", lispelde hij met ritselende stem, „die hoort bij het plat maken."

Bul Super uitte een gesmoorde kreet en liet de platte commissaris los alsof hij zijn vingers gebrand had. Deze werd onmiddellijk door de wind gegrepen en dwarrelde stuurloos voort. Maar daar had Super geen aandacht voor; hij had de handen voor de ogen geslagen en mompelde met hese stem: „Dat kan niet! Ik ben rijp voor het huisje! Of zou het door ondervoeding komen?"

„Wat is er baas?", vroeg Hyper bezorgd. „Wat stond er op dat papier?"

„Po-politie!!", stamelde de ander. „En het was g-geen p-prent! Hij praatte!"

Zijn compagnon kreeg een medelijdende blik in de ogen, want hij meende dat de zorgen Super boven het hoofd waren gegroeid. Maar op dat moment werd hij een ander stuk papier gewaar, dat fladderend langs hen heen geblazen werd en om de hoek van de oude muur verdween. Een enkele blik was voor de geoefende delinquent genoeg om een oude bekende te herkennen.

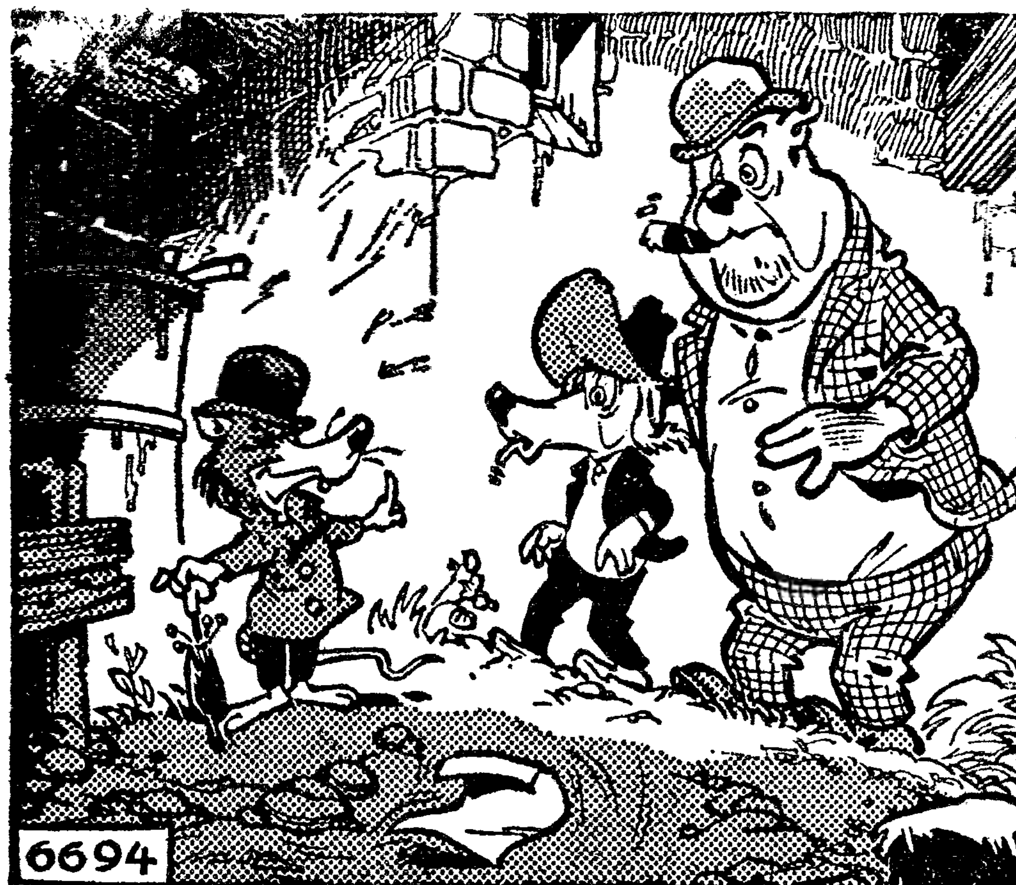
„Zag je dat, baas?!", riep hij met overslaande stem. „D-dat was de rechter! Ik zag het duidelijk! Een prent van de rechter!"

„Geen prent!" herhaalde Super toonloos. „En kijk, daar waait de markies!!"

De beide zakenlieden staarden de voortzeilende figuren met uitpuilende ogen na en keken elkander toen vol ontzetting aan.

„Hier is iets raars aan de hand", sprak Bul Super tenslotte hees. „Iets donders raars, jongen!"

„Net goed!", riep iemand op de achtergrond. „Dat komt ervan wanneer je praatjes hebt tegen iemand die kleiner is."

Super en Hyper draaiden zich met een ruk om en kregen toen een kleine gestalte in het oog die hen glimlachend naderde.

„Mijn naam is Pastuiven Verkwil", sprak deze. „Hebben jullie die platte figuren gezien? Mijn werk! Ach ja, men kan heel wat doen als men slim is, ook al is men klein! Zo zie je, je moet mij niet te na komen!"

„Wat bedoel je, broer?", vroeg Super fronsend.

„Ja, wat bedoel je?", herhaalde Hyper, haastig een stapje naar voren doende. „Wat kan je doen als je niet groot bent?"

„Een klein ventje aan lager wal, hè?" riep Verkwil. „Dat zie ik direct. Die grote lummel denkt dat hij meer is dan jij, omdat hij groter is, hè? Maar ik zal je helpen. Hier is een kaartje. Ga gewoon maar eens praten op dit adres. Daar woont een zekere Zweder, die je alles kan vertellen over de Grootste Gemene Deler en zo. Die kan je leren hoe je je rechtvaardige plaats in de wereld kan innemen. Geen dank jongen. Wij kleineren moeten elkander helpen, weet je wel?" Na deze woorden stapte hij opgeruimd verder, voor de wind aan.

„Dat is aardig!", zei Hyper en hij begon oplettend het kaartje te lezen. Maar Super rukte het hem uit de handen.

„Geef hier!", gromde hij. „Dit is niks voor een sukkel als jij. Hier is iets vreemds aan de hand en ik wil weten wat dit betekent. Er kunnen super-zaken in zitten en die kunnen niet door kleine mannetjes behandeld worden! Kom mee, we moeten achter die Verstuiven aan!"

Pastuiven Verkwil stapte opgeruimd verder en het toeval wilde dat hij zodoende heer Bommel tegenkwam die aan een ochtendwandeling bezig was.

„Plat!", riep de knopenmaker reeds van verre. „Allemaal plat! De commissaris en de rechter en de markies! Hoe vind je dat? Zo zie je, je moet rekening met mij houden, ook al ben ik klein!"

„Tja", zei heer Ollie vaag. „Ik weet het niet. Ik heb er nog eens over gedacht, maar het laat me niet met rust. Ik heb me laten gaan met de markies, bedoel ik...."

„Juist!", hernam Verkwil. „Nu je het daar over hebt; ik wil lid worden van de Kleine Club. Daar heb ik recht op. Geld genoeg. En ik ben niks minder dan een ander, al ben ik klein!"

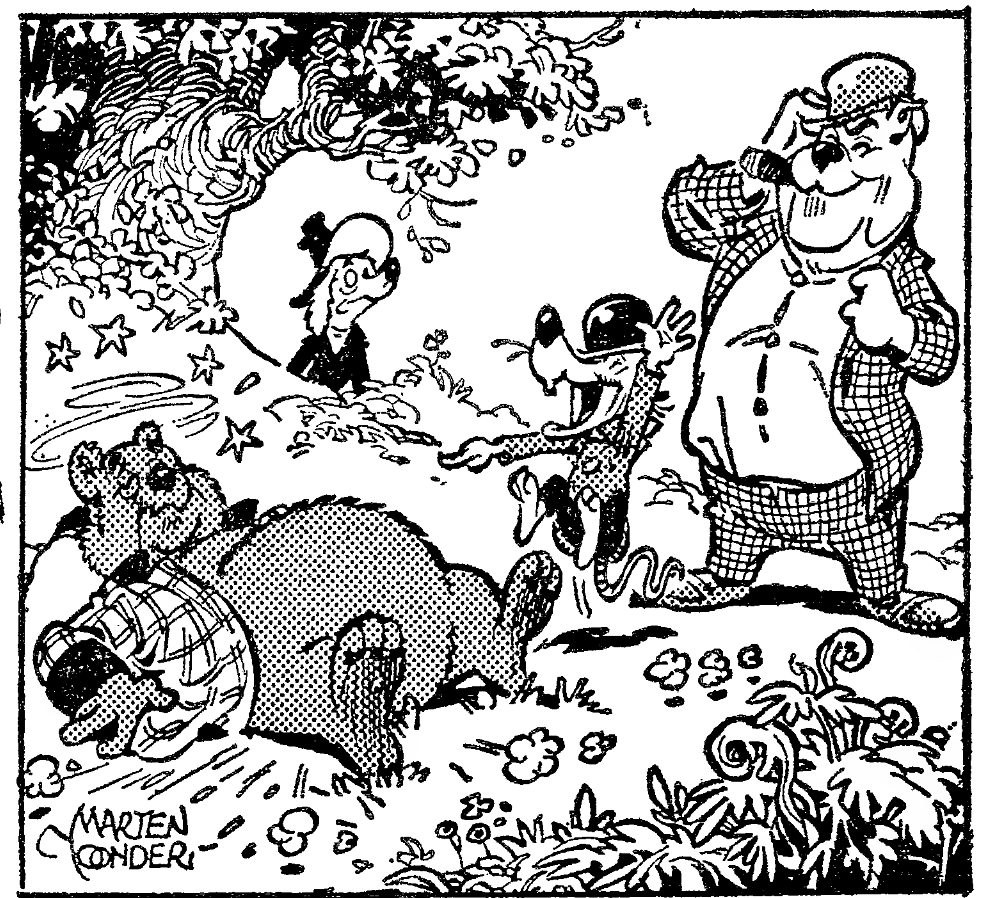
Heer Bommel fronste de wenkbrauwen.

„Dat is niet zo gemakkelijk", zei hij terughoudend. „Ze hebben een zware ballage! En uw gedrag in de rechtszaal was niet zo prettig, nee! Ik heb er nog eens over gedacht en ik vind.."

„Zo, vind je dat?!!", schreeuwde de ander, zich plotseling opwindend. „Grof worden, hè? Omdat ik klein ben, hè? Durf je wel? Omdat je in een kasteel woont, zeker! Hoe kom je aan dat kasteel? Hoe kom je aan je centen? Geef daar eens antwoord op! Dat durf je niet, hè?" Het geluid van zijn stem werd voortgedragen door de krachtige wind en bereikte de oren van Super en Hyper, die hem gevolgd waren.

„Ruzie!", zei Super tevreden. „Met die bolle! Goed zo. Dit is de kans om vertrouwen bij die erwt te wekken, ook al ben ik groot!" En met deze woorden begon hij zijn mouwen op te rollen.

„Ben ik niet genoeg voor jouw misselijke Kleine Club, hè?”, schreeuwde Pastuiven Verkwil. „Waar haal je de kapsones vandaan! ! ? Wie ben jij nou helemaal; jij met je kasteel en je centen! Hoe kom je er aan? Nou, geef daar eens antwoord op!”

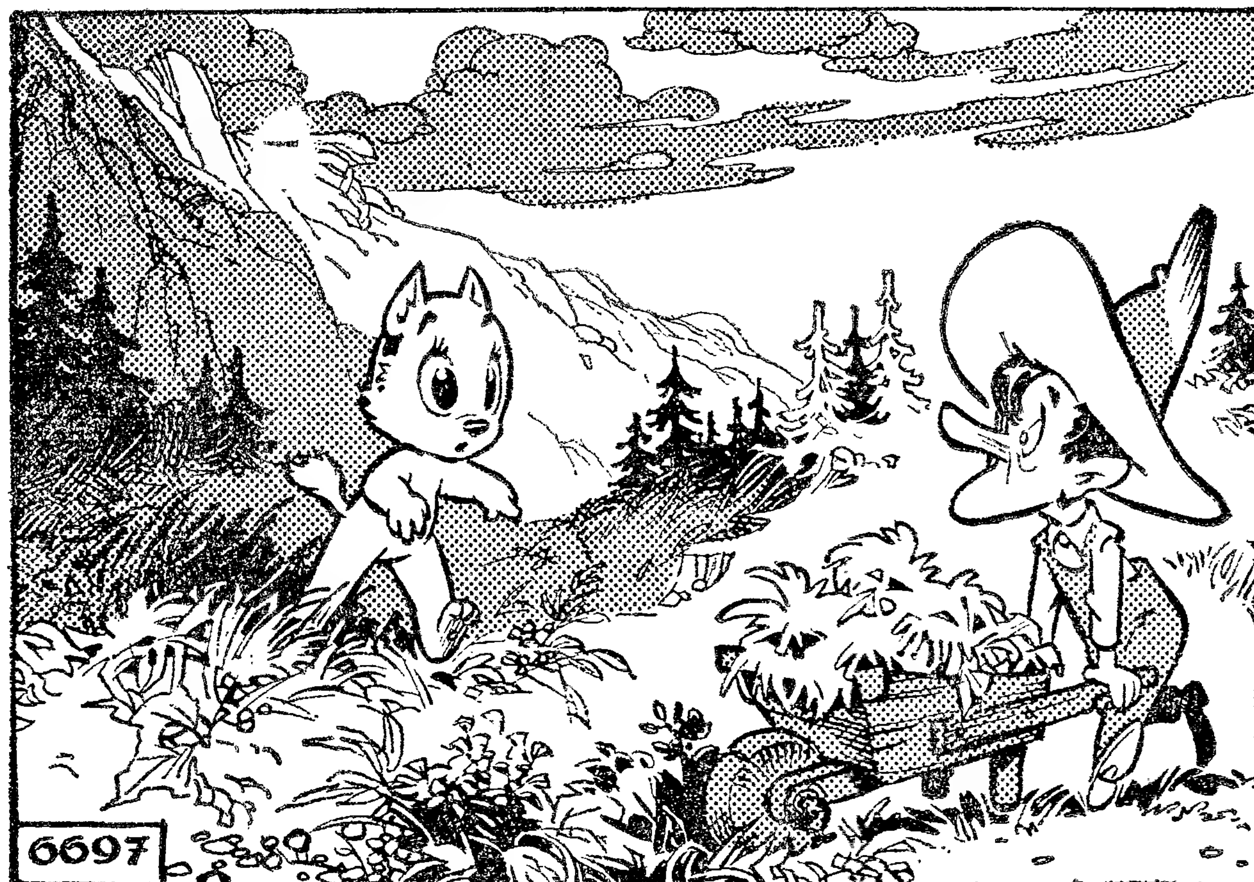
Heer Bommel staarde verblekend naar de op en neer springende knopenmaker en zijn gewoonlijk zo fiere houding begon te verzakken.

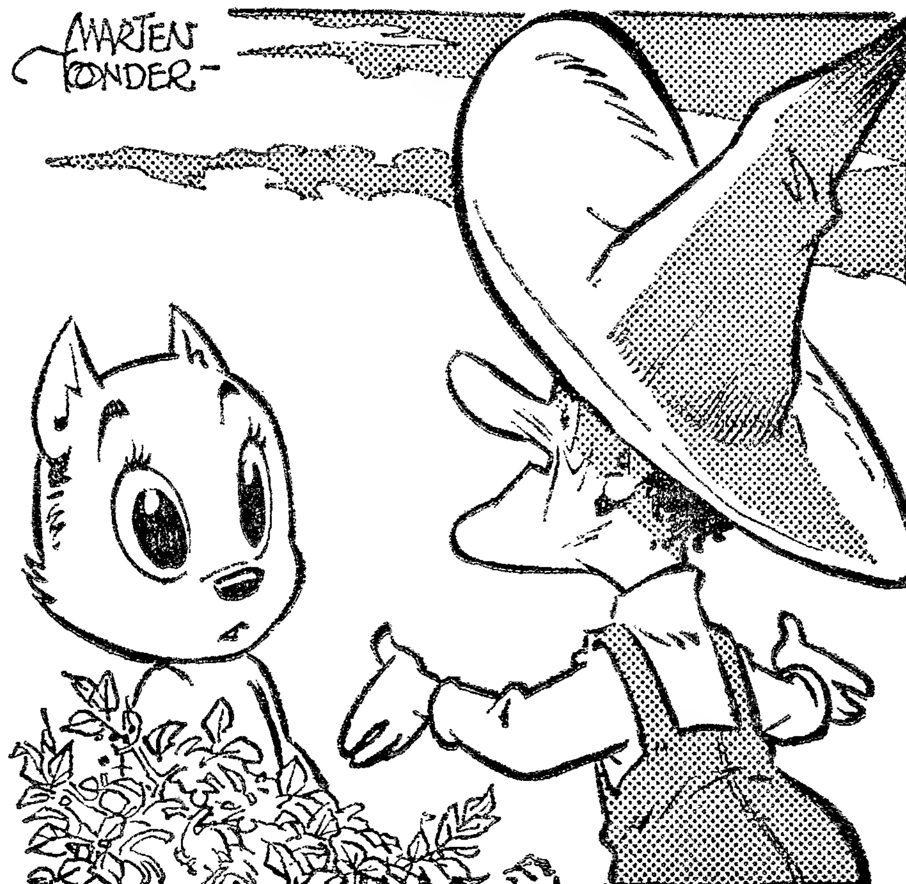
„Ik eh..”, sprak hij met dunne stem, „ik ben een heer van stand. En ik ben blij, dat mijn goede vader dit niet hoeft te horen. Het is héél vreselijk voor een Bommel om zo aangetast te worden in de fijnere roerselen van zijn zieleleven.... als u begrijpt wat ik bedoel..”

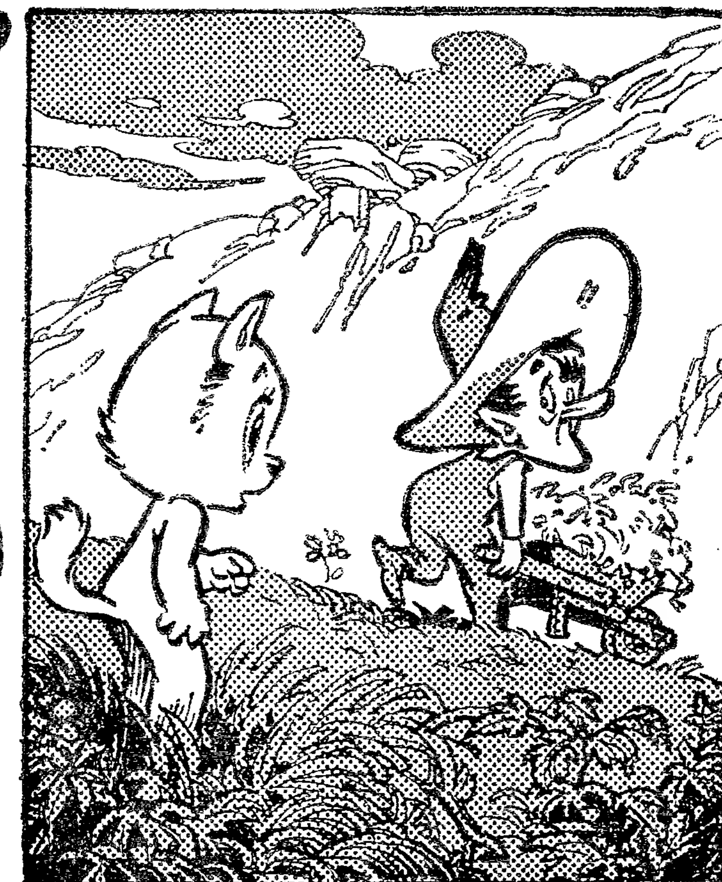
„Vuile ophakker”, joelde Verkwil. Hij wilde verder gaan, doch nu klonk de rauwe stem van Bul Super, die mouwoprollend naderde. „Dat hoor ik nou eens net!” riep deze. „Die bolle durft! Schelden en beledigen; omdat jij kleiner bent dan hij! Opzij, meneer Verstuiven, laat mij dat varkentje maar eens wassen!”

Met deze woorden sprong hij op de ontdane heer af en sloeg hem met een ruwe rechtse tegen het pad. De ongelukkige bleef geheel terneergeslagen liggen, terwijl de knopenmaker dansend en wijzend om hem heen sprong.

„Net goed!”, juichte deze. „Je bent een adder die ik aan mijn boezem heb gekoesterd. Dit is een goeie les voor je, ophakker! Het enige wat je nu nog kan helpen is een zwam uit je eigen tuin!”

Tom Poes maakte zich zorgen.

„Al dat gepraat over platmaken is niets voor heer Ollie", dacht hij. „En ik heb het gevoel, dat het iets te maken heeft met de paddestoelen, die ineens in de achtertuin van Bommelstein zijn gaan groeien. Ik moet meer van die dingen te weten komen."

Met deze gedachte begaf hij zich naar de heidevlakte om Pee Pastinakel op te zoeken. Hij trof het, want toen hij een eindje gelopen had kwam hij het ventje reeds tegen terwijl het een wagentje vol bladeren voortkruide.

„Die paddestoelen?" herhaalde Pee desgevraagd. „Die gifzwammen zal je bedoelen! Een lelijke woekering! Ze breiden zich steeds maar uit en ik denk, dat ze ergens geholpen worden. Hier heb ik een vrachtje bree. Als ik dat in kleine fladdertjes over de zwammen uitstrooi kan ik ze verdelgen. Maar ik ben bang dat het me te veel is."

„Zijn die zwammen gevaarlijk?", vroeg Tom Poes.

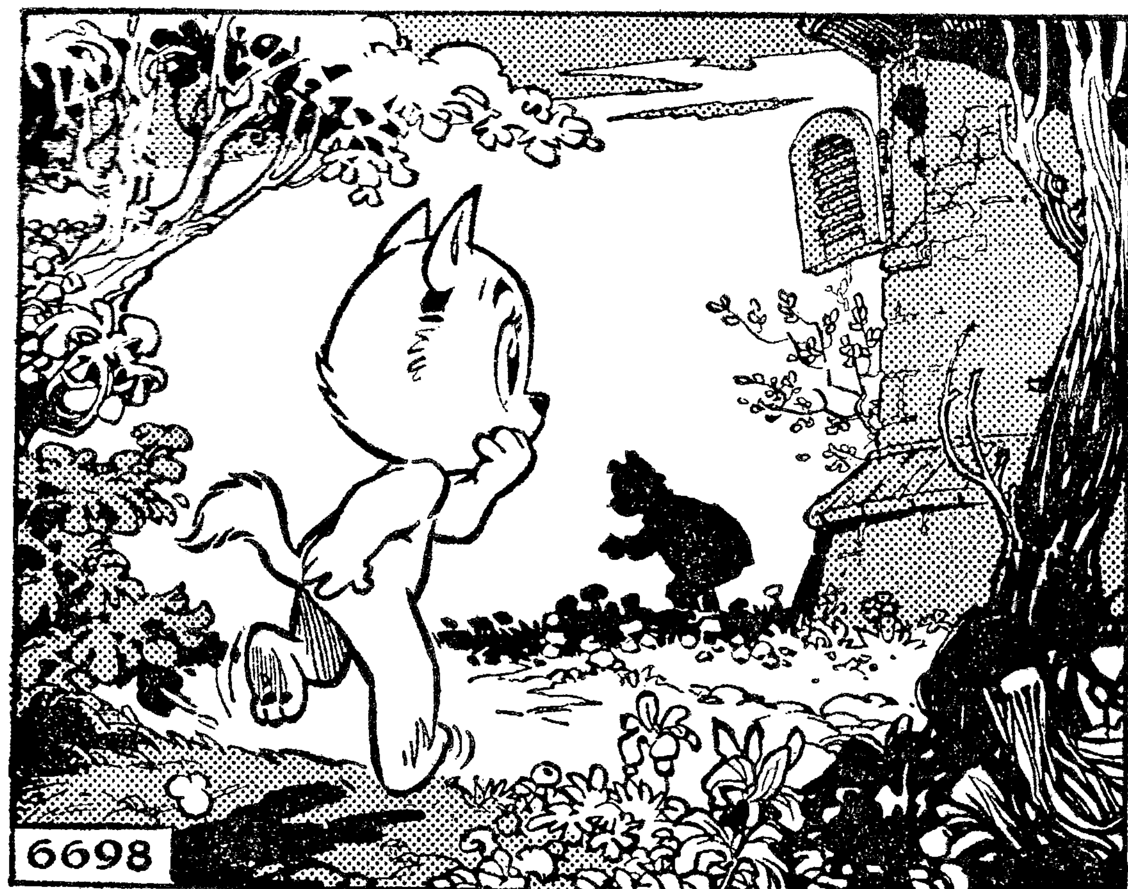
„Dat zou ik denken!", riep Pastinakel uit. „Er zitten lelijke stoffen in, die de ikkerik laten verschrompelen!"

Daar stond Tom Poes van te kijken.

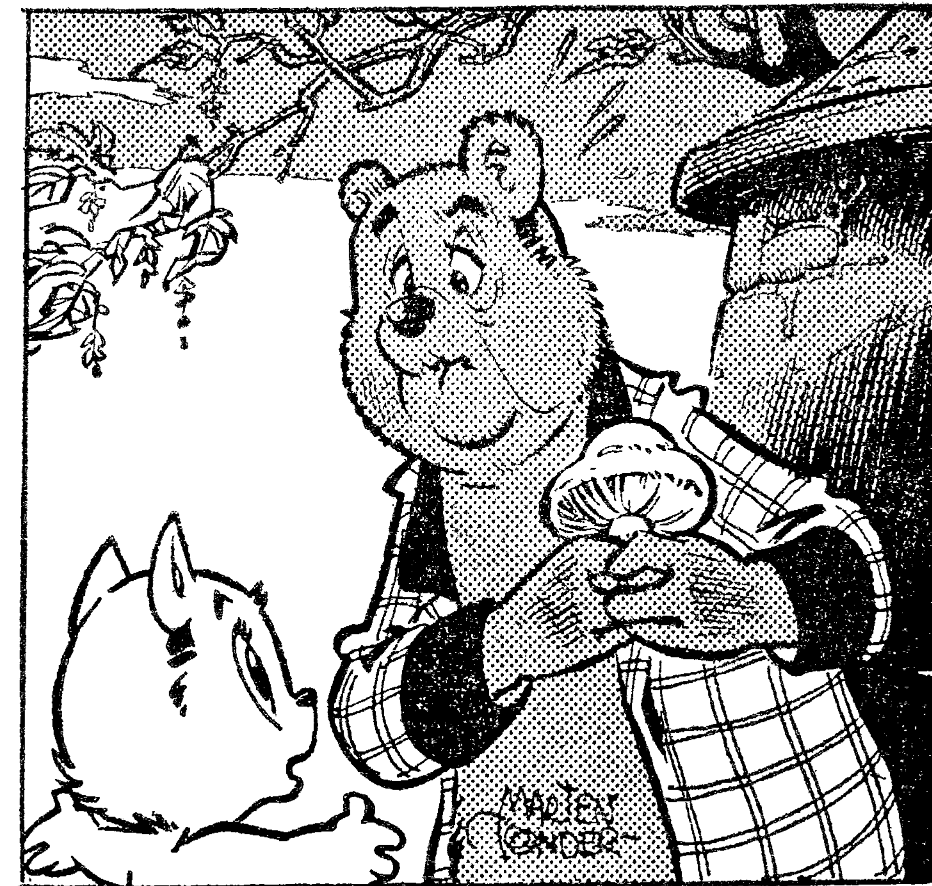
„De ikkerik?", mompelde hij. „Wat is dat?"

„Dat is een bobbeltje onder je hartblaas", legde de ander uit. „De lui van de zwarte kunst laten het krimpen als ze onzichtbaar willen worden. Maar voor een gewoon iemand zou dat erg gevaarlijk zijn!"

Na deze woorden nam hij de handvatten van zijn voertuigje weer op en reed er hoofdschuddend mee verder.

De uitleg van Pee Pastinakel had Tom Poes niet veel wijzer gemaakt. „Die zwammen laten de ikkerik verschrompelen”, prevelde hij. „Ik begrijp niet wat dat betekent, maar het klinkt niet prettig In ieder geval kan heer Ollie beter voorzichtig zijn met die rommel.”

Met deze gedachte sloeg hij de weg naar Bommelstein in, en tot zijn schrik zag hij reeds in de verte dat heer Bommel over de akelige groeisels in zijn achtertuin gebogen stond.

„Wat doet u daar?”, riep hij terwijl hij naderbij rende. „U kunt die dingen beter met rust laten!”

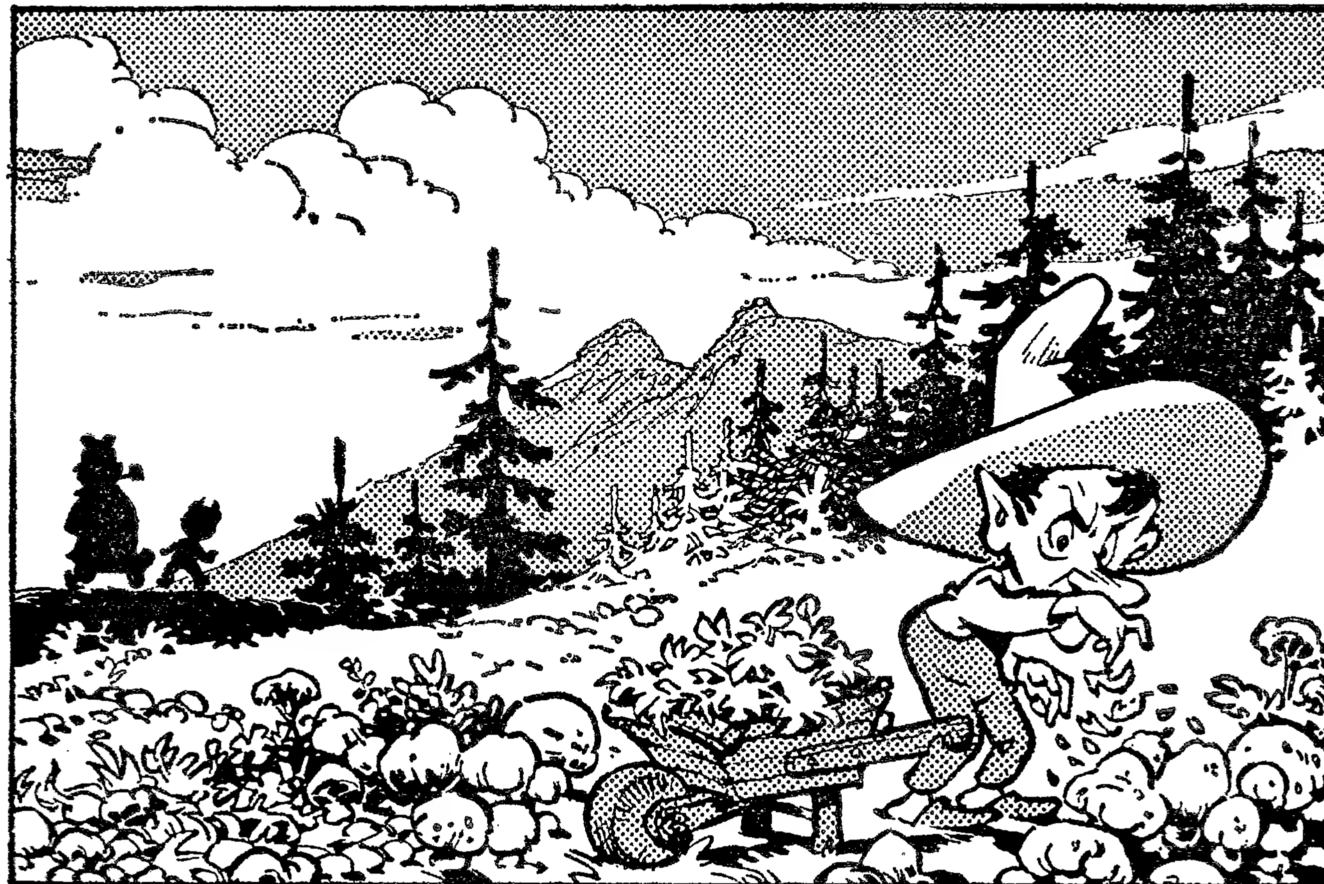
Heer Ollie veerde overeind terwijl een zenuwtrek over zijn gelaat voer.

„Ik eh... ik pluk een p-paddestoel”, stamelde hij. „Je moet me niet zo laten schrikken. Mijn z-zenuwen zijn lelijk aanged-daan.”

Hij slikte moeilijk en vervolgde met zwakke stem: „Dit is krachtgevend voedsel. Ik eh... ik voel me niet zo wel nadat men mij onheus heeft bejegend over mijn goede vader en mijn kasteel, als je be-begrijpt wat ik bedoel. Waarom laat je me zo schrikken in mijn stille smart?”

„Omdat het gevaarlijk is dat spul te eten”, zei Tom Poes. „Begrijpt u dan niet, dat er verband bestaat tussen het platmaken en die gifzwammen? U hebt zelf al te veel sporen ingesnoven. Maar nu u toch niet met hem mee wilt doen, wil dat kleine ventje, die Pastuiven Verkwil, uw ikkerik verschrompelen; al weet ik dan ook niet wat dat precies betekent.”

Heer Bommel richtte zich langzaam op en liet de paddestoel vallen. „Nu je het zegt", mompelde hij. „Natuurlijk is er een verband tussen platmaken en gifzwammen. Ik heb een poosje geleden een bezoek gebracht aan een zekere Zweder, en die heeft me dat allemaal heel duidelijk uitgelegd, al heb ik het dan ook een beetje vergeten. Zo zie je; zelfs een heer krijgt een laagstaand geheugen door dit spul. Ik had het je allemaal al eens willen uitleggen, maar het is me steeds door het hoofd geschoten."

Daarop vertelde hij in korte trekken wat hij wist van het Prolse denken en het Kleinste Gemene Veelvoud.

„Nu begrijp ik het!", riep Tom Poes uit. „Die Zweder is gevaarlijk! We moeten meteen naar hem toe, heer Ollie! Waar woont hij?"

„Volg me", sprak heer Bommel, die door dit gesprek zijn zelfvertrouwen herwonnen had. „Ik herinner me de weg, en je hoeft niet bang te zijn. Dit keer laat ik me niet misleiden."

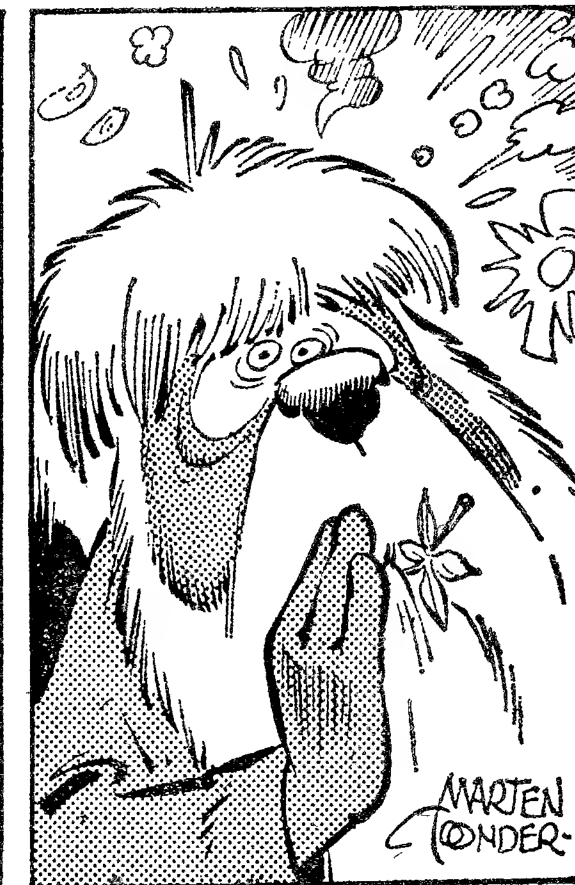
Met opgericht hoofd begaf hij zich op weg en even later stak hij, gevolgd door Tom Poes de vlakte over om naar het bos te gaan. Zodoende passeerden ze Pee Pastinakel, die bezig was met het strooien van fijngemaakte bladeren over een kring zwammen.

„Ze schrompelen wel", zei het mannetje. „Maar het zijn er zo veel! Ik ben bang dat ik het niet red."

„Daar vinden we misschien wel wat op", zei Tom Poes. „Maar dat komt later. Mag ik nu een paar blaadjes bree van je hebben?"

Ibbele Zweder zat voor zijn hut en nam vol welbehagen enkele teugen zwammenbrouw tot zich.

„Dat houdt een eenvoudige Prol op krachten", sprak hij tot zichzelf. „En dat is nodig want de zaken gaan langzaam. De lui hier in de buurt voelen zich te goed voor het Prolse denken. Maar we komen er wel! Kijk, daar heb je een paar klanten!"

Hij liet de fles zakken en gluurde door zijn haargroei naar Tom Poes en heer Bommel, die voor zijn vaalt stil bleven staan.

„Jullie willen zwammen kopen, wed ik", zei hij.

„Die heb ik al", zei heer Ollie met een gemaakte glimlach. „U hebt ze zelf op een avond bij mij geplant! Daar ben ik u dankbaar voor en daarom heb ik hier ook iets voor u."

„Dankbaar?", herhaalde Zweder. „Wat een flauwe kul! Doe maar gewoon dan doe je al gek genoeg! Van dankbaarheid kan de wereld niet draaien, weet je wel?"

Heer Bommel betrok even, maar hij beheerste zich.

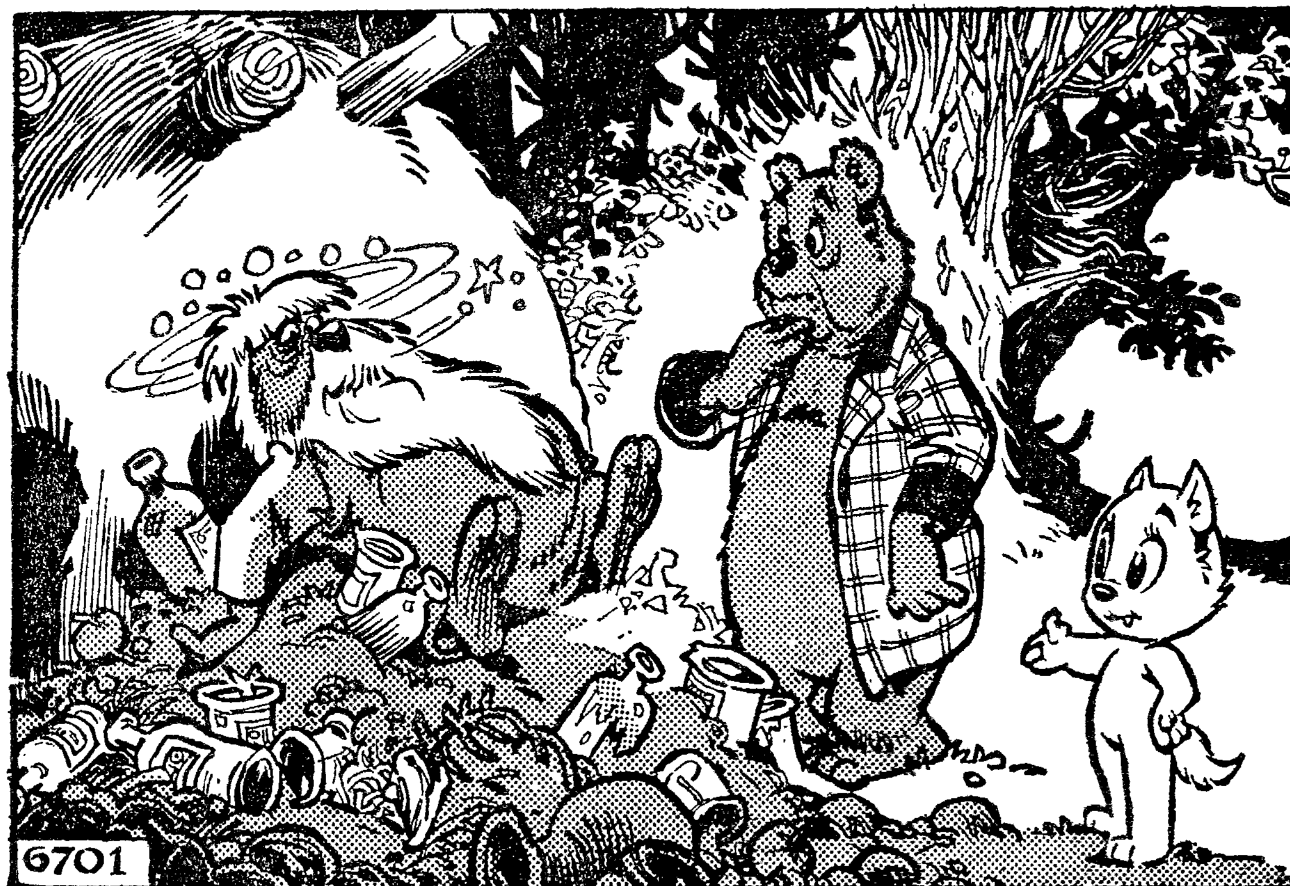
„Kom, kom", hernam hij. „Denkt u soms, dat u meer bent dan ik, heer Zweder? Mijn gift is even goed als de uwe, hoor!"

Deze woorden brachten de zwammenhandelaar tot inkeer.

„Als je het zo stelt", bromde hij. „Geef maar op. Wat is dat voor spul?"

„Lekkere kruidjes", verklaarde heer Ollie. „Die geven je drankje extra kracht!"

Zo sprekende overhandigde hij een paar breeblaadjes en de ander stak ze na een korte aarzeling in de mond. De uitwerking was onmiddellijk merkbaar; zijn gelaat vertrok op vreemde wijze en zijn ogen begonnen door hun kassen te rollen. Het was duidelijk, dat de bree zijn diepste innerlijk aantastte.

Ibbele Zweder slikte met verdraaide ogen de bree door. Daarop uitte hij een zucht, die zijn haargroei deed wapperen en zakte krachteloos achterover op zijn mestvaalt.

„Hij is f-flauw gevallen!", zei heer Ollie ontdaan. „Vlug, jonge vriend we moeten iets doen!"

„Ja", gaf Tom Poes toe. „Maar ziet u nu wel, dat hij anders is? Wat goed is voor ons is slecht voor hem; en omgekeerd!"

„Net wat ik dacht", sprak heer Bommel. „Die Zweder is geen heer, dacht ik. Hij is anders. Maar we kunnen hem hier toch niet laten liggen? Wie weet hoe ziek hij is."

„Hij moet geholpen worden", zei Tom Poes. „Laten we hem naar het ziekenhuis brengen, daar kunnen ze hem onderzoeken en uitvinden hoe die gifzwammen eigenlijk werken."

Zo gezegd, zo gedaan. De zwammenhandelaar werd opgenomen en weggedragen zodat zijn eenvoudige hut verlaten achterbleef in het licht van de middagzon.

Niet lang echter. Nauwelijks was het voortzeulende groepje achter de heuvel verdwenen of er verschenen nieuwe bezoekers, die zich naar de woning van de wijsgeer haastten. Het waren Super, Hyper en Verkwil, die een bondgenootschap hadden gesloten en die nu bezig waren aan de uitvoering van een groot plan.

„Hier zijn Superzaken te doen", sprak de eerste. „Dit is allemaal te kinderachtig aangepakt. Van idealen kunnen we niet leven; we moeten het zakelijk zien. Ik hoop, dat die Zweder thuis is!"

Heer Bommel en Tom Poes waren net met hun last over de heuvel verdwenen toen de nieuwe bezoekers bij de hut aankwamen.

„Het is hier een dooie boel", gromde Super terwijl hij misprijzend rondkeek. „Een vervallen zaakje, zo te zien. Dit is kruimelig aangepakt, jongens. Het wordt tijd dat een echte zakenman de boel in handen neemt. Van mooie gedachten alleen kan je niet leven, dat zie je maar weer eens. Waar is die Zweder?"

„Ik zie hem niet, baas", zei Hyper verontschuldigend. „Misschien is hij met zijn handel de boer op."

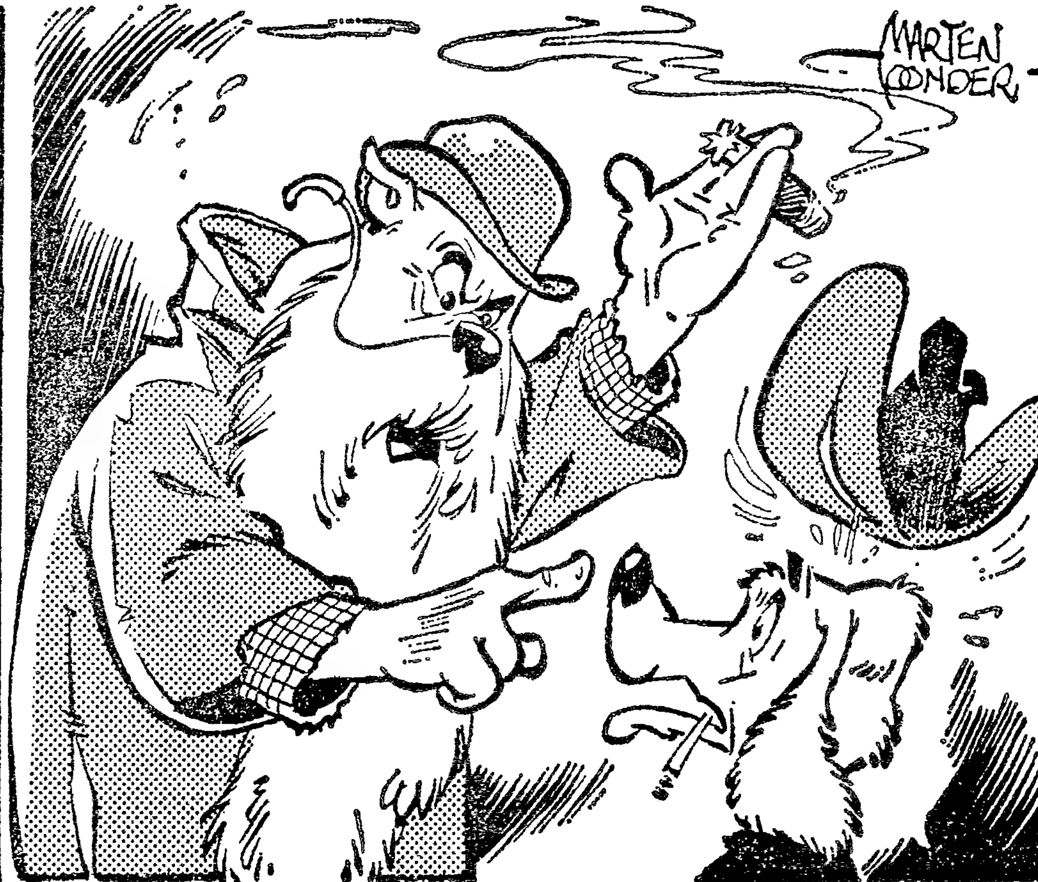
„Nee!", riep Pastuiven Verkwil, die de hut had onderzocht. „Gisteren vertelde hij me nog dat er vandaag een lading zwammen uit Prol aan zou komen. Daar moest hij op wachten, zei hij. En nu is hij er niet! Er moet iets met hem gebeurd zijn! Dit is erg!"

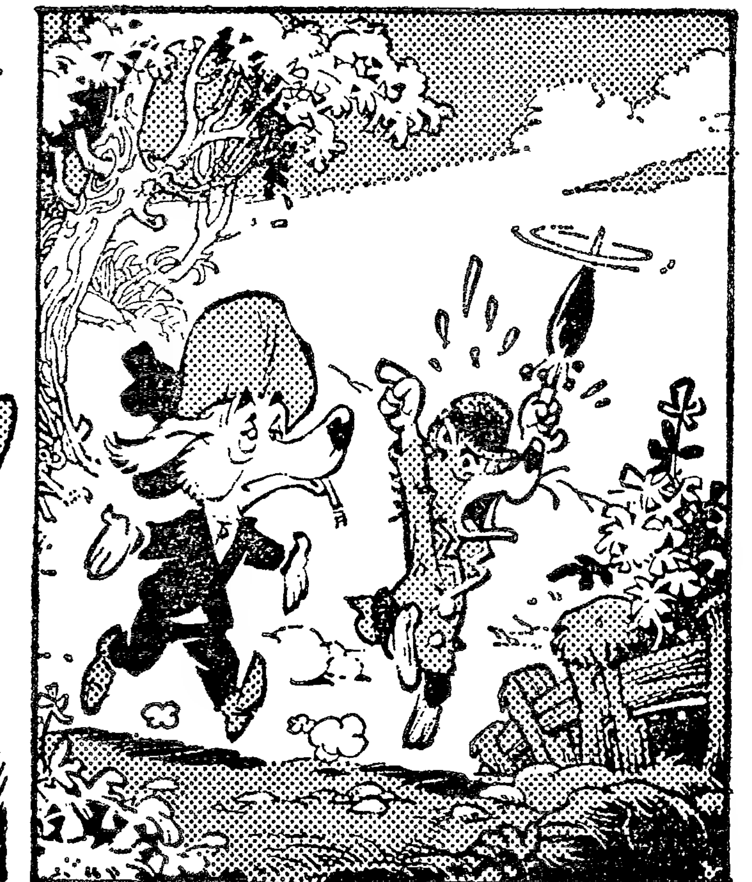
„Maak niet zo'n drukte om een kleinigheid", zei Super sussend. „Het is natuurlijk een groot gemis, dat zo'n hoogstaand denkertje ons eh... ontvallen is. Maar hij deed niets dat ik niet beter kan doen.... Ik neem de winkel over, voel je 'm? Als jullie nu voor klanten zorgen zal ik laten zien dat ik een goeie Prol ben."

Zo sprekende trok hij een valse baart uit zijn zak, die hij voor dit soort gevallen altijd meevoerde, en glimlachte breed.

„Zweder zou niet willen, dat de zaken stil stonden", besloot hij zalvend. „En daarom moeten we in zijn geest handelen. Hier zitten super-zaken, jongens!"

Super gespte de valse baart achter de oren en betrad de lemen hut.

„We gaan dit groot aanpakken”, sprak hij terwijl hij zich met moeite in een pij van de verdwenen wijsgeer wrong. We moeten een krantencampagne hebben over het Prolse Denken. De Grootste Gemene Deler en zo. Verstuiven hier heeft relaties bij de Rommelbode en bij de televisie, dus de reclame is helemaal voor niks te krijgen. En jij gaat zorgen voor inspraak bij de vakbonden en de studentenraden, Hiep!”

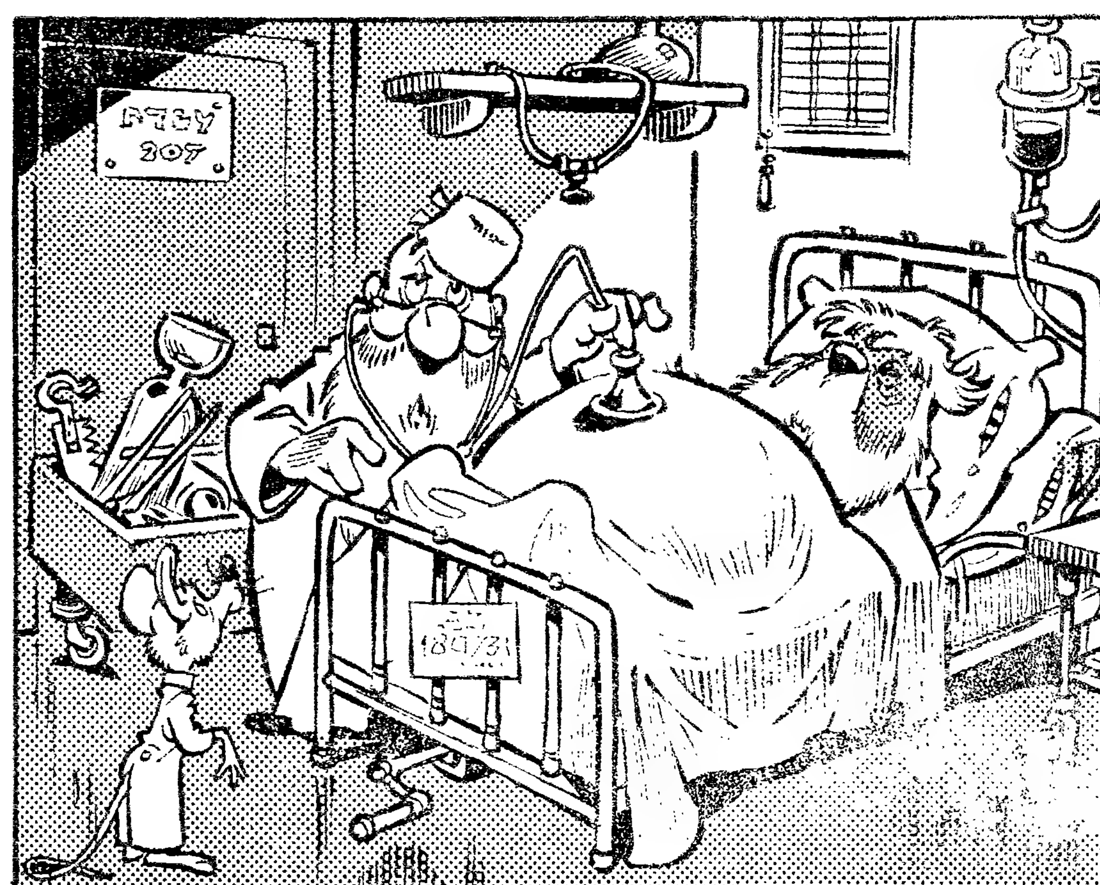
„Ja, baas”, zei de aangesprokene opschrikkend. „Maar waarom?” Super rukte zijn toog recht en boog zich naar hem over.

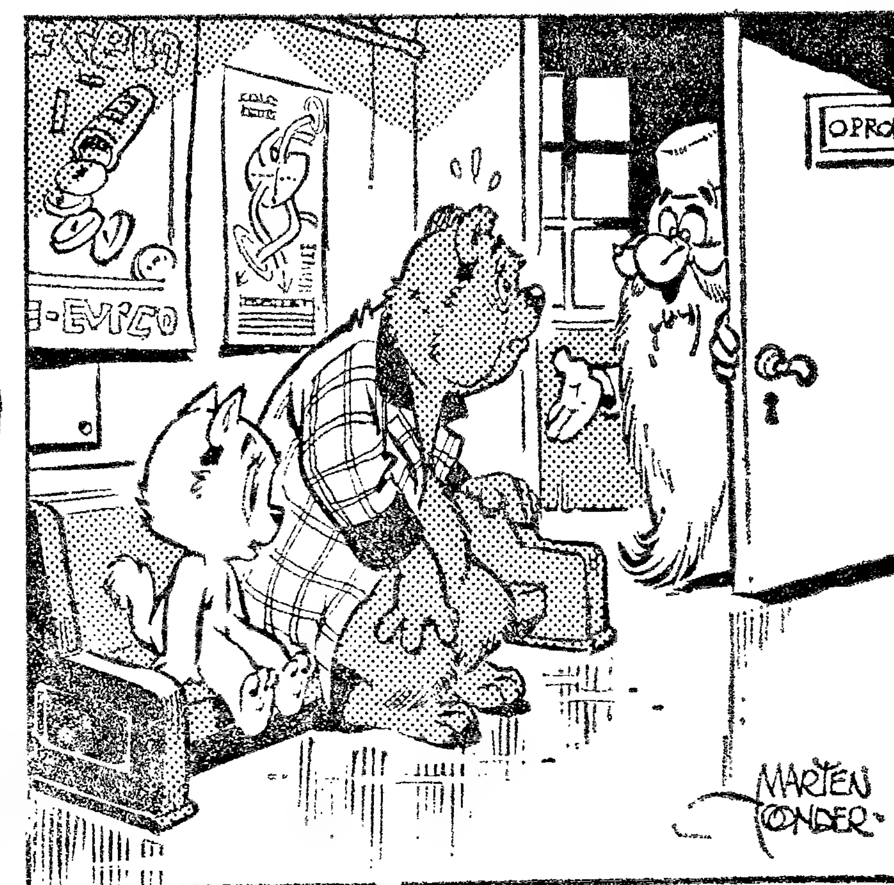
„Omdat er superzaken in zitten; daarom!!”, riep hij. „Er moeten zoveel mogelijk kapsonus-lijders worden plat gemaakt, daarom!! We gaan hier een Supermaatschappij vestigen, jongens! Die Zweder was een halfzachte idealist; ik ben een zakenman! Stuur iedereen maar naar dit adres, dan zal je eens wat zien! Vooruit, aan de slag!” Zijn metgezellen verlieten zonder tegenspraak het schamele optrekje maar na een poosje begon Verkwil zich op te winden.

„Commanderen!”, riep hij uit. „De baas spelen! Hij durft! Omdat wij kleiner zijn, zeker! Omdat hij denkt dat hij beter is dan wij, zeker!”

„Ja”, gaf Hyper berustend toe. „Zo is hij nu eenmaal; en er is niks tegen te doen...”

„Die Super heeft te veel praatjes!" riep Pastuiven Verkwil driftig. „Hij durft omdat hij groter is dan wij! Ik voel er wat voor om die dikdoener plat te maken!"

„Dat zal je niet lukken", zei Hyper mismoedig. „Ik heb dat al dikwijls genoeg geprobeerd, maar er is niks aan te doen. Hij mist iets, denk ik wel eens. Je kan geen vat op hem krijgen."

„Wat een schurk!" piepte de knopenmaker bewogen. „Ik wou dat Ibbele Zweder er was; die zou wel raad met hem weten!"

Helaas, de wijsgeer lag buiten kennis in het hospitaal, waarheen Tom Poes en heer Bommel hem gebracht hadden. Hij werd daar onderzocht door een kundig specialist, maar deze stond ook na een diepgaand onderzoek, voor een raadsel.

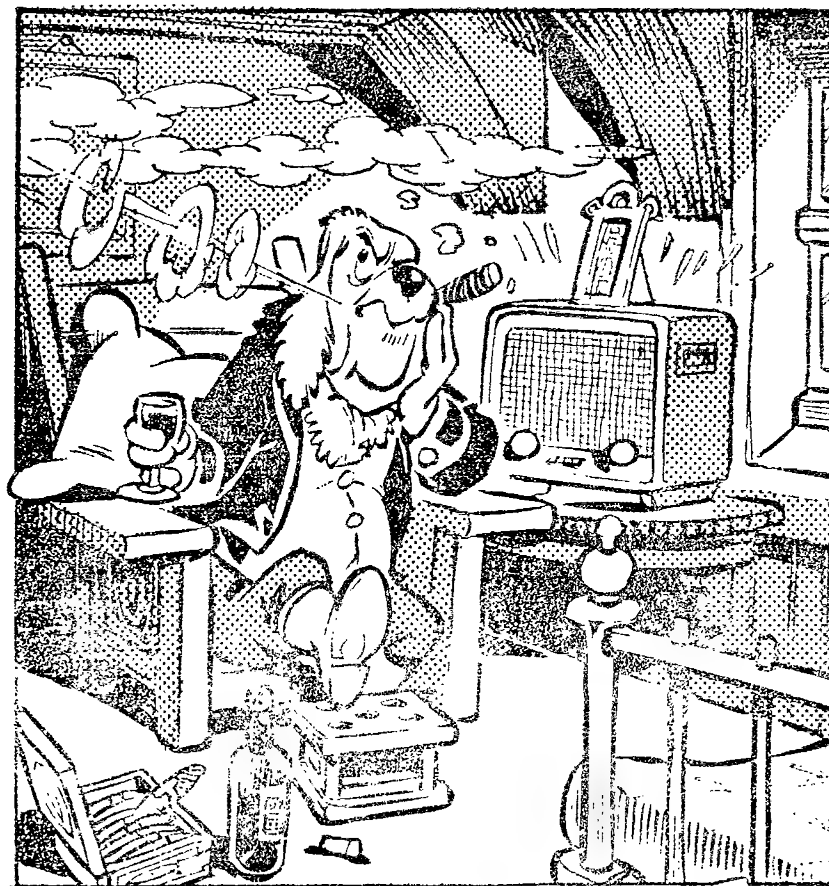
„Een buitenordentelijk geval", prevelde de geleerde, een zekere professor Prlwytzkofski. „Der patiënt mist iets! Ik kan zijner egoglandula ja gans niet vinden! Schrijf dat in uw notietsenboek, mijnheer Pieps. Dit belooft een interessanter val te worden."

Hij vouwde zijn instrumenten op en begaf zich naar de gang, waar heer Ollie en Tom Poes zaten te wachten op de uitslag.

„Is het erg?", vroeg heer Bommel. „Ik voel me een beetje verantwoordelijk, als u begrijpt wat ik bedoel. Ik heb hem wat breekruid te eten gegeven, omdat de jonge vriend hier er op aan drong. En ik vrees dat de arme drommel daar niet tegen kon."

„Waanzin", sprak de professor geruststellend. „Der lijder mist der egoglandula en hij vertoont ener aandoening aan der sonus. Ener verlomping zou ik willen zeggen. Dat is immerheen nog niet daargeweest. Ik zal hem ter observatie moeten houden; gaat u rustig naar huis, mijnheer Boml!"

Enigszins gerustgesteld verlieten heer Bommel en Tom Poes het hospitaal om naar huis te gaan.

„Toch is het een raar geval", zei Tom Poes. „Ik weet niet wat de professor bedoelde met die verlomping van de sonus, maar het is duidelijk dat Zweder er niet best aan toe was. Het zou beter zijn wanneer ze hem weer naar zijn land stuurden; hier wordt hij vast niet beter."

„Ach, hij is in goede handen", sprak heer Ollie. „En het is een hele geruststelling, dat hij niemand plat kan maken in deze toestand. Nu komt er weer rust voor een heer."

Hij wist niet, dat het werk van de Prolse denker intussen was overgenomen door anderen. Want terwijl hij ontspannen in de middagzon naar Bommelstein wandelde waren Hyper en Verkwil reeds bezig nieuwe gedachten te zaaien in de oren van onschuldigen.

Zo zat Joost bijvoorbeeld een goed glas port uit de kelder te drinken terwijl hij een sigaar uit het visite-kistje had opgestoken; en hij luisterde aandachtig naar de radio.

„Plat maken, hé?", mompelde hij terwijl er een vreemd trekje op zijn anders zo keurig gelaat verscheen.

„Ik heb al zo vaak gedacht, als men mij toestaat... En nu weet ik, hoe ik het doen moet! Er staan nog zwammen in de achtertuin, die ik op smakelijke wijze in heer Oliviers soep kan verwerken.."

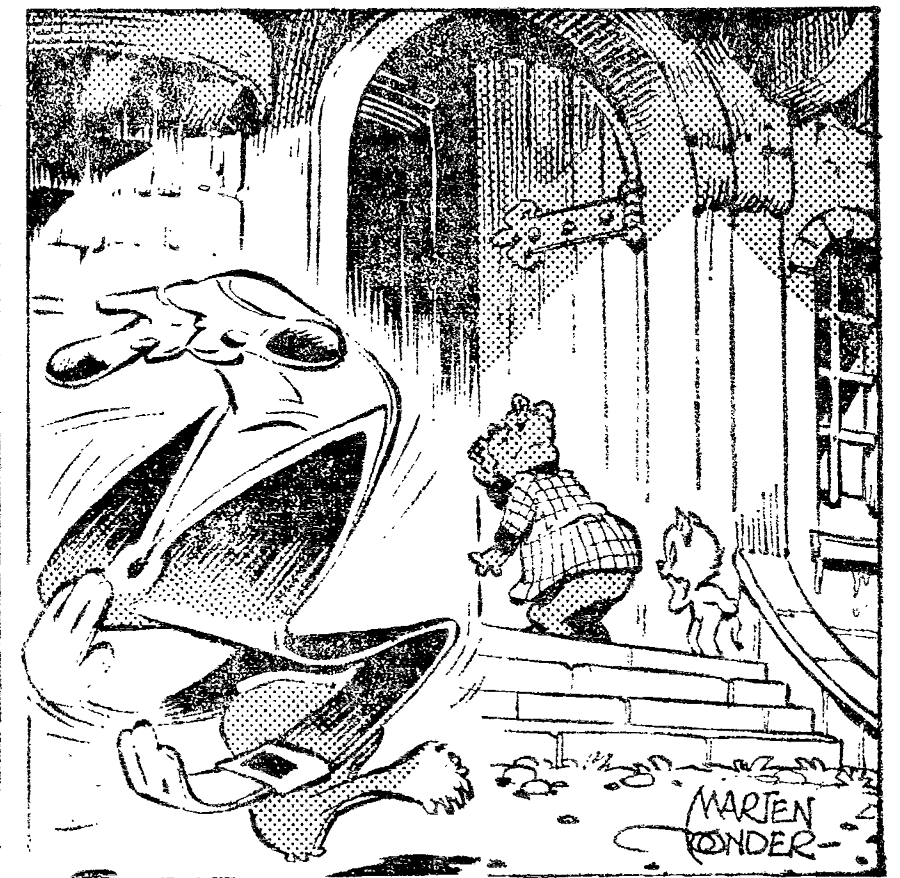
Met deze gedachte begaf de knecht zich naar buiten, en hij stond op het punt een van de bolletjes te plukken toen hij werd aangesproken door een landloper die om een aalmoes vroeg.

„Niets daarvan", sprak Joost gestoord. „We doen hier niet aan dat soort dingen!"

Helaas, deze afwijzing zou hem duur te staan komen..

„Zo!", riep de landloper met rauwe stem. „Je denkt dat je beter bent dan ik, met je mooie apenpakje aan, hè? Waar haal je dat sigaartje vandaan? En wat ben je van plan met die paddestoelen te doen? Ik heb je in de gaten, lelijke capsonus-lijer! Ik ken jou en je soort!"

Na deze woorden draaide hij zich om en liep scheldend verder, de bediende in grote verwarring achterlatend.

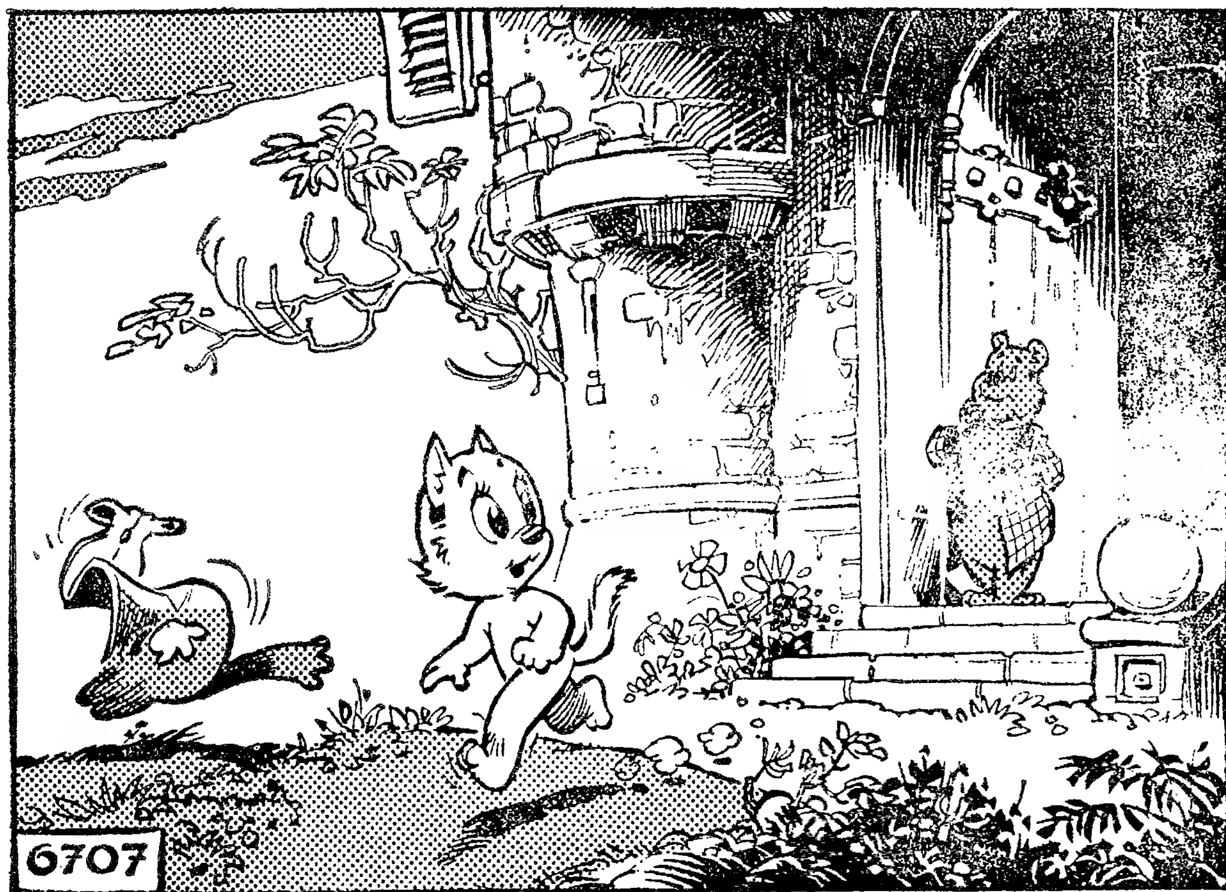
De sigaar ontviel aan zijn krachteloze vingers, en terwijl hij geheel inzakte trapte hij op de zwammen, zodat een wolk van sporen hem om de neus vloog. Dat werd hem noodlottig, want omdat er een diep schuldgevoel in hem opwelde sloegen deze sporen op hemzelf.

„Ach", zuchtte hij, snel leeglopend, „wat was ik met die paddestoelen van plan? Wat is er over mij gekomen? Het is allemaal de schuld van die radio-uitzending, als men mij toestaat... En nu is het te laat."

Inderdaad, het was te laat. De lichte zomerbries kreeg vat op de verpletterde bediende en voerde hem mee over het gazon en langs de voordeur waar heer Bommel en Tom Poes juist waren aangekomen.

„Joost!", riep heer Ollie naar binnen. „Waar zit je? Is de thee klaar?"

Er kwam echter geen antwoord, en toen de echo's verstorven waren hing er een vreemde stilte over het oude gebouw, die slechts verstoord werd door het geritsel van een bovenmaats stuk papier dat langs de stoep dwarrelde....

„Joost is er niet”, sprak heer Bommel wat teleurgesteld. „Wat jammer is dat nu; ik had trek in een kopje thee na deze vermoeiende middag. Het gedoe met zwammen en platmaken en de zieke Zweder tast het gevoelige innerlijk van een heer aan, jonge vriend! En een kleine verversing is dan toch niet te veel gevraagd, zeg nu zelf! Maar het personeel tegenwoordig...”

„Ach, laat maar”, zei Tom Poes. „Joost zal zo wel terugkomen, en ik heb toch geen trek in thee. Tot ziens, heer Ollie.”

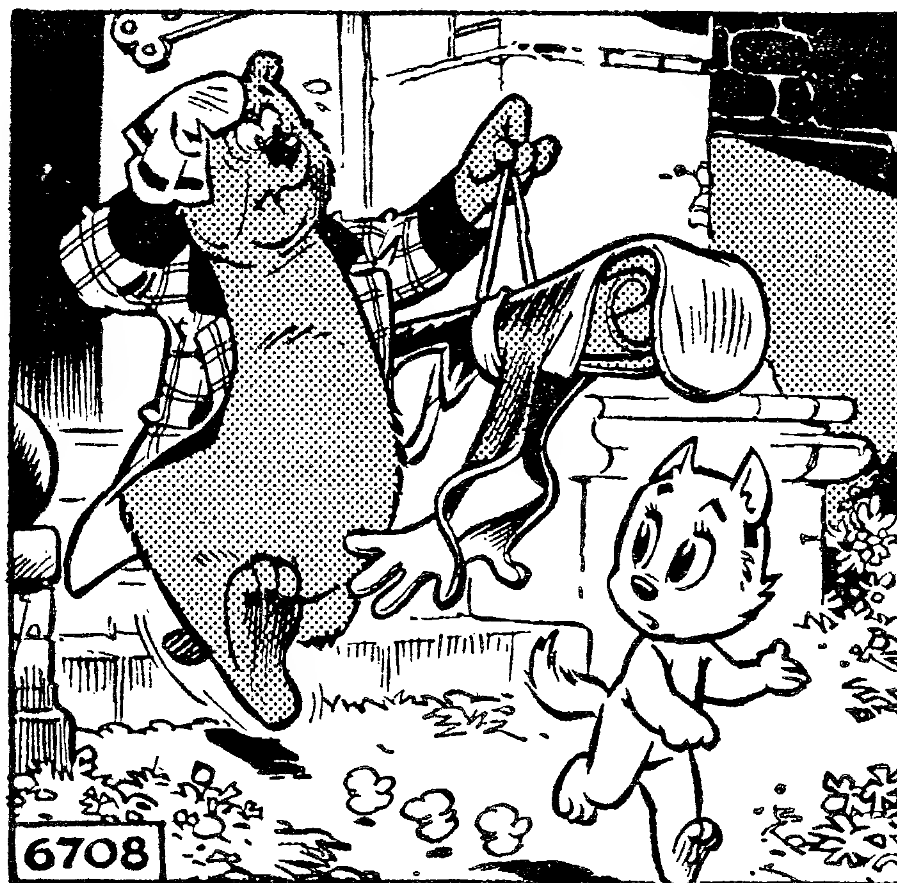
Hij liep de stoep af en begon de heuvel te beklimmen, doch op dat moment woei er een groot stuk papier tegen hem aan, dat hem op een hinderlijke manier omwikkelde. Geërgerd wilde hij zich er van ontdoen, maar terwijl hij daar mee bezig was schrok hij vreselijk. Heer Bommel die juist op weg was om persoonlijk een keteltje water aan de kook te gaan brengen hoorde hem een uitroep slaken en hij keerde zich ongerust om.

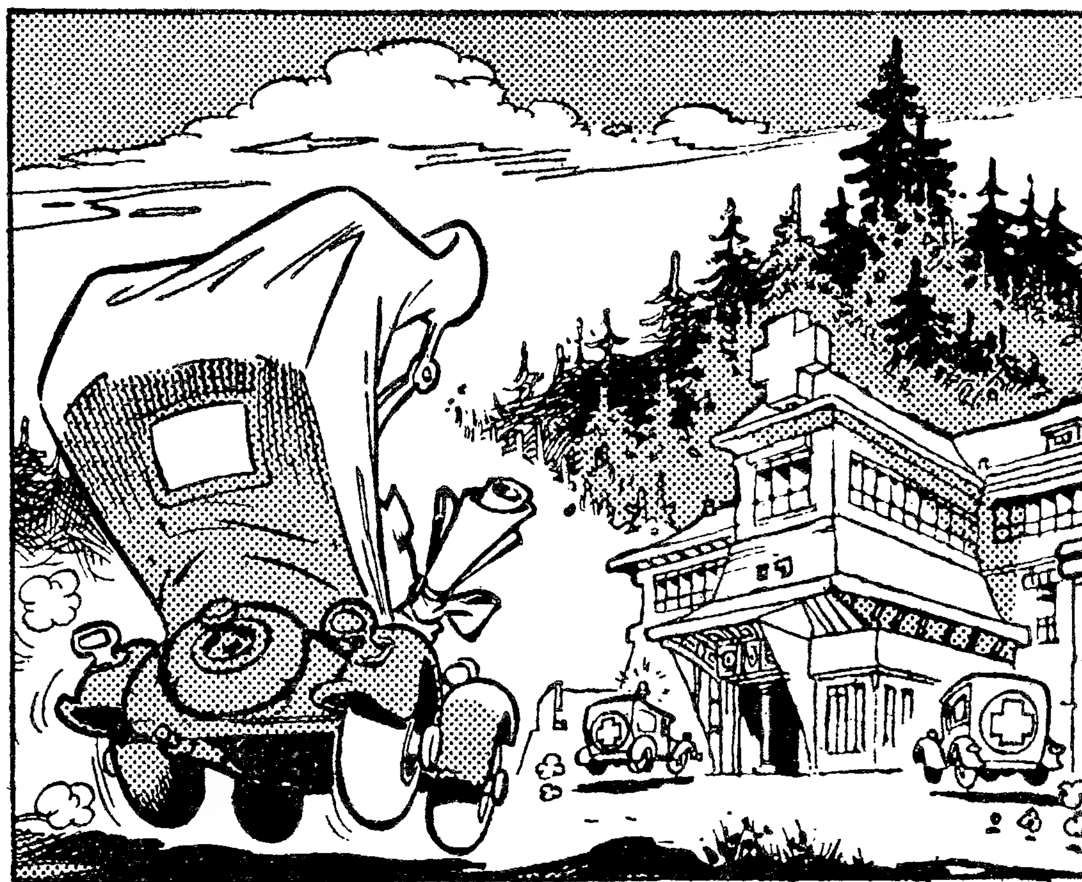
„Wat is er?” riep hij.

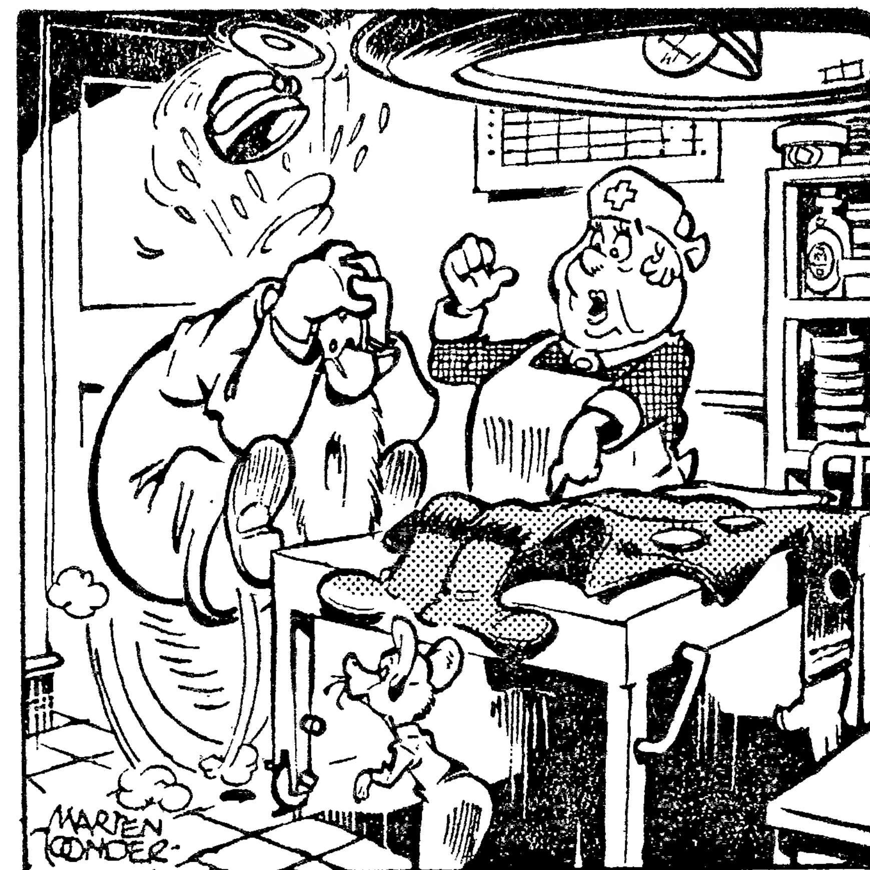
Er kwam geen antwoord. Tom Poes verscheen in de deuropening, een vreemd pak voor zich uit dragend, dat heer Ollie bekend voorkwam.

„W-wat is d-dat?”, vroeg hij terwijl een akelig vermoeden zich van hem meester maakte. „W-wat heb je d-daar, als je begrijpt wat ik bedoel?”

„Het is Joost”, zei Tom Poes bedrukt. „Hij woei tegen me aan en hij is helemaal plat!”

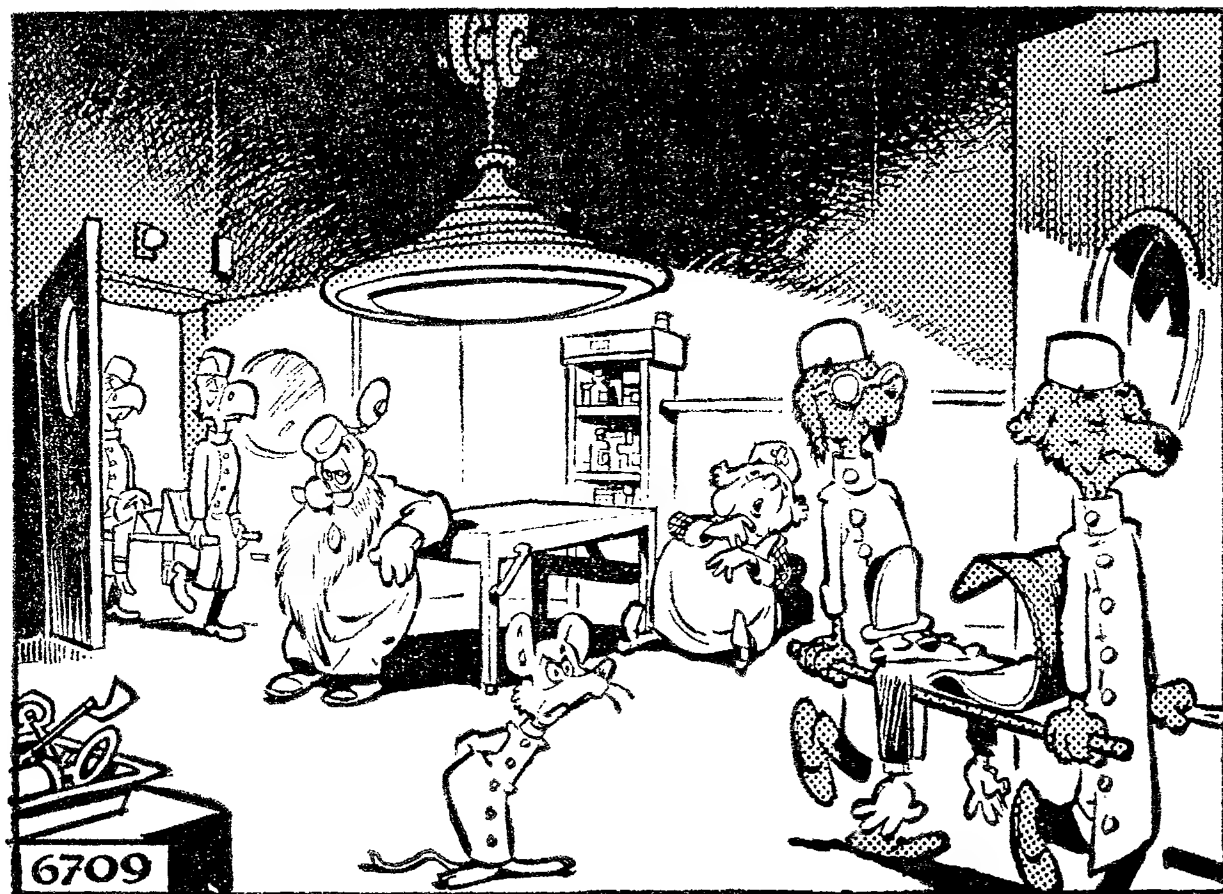

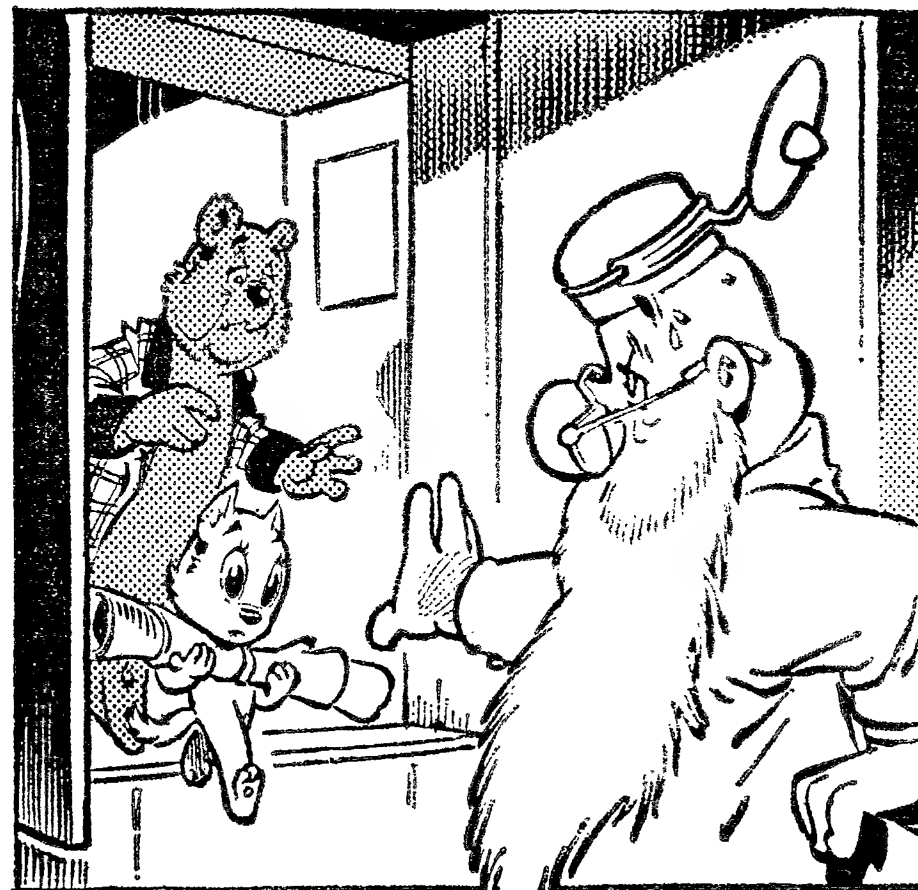
De toestand waarin Joost verkeerde greep heer Bommel hevig aan zoals te begrijpen valt. Maar toen hij over de eerste schrik heen was ging hij, op aandringen van Tom Poes, onmiddellijk tot daden over. Ze rolden de verslapte knecht met grote zorg op, bonden een lint om hem heen en daarop droeg heer Ollie het papier persoonlijk naar zijn auto.

„Dit is heel verschrikkelijk", sprak hij met bevende stem. Als heer heb ik toch heel wat lijden gezien maar dit is meer dan ik kan verdragen. Dit moet een verschrikkelijke kwaal zijn, jonge vriend. Als D-die arme J-Joost daar maar weer boven op komt. We moeten zo vlug mogelijk naar het ziekenhuis".

Zo gezegd zo gedaan; voor de tweede keer die dag begaven ze zich naar het hospitaal waar bedrijvigheid heerste. „Er rijden heel wat ziekenauto's naar toe", zei Tom Poes zorgelijk. „Zouden dat net zulke gevallen zijn als Joost? Het zou me niets verbazen."

Hij had gelijk. Toen de dienstdoende specialist zich over de onderzoektafel boog om het eerste binnengedragen geval te bekijken uitte hij een kreet van verbazing. „Praw!!" zo riep hij uit. „Wat geeft het dan hier. Een verkeersongeval met ener wegwals of wat". „Ik weet het niet, professor", zei de hoofdzuster bezenuwd. „Dit is commissaris Bas. Hij is door iemand van de gemeentereinigingsdienst uit de goot opgeraapt en direct hierheen gebracht. Trouwens op de gang liggen nog meer van dit soort gevallen".

Professor Prlwytzkofski hing uitgeput tegen zijn onderzoektafel. Twee ziekendragers voerden een reeds onderzochte patiënt weg, terwijl twee anderen een nieuwe binnenbrachten. Achter hem was de hoofdzuster, die toch veel lijden gewend was, tegen de wand flauw gevallen en voor hem stond zijn assistent Alexander Pieps in zichzelf te mompelen.

In deze sfeer van diepe verslagenheid traden heer Bommel en Tom Poes met de bediende Joost binnen.

„Het is heel vreselijk", sprak de eerste. „U moet hem helpen, professor. Hij lijdt aan een ontzettend verval van krachten: hij is helemaal plat, als u begrijpt wat ik bedoel."

„Praw", mompelde de geleerde vermoeid, „leg maar ergenswaar neer. Het geeft zovele van deze gevallen dat ik mij gene goede raad weet. Dit is een gans buitenordentelijker pestilens. Immerheen nog niet daar geweest mijnheer Boml. Der wetenschap staat voor ener raadsel."

„Maar er moet toch iets zijn wat u kunt doen", riep heer Ollie uit. „Het heeft iets met Pastuiven te maken, dat voel ik." „Of met de gifzwammen", vulde Tom Poes aan. „Kan het geen vergiftiging zijn ?"

„Het kan ja wezen", gaf de professor toe. „Maar daarvoor moet ik eerst ener consult hebben met mijn collega's Nats en Oberbreiter. Al deze gevallen tonen ener aandoening der egoglandula." „Voor mij zijn al die patiënten capsonuslijders", prevelde de assistent Pieps op de achtergrond.

„Ik weet zeker, dat het een vergiftiging is door die gifzwammen", zei Tom Poes. „Hier moet Pastuiven Verkwil achter zitten. Die heeft het altijd over plat maken."

„Praw", begon de professor, doch heer Ollie liet hem niet uitspreken

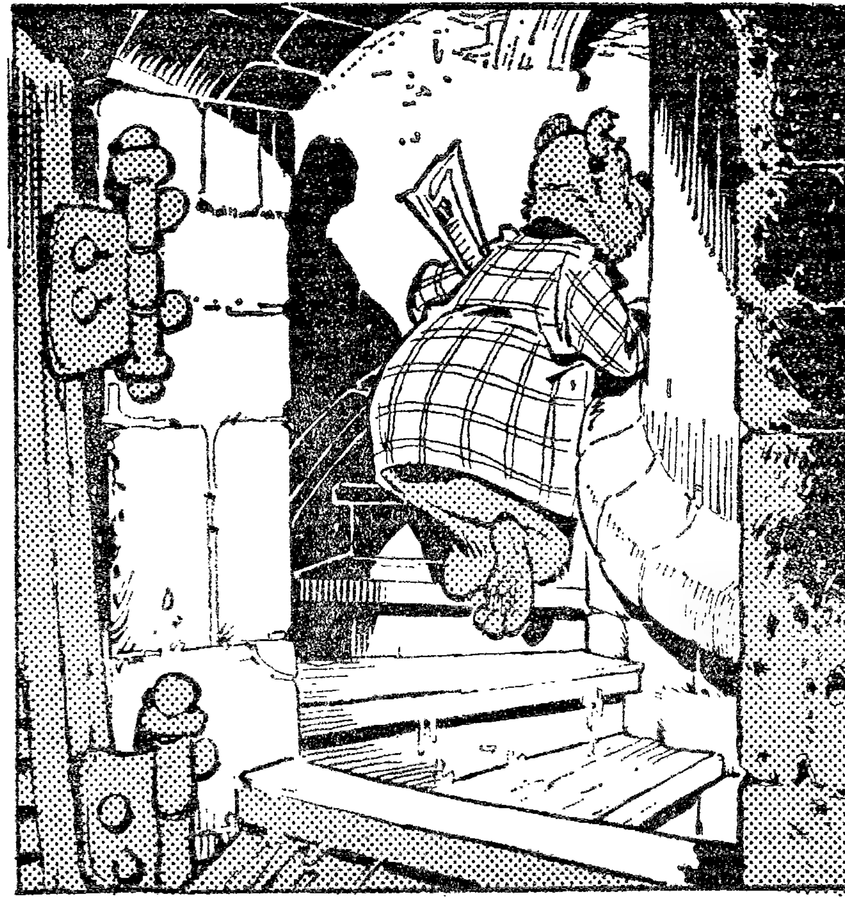
„Wacht eens even", sprak hij peinzend. „Degene, die in die zwammen handelde was Ibbele Zweder, u weet wel. Die vreemdeling die we hier vandaag gebracht hebben!"

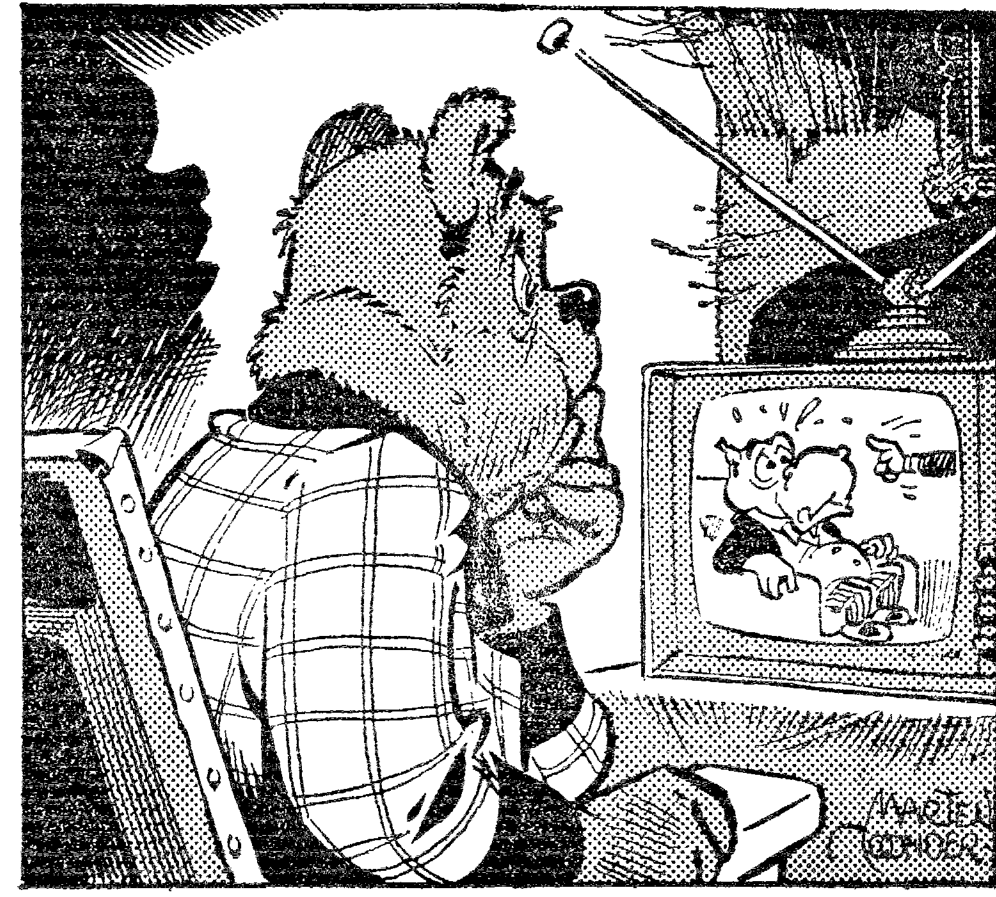
„Praw", hernam de geleerde. „Dat kan ja niet wezen. Der Zwederfiguur ligt hier in der hospitaal en hij lijdt evenzeer aan der egoglandula. Ener verlomping der sonus, mijne heerschappen. Merkt u zich dat aan. Hij is gans bezinningsloos en kan niemand vergiften!" Daar had professor Prlwytzkofski natuurlijk gelijk in. Maar hij wist niet, dat de plaats van Zweder was ingenomen door Bul Super, zodat de zwammenhandel ongestoord doorging.

Die was zelfs toegenomen. Want door de reclame, die Verkwil en Hieper voor het akelige artikel maakten waren er heel wat Rommeldammers die belangstelling in plat maken kregen. De gewetenloze zakenman had dan ook druk werk bij de lemen hut in het bos, waar hij de ene zak gifzwammen na de andere tegen goed geld inwisselde.

„Op de televisie en in de krant kan je te weten komen hoe je deze dingen moet gebruiken", sprak hij tot zijn klanten. „Het is niet moeilijk. Eerst geef je ze iets om over na te denken en daarna laat je ze een zwam eten of aan de sporen snuiven. Op die manier krijg je alle capsoneslijers plat."

In Rommeldam braken er vreemde dagen aan. De burgers werden bekend gemaakt met het Prolse denken en de gifzwammen vonden een gretige aftrek, vooral toen men merkte hoe gemakkelijk het was om lieden op hoge posten plat te maken. Want dat is altijd plezierig en kijkertjes en lezertjes smulden dan ook van de berichten die de kranten en de t.v. gaven.

Maar niet allen. Heer Bommel bijvoorbeeld kon er in het geheel geen vreugde uit putten.

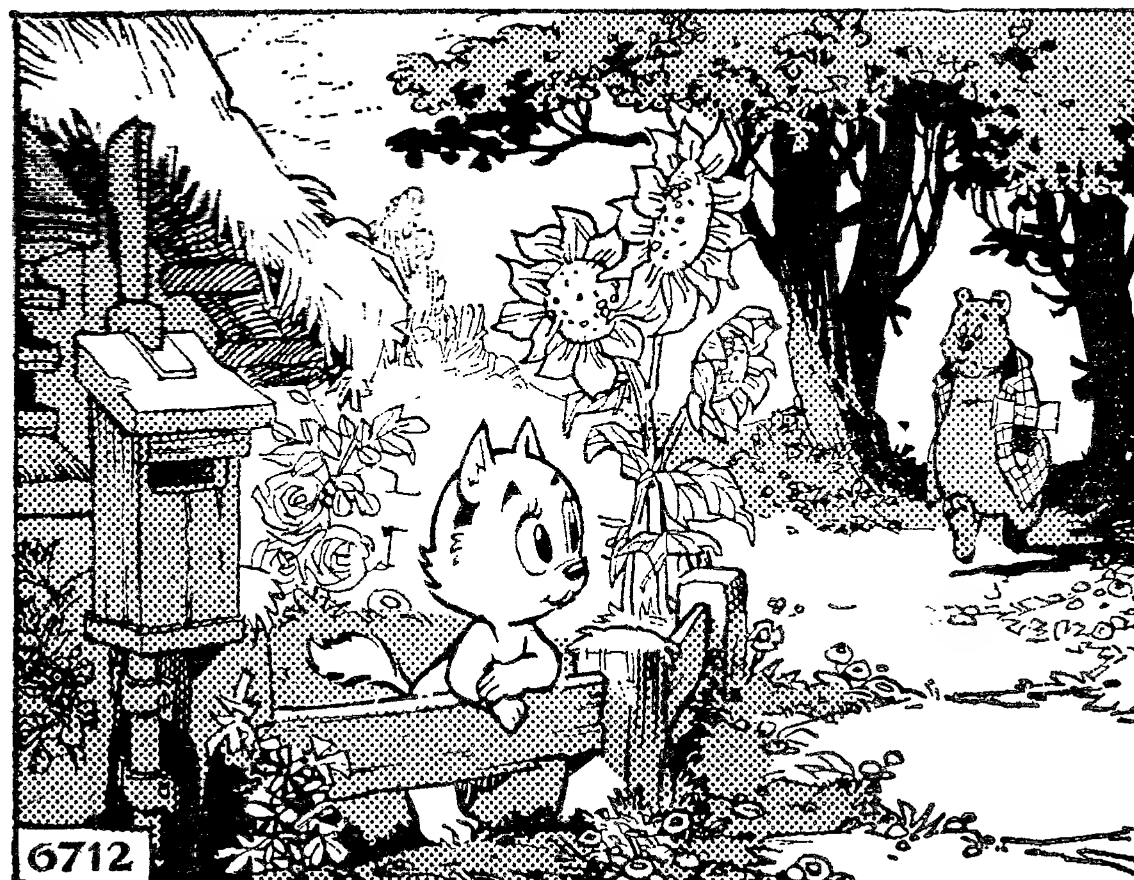
„Wie had dat kunnen denken?" prevelde hij op een avond, toen hij in zijn duister vertrek de krant zat te lezen. „Wie zou dat nu gedacht hebben van notaris Ritselbol? Of van professor Guichelheil? Ach, het zijn vreselijke tijden voor lieden van stand! Ik ben natuurlijk een vooruitstrevend heer en het was goed dat ik de markies eens de waarheid heb gezegd... Ik bedoel; ik heb begrip voor deze nieuwe stroming als men begrijpt wat ik bedoel. Maar aan de andere kant vraag ik me toch af..."

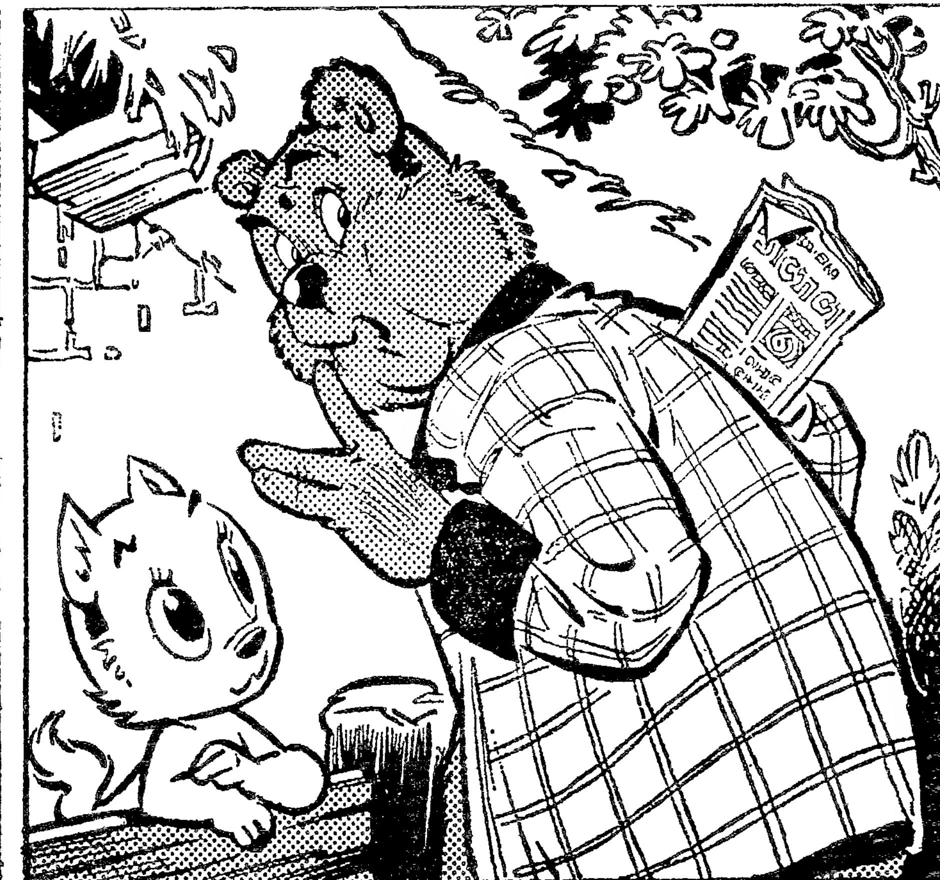
Hij zuchtte diep, klopte zijn pijp uit en begaf zich met sloffende tred naar de torenkamer van Joost om daar de televisie aan te zetten.

„In principe ben ik tegen dit soort ontspanning", mompelde hij terwijl hij ging zitten. „Maar ik wil toch wel eens even horen wat burgemeester Dickerdack over de afbraak van dat omgebouwde kippenhok te zeggen heeft."

Nu, dat was niet veel. Nauwelijks had de magistraat enige woorden gezegd over verbouwingen zonder vergunning of hij werd in de rede gevallen.

„Wacht even!" riep iemand buiten het beeld. „Is het soms niet waar, dat u zelf een stuk grond hebt? Daarop wilt u zelf bungalows laten bouwen, is het niet?".

Toen Tom Poes de volgende morgen voor zijn huisje stond zag hij heer Bommel aankomen, met een bekommerde uitdrukking op het gelaat en een krant in de hand.

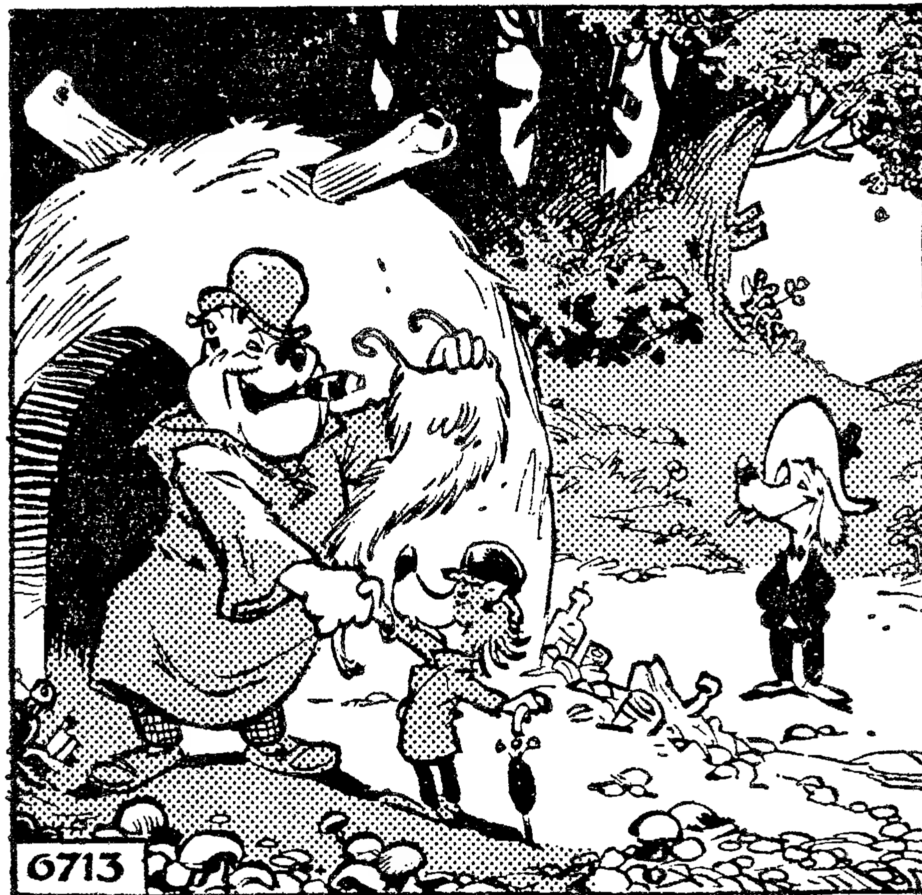
„De burgemeester gaat aftreden", zei hij somber. „Hij is in het hospitaal opgenomen met een zwamvergiftiging. Maar ik weet beter, jonge vriend. Hij is plat gemaakt, als je begrijpt wat ik bedoel."

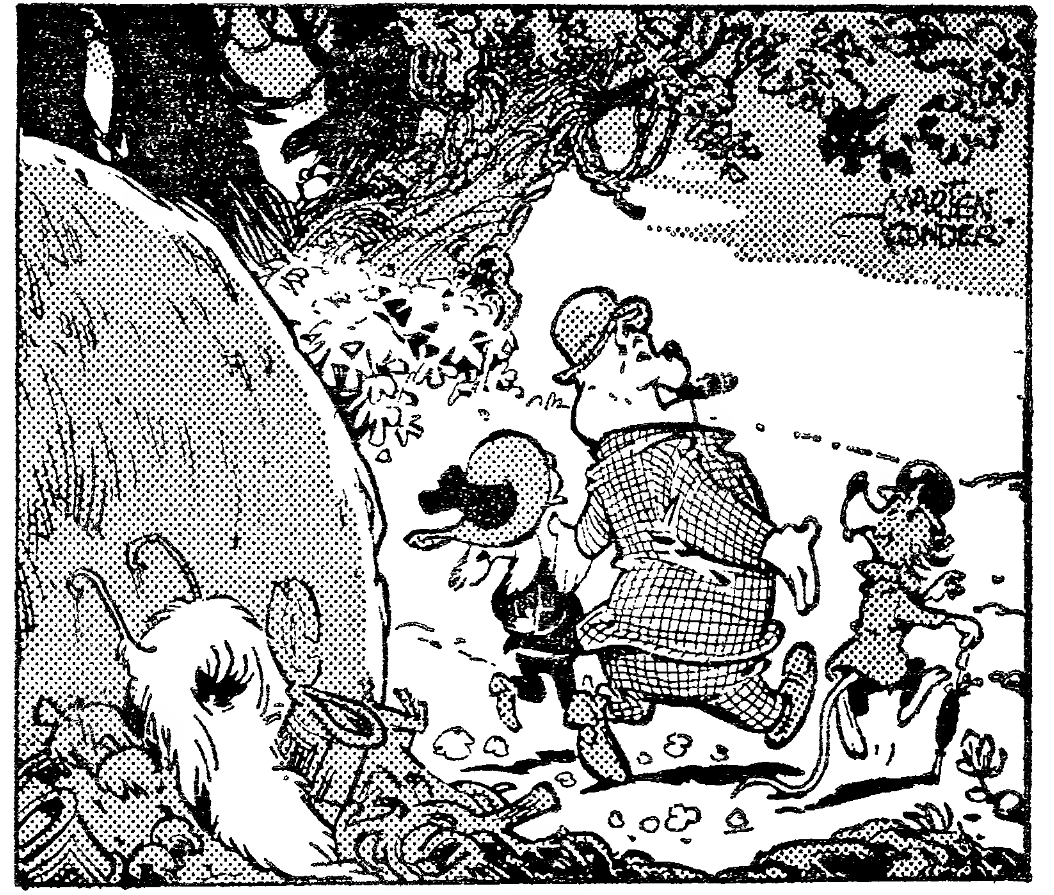
„Dat is niet zo best" zei Tom Poes. „Maar hij is al erg lang burgemeester geweest en zo goed was hij eigenlijk niet."

„Je moest je schamen", riep heer Ollie uit. „Begin jij nu ook al? Ik ben een heer die de nieuwe tijd haarfijn aanvoelt, maar dit gaat me te ver! Ik bedoel eh.." Hij zweeg en er verscheen een verwarde trek op zijn gelaat..

„Ik bedoel," hernam hij terwijl hij zijn stem liet dalen, „niet iedereen weet, dat ik zo modern voel, bedoel ik. Ik voel mij niet langer veilig. Tot nu toe ben ik de dans ontsprongen, maar voor een hooggeplaatst heer kan ieder ogenblik de beker overlopen. Kan ik bij jou logeren, in de ure des gevaars? Wie zal Dickerdack opvolgen, bedoel ik?" Ja, dat was de vraag, en zijn ongerustheid was niet voor niets. Op datzelfde moment vond er in het stadhuis een gesprek plaats tussen Pastuiven Verkwil en de ambtenaar eerste klasse Dorknoper, die zo lang het bestuur over de stad op zich genomen had.

„Maar dat gaat niet!" riep de heer Verkwil opgewonden. „Ik vertegenwoordig de wil van het volk, al ben ik ook klein! En dat word ik, dat zal je zien! Ik word de burgerpresident van deze stad, en jij gaat die verkiezingen uitschrijven, begrepen?"

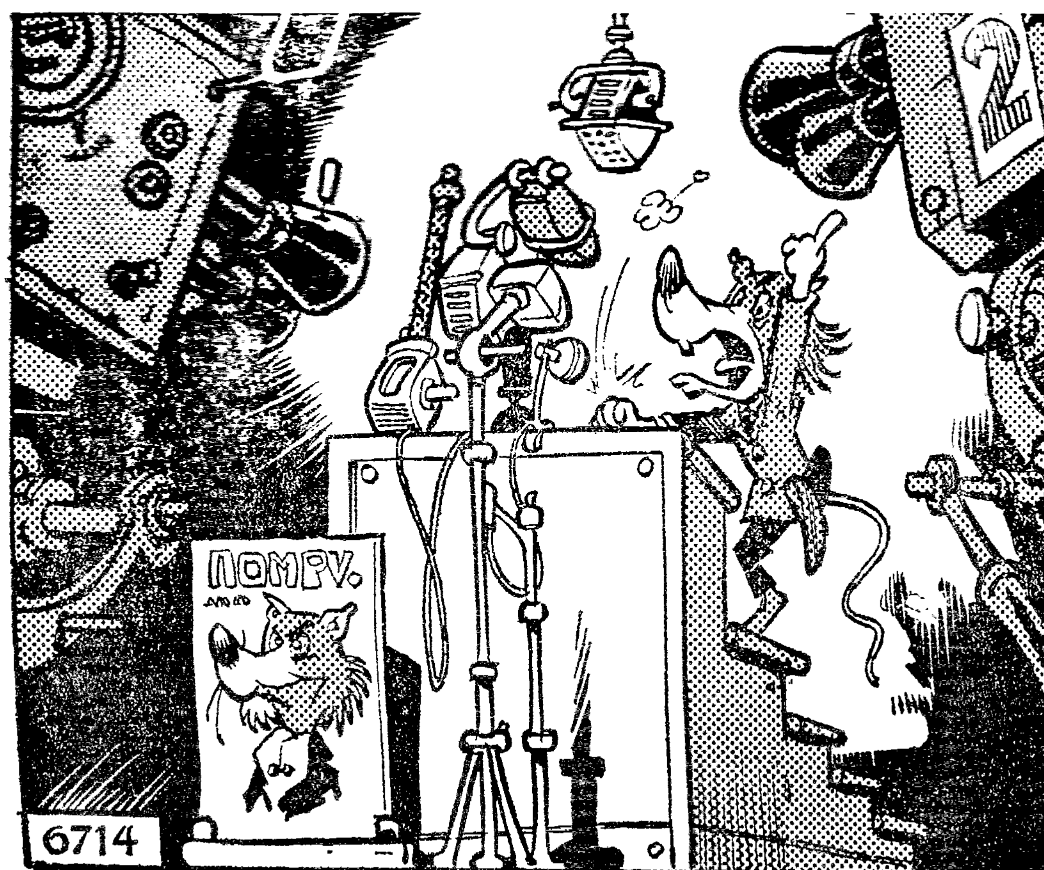
Diezelfde ochtend begaf Pastuiven Verkwil zich met Hiep Hieper naar de hut bij het bos om Bul Super te vertellen hoe de zaken stonden.

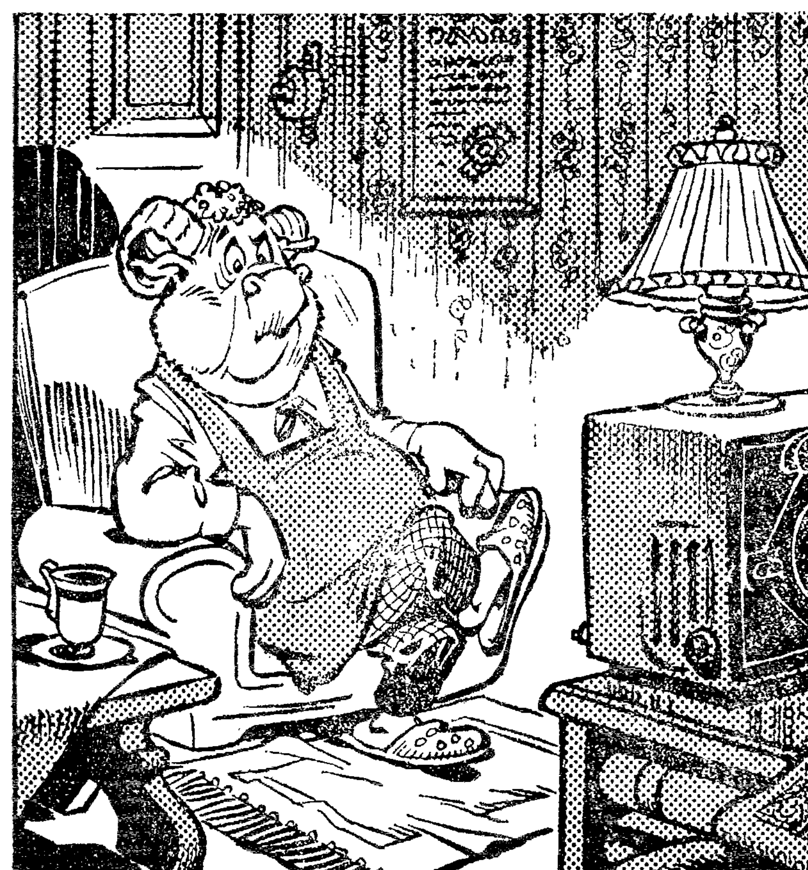
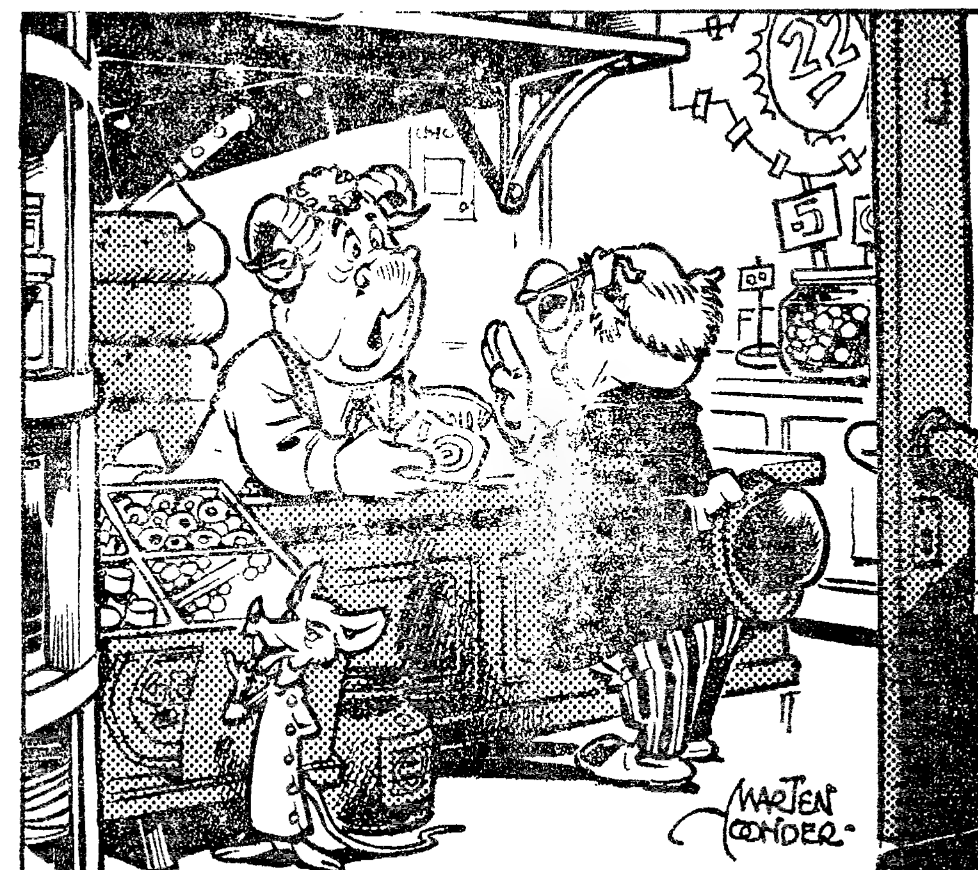
„Goed zo, ventje", sprak deze, toen hij alles gehoord had. „Dat hebben jullie slim gedaan, al zijn jullie ook klein. Nu kunnen we het breed aanpakken. Ik word wethouder van gezondheid, met het oog op de zwamuitreiking. We moeten de geest fris en vooruitstrevend houden. En Hiep hier wordt wethouder van huisvesting, met het oog op de vordering van ontruimde panden. Platte lui hebben geen huizen meer nodig. We moeten dit sociaal zien!" Zo sprekende haakte hij zijn baard af en schudde de knopenmaker warm de hand, Hieper had echter nog bedenkingen.

„Een goed plan, baas," zei hij een beetje onzeker. „Maar wat gebeurt er nou als ze Verkwil niet stemmen? Als hij nou eens geen meerderheid krijgt, weet je wel? Er zijn nog heel wat figuren die niet van het Prolse denken houden!" Super barstte los in een gulle lach en blies een zware rookwolk uit.

„Laat dat maar aan mij over!" riep hij. „Dat soort jongens is gemakkelijk uit te schakelen! In iedereen zit een dikdoener, Hiep! Het enige wat we hoeven te doen is de tegenstemmers een beetje op te pompen. Van zo'n Bommel maken we bijvoorbeeld een ereburger. En als hij dan capsonus heeft is het gemakkelijk om hem plat te maken. Kan je het volgen?" Hiepers gelaat klaarde op en terwijl hij tevredengesteld knikte trok Super zijn pij uit.

„Ziezo", besloot hij. „Nu gaan we naar de stad. Deze rommel hier hebben we niet meer nodig want de zwammentuin van Verstuiven is onderdehand groot genoeg!"

Er werden verkiezingen voor een nieuwe burgemeester uitgeschreven, en nu kon men Pastuiven Verkwil op allerlei golflengten horen en zien.

„De een is niet meer dan de ander!” zo riep hij uit. „Laat u niet langer door de groten onderdrukken! Laat een kleinere uw leidsman zijn. Laat u leiden door het Kleinste Gemene Veelvoud!”

In Avondoverdenkingen voor de t.v. sprak hij op bezonnen toon over het nut van de inspraak van allen door allen.

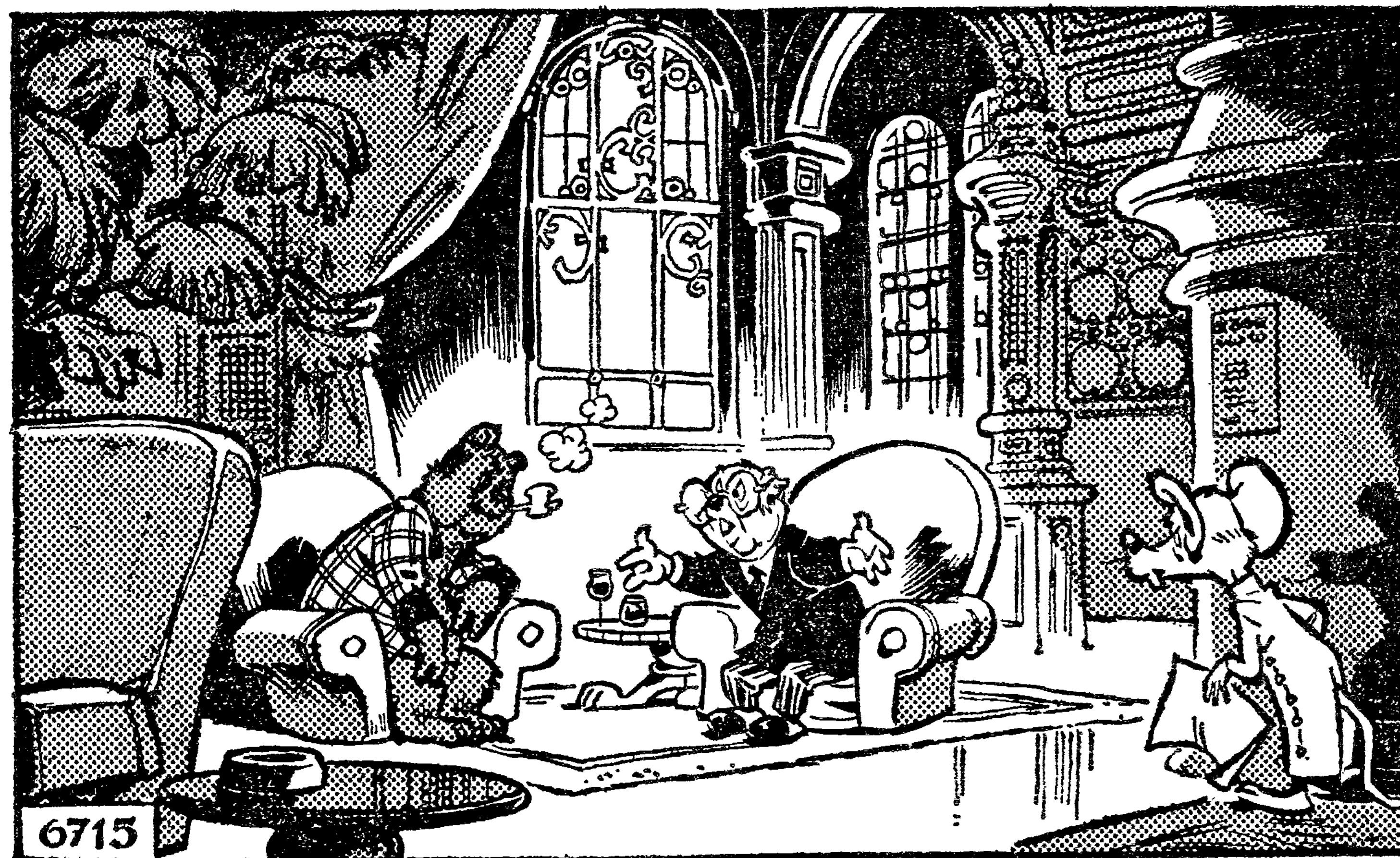
„Begeleiding van Iedereen door Iedereen”, verklaarde hij. „Weg met de grote dikdoeners! Maak ze plat. Stemt Pastuiven Verkwil!”

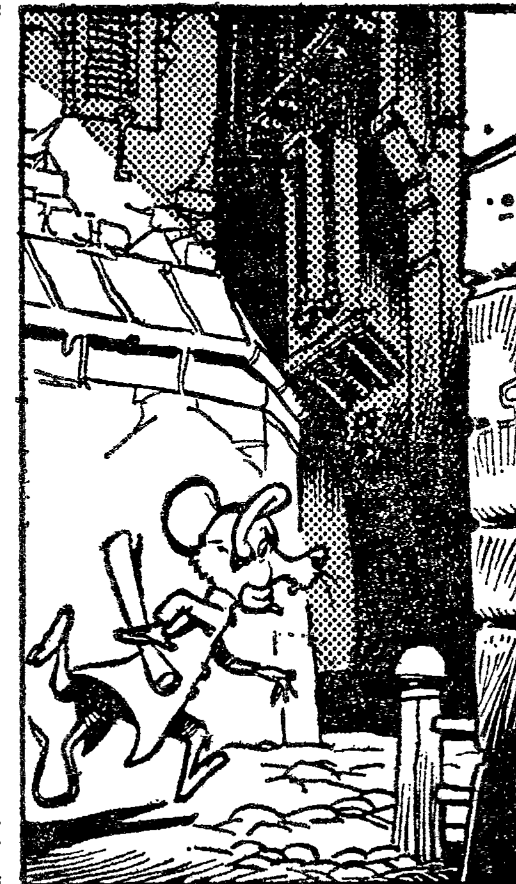
Natuurlijk was lang niet iedereen het met zijn meningen eens. Iemand als de kruidenier Grootgrut bijvoorbeeld zat vol bedenkingen tegenover zijn beeldbuis.

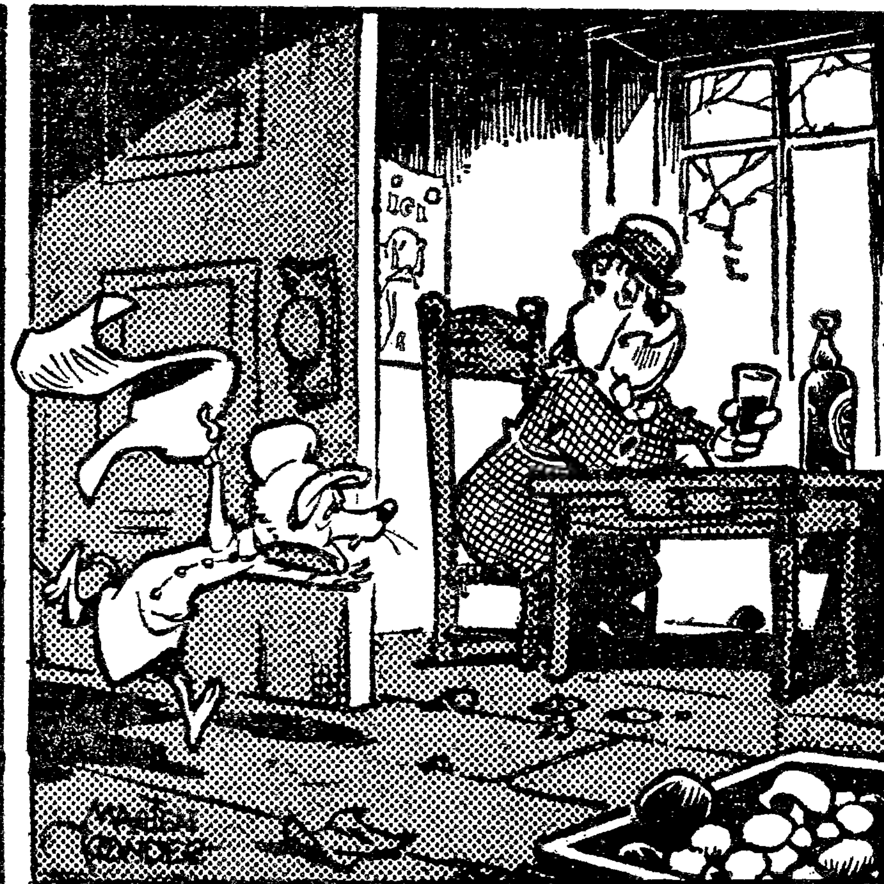
„Door dat plat maken heb ik heel wat goede klanten verloren”, sprak hij tot zichzelf. „En inspraak in het comestibleswezen is erg hinderlijk. Het is ten slotte een gespecialiseerd bedrijf. Wie moet mij trouwens begeleiden? Ik ben al getrouwd!”

Hij aarzelde niet om zijn mening met de heer Dorknoper te bespreken toen die op een keer een ons grutsprits kwam kopen. Doch deze zag de zaak niet zo somber.

„De meerderheid zal het wel uitwijzen, meneer Grootgrut”, zei de ambtenaar eerste klasse. „Door de ernstige ziekte van de burgemeester ben ik wel gedwongen om de burgerij te laten beslissen. Dat voorkomt relletjes en bezettingen. En u zult zien: Die Verkwil wordt daardoor op zijn plaats gezet; wat die plaats dan ook is!”

De ambtenaar eerste klasse Dorknoper deed nu wel of er niets aan de hand was, maar in zijn hart was hij er helemaal niet gerust op. Daarom zocht hij troost in de Kleine Club om zijn zorgen te bespreken doch de enige die hij daar aantrof was heer Bommel. De andere leden waren haast allemaal platgemaakt.

„Het is jammer", sprak de hooggeplaatste klerk zuchtend. „Ik had graag een gesprek gehad met een bevoegde over artikel tweeënzeuventig, derde lid. Nu sta ik er met dat referendum alleen voor."

„Ik begrijp het", zei heer Ollie. „Dat gevoel heb ik ook vaak, als u begrijpt wat ik bedoel."

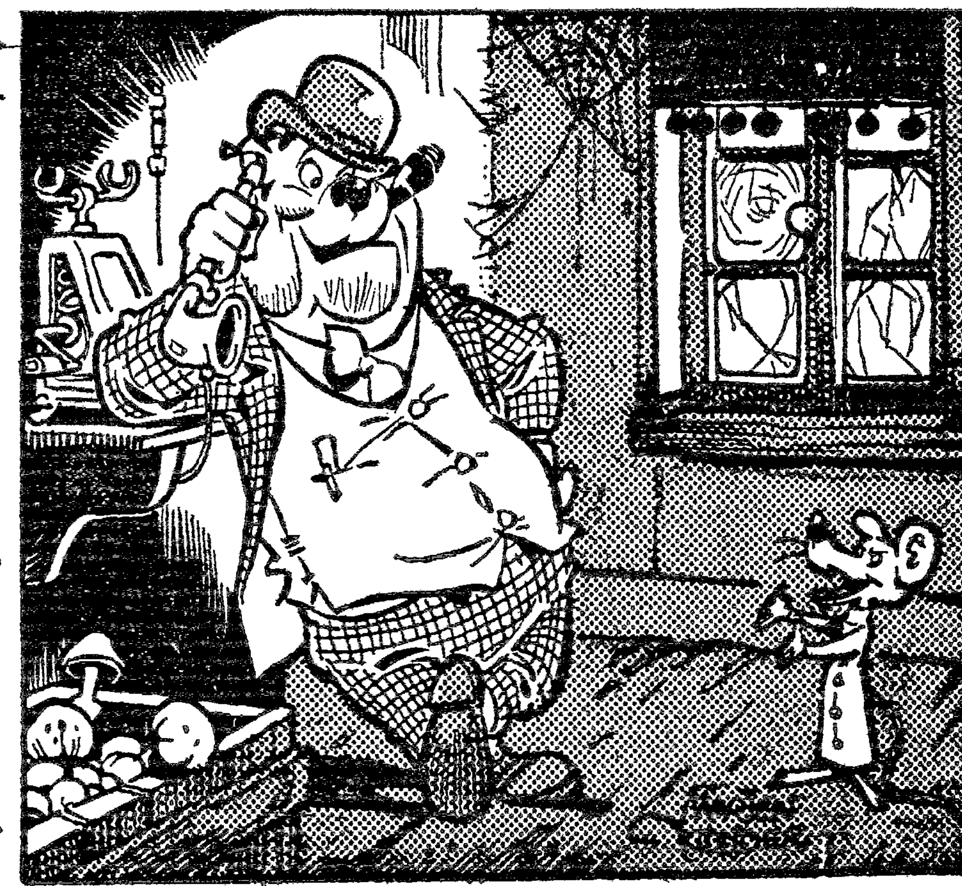
„Stel, dat die Verkwil de kiezers op zijn hand krijgt", hernam de beambte. „Dan krijg ik inspraak van belastingbetalers en dat zou ik ernstig afkeuren!"

Deze woorden werden opgevangen door een gevorderd student, die in het hospitaal werkzaam was. Zijn naam was Alexander Pieps, en oplettende lezertjes zullen hem bij verschillende gelegenheden al spiedend hebben waargenomen. Want deze Pieps had een grote belangstelling voor Het Prolse Denken en hij was een overtuigde aanhanger van Pastuiven Verkwil. In het geheim hield hij dan ook allerlei lijsten bij waarop hij schreef wat hij had afgeluisterd. Met een van die lijsten spoedde hij zich nu naar het verkiezingshoofdkwartier, waar Bul Super voorlopig zijn intrek had genomen, in afwachting van betere tijden.

„We moeten Dorknoper en Bommel in de gaten houden!" riep hij terwijl hij het kale vertrekje binnensnelde. „Ze zijn van de oude school en ze willen de inspraak tegenhouden."

Bul Super nam de lijst, die Alexander Pieps hem overreikte en wierp er een blik op.

„Het zijn er nog heel wat, zie je wel?" zei de assistent. „In de eerste plaats natuurlijk professor Prlwytzkofski. En dan heb je Bommel en Dorknoper en Grootgrut..."

„Ja, het zijn er heel wat", onderbrak Super. „Maar we zullen ze krijgen, broer! Het is goed, dat wij intellektuwelen de handen ineenslaan!"

„Maar hoe?" vroeg Pieps. „Wat gaan we doen?"

„Het is heel gemakkelijk", verklaarde de ander. „Op dit lijstje staan jongens, waar we nog niet genoeg vat op hebben. Daarom moeten we ze ongewoon maken. Als ze aan sport doen blazen we ze op tot sportsterren. Van zangertjes maken we popidolen. We houden schoonheidswedstrijden en intelligentietesten, en als ze dan opgeblazen zijn laten we ze leeg lopen. Plat maken, weet je wel? Dat schakelt de tegenstemmers uit."

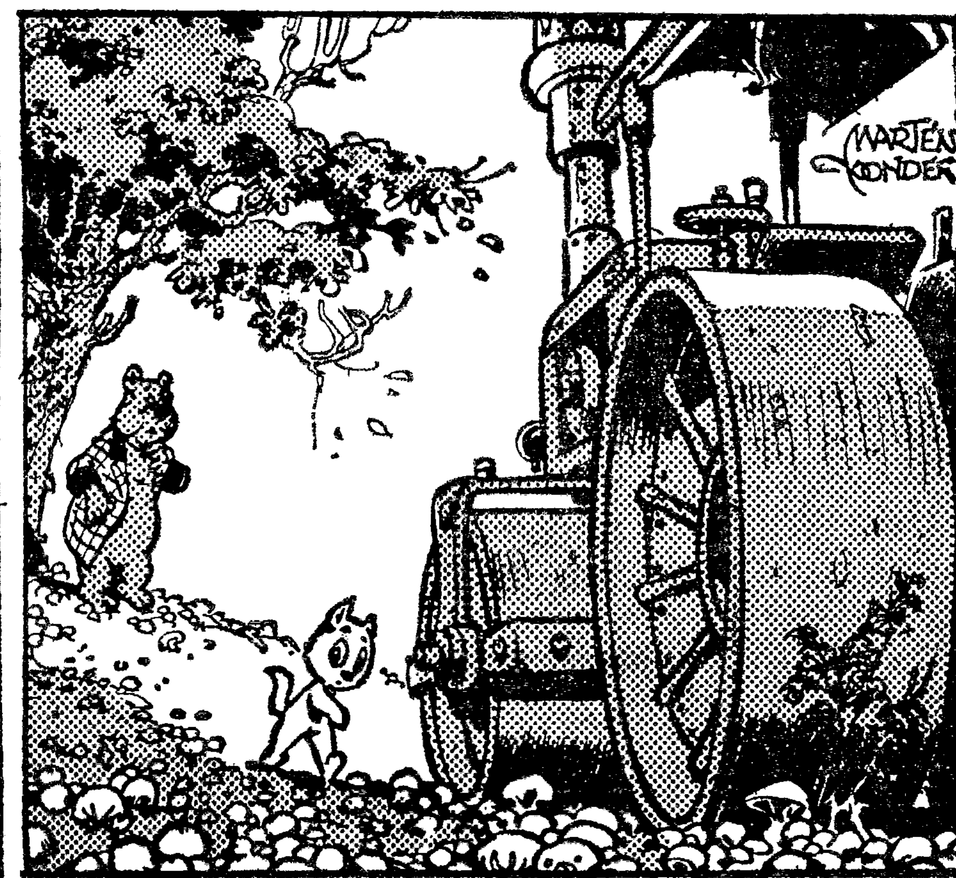
Zo sprekende begaf hij zich naar de telefoon om het nummer van Hiep Hieper aan te vragen en de assistent volgde hem bewonderend.

„Knap verzonnen!" riep hij. „Ik heb al vaak gedacht: de prof. heeft te veel praatjes. Ik heb hem wel begeleid, maar ik heb nooit inspraak gehad. Hoe kan ik hem klein krijgen, dacht ik vaak..."

„Laat maar aan mij over", gromde Super. „Hij krijgt de Rommelprijs voor wetenschappen en daarna beschuldigen we hem van plagiaat. Stil maar, ik ben al bezig..."

Op een morgen, niet lang daarna, stond Tom Poes op een heuvel naar Bommelstein te kijken. De zomer was over en er hing al een herfstige geur in de lucht. Dat was geen wonder, want de grond was geheel bedekt met zwammen, die zich vanaf heer Ollies achtertuin tot in de verre omtrek hadden uitgebreid.

„Dat is niet zo best", dacht Tom Poes. Maar veel tijd om er bij stil te staan had hij niet omdat heer Bommel zelf hem met een brede glimlach naderde.

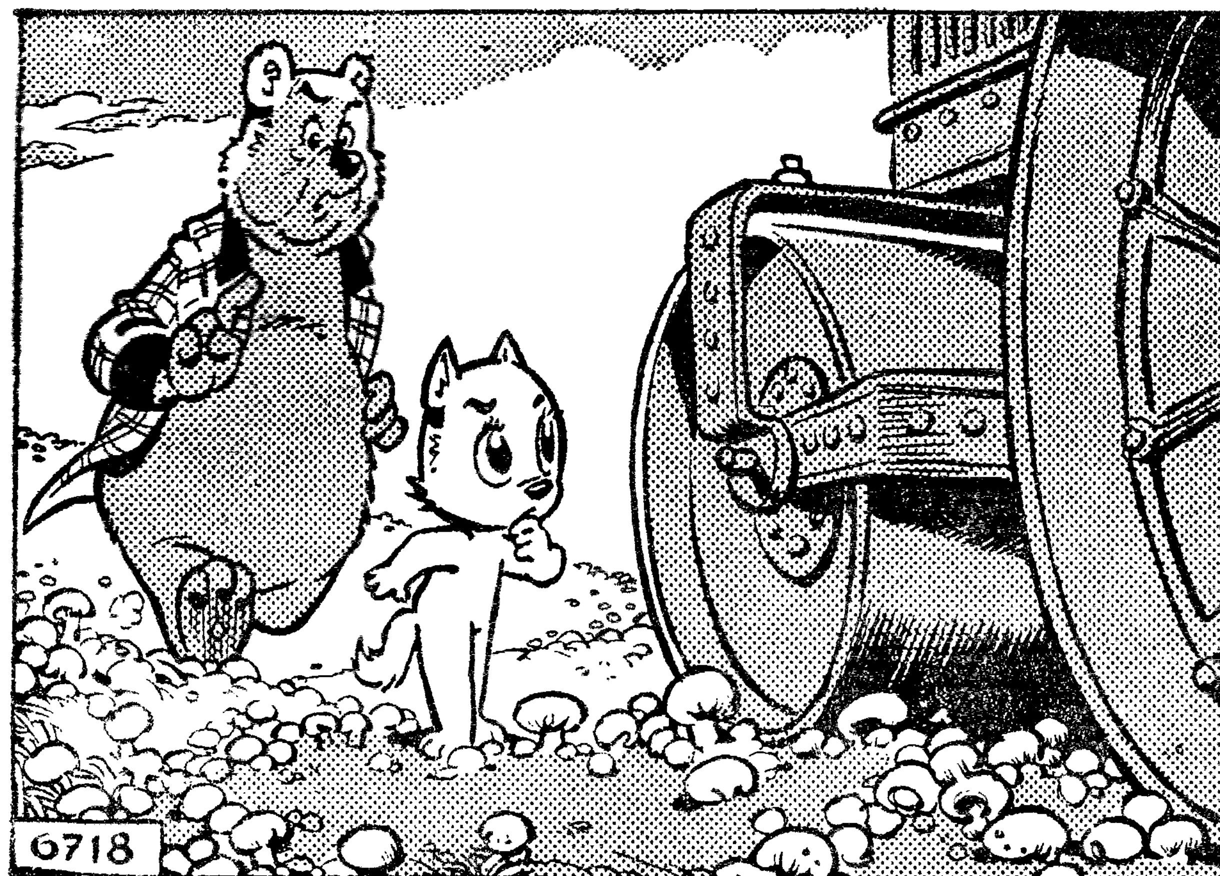
„Er is me nu toch iets aardigs overkomen!", riep hij reeds van verre.

„Men wil mij morgen verheffen tot ereburger van Rommeldam! Er is een commissie gevormd onder Pastuiven Verkwil, je weet wel. Wie had dat gedacht, na alles wat er gebeurd is?"

„Hm", zei Tom Poes. „Dat is toevallig. Ik las in de krant, dat Grootgrut morgen wordt uitgeroepen tot grutspritskampioen. En er is een groep geleerden, die professor Prlwytzkofski wil voordragen voor de Rommelprijs voor wetenschappen. Trouwens, de Rommeldamse Voetbal Club wordt morgen ook gehuldigd en er is een schoonheidswedstrijd... Hm, en overmorgen zijn die verkiezingen. Daar zit vast verband tussen!"

Hij liep peinzend verder en heer Bommel keek hem wat beteuterd na.

„De jonge vriend schijnt me dit genoegen niet te gunnen", mompelde hij teleurgesteld.

Tom Poes liep nadenkend door de zwammen, die de heuvels met een vaalwit kleed bedekten. Temidden van deze groeisels stond een grote wegwals, en Tom Poes bleef staan om er een achterdochtige blik op te werpen.

„Wat doet dat ding hier?", vroeg hij zich af. „Er wordt nergens een weg aangelegd, dus ze zijn er iets anders mee van plan. Wacht eens; als hij door de zwammen gaat rijden komen de vergiftige sporen vrij! Dat zouden hele wolken van sporen worden — en dat is niet zo best voor dikdoeners!"

„Wat bedoel je?", vroeg heer Bommel, die hem gevolgd was om nadere uitleg te vragen.

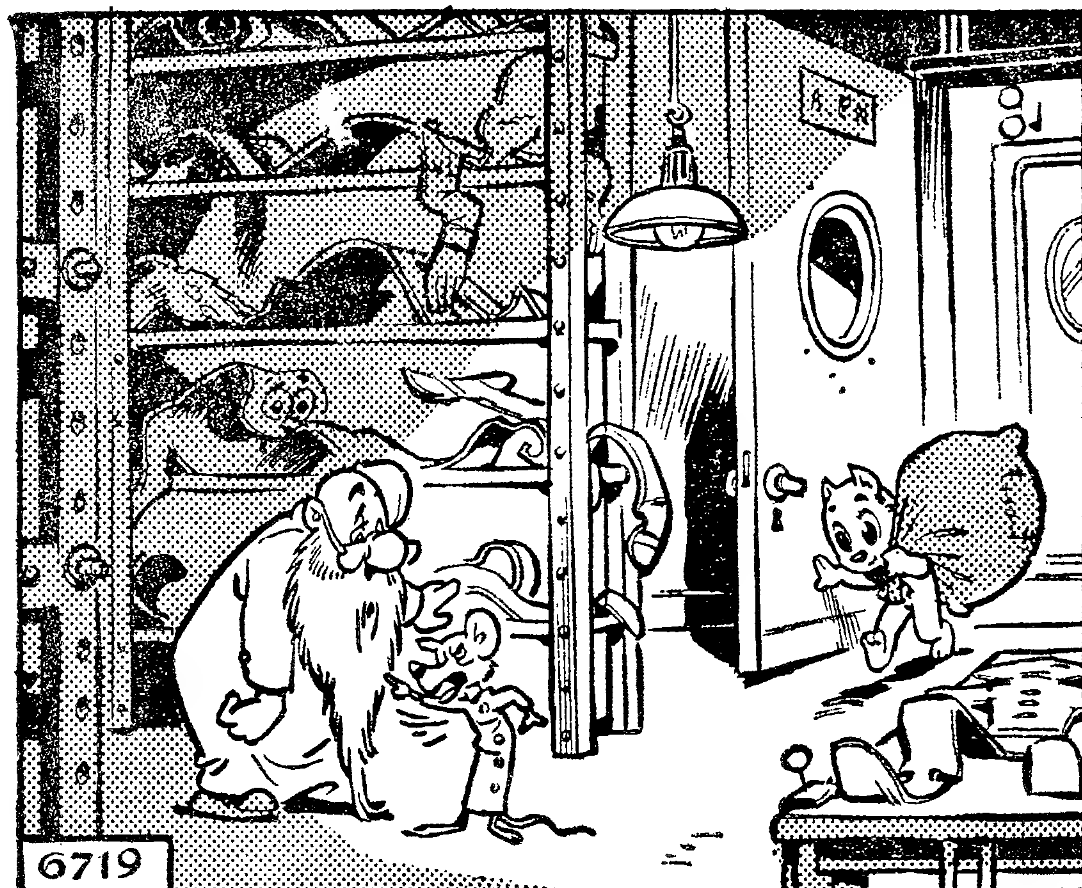
„Inplaats dat je blij bent over de erkenning die ik na al die jaren van stille strijd ga krijgen sta je hier te mopperen. Morgen is er feest en je zou er beter aan doen wanneer je een beetje feestelijk was, als je begrijpt wat ik bedoel!"

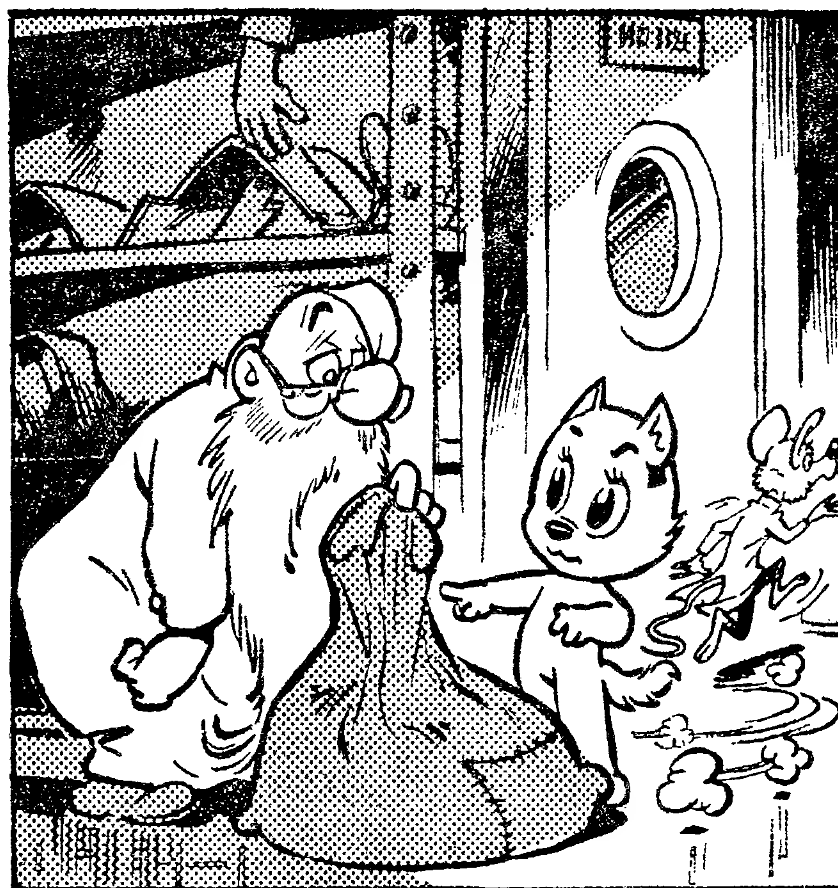
„Feest!", zei Tom Poes bitter. „Als die Verkwil prijzen gaat uitreiken vertrouw ik hem niet! Hij gaat van iedereen dikdoeners maken! Kapsoneslijders, zoals hij dat noemt. En hier staat een machine om gifzwammen te mangelen. Begrijpt u niet, dat daar verband tussen bestaat?"

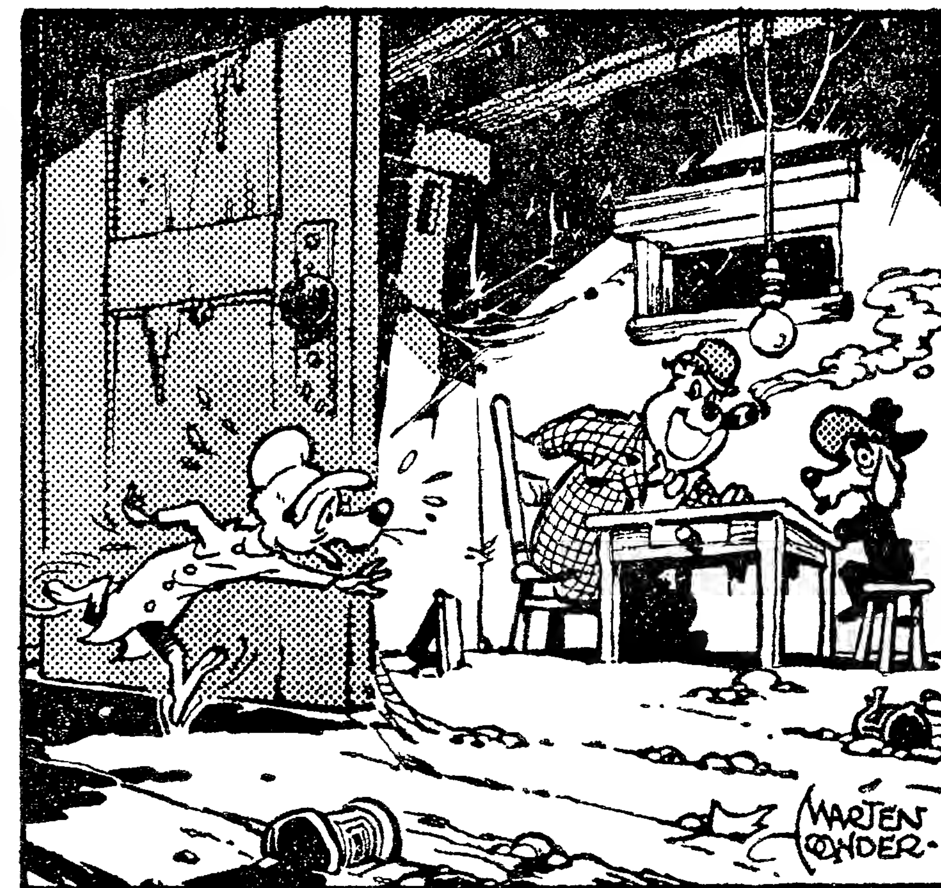
Deze woorden gaven heer Ollie veel te denken en geruime tijd wandelde hij zwijgend door de stille natuur terwijl de rimpels over zijn voorhoofd speelden.

„Als Verkwil prijzen gaat uitreiken vertrouw ik hem niet", sprak hij tenslotte. „Net wat ik al dacht. Aan de ene kant is een ereburgerschap zo aardig, dacht ik. Maar een ereburger is gemakkelijk plat te maken. Zo'n hoogstaande positie is uiterst kwetsbaar, zeg nu zelf. Men hoeft maar te vragen hoe men aan zijn geld komt of aan zijn voorvaderlijk slot, als je me volgen kunt. En dan wat gifzwammen .."

„We moeten vlug aan het werk", zei Tom Poes dringend. „En u moet helpen. U kunt toch een vliegtuig besturen?"

Die avond stond professor Prlwytzkofski vermoeid bij de schappen waar zijn patiënten wegens plaatsgebrek waren opgetast.

„Het is mij teweder”, sprak hij. „Dezer behandelingsaard is gans onwetenschappelijk. Maar wat kan ik immerheen maken met deze kranken?”

„Niks!”, zei zijn assistent. „Helemaal niks. U moet nu maar eens naar mij luisteren, mijnheer Plofski! Ik eis inspraak! Deze gevallen zijn hopeloos en u doet er beter aan niet langer naar een geneeswijze te zoeken. Er is trouwens niets aan deze lui verloren; het zijn allemaal lijders aan de sonus!”

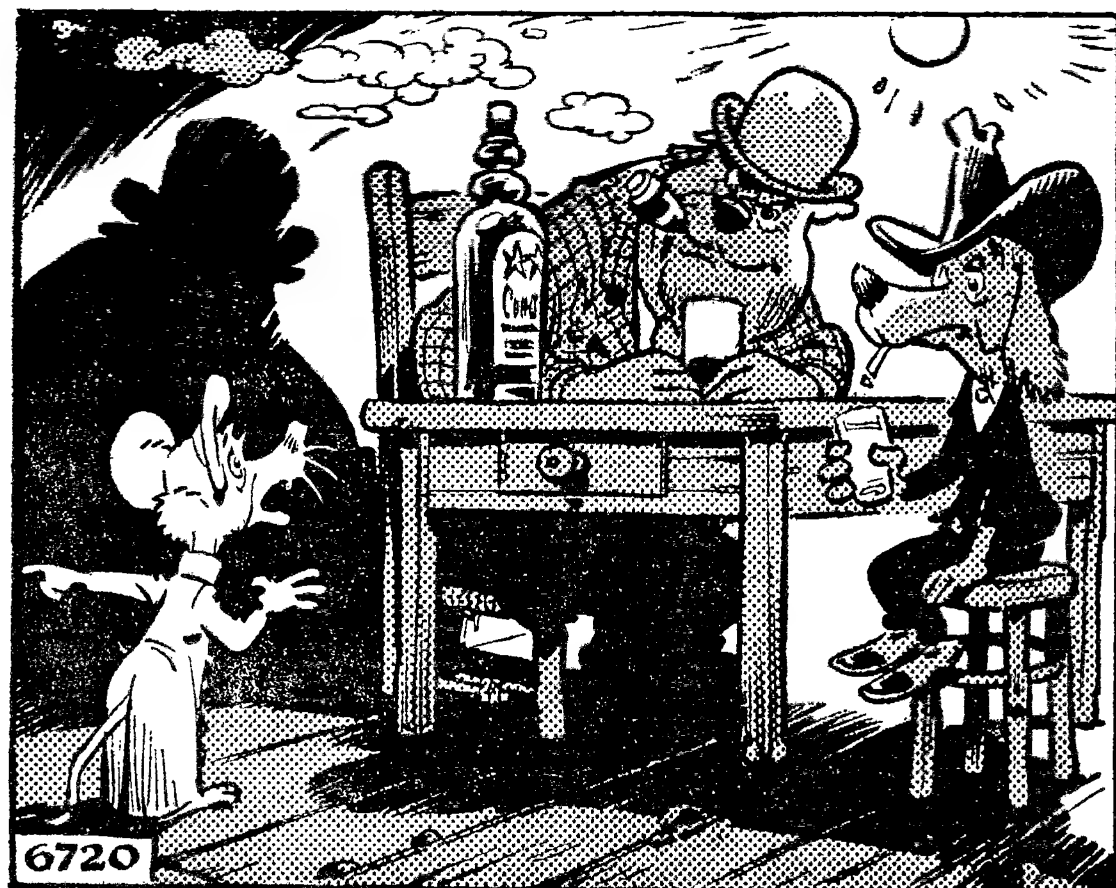
De geleerde bewolkte en hij stond op het punt de assistent scherp terecht te wijzen, toen Tom Poes binnenkwam met een grote zak op zijn rug.

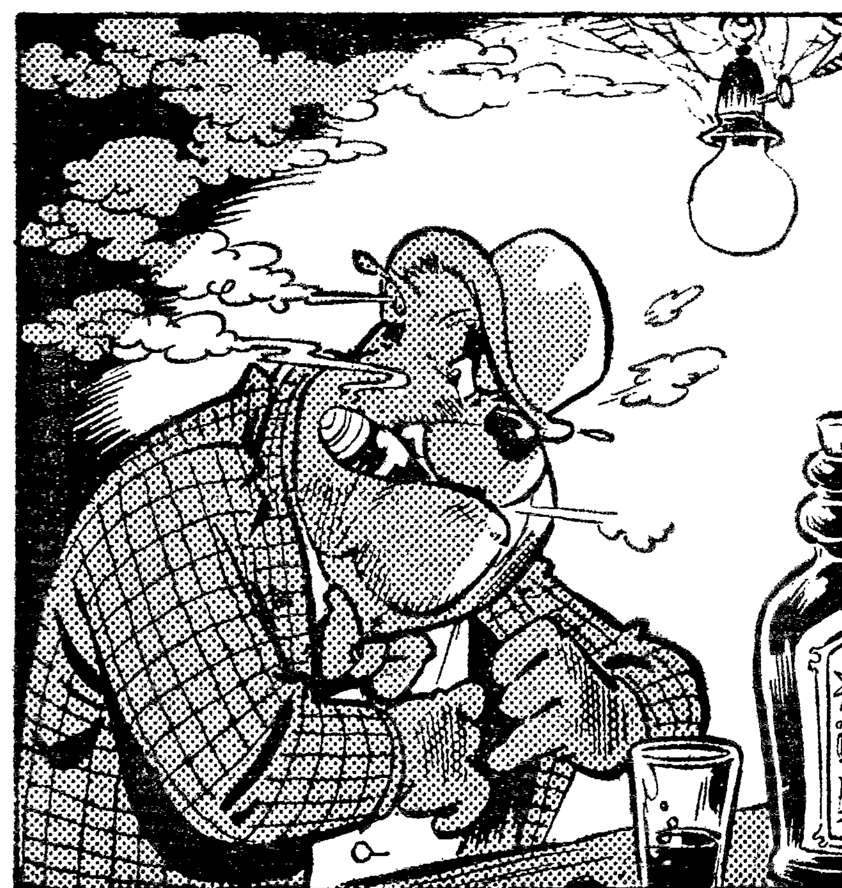
„Dit zijn breekruiden”, verklaarde hij terwijl hij zijn vrachtje met een plof op de grond zette. „Ik heb ze van Pee Pastinakel gekregen, en ze zouden best eens een geneesmiddel kunnen zijn. U moet het proberen, professor. Vanavond nog; er is haast bij, want er dreigt gevaar!”

De hoogleraar boog zich bevreemd over de kruiden, maar de assistent wachtte de uitslag van het onderzoek niet af. Hij snelde de deur uit en begaf zich rechtstreeks naar het kamertje waar Bul Super zijn hoofdkwartier had.

„De zaak is voor elkaar”, sprak deze. „Alles is piekfijn georganiseerd en Hiep hier heeft een wegwals versierd. Morgen kunnen we aan de slag!”

‚Als het dan maar niet te laat is!”, riep Alexander Pieps verzenuwd. „Er dreigt gevaar! Die Tom Poes is met een geneesmiddel aangekomen!”

„Wat is dat?", gromde Super. „Een geneesmiddel? Tegen plat maken is toch geen kruid gewassen, Pieps?"

„Dat dacht ik ook", riep de assistent nerveus. „Maar die Tom Poes is in het hospitaal met rare bladeren; wie weet waar vandaan. En de prof geeft me natuurlijk weer geen inspraak en nu kan er van alles gebeuren."

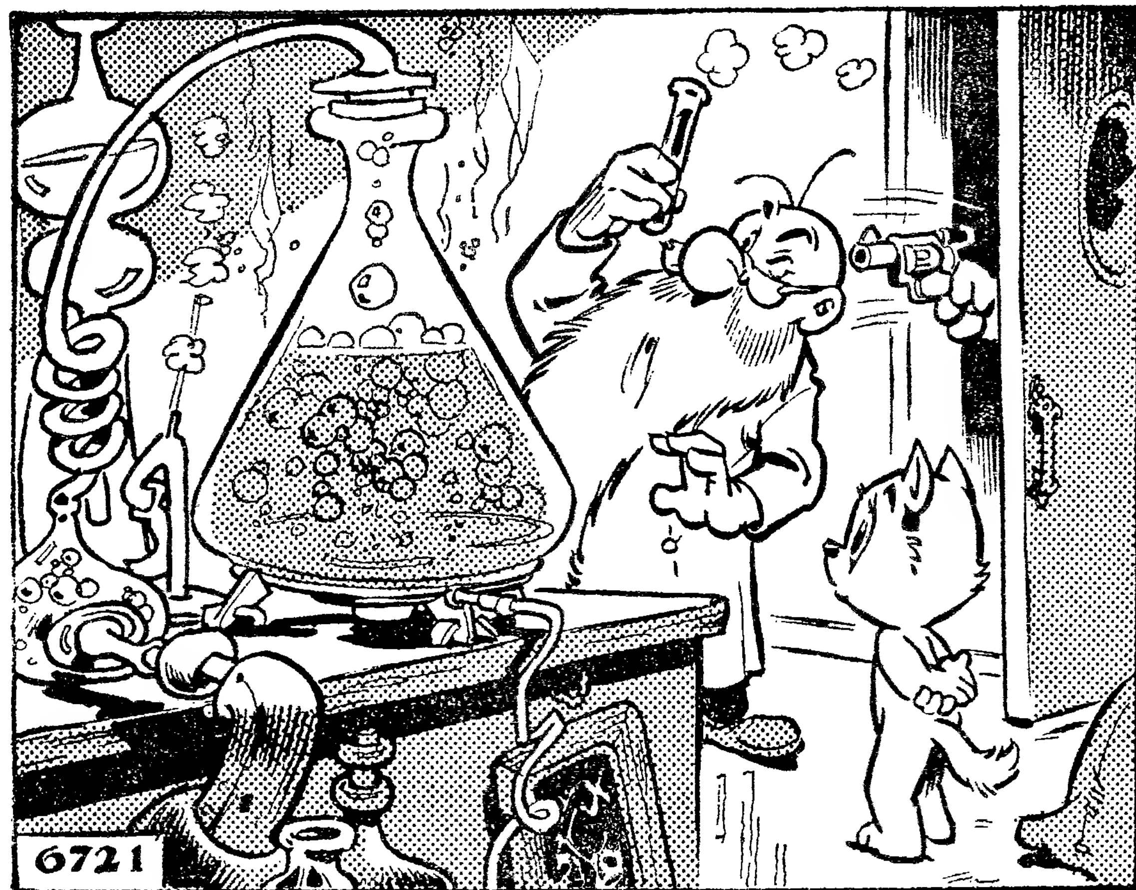
Een ogenblik heerste er stilte. Toen trok Super in het licht van het peertje een rookgordijn uit zijn peuk en fronste de wenkbrauwen.

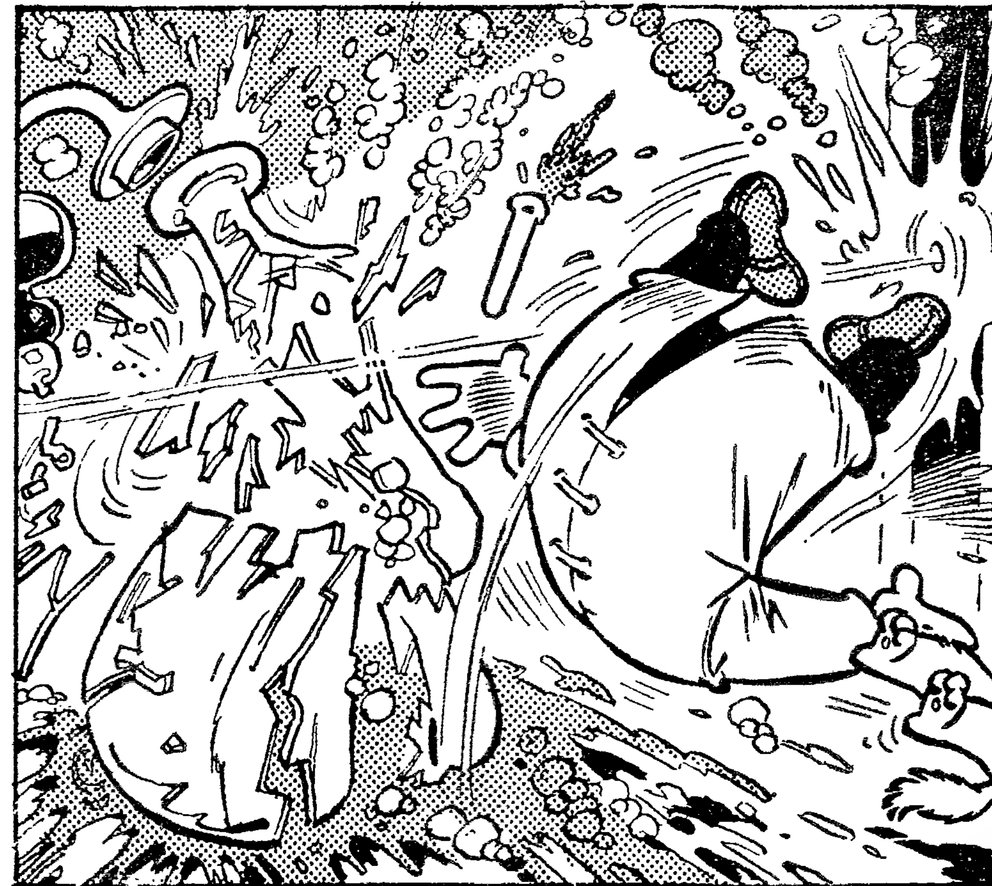
„Dat kunnen we niet hebben", sprak hij. „Morgen gaan we iedereen huldigen die lastig zou kunnen worden. Het wordt een feestdag met opgeblazen ereburgers en grutspritskampioenen en voetballers en schoonheidskoninginnen, en jouw professor krijgt de Rommelprijs. En dan gaat Hiep hier de stad bestuiven met gifzwammen, zodat de huldigende bevolking onlustgevoelens krijgt..."

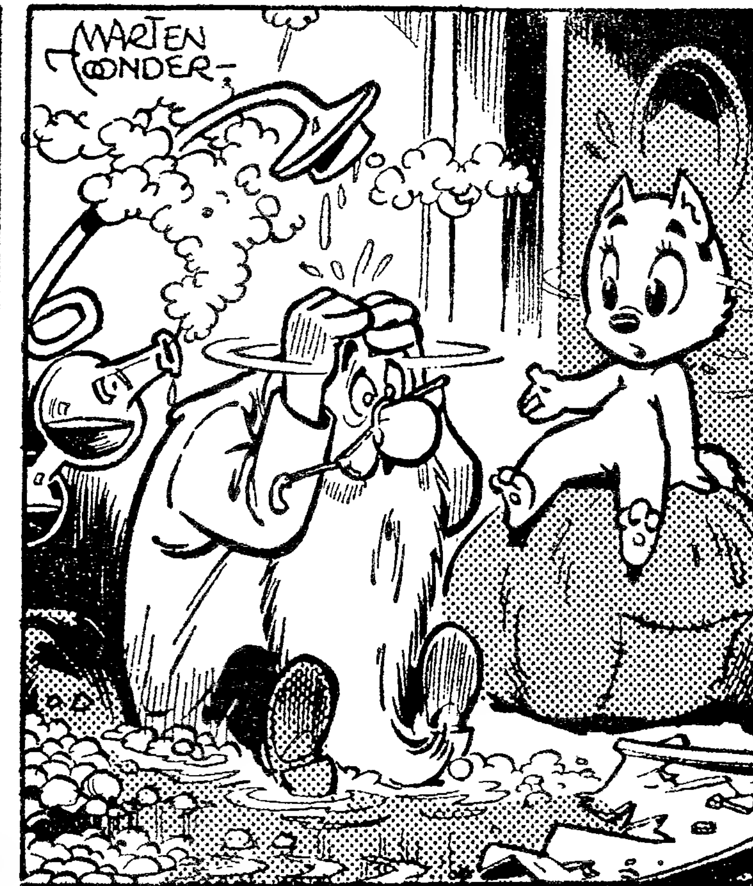
Hij zweeg even om adem te halen en hernam toen met een stem die akelig door het kale vertrek daverde: „En dan ga ik kosteloos zwammen uitreiken, zodat al die dikdoeners plat worden. Dan is de aardigheid in capsonus er wel uit. Maar daar moeten geen geneesmiddelen tussen komen! Ik haat die eeuwige tegenwerking van hard werkende zakenlui! Politikussen bedoel ik! Ik ga daar een eind aan maken!"

Zo sprekende trok hij met een snelle beweging een revolver uit zijn binnenzak en liet die stralen schieten in het lamplicht.

„Straks ga ik wel even in het hospitaal kijken", besloot hij met een onaangename glimlach.

Professor Prlwytzkofski stond ver na middernacht in zijn laboratorium naast een borrelende fles en hief een reageerbuisje op.

„Een gans sterker extract", sprak hij. „Zal het werken, zo vraag ik mij? Het lijkt kwatsj; maar alles moet probeerd worden ook al staat mij de kop niet daarnaar. Men heeft mij ingeladen om der Rommelprijs voor wetenschappen in ontvangst te nemen, en zo iets leidt af. Maar de beklagenswaarde sonuslijders moeten geholpen worden..."

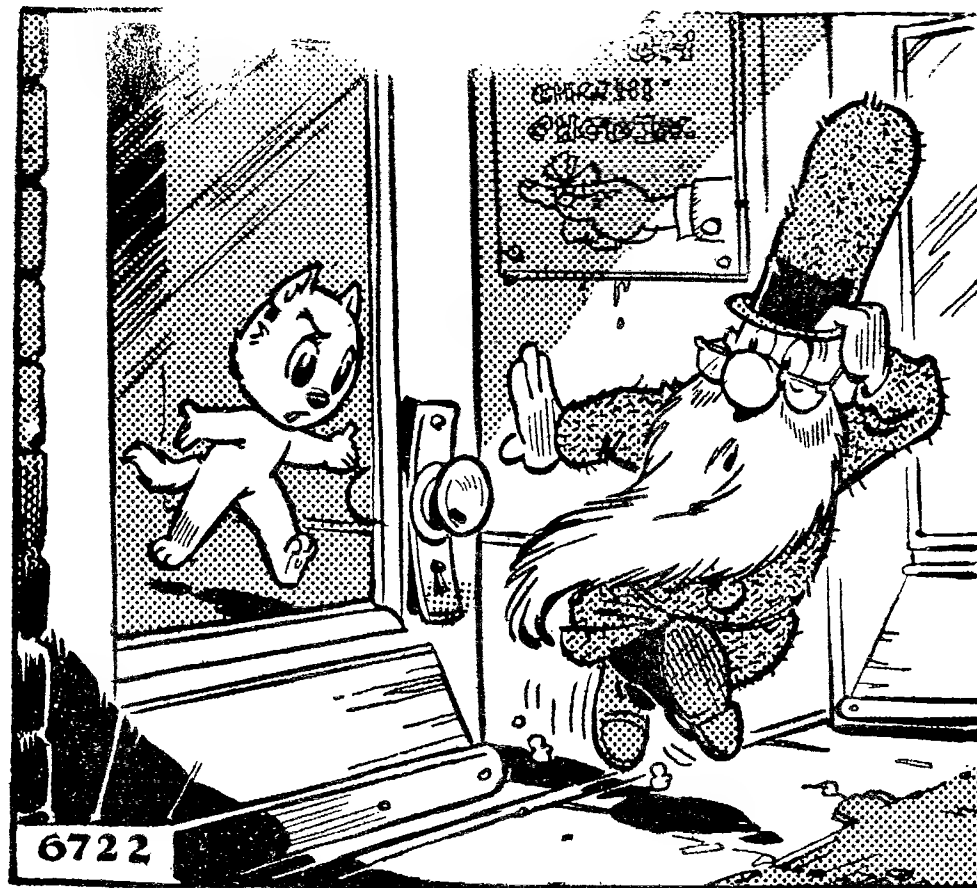
„Zo is het", zei Tom Poes. „Dit is trouwens geen kwatsj, professor! Pee Pastinakel zegt, dat zo'n aftreksel zeker zal helpen. En hij kan het weten!"

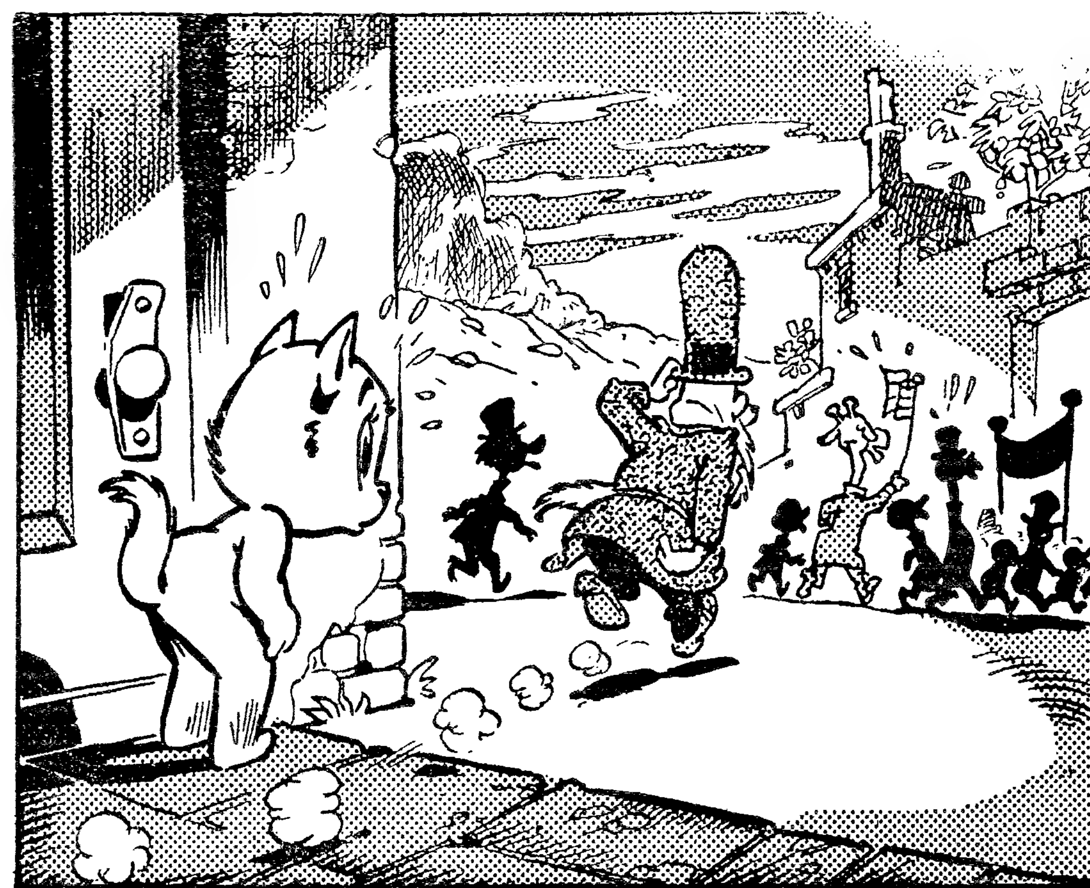
De geleerde stond op het punt navraag te doen naar de wetenschappelijke opleiding van Pastinakel, toen er in de deuropening een hand verscheen die een revolver omklemde. Een daverende knal maakte een einde aan het gesprek en aan zijn werk. Want de kogel raakte de borrelende fles in de buik, zodat het glaswerk in het rond spatte en het kostelijk extract geheel verloren ging.

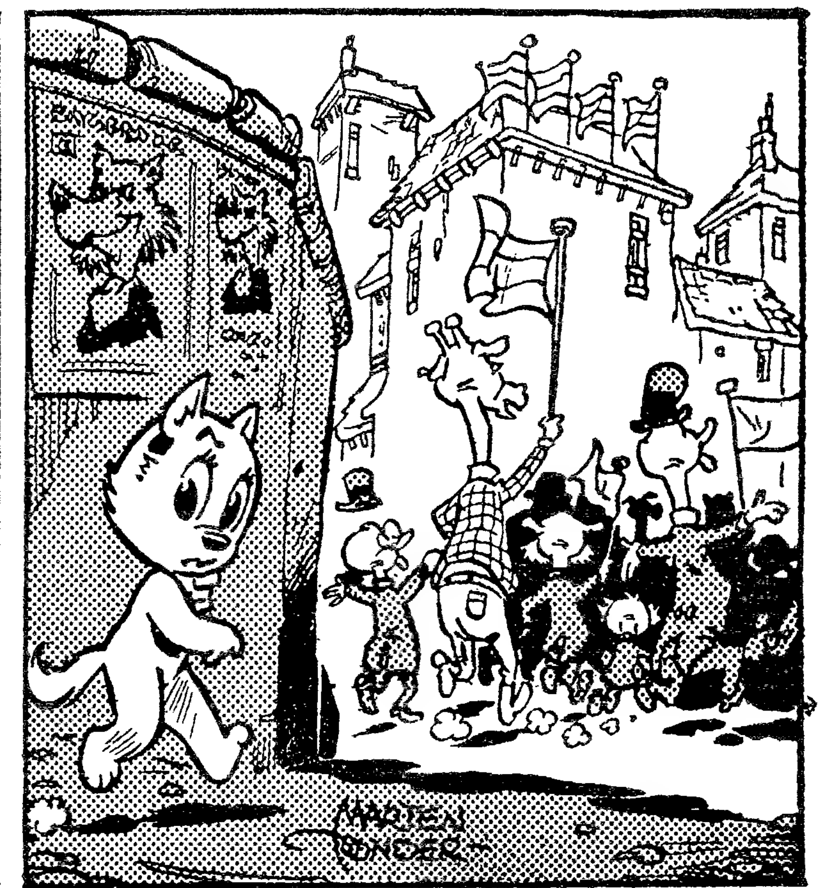
De hevig geschrokken hoogleraar kwam met een dreun in zijn aftreksel terecht en bleef daar ernstig geschokt tussen de scherven zitten.

„Praw!", stamelde hij. „Het is explodeerd! Der middel is erger dan der kwaal!"

„Dat is het niet", zei Tom Poes. „Er werd geschoten! Maar alles is niet verloren; we moeten de deuren op slot doen en opnieuw beginnen. Er zijn nog kruiden genoeg in de zak."

Professor Prlwytzkofski verhief zich uit het aftreksel, zette zijn hoed op, schoot in zijn jas en verliet met snelle pas het hospitaal.

„Ga nu niet weg!", riep Tom Poes hem na. „Er zijn nog genoeg kruiden over. U kunt toch een nieuw extract maken?"

„Praw!", riep de geleerde over zijn schouder. „Ik ben daar niet gans verrukt! Der extraheren des kruidens is ja levensgevaarlijk!"

„Niet waar!", riep Tom Poes. „Ze zijn niet ontploft! Er werd op geschoten! Er zijn lieden die niet willen dat u die platten geneest! Als we nu maar zorgen dat het ziekenhuis beter bewaakt wordt..."

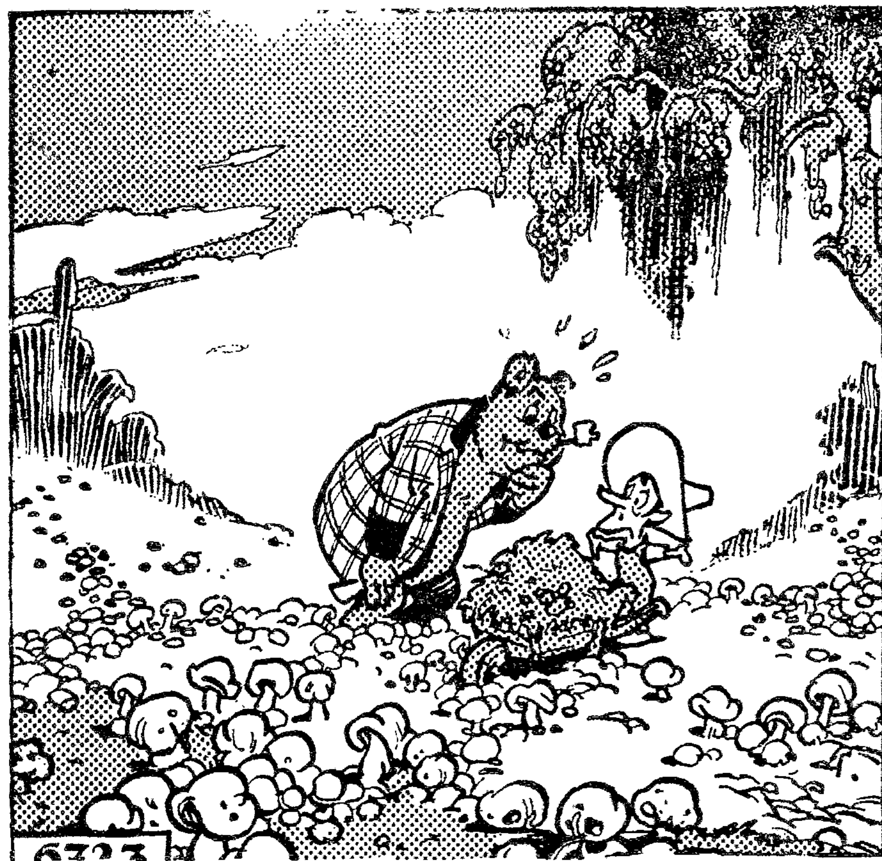
„Schieten of exploderen is mij om het even!", hernam de hoogleraar. „Het brengt mijn leven in gevaar, en dat is ja schade omdat ik ingeladen ben voor der Rommelprijs. Uiterdien is het wetenschappelijk niet verantwoord. Der goede dag!"

Met deze woorden stapte hij naar buiten en verdween in de richting van de stad. Het was nog zeer vroeg in de morgen, maar toch waren er reeds vele burgers op pad, die zich met vlaggetjes en spandoeken naar het Nutsgebouw begaven.

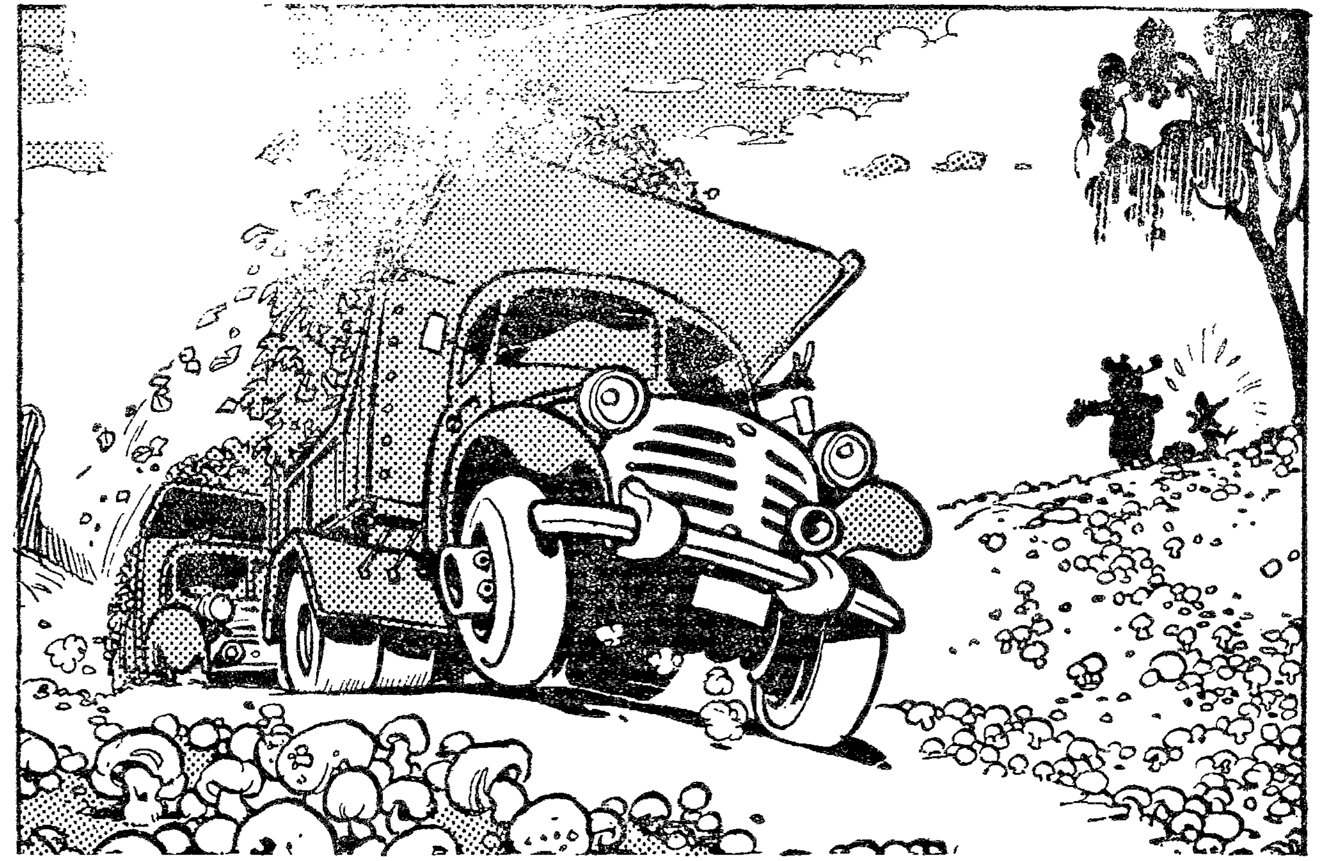
„Daar gaan ze vandaag die prijzen uitreiken", zei Tom Poes teneergeslagen tot zichzelf. „en niemand begrijpt dat dat alleen maar dient om Pastuiven Verkwil morgen tot burgerpresident te laten kiezen. Zelfs de professor niet!"

Hij begon bedrukt de menigte te volgen terwijl hij vergeefs probeerde om een list te verzinnen.

„Het ziet er lelijk uit", mompelde hij. „Mijn enige hoop is dat heer Ollie zich aan de afspraak houdt. Maar er is natuurlijk alle kans, dat het ereburgerschap te verleidelijk voor hem is en dat hij ook naar het feestgebouw gaat. En dan loopt alles mis!"

Heer Bommel had intussen niet stil gezeten. Reeds vroeg in de morgen kon men hem op de heide aantreffen waar Pee Pastinakel tussen de gifzwammen doende was.

„Het wordt te veel”, zei het ventje. „Bij gewone groei kan ik het wel redden met de bree. Maar ze worden aangeplant en dat kan ik niet bijhouden.”

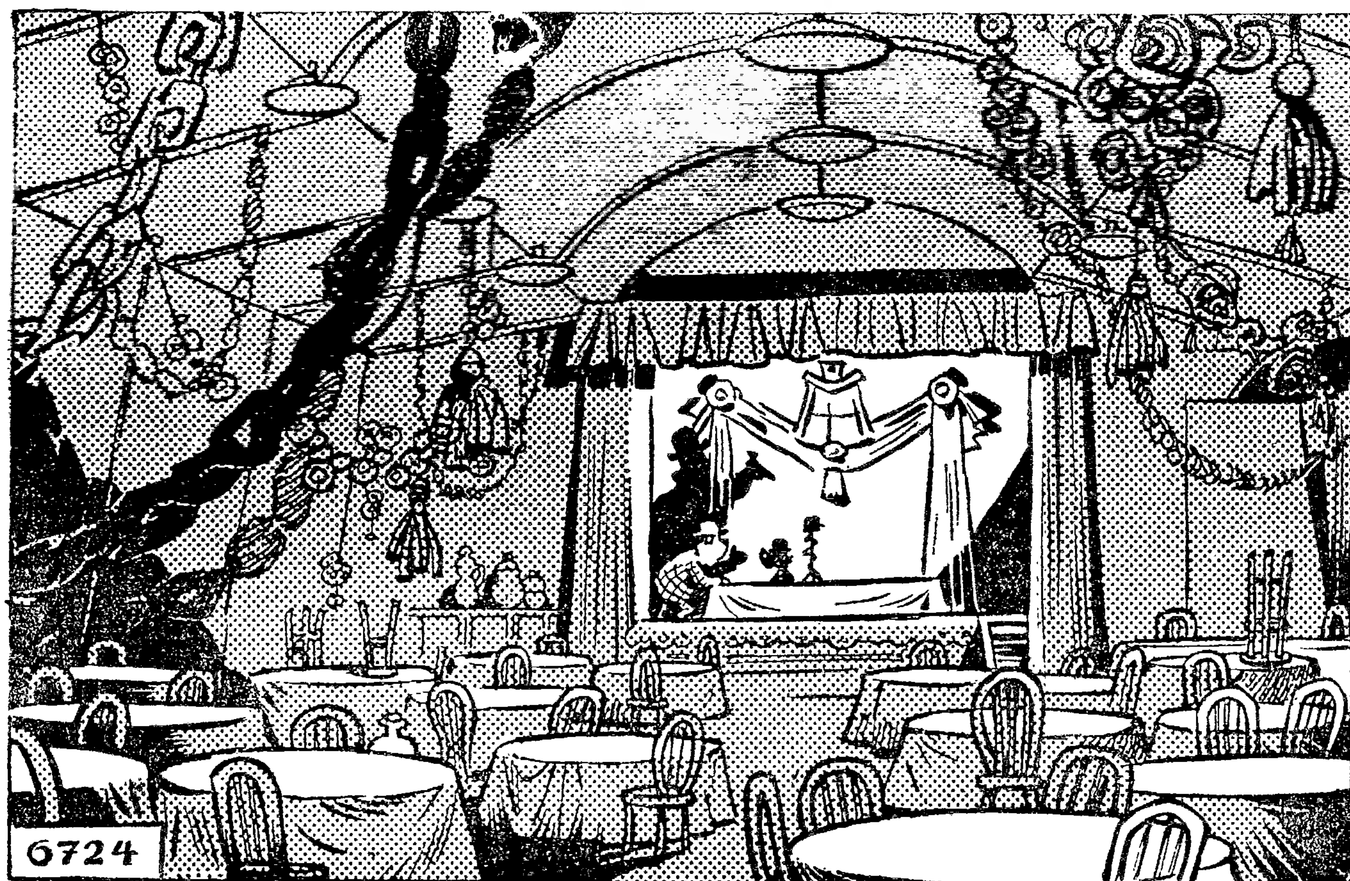
„Natuurlijk niet”, gaf heer Ollie begrijpend toe. „Dat gaat boven uw krachten. Die blaadjes moeten worden fijn gemaakt en over de paddestoelen gestoven worden. Dat zei Tom Poes tenminste. Zonder hulp kan dat maanden gaan duren!”

„Er is geen hulp”, zei Pee moedeloos. Doch nu richtte heer Bommel zich fier op en er verscheen een mooie glimlach op zijn gelaat.

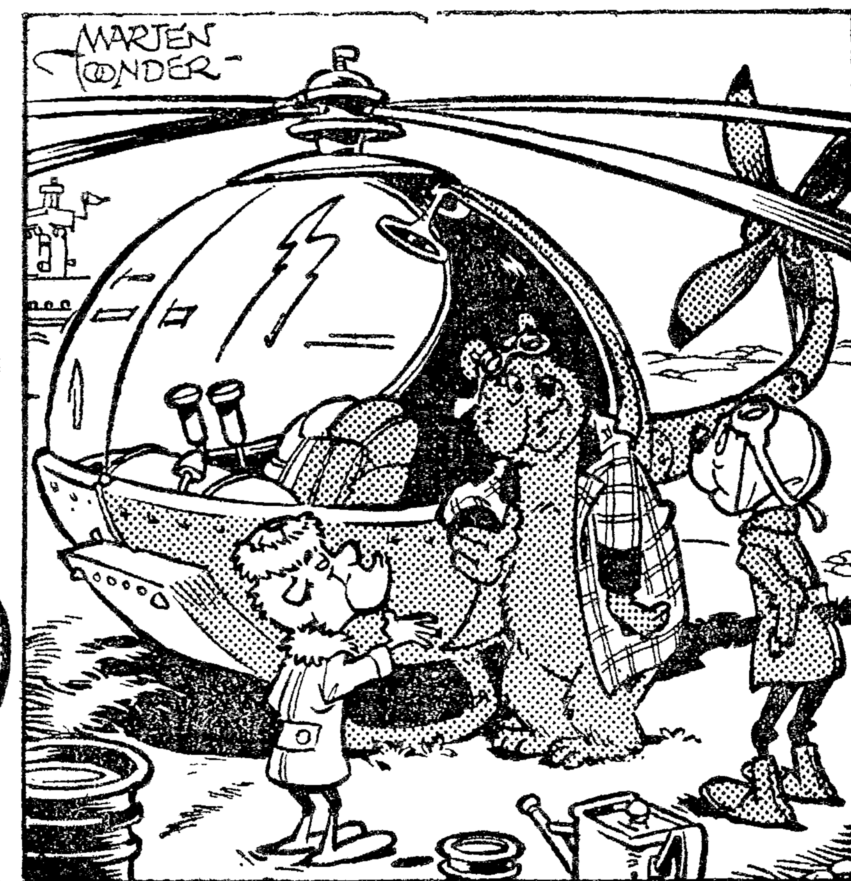
„Oho”, sprak hij. „U vergeet dat een heer altijd klaar staat om het onrecht te bestrijden, ook al moet hij daarvoor zijn ereburgerschap opgeven als u begrijpt wat ik bedoel. De hulp komt van mij, heer Pastinakel! Voor een Bommel speelt geld geen rol en door zijn groot denkraam weet hij nog wel andere manieren.”

Het mannetje keek hem niet begrijpend aan en nu wees heer Ollie op enige grote vrachtauto’s die over een heuvel voorbij daverden.

„Ziet u die?”, vroeg hij fier. „Twee wagenladingen vol! Gistermiddag telefonisch besteld bij een breeverbouwer in het buitenland. Die gaan nu naar een elektrische molen om gemalen te worden en daarna zal ik eigenhandig de bestuiving ter hand nemen — ook al staat men te trappelen om mij het ereburgerschap uit te reiken!”

De grote feestzaal van het gebouw tot Nut van het Algemeen was prachtig versierd met serpentines en guirlandes en op het podium stond een lange tafel met een groen kleed. Daarachter zat Pastuiven Verkwil nerveus aan zijn snor te trekken.

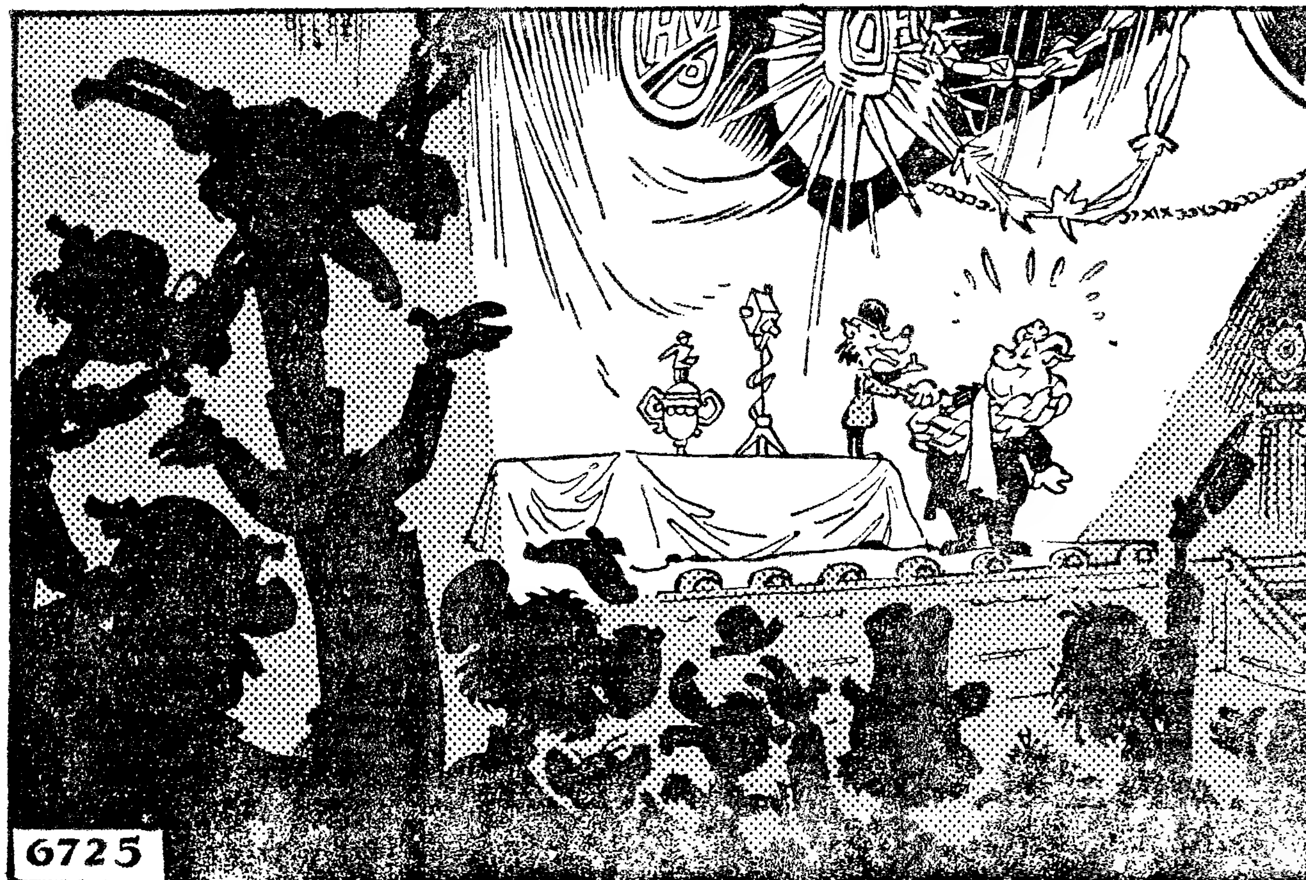
„Denk je dat er iemand komen zal?", vroeg hij. „Ze kunnen best denken dat ze meer zijn dan ik omdat ik maar klein ben. En dan zit ik hier voor gek!"

„Haha! Die is goed!", riep Super met een ruwe lach. „We zullen zorgen dat er morgen alleen nog maar kleine mannetjes over zijn, maar dan ben jij van je zorgen af, broer. Maar vandaag gaan we alle kapsoneslijders nog een beetje opblazen — en omdat ze daarvan houden komen ze natuurlijk! Bang hoef je niet voor ze te zijn, want Hiep is al op weg naar zijn wals en je zal 'ns zien hoe gauw ze platgemaakt zijn."

Hij deed een ferme trek aan zijn sigaar en vervolgde: „Over een uurtje gaat de zaal open. Dan roep je eerst Grootgrut naar voren om hem tot grutspritskampioen te maken en daarna komt de bolle Bommel. Hij wil niets liever dan ereburger worden."

Het was echter nog niet zeker, dat heer Ollie zou komen. Hij stond op dat moment op het vliegveld naast een helikopter die geladen was met gemalen bree, en liet zich de werking haarfijn uitleggen.

„Ik begrijp het , zei hij terwijl hij tevergeefs trachtte het gehoorde te verwerken. „Het lijkt me heel gemakkelijk. Dat knopje hier naar links en dat stokje naar achteren en dat piefje in de gaten houden. Ach ja, ik heb al dikwijls gevlogen en ik ben bekend om mijn technische kennis. Ten slotte gaan ze me niet voor niets ereburger maken. Laat eens kijken, dat is over een uurtje al. Ik zal me moeten haasten!"

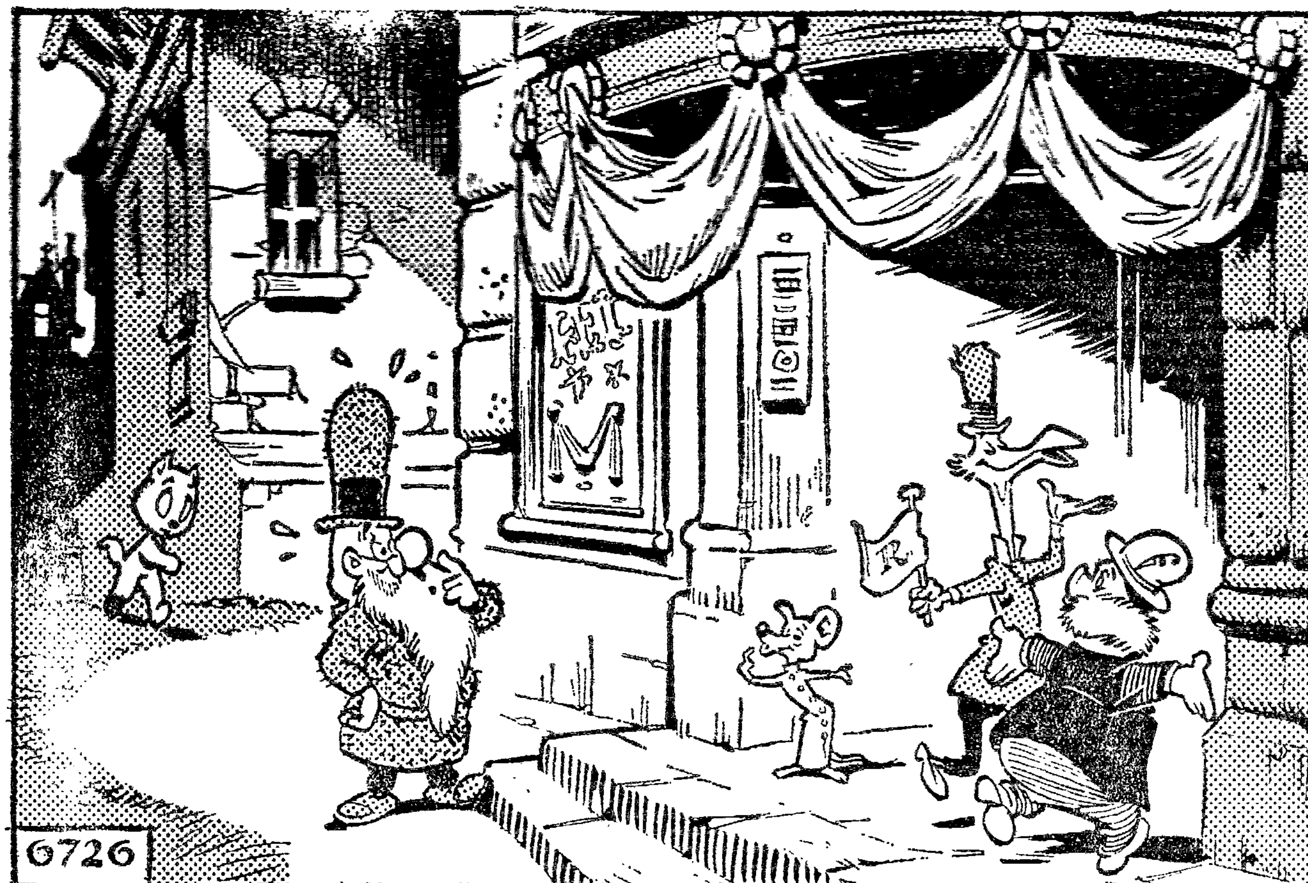

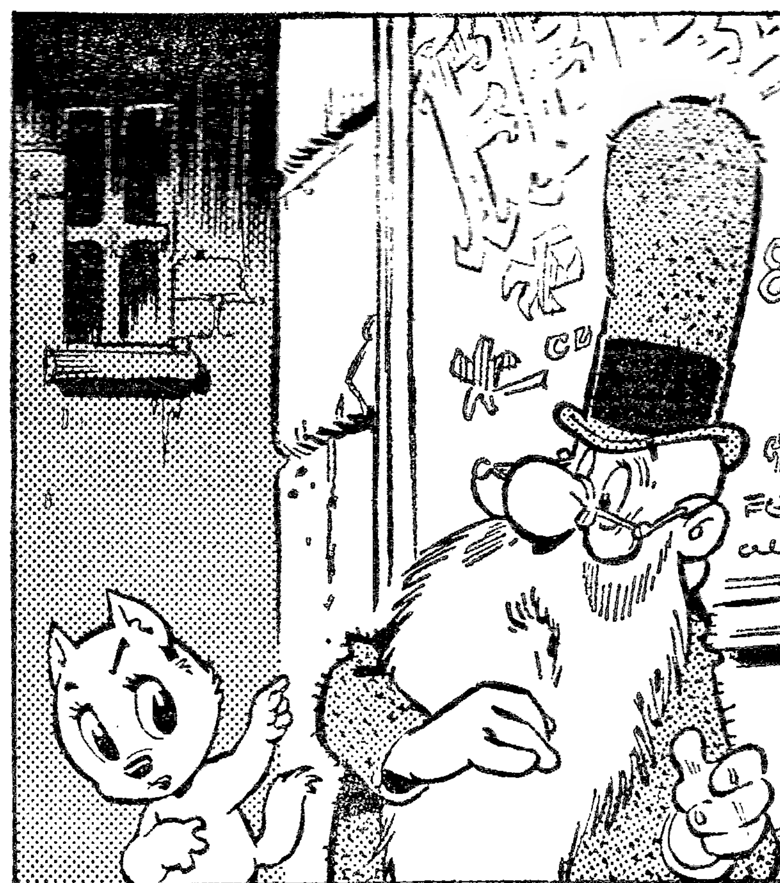

Intussen was de feestzaal volgestroomd met een opgewekte menigte, waaronder men vele vooraanstaande Rommeldammers kon aantreffen. De voorzitter van het huldigingscomité, de heer Pastuiven Verkwil, had juist een lauwerkrans om de hals van de bekende comestibleshandelaar Grootgrut gehangen en wachtte totdat de toejuichingen bedaard waren. Toen hief hij de handen op.

„We gaan verder!", riep hij. „Het is erg leuk voor mij om grote Rommeldammers te huldigen, al ben ik ook klein. De Rommeldamse Voetbal Club, die het volgend jaar de wereldcup gaat krijgen; de tennisster Dobbe Drummel waar de hele aarde naar kijkt; onze bokskampioen Schuif Pletter.... Allemaal geweldige stadgenoten. Morgen zal alles anders zijn..eh.., ik bedoel; we komen nu aan het tweede punt van het programma. Waar is de grote Olivier B. Bommel? We gaan hem nu uitroepen tot ereburger van de stad. Laat hem naar voren komen!" Er volgde wat handgeklap, maar er kwam niemand naar voren. Dat kon ook niet, want heer Ollie bevond zich op dat moment in de lucht buiten de stad. Na een schudderige opstijging had hij het roer gewend en nu zwenkte hij in vreemde bogen boven de heuvels, waar te midden van vele zwammen een verlaten wegwals zichtbaar was...

Professor Prlwytzkofski had zich naar het feestgebouw begeven om daar de Rommelprijs voor Fenomenologie in ontvangst te nemen. Maar toen hij voor de ingang stond waar het gejuich door de deuren naar buiten spoelde, aarzelde hij.

„Praw", mompelde hij. „Het geeft daar vreugde. Men amuseert zich. Ja, ja. Maar in der hospitaal liggen de vlakke krankers met de sonusschrompelingen en ik sta hier om geloofd te worden en een uittekening in ontvangst te nemen...."

„Kom toch naar binnen, prof!", riep Alexander Pieps, die in de deuropening verscheen. „Ze wachten op u om u te huldigen! U verdient het!"

„Hm", zei Tom Poes. Hij was achter de geleerde aangelopen en gaf hem een duwtje. „Ga toch naar binnen," zei hij. „Zo'n prijs is veel belangrijker dan al die platgemaakte patiënten die op u liggen te wachten! U moet niet zo dom zijn als heer Bommel!"

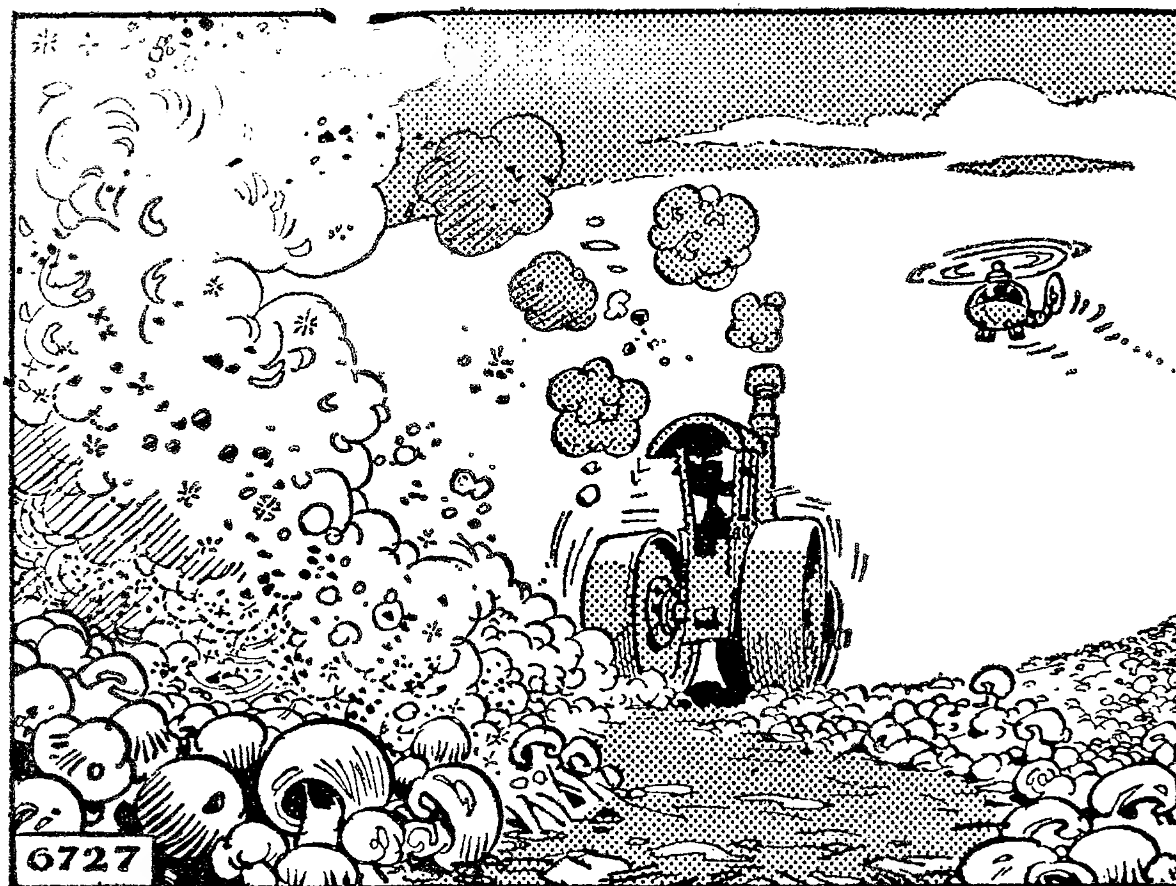
„Wat heeft der Boml hiermee te doen?", vroeg de hoogleraar verward.

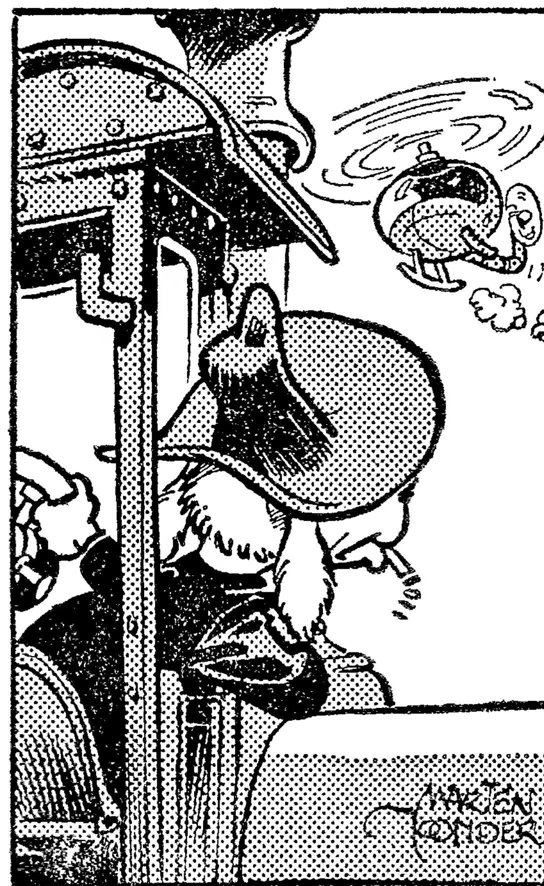
„Heer Bommel laat zijn ereburgerschap lopen om de stakkerds te helpen", legde Tom Poes uit. „Maar dat is natuurlijk niet verstandig. Het is beter om eerst aan jezelf te denken en dan pas aan anderen."

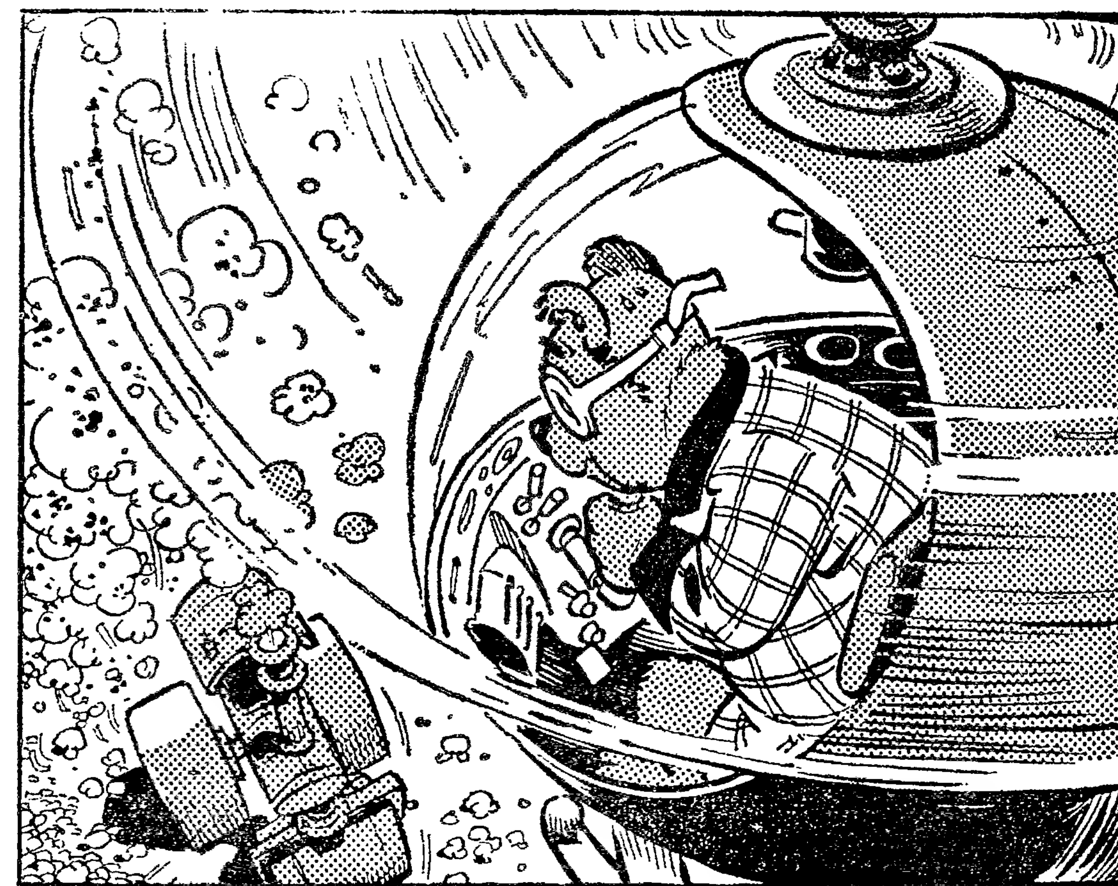
„Psjaw!", riep de professor uit. „Dit is mij teweder! Ik vaar terug naar der spitaal!"

Hij drukte zich de hoed in de ogen en begon met grote passen terug te lopen, tot ontstemming van de assistent.

„Dat gaat goed", dacht Tom Poes. „Nu hoop ik alleen maar dat het waar is wat ik van heer Ollie heb gezegd. Zou hij werkelijk aan het werk zijn?"

Terwijl er in het Nut van het Algemeen vele Rommeldammers gehuldigd werden en een hoge dunk van zichzelf kregen, beklom Hiep Hieper de oude wegwals.

„Super zit natuurlijk weer aan de goeie kant", mompelde hij terwijl hij het gevaarte op gang bracht. „Feest vieren en schoonheidskoninginnen kiezen, terwijl ik gifzwammen mag pletten. De wind is in ieder geval de goeie kant uit, dat is een troost."

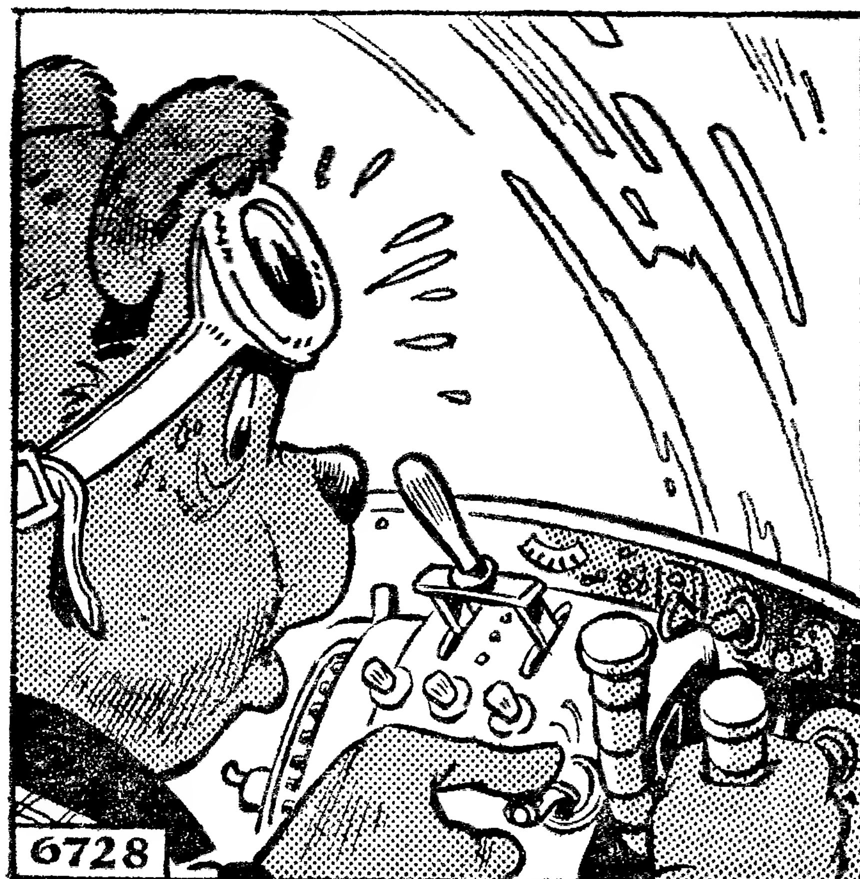
Zo mopperend stuurde hij het voertuig over de heuvels, een spoor van verpletterde zwammen achterlatend. Daarboven dwarrelden dichte wolken sporen omhoog, die door de herfstwind in de richting van de stad gedreven werden.

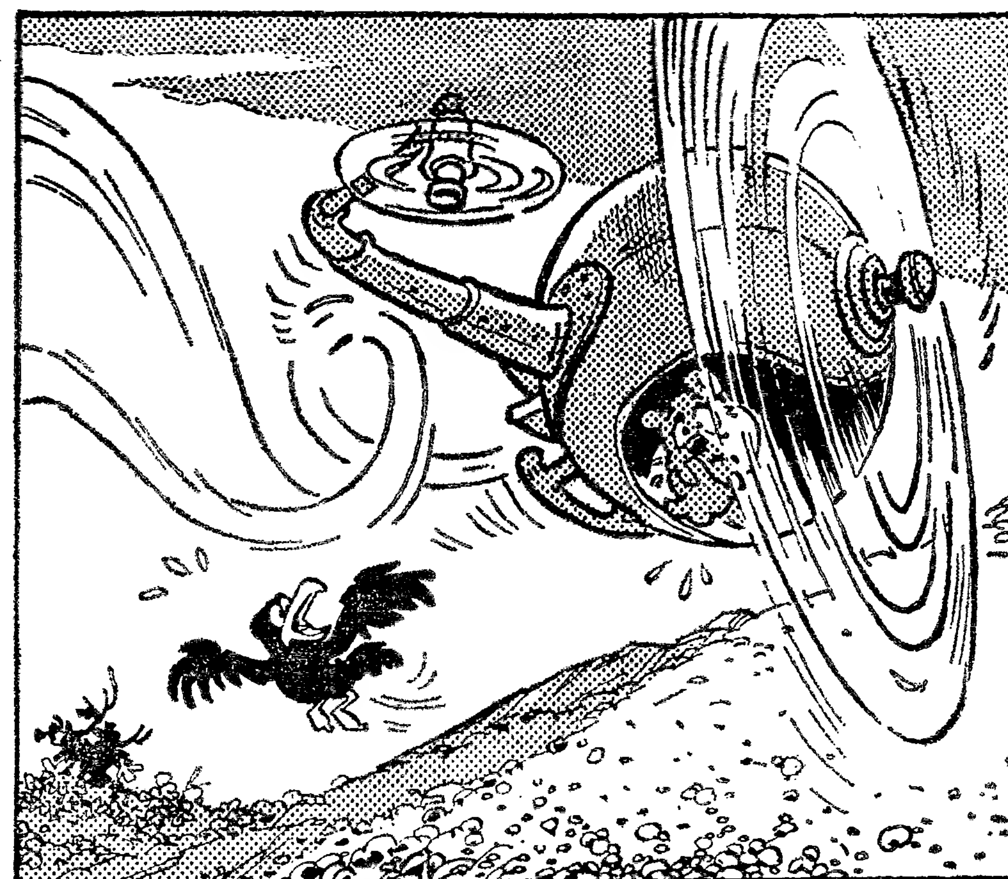
„Het ziet ernaar uit, dat de feestvierders aardig wat gif te snuiven krijgen", hernam Hiep, „als ze straks naar buiten komen staan de straten blauw van dat spul."

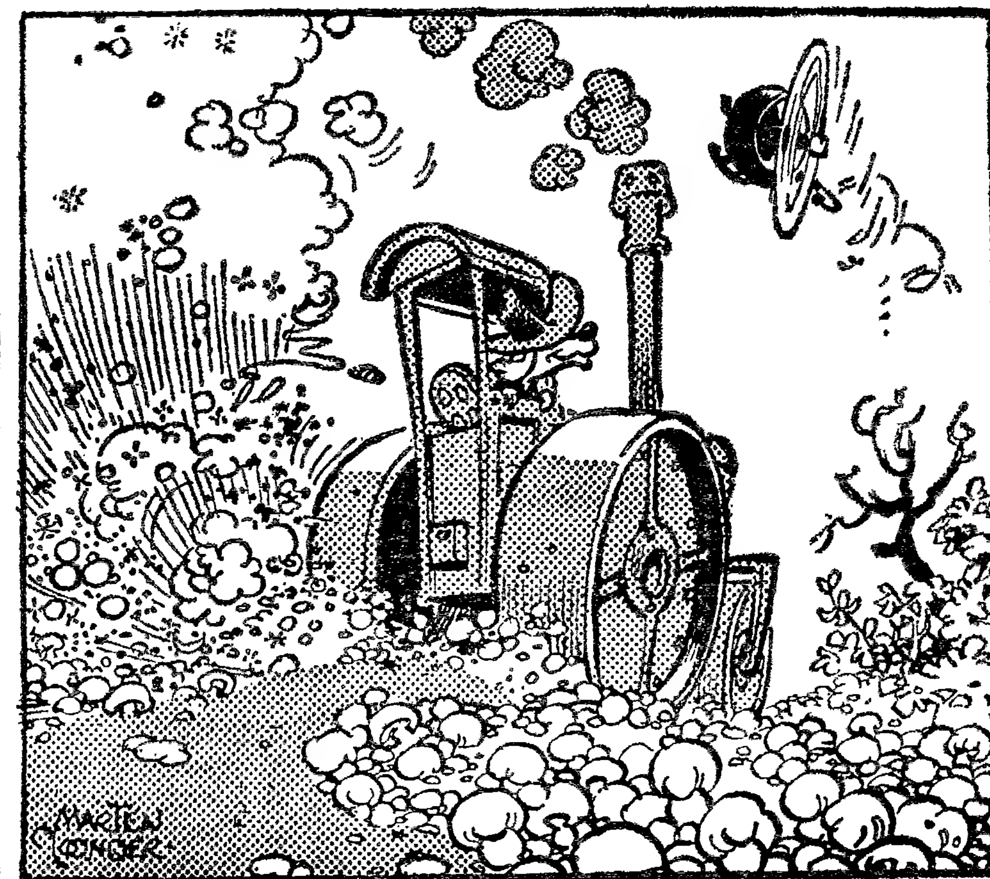
Zijn gedachten werden onderbroken door het naderende gesnor van een vliegtuigmotor, en toen hij ongerust omhoog keek zag hij een laag vliegende helikopter op zich af komen.

Het was heer Bommel, die trachtte om zijn toestel in bedwang te houden terwijl hij overspannen blikken naar beneden wierp.

„D-de g-grond komt omhoog!", stamelde hij. „Ach, had ik nu maar beter naar het vliegveld geluisterd! Als ik nu eens... ja, ja dat is al beter... maar waar is nu het piefje voor de bestuiving? Ik moet beginnen, want het staat hier blauw van het zwammengif!"

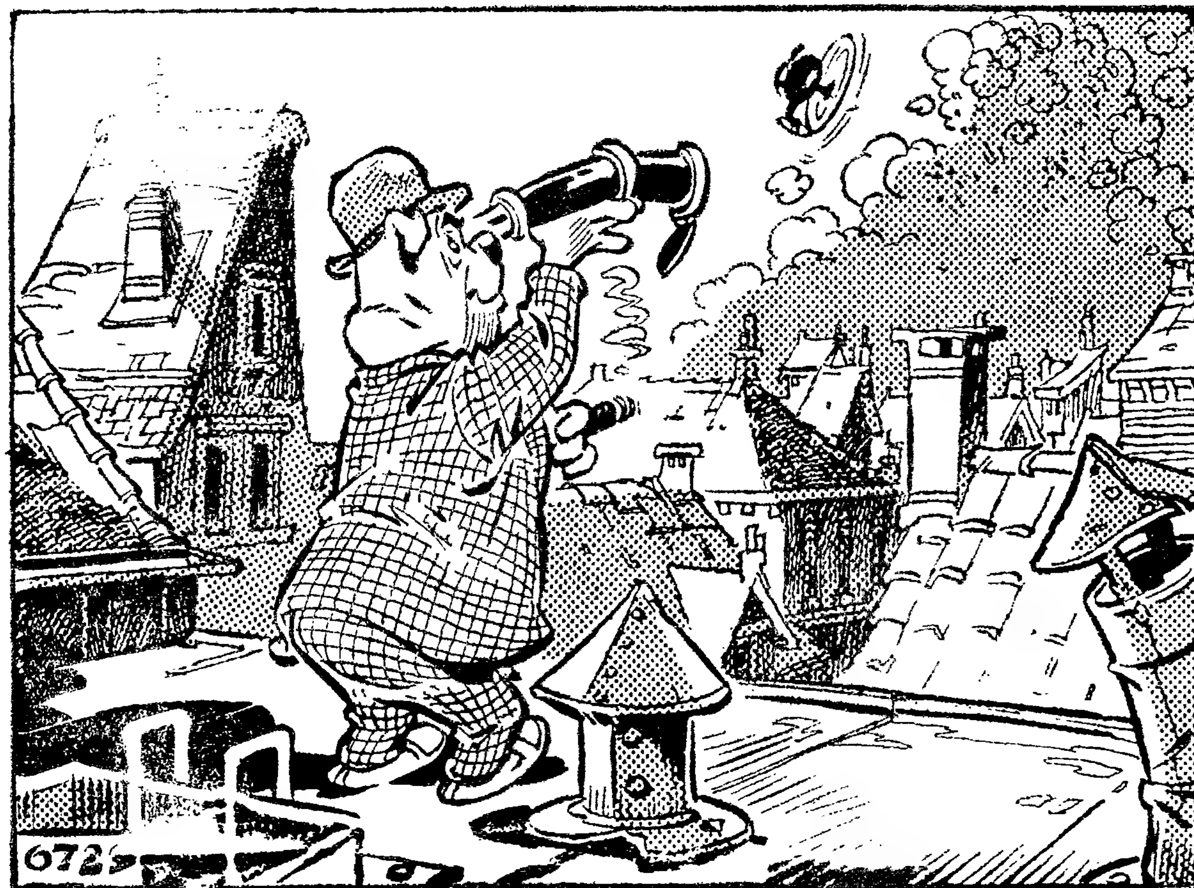
Heer Bommel was er in geslaagd de helikopter in de juiste koers te krijgen. Beneden hem waggelde de stoomwals langzaam voor een dichte wolk van zwammensporen aan, en hij begreep dat hij snel aan het werk moest om het gif onschadelijk te maken.

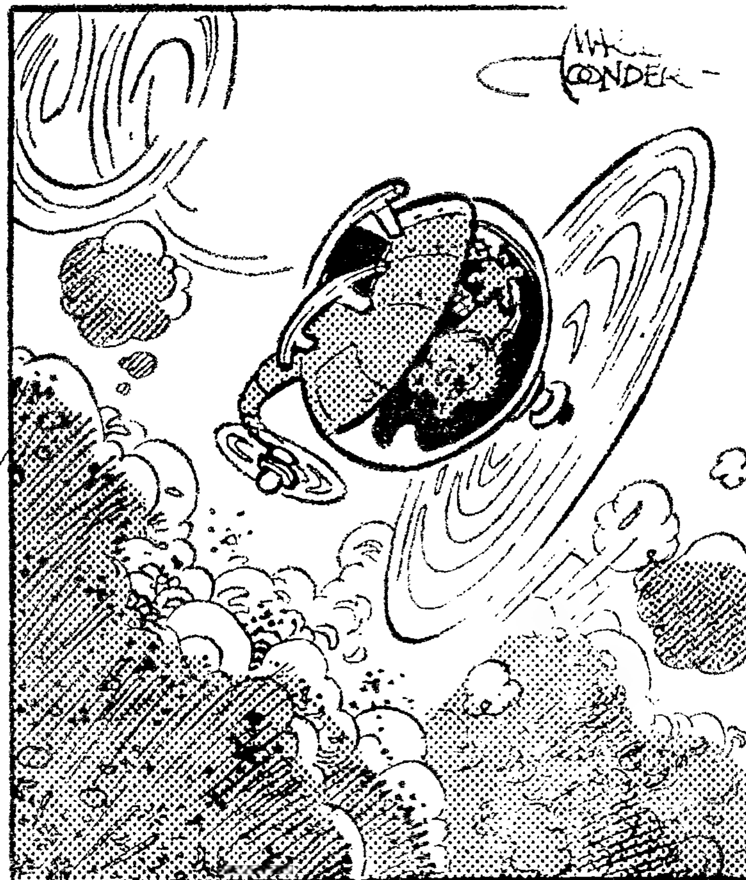
„Ik moet bestuiven, als iemand begrijpt wat ik bedoel", prevelde hij terwijl het koude zweet hem uitbrak. „Maar hoe bestuift men? Ik bedoel: welk piefje moet ik nu indrukken? Of uittrekken of omdraaien? Laat ik deze rechtse maar eens proberen, die ziet er technisch uit.." Op goed geluk bevingerde de vlieger zijn paneel, en de gevolgen bleven niet uit. Met een hoog gierend geluid zwenkte het toestel plotseling naar rechts en voerde springerig door het luchtruim, zodat de piloot in een moeilijke stand voor zijn venster verscheen. Het was een akelig gezicht en het was duidelijk dat er een vliegramp dreigde. Maar Hiep Hiper, die op zijn wegwals de verrichtingen oplettend had gevolgd, zag het niet zo somber in.

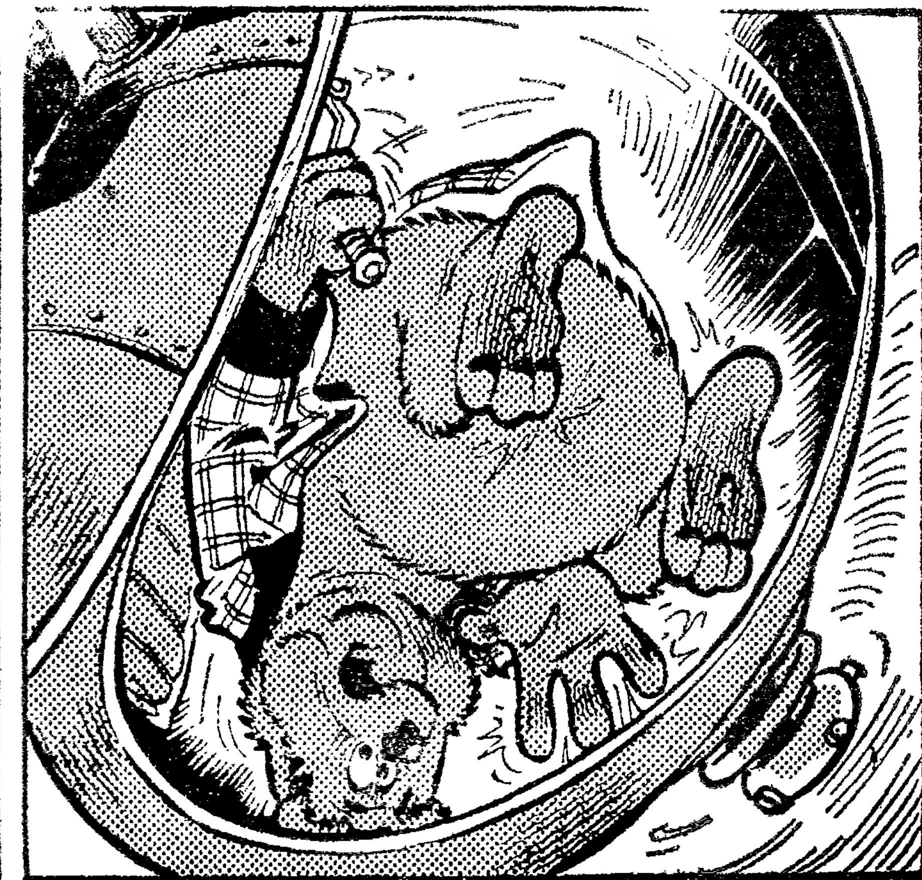
„Daar zat ik toch echt even in de rats", zei hij, terwijl hij ontspannen achterover leunde. „Je weet ten slotte nooit wat zo'n ding gaat doen; er kan wel een bommenwerper in zitten! Maar dit is gewoon maar een stuntvlieger die eens wil laten zien wat hij kan! Flink hoor! hèèl knap!"

Zijn gelaat bewolkte en er verscheen een hatende uitdrukking in zijn ogen.

„Ik haat die capsonuslijers", siste hij. „Denken dat ze meer kunnen dan een ander! Maar hij zal raar opkijken als hij straks plat wordt gemaakt!"

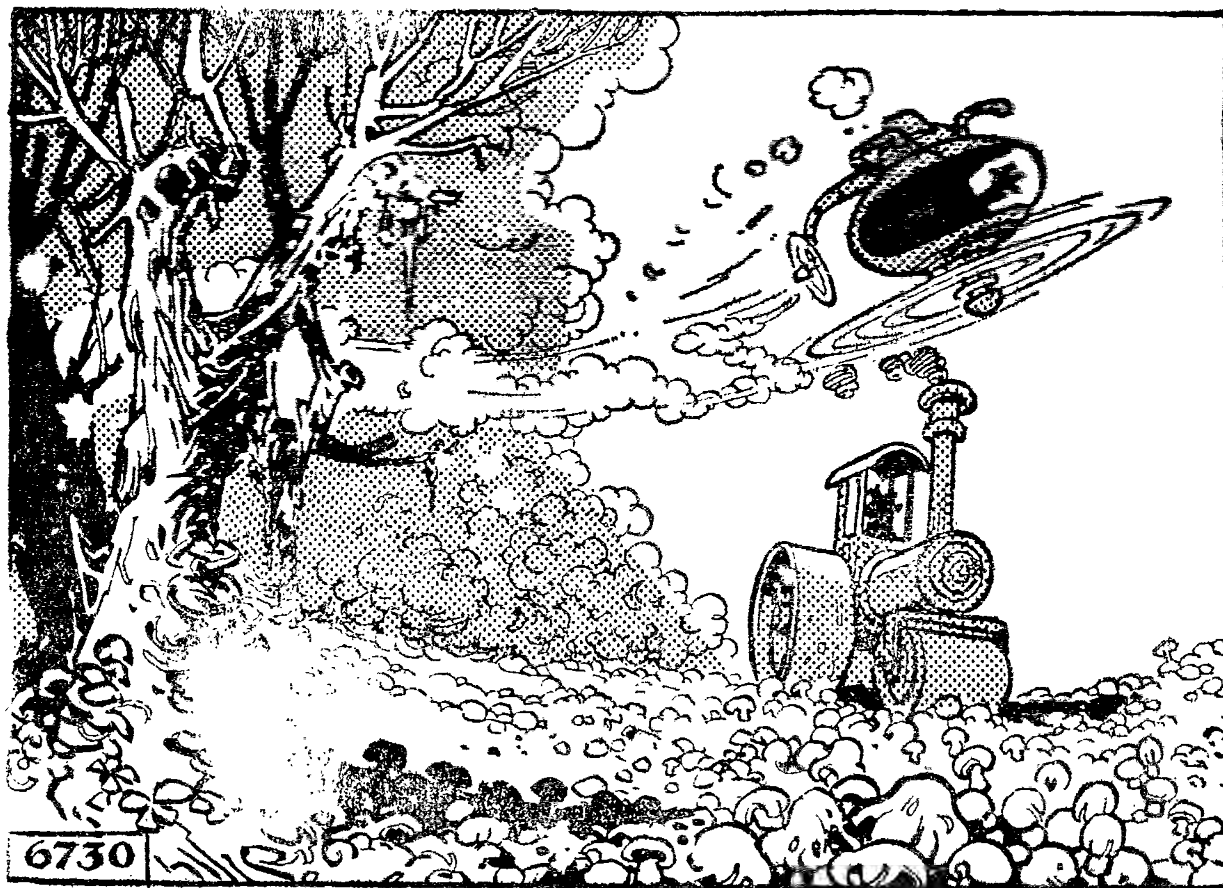
Bul Super had zich aan het feestgewoel onttrokken en stond op het dak van het Nutsgebouw naar het zwerk te kijken. Aan de westerkim hing een grauwe wolk, die door een gunstige wind in de richting van de stad werd gedreven, en hij grijnsde tevreden.

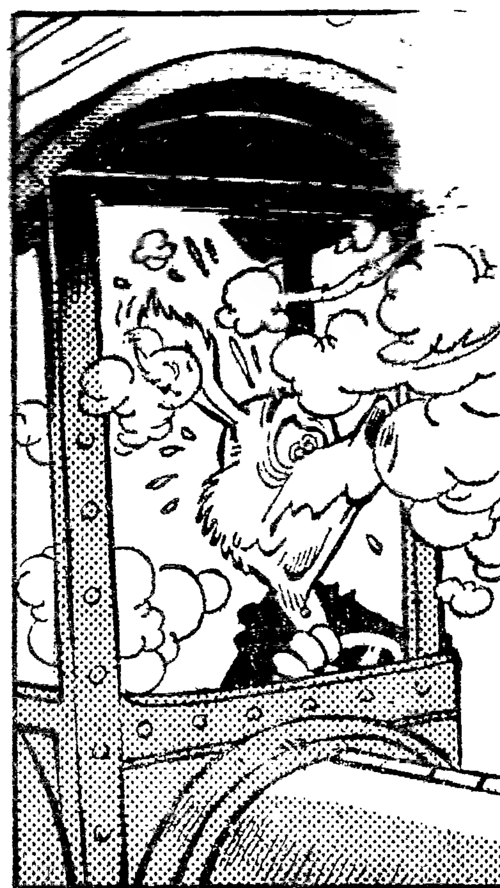
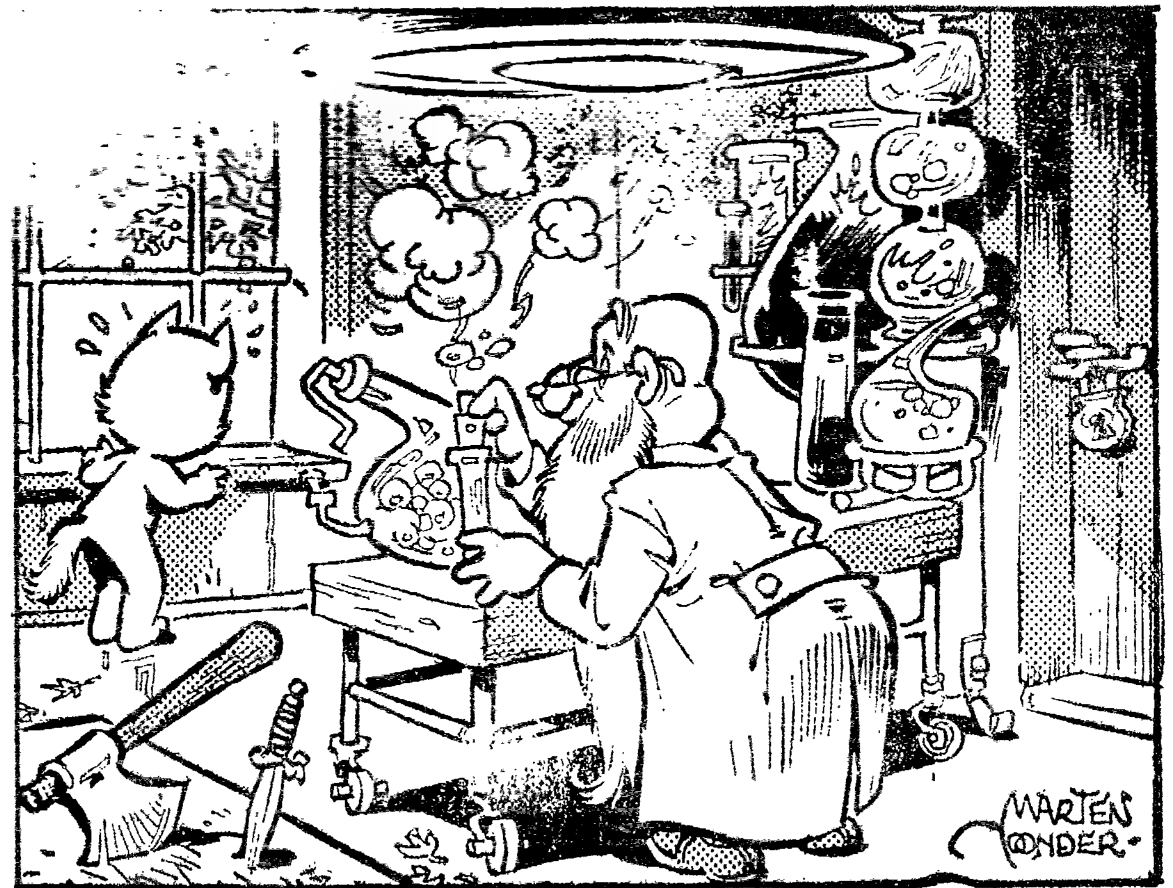
„Goed zo", gromde hij. „Hier beneden zijn ze bezig dikdoeners te maken. Maar dezelfde lui die dat doen maken met evenveel lol de ophakkers plat als die wolk hier is. Hiepie doet zijn werk goed, zo te zien. Donders, wat een stuifsel komt er uit die zwammen!" Hij stelde zijn kijker wat scherper en er verscheen een frons onder zijn hoedrand. „Wat is dat daar voor een rare kunstenmaker?" hernam hij ongerust. „Dat kistje was toch niet in het plan opgenomen?!"

Het was de helikopter, die hij op het oog had — en het was geen wonder dat het toestel hem bevreemdde. Draaiend en slingerend vloog het boven Hiper's sporen, zodat de piloot door zijn cabine bewoog als een knikker in een rammelaar. De beklagenswaardige had vergeten om zijn veiligheidsgordel aan te doen en dat wreekte zich nu op vreselijke wijze.

„Lamelos!" riep hij met verstikte stem. „Kwilleruit!!"

Het was duidelijk dat hij zijn opdracht om het land te bestuiven geheel vergeten had, en ook het besturen van de machine had zijn belangstelling niet meer. Hij graaide radeloos om zich heen om een houvast te vinden en greep zodoende een hendel, die soepel meegaf....

De hendel die heer Bommel gegrepen had, regelde toevallig de bestuiving. Terwijl de helikopter ondersteboven over de heuvels gierde, spoot er een brede straal gemalen breekruid uit zijn achterkant, die langzaam naar beneden daalde.

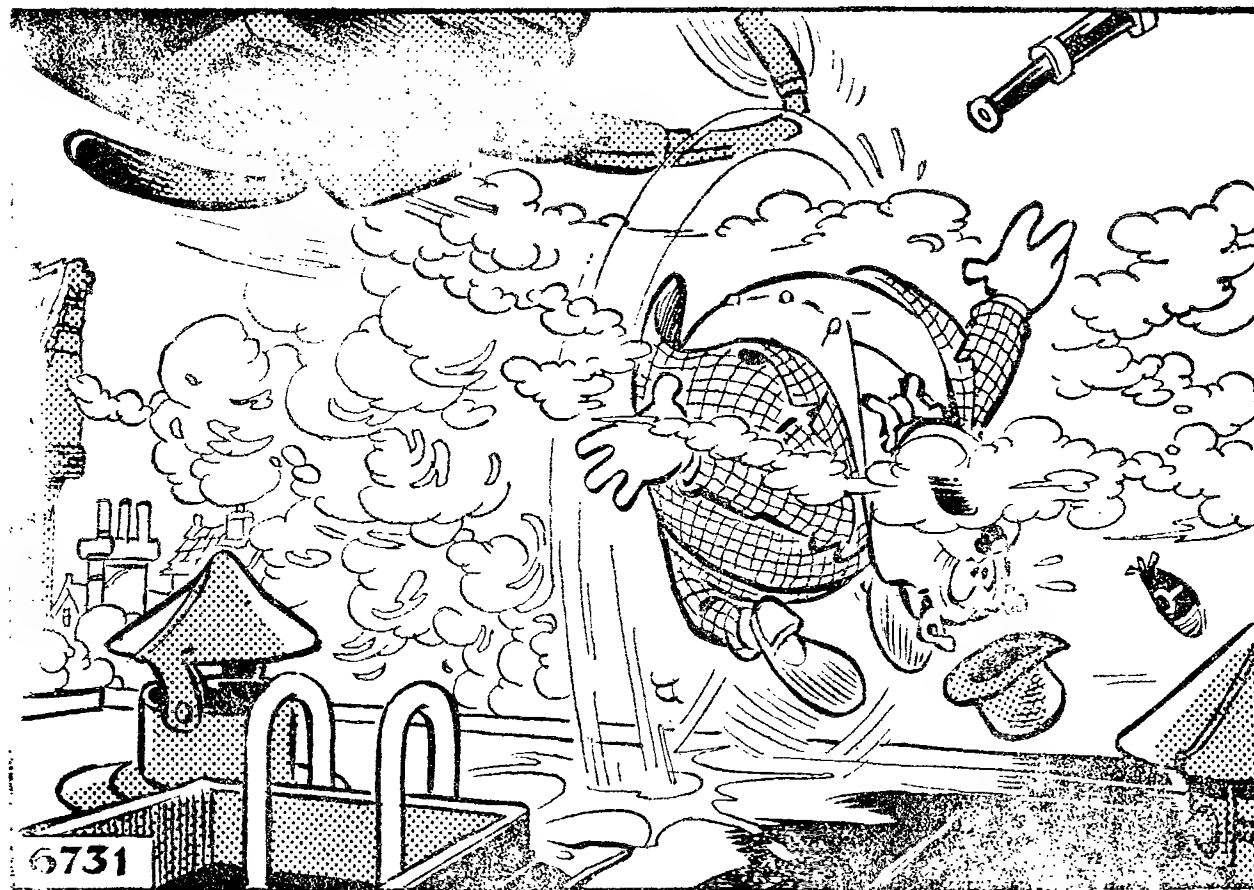
Daar rammelde de stoomwals nog steeds over de zwammen, en Hieper die geen zorgen meer had gaf zich over aan ongeschoold geneurie toen het vliegtuig over hem heen daverde.

Zijn gezang vond een plotseling einde, terwijl de heilbrengende bree diep in zijn schurkachtig gemoed drong en hem en zijn voertuig geheel aan het oog onttrok. Trouwens ook de gifzwamsporen dwarrelden lusteloos omlaag zodra ze met heer Ollies bestuiving in aanraking kwamen en verdwenen eveneens uit het gezicht. Zo deed heer Bommel dus het zijne, maar ook professor Prlwytzkofski zat niet stil.

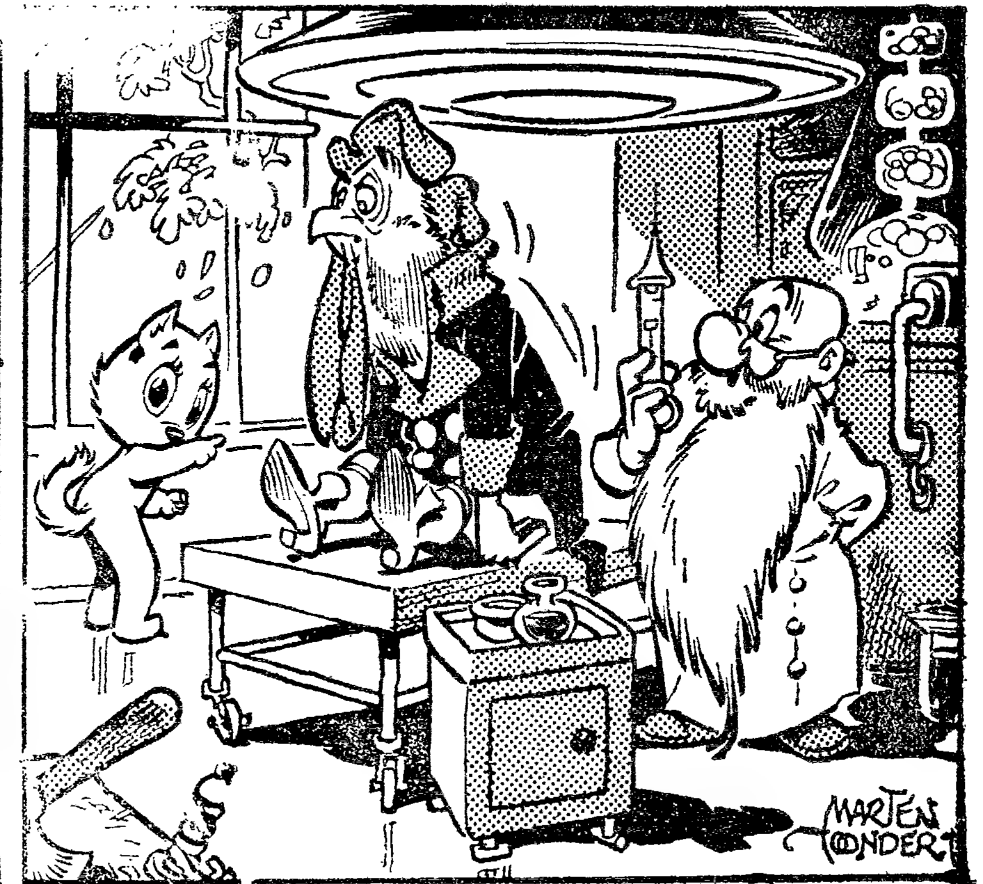
De geleerde had opnieuw een extract gemaakt en keek keurend naar een reageerbuisje.

„Praw", sprak hij. „Ik ben vaardig. De deuren zijn verslotterd en de hoofdplegerin houdt der wacht zodat wij niet verschoten kunnen worden. Ik sla voor, mijnheer Poes, om wederom met der behandeling te beginnen. Niet dat ik mij veel daarvan voorstel, daarvoor is alles immerheen te onwetenschappelijk. Maar wij moeten alles verzoeken!"

„Zo is het!", zei Tom Poes. Hij stond ongerust bij het raam naar de lucht te kijken en dacht bij zichzelf: „Als heer Ollie nu maar geslaagd is...."

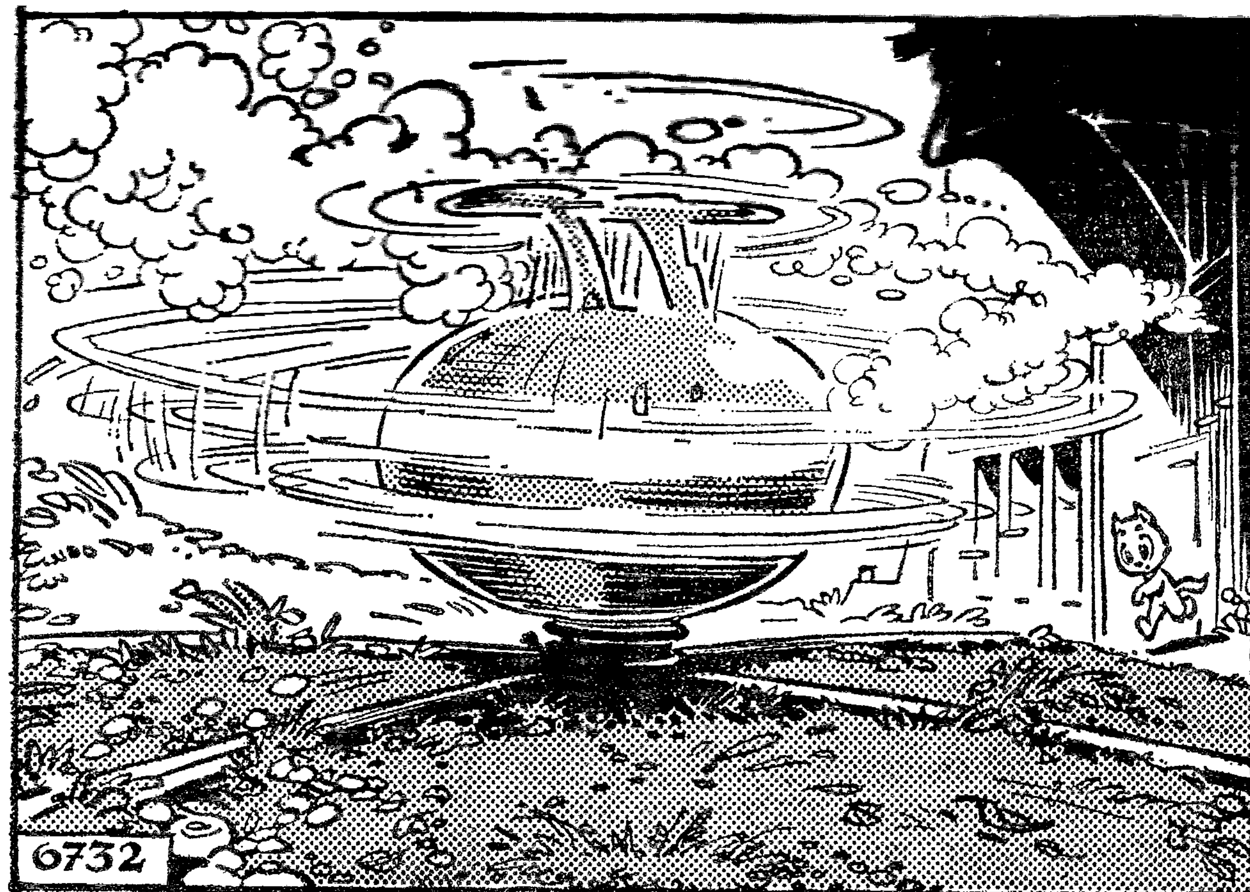
Heer Bommel zat op het venster van zijn helikopter en klampte zich in grote nood vast aan de hendel, die de bestuiving regelde. Die verliep dan ook vlot. Het fijngemalen breekruid trok een breed spoor achter de machine en reinigde de dampkring van giftige zwamwolken. Dat ondervond Bul Super.

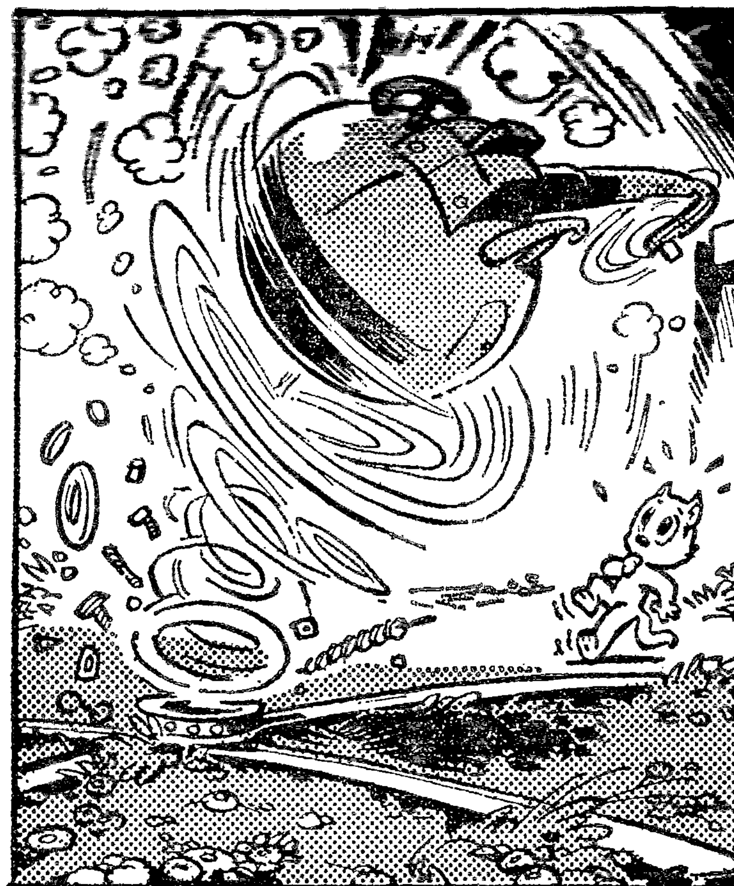
De politieman stond op het dak van het Nut en volgde de verrichtingen van het toestel met klimmende ongerustheid. Even meende hij nog, dat Hieper vanuit de lucht sporen zaaide; maar deze vergissing duurde slechts totdat de helikopter over hem heen daverde en hij de bestuiving in de neus kreeg. Nu kon de verharde figuur veel hebben maar dit was hem toch te veel. Met een gesmoorde uitroep sloeg hij dan ook op het dak van het feestgebouw neer.

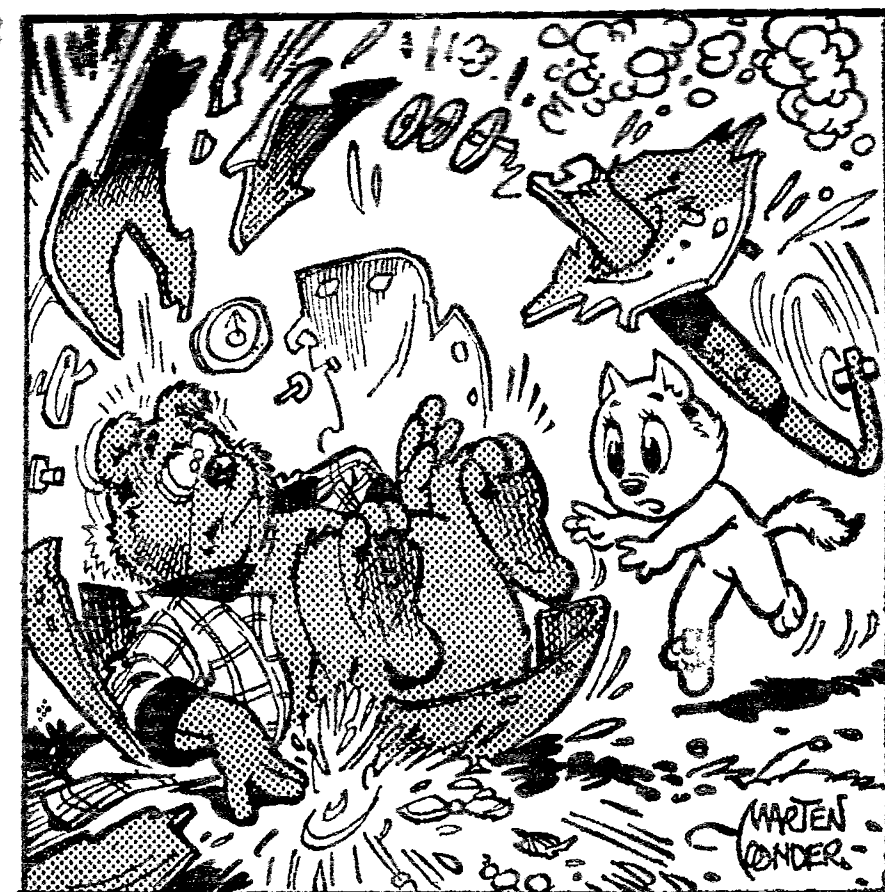
Het vliegtuig begon intussen snel hoogte te verliezen, want het was niet gebouwd om ondersteboven te vliegen. Slingerend schoot het over de stad heen en koerste op het hospitaal af, waar professor Prlwytzkofski juist zijn eerste injectie gegeven had.

„Praw!", sprak de geleerde voldaan. „Der extract werkt ja gans wonderbaar! Der schrompeling verdwijnt en der metabelismoes restaureert zich! Een schoner zaak, mijnheer Poes!"

„Ja,", zei Tom Poes. „Maar daar komt heer Ollie aan! Hij zal een ongeluk krijgen!"

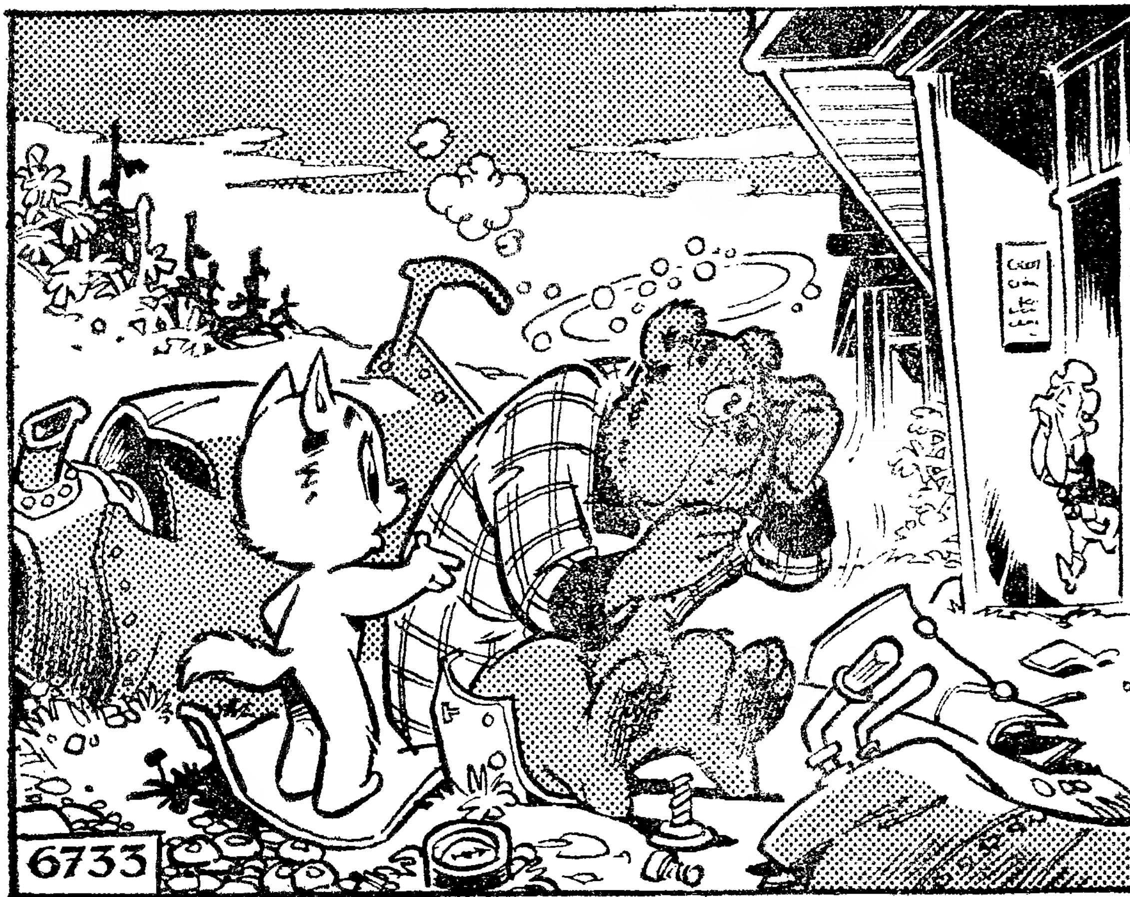
„Dat wordt een ongeluk!" riep Tom Poes. Hij rende naar buiten, want hij verwachtte dat het toestelletje tegen de ziekeninrichting te pletter zou slaan. Maar dat was niet het geval; precies voor de hoofdingang kwam het op de grond neer, en men zou zelfs van een keurige landing kunnen spreken wanneer het niet onderste boven terecht was gekomen. Nu stond het op de propeller, zodat de ronddraaiende beweging door het tuigje zelf werd overgenomen.

Tom Poes keek verstard toe. Hij begreep dat de piloot in groot ongemak verkeerde, maar hij wist niets te verzinnen om de ongelukkige bij te staan en hij slaakte dan ook een zucht van verlichting toen de as brak en de cabine wervelend de lucht in geschoten werd.

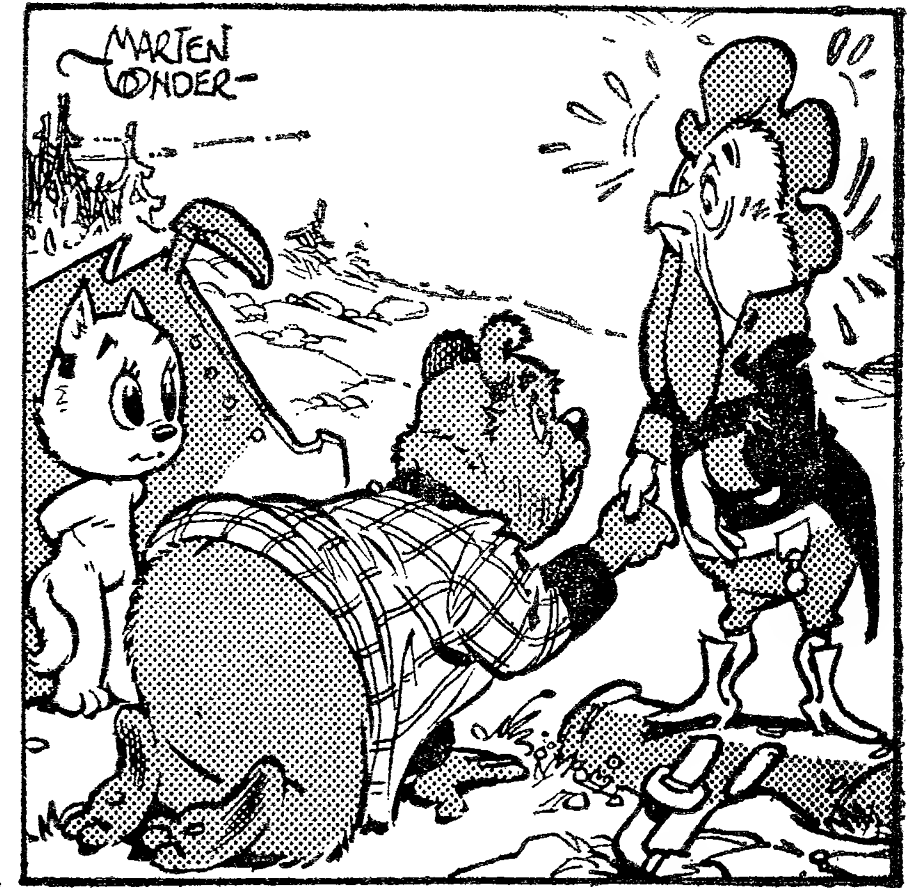
Met een dreunende slag belandde die een eindje verder op het gazon en barstte geheel uit elkander zodat de inhoud vrij kwam.

„Heer Ollie!" riep Tom Poes naderdravend. „Hebt u zich bezeerd?"

De vlieger gaf echter geen antwoord. Temidden van neerstortende onderdelen lag hij verkreukeld op de grasmat terwijl hij poogde om een lijn in zijn gedachten te brengen. Maar in zijn schedel cirkelden die wanordelijk rond zodat zijn ogen door de kassen draaiden en hij een beklagenswaardige aanblik bood.

Tom Poes bracht heer Ollie voorzichtig in een zittende houding. „Dat hebt u knap gedaan!", zei hij. „Het vliegtuig is stuk, maar die bestuiving is geslaagd. We zullen geen last meer van de gifzwammen hebben. Hebt u zich pijn gedaan?"

„Mphsss", prevelde heer Bommel. „horl.. hoe l-laatist? Wabennik bdoelik?"

„Alles is in orde", verzekerde Tom Poes. „De professor is zelfs al bezig met de injecties — en die helpen hoor!"

Nu dat was waar; de eerste patiënt die door de geleerde geholpen was kwam reeds naar buiten gelopen. Het was de markies de Canteclaer, die verzwakt, doch waardig op het groepje toetrad.

„Parbleu", sprak de edelman met dunne stem. „Terwijl gevoelige naturen door een vreselijke kwaal op het ziekbed geworpen worden geeft de grover besnaarde zich over aan plat geweld. Het is stuitend."

„Wacht even", zei Tom Poes. „U hebt het mis, markies! Heer Ollie heeft gezorgd dat de ziekte zich niet verder kon uitbreiden. En daarbij heeft hij een ongeluk met zijn vliegtuig gehad."

„Besjtuiven", legde heer Bommel uit. „Allesj besjtuiven. Allesj. Rond en rond en rond..."

De markies wierp een onthutste blik op de beklagenswaardige piloot die onzeker op de been trachtte te komen.

„Tiens", mompelde hij, terwijl zijn trekken zich verzachtten. „Misschien moet ik mijn mening over mezelf herzien. Door uw toedoen amice. Maar sans rancune. Hier is mijn hand."

De markies stak heer Ollie een slappe hand toe en liep verder met knikkende tred.

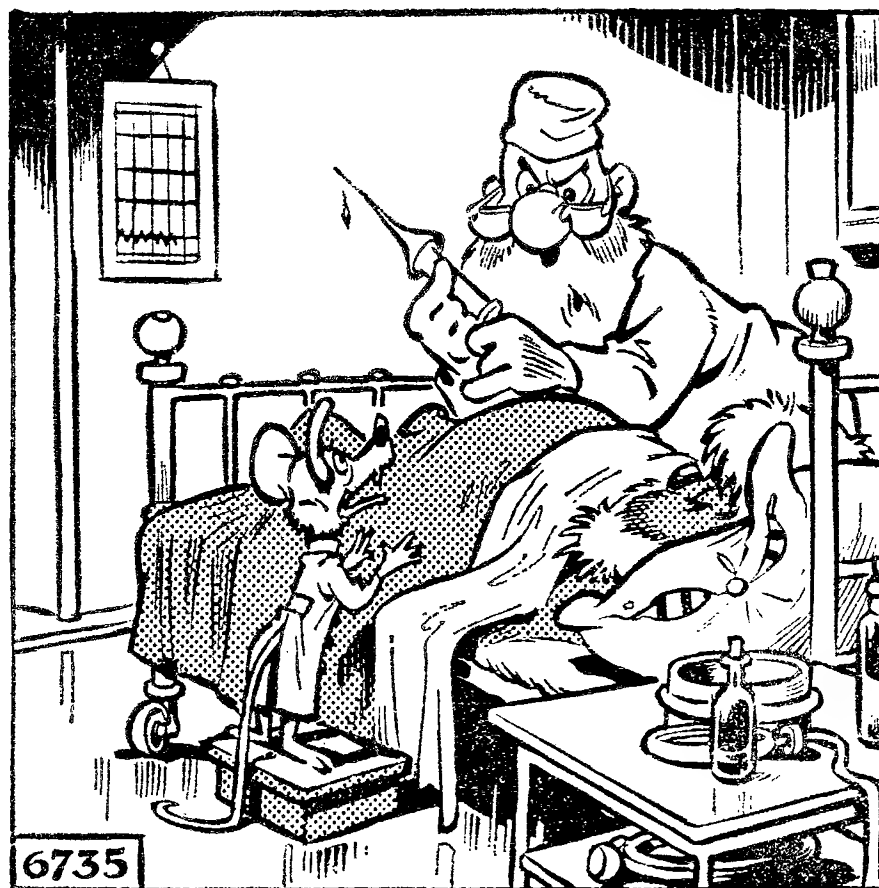
„Het is prettig dat hij niet plat meer is", zei heer Bommel. Want dat was mijn schuld, en ik ben blij dat mijn goede vader het niet meer heeft hoeven beleven. Maar verder heb ik me lelijk pijn gedaan, jonge vriend. Een akelige scheut in de achterkant en een hèèl licht gevoel in het hoofd. Ik hoop dat ik er weer boven op kom..."

Tom Poes hielp hem zorgzaam overeind en hij wilde net iets troostends zeggen toen de bediende Joost uit het ziekenhuis op hen af kwam.

„Excuseer, heer Olivier", sprak de knecht bedeesd. „Het is allemaal zeer betreurenswaardig. Ik ben ernstig ziek geweest door het roken van verkeerde sigaren en het plukken van gifzwammen. Maar ik heb veel nagedacht toen ik plat in het hospitaal lag en ik hoop dat u mij wilt verschonen."

„Ik weet niet wat je bedoelt", zei heer Bommel. „Maar er wordt niemand plat waar geen steekje aan los is, als je begrijpt wat ik bedoel. Laat het niet weer gebeuren, Joost. Dan praten we er verder niet over.

„Na deze woorden begon hij voorzichtig in de richting van het dichtstbijzijnde bushalte te lopen en Joost en Tom Poes ondersteunden hem. In de stad was het druk. Overal kon men juichende zingngende groepjes waarnemen die uit het feestgebouw kwamen. Daar waren heel wat prijzen en diploma's uitgereikt, zodat vele Rommeldammers een hoge dunk van zichzelf gekregen hadden. Maar door de reinigende werking van heer Ollie's bestuiving konden ze niet plat worden gemaakt, en dat was een prettige gedachte.

Professor Prlwytzkofski had ijverig doorgewerkt en nadat hij de laatste sonuslijder door een injectie genezen had begaf hij zich naar het bed van Ibbele Zweder die nog steeds wezenloos was.

„Wanneer ik het goed versta heeft dezer patiënt schuldigheid aan het lijden der anderen", sprak hij streng. „Ik heb der aandrang hem liggen te laten! Praw! Der frevelachtiger misgestalte!"

„Hij is geen misgestalte!", riep de assistent Pieps die zich uit de feestzaal naar het ziekenhuis had gehaast. „Zonder hem zou ik nog steeds zonder inspraak zijn! U moet naar mij luisteren en u moet hem helpen!"

„Ik help hem zonder naar uw ingespreek te luisteren, mijnheer Pieps", zei de geleerde korzelig. „Der Zwederfiguur krijgt ener inspritsing met zwammenextract; dat is mijner plicht als wetenschappelijker. En de politie moet der rest maar uitzoeken."

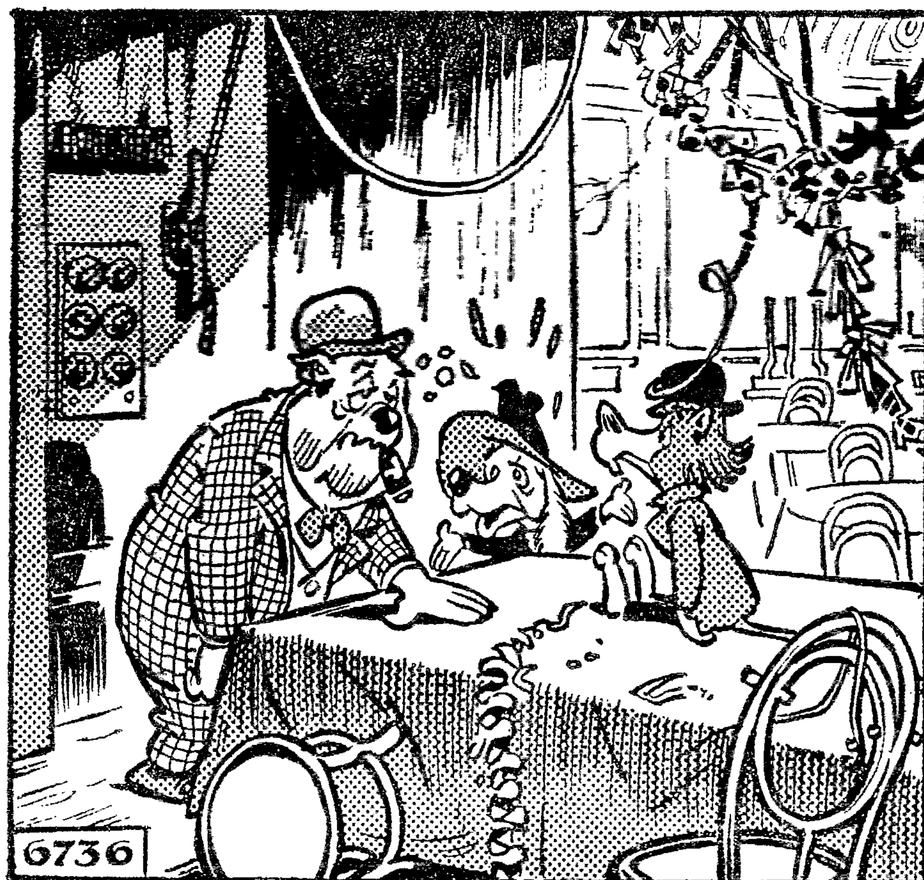
Zo sprekende diende hij de lijdende wijsgeer een injectie toe die zijn uitwerking niet miste.

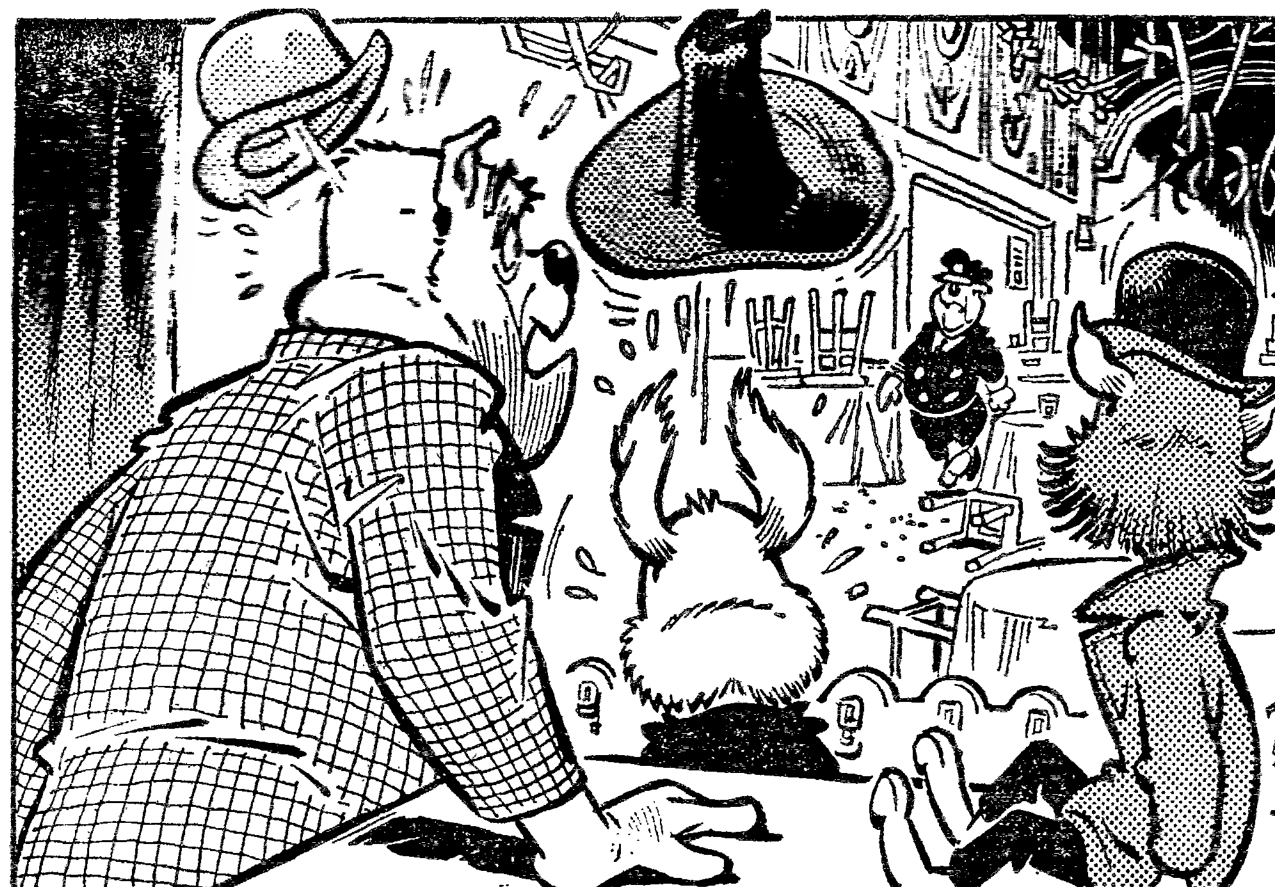
„Goed zo! Goed zo!", riep de assistent, toen Zweder de ogen opsloeg en overeind ging zitten. „Nu is het afgelopen met je dictatuur, meneer Plopski! Vooruit, zeg hem de waarheid, Ibbele!"

Op dat moment trad commissaris Bas het vertrek binnen. De politiechef was een uurtje geleden genezen verklaard en hij was direct met zijn onderzoek begonnen.

„Je bent erbij, Zweder", sprak hij. „Je zit hier zonder geldige papieren en bovendien heb je onwettige gifzwammen verspreid. Als je de waarheid wilt vertellen kan je dat beter aan mij doen."

Alexander Pieps keerde zich verslagen om. „Daar heb je het nou", riep hij verbitterd. „De wereld kan niet vooruit gaan zolang de fasjisten het voor het zeggen hebben."

Alexander Pieps wist nog niet dat het plan van de gifzwamsporen mislukt was, maar Bul Super wist dat wel omdat hij heer Bommels bestuiving in de neus gekregen had.

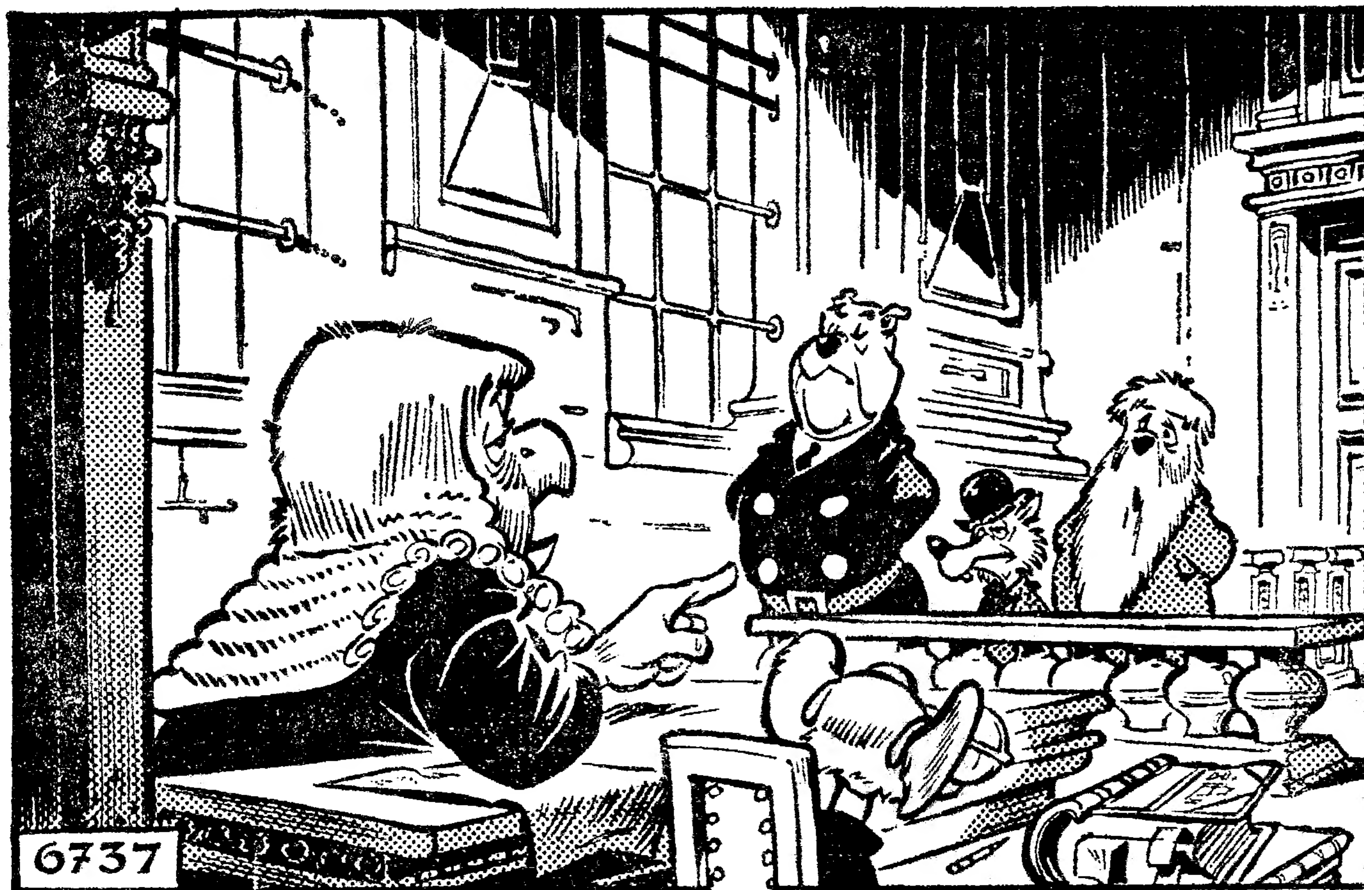
„Het is uit, jongens", sprak hij terwijl hij duizelig tegen de feesttafel van het Nut hing. „We kunnen beter inpakken."

„Mijn schuld is het niet baas!", riep Hieper uit. „Ik was mooi op weg met mijn stoomwals toen die helikopter er aan kwam." „Ik weet het, Hiep", zei Super lusteloos. „Het is allemaal voor niks. Verstuiven hier heeft voor niks staan huldigen. Jammer, het was zo mooi voor elkaar. Die opgeblazen Grootgrut doet aardappelmeel in zijn spritsen en die sportjongens zijn allemaal gedoopt. Dat had ik willen zeggen. Maar zonder zwammen heeft dat geen zin!"

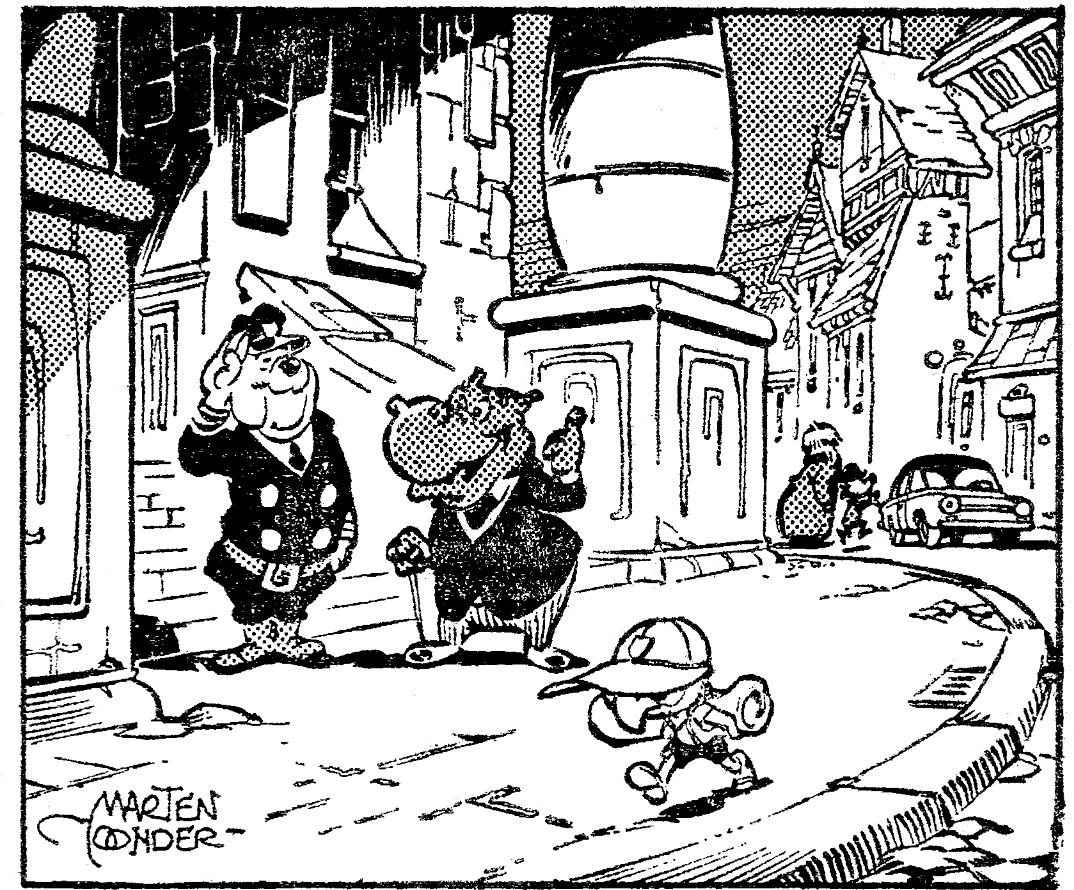
„En ik dan?!", riep Pastuiven Verkwil met stille stem. „Er is niemand die aan mij denkt! Omdat ik klein ben zeker! Nu zullen die capsonuslijders morgen niet op mij stemmen. Omdat ze denken dat ze beter zijn dan ik!"

„Die verkiezingen gaan niet door", zei een zware stem bij de ingang van de zaal. Het was commissaris Bas, die sinds zijn genezing hard aan het werk was en nu vastberaden voorwaarts stapte om het groepje op het podium aan de tand te voelen. Maar zo ver lieten Super en Hieper het niet komen. Ze hadden geen schoon strafblad en daarom sprongen ze ijlings door een gesloten venster het Nut van het Algemeen en dit verhaal uit.

„Ze laten me alleen!", riep de knopenmaker verbitterd. „Zo gaat het nu altijd. De groten gaan er vandoor en de kleintjes krijgen de klappen!"

Zo keerde alles weer tot de oude orde terug. De burgemeester zat weer op het stadhuis, de commissaris herstelde de orde en de rechter nam opnieuw plaats achter de groene tafel.

Er was weinig belangstelling, toen de zaak van Zweder en Verkwil voorkwam. Het breekruid had zijn werk gedaan en zelfs de journalist Argus vond het beter om zich voorlopig niet te laten zien. Het was trouwens een matte rechtszaak.

„De heer Zweder wordt uitgewezen wegens gebrek aan papieren", sprak de magistraat, „en P. Verkwil wordt veroordeeld tot het afbreken van een pand dat hij zonder vergunning heeft doen optrekken."

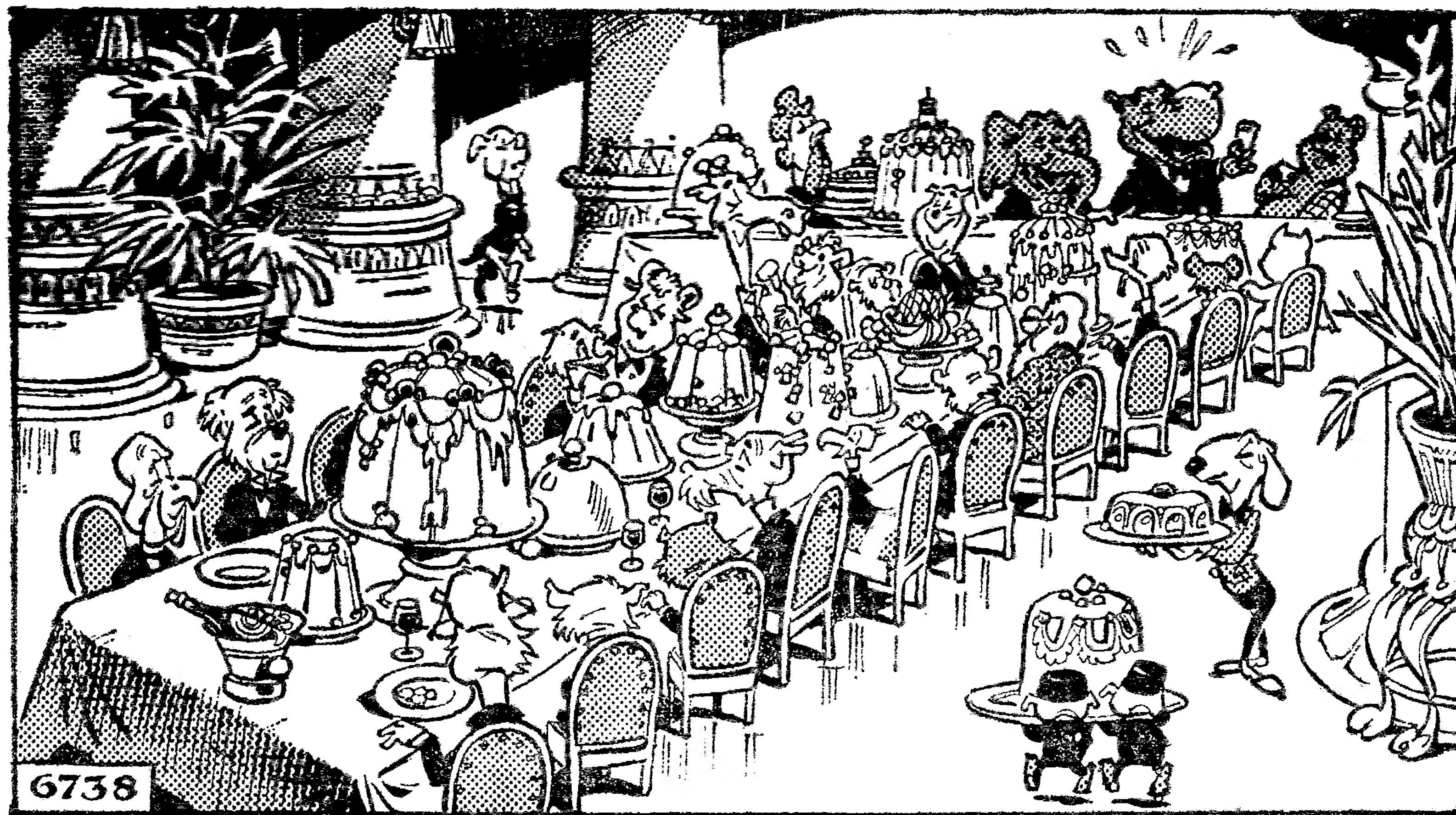
„Je durft, hè ?", riep de knopenmaker. „Omdat ik klein ben, zeker! Wat let me..."

„Vermeerderd met een boete van honderd florijnen wegens bedreiging van de rechtbank", besloot de rechter. „U kunt gaan."

Het was een bittere pil voor Pastuiven Verkwil. Maar omdat hij zich niet door gifzwammen gedekt wist, kropte hij zijn woede tandenknarsend op zodat hij enige maanden later aan een maagzweer ging lijden.

Commissaris Bulle Bas echter stapte opgewekt naar buiten, waar hij toevallig de burgemeester tegenkwam.

„Hallo Bas", sprak deze. „Vanavond geef ik een etentje in de Kleine Club, en ik reken op je. We gaan Bommel tot ereburger maken, dat heeft hij nu wel verdiend, wat jij?"

Die avond gaf de burgemeester op de Kleine Club een feestmaaltijd die door vele leden bezocht werd. De meesten war juist hersteld van een ernstige aandoening aan de sonus en daardoor was de stemming in het begin wat gedrukt. Maar toen het dessert was opgediend en de gastheer het woord nam, kwam daar een einde aan.

„Dat wij hier weer in volle omvang kunnen zitten", sprak de magistraat, „stemt ons allen zeer dankbaar. Wij hebben dat te danken aan de heer Bommel die hier zo bescheidne aan het hoofd van de tafel zit. Hij heeft het Prolse Denken door uitroeiing van de gifzwammen onschadelijk gemaakt en daarom stel ik voor om hem tot ereburger van onze stad te maken!"

Er klonk een zwak applaus, waarin het gekuch van Tom Poes verloren ging, en daarop stond heer Ollie op.

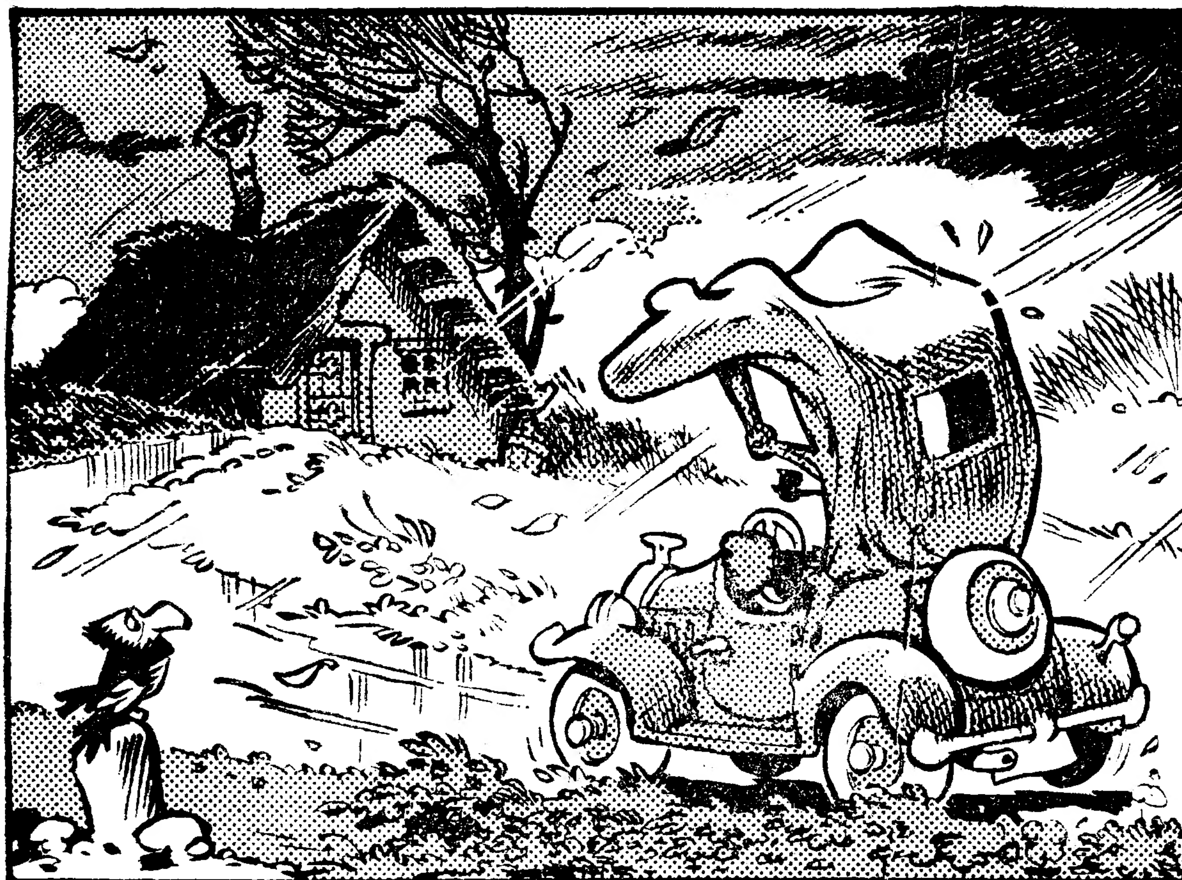
„Ik ben diep getroffen", verklaarde hij in de invallende stilte. „Het is jammer dat mijn goede vader dit niet heeft mogen meemaken, bedoel ik. Maar ik heb in de afgelopen dagen mijn les geleerd. Wanneer men als heer de eer opstrijkt kan men maar al te gemakkelijk plat worden gemaakt. Weliswaar heb ik met levensgevaar en geheel alleen de sporen van de gifzwam bestoven, maar... eh... ik bedoel, kijk, het eigenlijke werk is toch door Tom Poes gedaan. En daarom kan ik dat ereburgerschap deze keer niet aannemen, als u begrijpt wat ik bedoel."

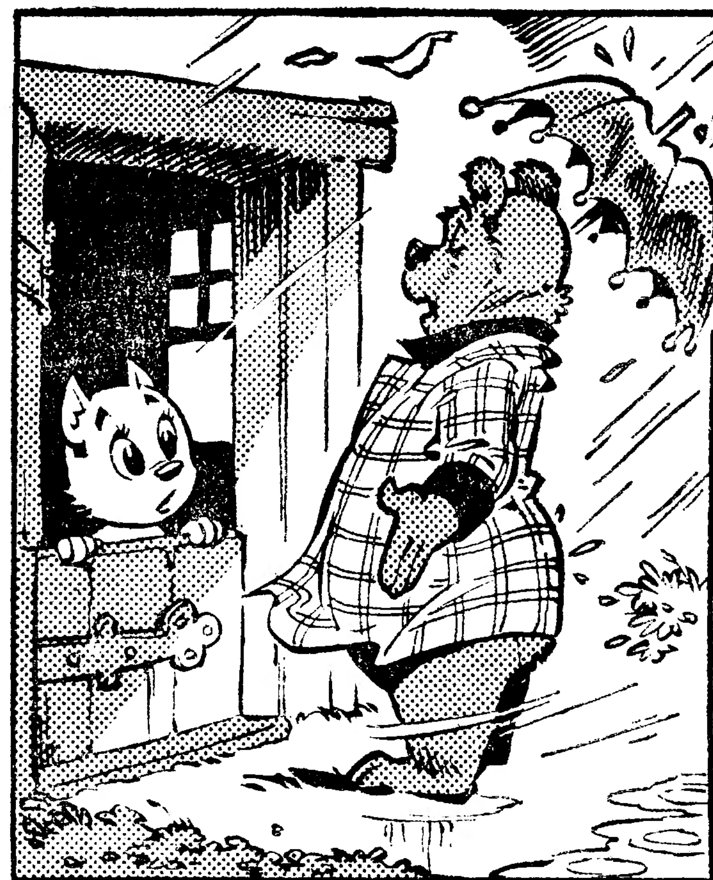
De spreker kreeg een welverdiende ovatie en daarop werd het een heel gezellige avond.

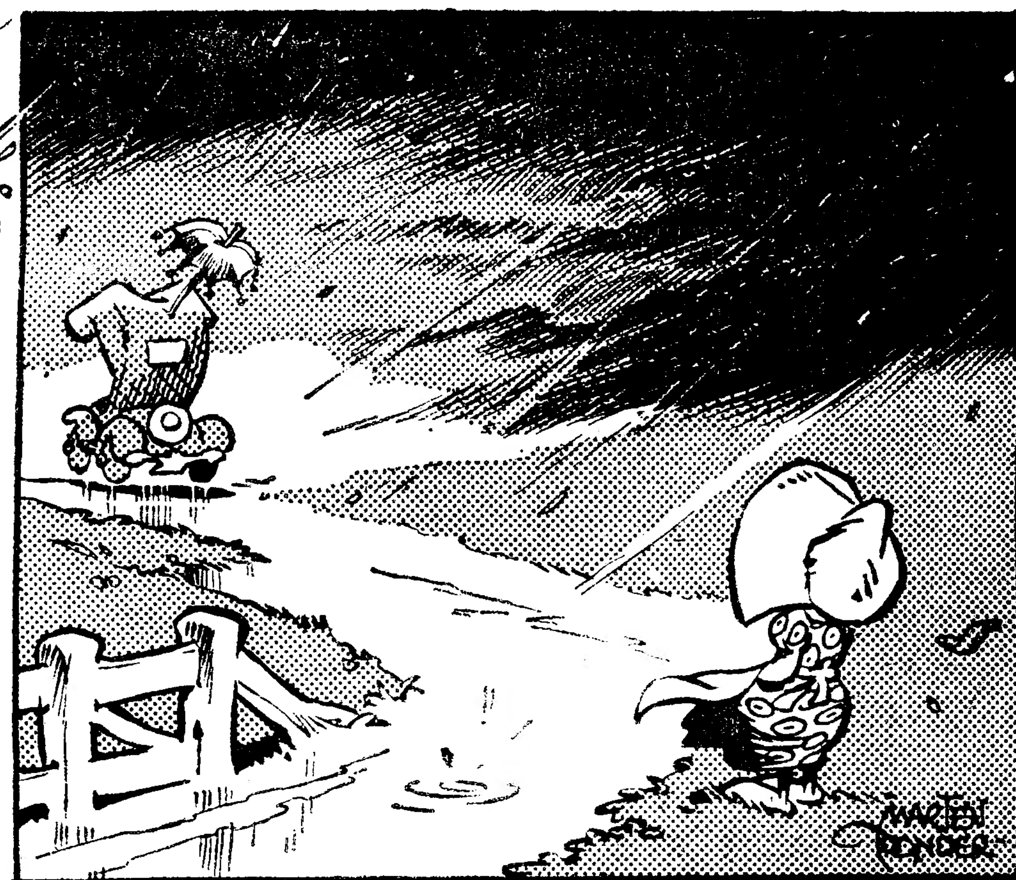
„Bommel heeft een groot denkraam", zei Pee Pastinakel, die ver van de feestvreugde in het woud zat. „Hij heeft het breekruid met ontploffingsmachines verspreid en dat heeft erg geholpen. Maar uitgeroeid is de zwammerij nog niet en ze verspreidt zich erg snel. Ik zal door moeten gaan met ontzuren en bestuiven, want het blijft gevaarlijk."

EINDE VAN DIT VERHAAL.

69/1004

Het was herfst geworden en een kille zuidwester joeg donkere wolken langs het zwerk en bladeren van de bomen, zodat het prettig was om thuis bij de kachel te zitten. Dat deed Tom Poes dan ook.

Hij luisterde tevreden naar het bulderen in de schoorsteen totdat hij boven de natuurgeluiden uit het geronk van een naderende motor waarnam.

Voor zijn deur hield het stil en een beetje ongerust stond hij op uit zijn gemakkelijke stoel om open te gaan doen. Het was zoals hij reeds gevreesd had; voor hem stond heer Bommel, die een regenscherm boven het hoofd en een vastberaden trek op het gelaat droeg.

„Ik heb een verrassing voor je, jonge vriend", sprak hij.

„U gaat toch niet met vakantie?", vroeg Tom Poes.

„Precies", riep heer Ollie uit. „Hier is het niets gedaan voor een heer met een teer gestel. Kijk maar eens naar de lucht die daar aankomt! Héél drukkend voor mijn fijnbesnaard gevoelsleven, zeg nu zelf! Daarom ben ik naar een reisbureau gegaan en dat heeft me een goede raad gegeven.

„Ik weet een prima streek voor u!" zei die reisheer tegen me. „Een mild klimaat, een gastvrije bevolking, en het aardige is dat het hele land op vreemdelingen is ingesteld. Daar kunt u van profiteren, vooral nu alle eenvoudige lieden weer aan het werk zijn U hebt daar het rijk alleen." Dat zie hij en daarom gaan we naar Moronië."

„We?", vroeg Tom Poes wat bedremmeld.

„Dat was de verrassing", legde heer Bommel uit. „Jij mag mee, dat is gezelliger."

Tom Poes knikte berustend. Hij pakte zijn tandenborstel, stapte in de Oude Schicht en daarop gaf heer Ollie gas en reed de natte weg af. Zodoende verdwenen ze voor enige tijd uit de krant, want vreemd genoeg was het niet mogelijk contact met hen te krijgen. Wat er in Moronië gebeurd is zullen we pas op 4 november te weten komen....

HEER BOMMEL en het platmaken